

၁၀

၁

၂၅၃၇ ခ ၂

တီးရားစိက

ในการเสด็จพระราชดำเนินทรงประกอบพิธีเปิดอาคาร

วันที่ ๒๓ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๓๗

ศาลยังทวัตรชัยเขต

ศาลยังทวัตรชัยเขต

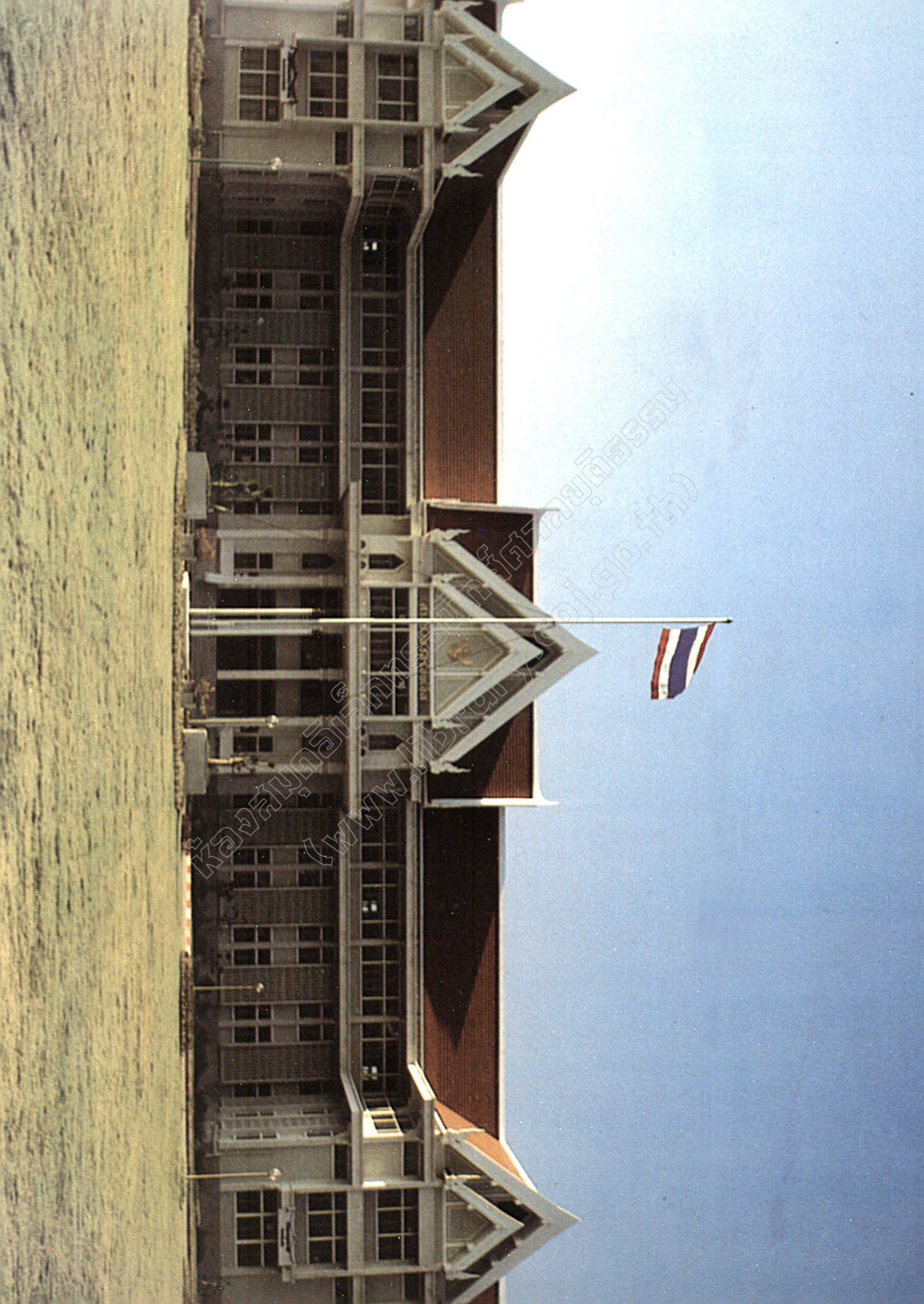
ที่ระลึก

ในการเสด็จพระราชดำเนินทรงประกอบพิธีเปิดอาคาร
ศาลจังหวัดร้อยเอ็ด

เลขทะเบียน	461
เลขหมู่	ร ๑. 1 2537 น. 2
วันเดือนปี	13 ก.ค. 2544

ban sakhai
ban sakhai

นาราชพระบรมราช

ภาพพระบรมฉายาลักษณ์

นายพลประจักษ์

สารจากประธานศาลฎีกา

ศาลยุติธรรมนั้น นอกจากจะต้องมีผู้พิพากษาที่มีคุณธรรมและมีความรู้ความสามารถในการพิจารณาพิพากษาอรรถคดีแล้ว ยังต้องอาศัยสถานที่เครื่องมือเครื่องใช้ต่างๆ อันมีประสิทธิภาพประกอบด้วย เพราะการที่จะประสิทธิ์ประสาทความยุติธรรมให้แก่ปวงชนนั้น นอกจากจะต้องให้เขาเหล่านั้นได้รับความเป็นธรรมแล้ว ยังจะต้องให้ความสะดวกในการที่ผู้มีอรรถคดีในศาลจะเข้าไปขอความเป็นธรรมอีกด้วย ดังนั้น การที่กระทรวงยุติธรรมได้ดำเนินการก่อสร้างอาคารศาลจังหวัดร้อยเอ็ดขึ้นใหม่แทนอาคารหลังเดิมซึ่งได้เปิดใช้มาตั้งแต่ พ.ศ. ๒๕๔๕ โดยจัดให้มีเครื่องมืออุปกรณ์ทันสมัยประจำศาลที่ได้ดำเนินการสร้างใหม่นี้ จึงเป็นสิ่งที่น่ายินดียิ่ง

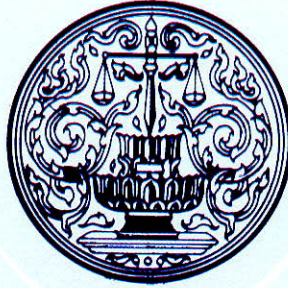
ในโอกาสที่ได้มีพิธีเปิดอาคารที่ทำการศาลจังหวัดร้อยเอ็ดที่ได้สร้างขึ้นใหม่นี้ ผมขอให้ท่านผู้พิพากษาหัวหน้าศาล ท่านผู้พิพากษา และข้าราชการศาลจังหวัดร้อยเอ็ดทุกท่าน ตลอดจนครอบครัวจงประสบแต่ความสุขความเจริญ และมีความก้าวหน้าในทางราชการยิ่งๆ ขึ้นไป และขอให้ศาลแห่งนี้จงเป็นที่ประสิทธิ์ประสาทความยุติธรรมแก่ประชาชนอย่างแท้จริงตลอดไป

(นายประมาธ ชันชือ)

ประธานศาลฎีกา

นายประมาณ ชันชื้อ
ประธานศาลฎีกา

สารจากรัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม

ในกระบวนการยุติธรรมนั้น กล่าวได้ว่าศาลและกระทรวงยุติธรรมเป็นหน่วยงานที่มีความสำคัญยิ่งในการปกครองระบอบประชาธิปไตย ศาลมีหน้าที่ประสิทธิ์ประสาทความยุติธรรมให้แก่ประชาชน กระทรวงยุติธรรมมีหน้าที่สนับสนุนและอำนวยความสะดวกในทางธุรการแก่ศาลเพื่อให้ศาลสามารถอำนวยความสะดวกยุติธรรมให้แก่ประชาชนได้อย่างมีประสิทธิภาพให้สมกับที่ศาลได้รับความเชื่อถือศรัทธาจากประชาชนว่าเป็นที่พึ่งสุดท้าย

การที่กระทรวงยุติธรรมได้ดำเนินการก่อสร้างอาคารที่ทำการศาลจังหวัดร้อยเอ็ดหลังใหม่ให้มีความทันสมัย โอ้อ่า สมศักดิ์ศรี และสามารถให้บริการแก่ประชาชนผู้มาติดต่อได้รับความสะดวกรวดเร็วถือเป็นการสนับสนุนการประสิทธิ์ประสาทความยุติธรรมของศาลทางหนึ่งที่กระทรวงยุติธรรมมีความภาคภูมิใจเป็นอย่างยิ่ง

ในโอกาสพิธีเปิดอาคารที่ทำการศาลจังหวัดร้อยเอ็ดหลังใหม่นี้ ผมขออาราธนาคุณพระศรีรัตนตรัยและสิ่งศักดิ์สิทธิ์ทั้งหลาย จงปกป้องและอภิบาลให้อาคารศาลดังกล่าวจงสถิตสถาพรสมกับเป็นสถานที่สำหรับประสิทธิ์ประสาทความยุติธรรมแก่ประชาชน และขอให้ผู้พิพากษาหัวหน้าศาล ผู้พิพากษา ตลอดจนเจ้าหน้าที่ทุกท่านจงประสบแต่ความสุขความเจริญเพื่อร่วมกันปฏิบัติหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายด้วยความสุจริตและเที่ยงธรรม

18/12/16

(นายไสว พัฒโน)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม

นายไสว พัฒโน

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม

สารจากปลัดกระทรวงยุติธรรม

ศาลยุติธรรมเป็นสถาบันสำคัญหลักสถาบันหนึ่งในอันที่จะผดุงความยุติธรรมให้แก่ประชาชน เป็นสถาบันที่จะสร้างความสงบและสันติให้บังเกิดขึ้นแก่สังคมส่วนรวม การอำนวยความสะดวกของศาลนอกจากจะต้องขึ้นอยู่กับความสุจริตใจและภาพลักษณ์และความรอบรู้ด้วยทฤษฎีอย่างแตกฉานของผู้พิพากษาเป็นที่ตั้งแล้ว การมีอาคารสถานที่ทำการศาลอันมั่นคง สง่างาม แข็งแรงและสะดวกสบาย ก็ย่อมจะเป็นประโยชน์แก่ประชาชนอย่างมาก เพราะทำให้เจ้าหน้าที่ของศาลปฏิบัติงานได้อย่างสะดวกและปลอดภัย ประชาชนได้รับการรวดเร็วในการมาติดต่อราชการศาลด้วยเช่นกัน

กระทรวงยุติธรรมได้เล็งเห็นความจำเป็นดังกล่าว จึงได้พยายามสนับสนุนและจัดหางบประมาณมาเพื่อก่อสร้างอาคารศาลหลังใหม่ทดแทนอาคารเดิม ซึ่งคับแคบ ชำรุด และไม่สะดวก ไม่สามารถจัดระบบงานให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพได้ นับว่าอาคารศาลจังหวัดร้อยเอ็ดหลังใหม่นี้ มีความสง่างามเหมาะสมที่จะใช้เป็นสถานที่ให้บริการด้านความยุติธรรมแก่ประชาชนทั่วไปอย่างแท้จริง

ในโอกาสเปิดทำการศาลจังหวัดร้อยเอ็ดหลังใหม่แห่งนี้ ผมมีความรู้สึกชื่นชมยินดีเป็นอย่างยิ่ง เพราะอาคารศาลหลังใหม่นี้จะเป็นสถานที่ประสาทความยุติธรรมให้แก่ประชาชนผู้มีอรรถคดีความโดยทั่วไปได้เป็นอย่างดี ขอให้ผู้พิพากษาหัวหน้าศาล ผู้พิพากษา และเจ้าหน้าที่ศาลทุกท่านมีความสุข และปฏิบัติหน้าที่ด้วยความมั่นใจ และขอให้อาคารศาลจังหวัดร้อยเอ็ดแห่งนี้จงสถิตยสถาพรอยู่คู่กับจังหวัดร้อยเอ็ด และเป็นสถานที่ที่ให้บริการด้านความยุติธรรมแก่ชาวจังหวัดร้อยเอ็ดตลอดไปชั่วกาลนาน.

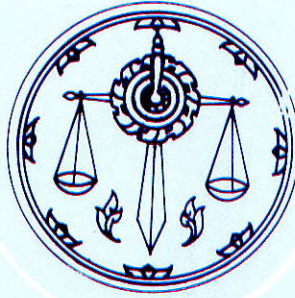
(นายสุประดิษฐ์ หุตะสิงห์)

ปลัดกระทรวงยุติธรรม

นายสุประดิษฐ์ หุตะสิงห์

ปลัดกระทรวงยุติธรรม

สารจากอธิบดีผู้พิพากษภาค ๔

ประชาชนผู้ที่มาศาลย่อมมุ่งหวังที่จะได้รับความยุติธรรมจากศาลในการประสิทธิ์ประสาทความยุติธรรมให้แก่ประชาชนนั้น นอกจากตัวบุคคลแล้วอาคารที่ได้ก่อสร้างไว้อย่างสวยงามมั่นคงแข็งแรงกว้างขวางก็เป็นสิ่งหนึ่งที่ทำให้ประชาชนเชื่อมั่นในความยุติธรรมด้วย ทั้งจะเป็นการอำนวยความสะดวกให้งานพิจารณาพิพากษาคดีดำเนินไปได้ด้วยความรวดเร็ว

ในโอกาสที่ศาลจังหวัดร้อยเอ็ดจะเปิดอาคารใหม่นี้ ขออวยพรให้ประชาชนที่มาติดต่อราชการที่ศาลจังหวัดร้อยเอ็ดจงได้รับความยุติธรรมอย่างแท้จริงถ้วนหน้ากัน.

(นายชวลิต ศรีสง่า)

อธิบดีผู้พิพากษภาค ๔

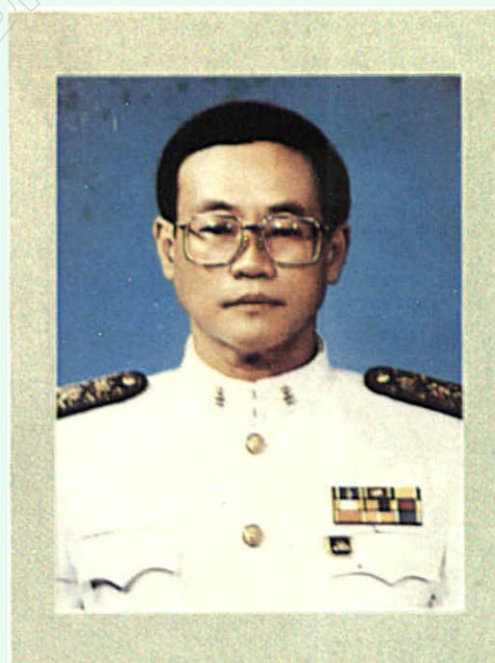

นายชวลิต ศรีสง่า
อธิบดีผู้พิพากษภาค ๔

นายธีระวัฒน์ ภัทรานวัช
รองอธิบดีผู้พิพากษามาตร ๔

นายวิชาญ หิรัญรุจิพงศ์
รองอธิบดีผู้พิพากษามาตร ๔

ผู้พิพากษาหัวหน้าศาลจังหวัดร้อยเอ็ด

ในขณะกำลังก่อสร้าง

นายวิชัย เหลืองวิไล
(1 เม.ย. 2531-31 มี.ค.2532)

นายทรงธรรม สุขสวัสดิ์
(1 เม.ย. 2532-31 มี.ค.2533)

นายธีระเดช เกาไศยนันท์
(1 เม.ย. 2533-31 มี.ค.2534)

นายสำเริง กมลตะคร
(1 เม.ย. 2534-2 พ.ค.2536)

คณะผู้พิพากษาศาลจังหวัดร้อยเอ็ด

นายสุริยง ลิ้มสิทธิรัตน์
ผู้พิพากษาหัวหน้าศาลจังหวัดร้อยเอ็ด

นายพงศ์วิศ มินพัฒนสันติ
ผู้พิพากษา

คณะผู้พิพากษาศาลจังหวัดร้อยเอ็ด

นายเลิศพงศ์ อินทรทอม
ผู้พิพากษา

นายครรชิต วงศ์ไทย
ผู้พิพากษา

นายชะรัตน์ สุวรรณมา
ผู้พิพากษา

นายเกรียงศักดิ์ วชิรเดชวงศ์
ผู้พิพากษา

ข้าราชการศาลจังหวัดร้อยเอ็ด

จากซ้าย

นายวิบูลย์ วันโททอง (จำศาล)
 นายคำผัด สัตยบัณฑิต (รองจำศาล)
 นางปรีดา ภิมย์การ
 นางศิริวรรณ เหล่าเมือง
 นางธนิยา เวียงสมุทร (หัวหน้าฝ่าย
 การการ)
 นายเสนอ กุลนะ

แถวหลัง จากซ้าย

นายไธว โภธิวัฒน์
 นายธงชัย สมบัติจิราภรณ์ (รองจำศาล)
 นายชวลิต บุญฤทธิ์ (รองจำศาล)
 แถวหน้าจากซ้าย
 นายสมศักดิ์ สัตยมุข
 นายปรีชา เมะราศรี
 นางปราณีม เกตุสัญญาชัย

จากซ้าย

นายจิระศักดิ์ วิชัยภูมิ
 นายทองร่วม ชราภาพมุด
 นางคำดี จุติรักษ์
 นางสาวจิตเมตต์ เพ็ญธิดา
 (รองจำศาล)
 นางสาวดาวเรือง เพชรโรจน์
 นายบุญจิต เชื้อโนนโพธิ์
 นายสวัสดิ์ แก้วศรี

ข้าราชการศาลจังหวัดร้อยเอ็ด

จากซ้าย

นายชัย วงศ์คำจันทร์

นายศิริชาติ พินิจการ

นางพิภุท ทะราณี

นายวิชาพรพรณ นามโธมา

นายสำลี พาคฤทธิ

นายชำนาญ วงษ์มณี

ลูกจ้างชั่วคราวศาลจังหวัดร้อยเอ็ด

จากซ้าย

นายค่อศักดิ์ ถาขง

นายสุมิตร อวรณ์

นายบุญทัน ไชยทิพย์ปัญญา

นางสาวสมจิต อิศรานุวัฒน์

นางสาวสุภาวดี วงศ์สมศรี

นางสาวบัวลอย บุญเกิด

คณะตำรวจประจำศาลจังหวัดร้อยเอ็ด

จากซ้าย

ส.ต.ค. ธนกิจ ศิริวุฒิ

ค.ค. บุญชวน อุดรมาคย์

ค.ค. แสง วินทะไชย

ค.ค. สุนทร รัตนสวนจิก

ค.ค. สงคราม มุลาดี

ค.ค. นิคม ชินเพ็ง

คณะเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัยประจำศาลจังหวัดร้อยเอ็ด

แถวหลัง จากซ้าย

พลฯ ส่องศรี โปะประนม

พลฯ ละมัย บุตรปราบ

แถวหน้า จากซ้าย

พลฯ วีระพล นันทะแพง

พลฯ สุภาพ มีศรีแก้ว

พลฯ สมพงษ์ ประเสริฐสังข์

พลฯ ทองสุข มณีโรจน์

ข้าราชการและลูกจ้างสำนักงานคุมประพฤติประจำศาลจังหวัดร้อยเอ็ด

จากซ้าย

นางสาววรรณิ์ จันทะคัค

นายพุทธทรัพย์ สมภักดี

นายวิรัชศักดิ์ ไชยสิงห์

นางมณีนรัตน์ บุญฤทธิ (หัวหน้าสำนักงาน)

นางเยาวดี พินธ์หินกอง

นางวนิดา เกษรบัว

นางสาวศิริรัตน์ ไชยประเสริฐ

คณะข้าราชการและลูกจ้างสำนักงานบังคับคดีและวางทรัพย์ประจำศาลจังหวัดร้อยเอ็ด

จากซ้าย

นายเกียรติ จีงตระกูล (หัวหน้าสำนักงาน)

นางบังอร อินทิแสง

นางสาวสุภาพร วรตรง

นางสาวอรรณณ สิวกค

นายพินิจ เหล็กเพชร

ทำเนียบอธิบดีผู้พิพากษามาภาค ๔

๑.	หลวงประจักษ์สุภอรรถ (ปลั่ง อินทกนก)	พ.ศ. ๒๔๙๗ - ๒๕๐๒
๒.	นายสวึง	ดัดพลี พ.ศ. ๒๕๐๒ - ๒๕๐๔
๓.	นายบุศย์	จันทร์วิทย์ พ.ศ. ๒๕๐๔ - ๒๕๐๖
๔.	นายแปล	บุญเกียรติ พ.ศ. ๒๕๐๖ - ๒๕๐๘
๕.	นายประสม	เบาะสุค พ.ศ. ๒๕๐๘ - ๒๕๐๘
๖.	นายชลัม	รุทธะวณิช พ.ศ. ๒๕๐๘ - ๒๕๑๐
๗.	นายกิ่ง	ศาสติคุปค พ.ศ. ๒๕๑๐ - ๒๕๑๐
๘.	นายไพฑูรย์	พันธุ์พัก พ.ศ. ๒๕๑๐ - ๒๕๑๑
๙.	นายพร	สมบัติศิริ พ.ศ. ๒๕๑๑ - ๒๕๑๓
๑๐.	นายแถม	สุรทินนท์ พ.ศ. ๒๕๑๓ - ๒๕๑๕
๑๑.	นายวิฑูร	เทพพิทักษ์ พ.ศ. ๒๕๑๕ - ๒๕๑๕
๑๒.	นายแสวง	พุทธสถิตย์ พ.ศ. ๒๕๑๕ - ๒๕๑๗
๑๓.	นายสุนทร	ศิลปไชย พ.ศ. ๒๕๑๗ - ๒๕๑๙
๑๔.	นายปสพ	นพรัตน์ พ.ศ. ๒๕๑๙ - ๒๕๒๐
๑๕.	นายจิตติ	วุฒิปาณี พ.ศ. ๒๕๒๐ - ๒๕๒๒
๑๖.	นายเสวย	สรนิคม พ.ศ. ๒๕๒๒ - ๒๕๒๕
๑๗.	นายบรรทม	จาดกานนท์ พ.ศ. ๒๕๒๕ - ๒๕๒๖
๑๘.	นายสง่า	ศิลปประสิทธิ์ พ.ศ. ๒๕๒๖ - ๒๕๒๗
๑๙.	นายบุญทรง	เค้าไพบุลย์ พ.ศ. ๒๕๒๗ - ๒๕๒๘
๒๐.	นายเคียง	บุญเพิ่ม พ.ศ. ๒๕๒๘ - ๒๕๒๙
๒๑.	นายก้าน	อัมมานนท์ พ.ศ. ๒๕๒๙ - ๒๕๓๑
๒๒.	นายสมปอง	เสนเนียม พ.ศ. ๒๕๓๑ - ๒๕๓๒
๒๓.	นายธวัชชัย	พิทักษ์ผล พ.ศ. ๒๕๓๒ - ๒๕๓๔
๒๔.	นายสมคิด	ไครโสรัส พ.ศ. ๒๕๓๔ - ๒๕๓๕
๒๕.	นายวุฒิ	คราวุฒิ พ.ศ. ๒๕๓๕ - ๒๕๓๖
๒๖.	นายชวลิต	ศรีสง่า พ.ศ. ๒๕๓๖ -

ทำเนียบผู้พิพากษาหัวหน้าศาลจังหวัดร้อยเอ็ด

พ.ศ. ๒๔๘๓ - ๒๔๘๔	หลวงสรรรอดอำนวย
พ.ศ. ๒๔๘๕ - ๒๔๘๖	นายเจน เวชศิลป์
พ.ศ. ๒๔๘๖	นายสุทิน เกษมศิลป์
พ.ศ. ๒๔๘๖ - ๒๔๘๗	นายอาทิตย์ ไชยคำ
พ.ศ. ๒๔๘๘	นายประสพ สุกนธนาน
พ.ศ. ๒๔๘๘ - ๒๕๐๒	นายอัสนีย์ เกาไศยนันท์
พ.ศ. ๒๕๐๓ - ๒๕๐๔	นายอึ้งศักดิ์ กฤษณจินดา
พ.ศ. ๒๕๐๕ - ๒๕๐๘	นายสุชุม จันทวัฒน์
พ.ศ. ๒๕๐๙ - ๒๕๑๐	นายพัลลภ สังโบล
พ.ศ. ๒๕๑๑ - ๒๕๑๒	นายชูเชิด รักละบุตร
พ.ศ. ๒๕๑๓ - ๒๕๑๔	นายชอบ จิราพงษ์
พ.ศ. ๒๕๑๕	นายสง่า ผลฉาย
พ.ศ. ๒๕๑๖ - ๓๑ มี.ค. ๒๕๑๘	นายสกล เหมือนพะวงศ์
พ.ศ. ๒๕๑๘	นายอุระ หวังอ้อมกลาง
พ.ศ. ๒๕๑๙	นายวิชัย บุญอินันท์
พ.ศ. ๒๕๒๐ - ๒๕๒๓	นายประพัฒน์ อุสุภาพ
พ.ศ. ๒๕๒๔ - ๒๕๒๕	นายเสรี ชูณหณอม
พ.ศ. ๒๕๒๖ - มี.ค. ๒๕๒๘	นายปรีชา เกษมสวัสดิ์
๑ เม.ย. ๒๕๒๘ - ๓๑ มี.ค. ๒๕๒๙	นายจำรูญ แสนภักดี
๑ เม.ย. ๒๕๒๙ - ๓๑ มี.ค. ๒๕๓๐	นายทวีสิทธิ์ คุณรัตนศิริ
๑ เม.ย. ๒๕๓๐ - ๓๑ มี.ค. ๒๕๓๑	นายสุทธินันต์ คำพล
๑ เม.ย. ๒๕๓๑ - ๓๑ มี.ค. ๒๕๓๒	นายวิชัย เหลืองวิไล
๑ เม.ย. ๒๕๓๒ - ๓๑ มี.ค. ๒๕๓๓	นายทรงธรรม สุกสวัสดิ์
๑ เม.ย. ๒๕๓๓ - ๓๑ มี.ค. ๒๕๓๔	นายธีระเดช เกาไศยนันท์
๑ เม.ย. ๒๕๓๔ - ๒ พ.ค. ๒๕๓๖	นายสำเริง กมลละคร
๓ พ.ค. ๒๕๓๖	นายสุริยง ถิมสถิรานันท์

..... สารบัญ

๒๗

ประวัติศาสตร์จังหวัดร้อยเอ็ด

๓๓

ประวัติจังหวัดร้อยเอ็ด

๕๖

วรรณกรรมคำพิพากษา

๕๙

มติใหม่ :
ศาลกับการอำนวยความสะดวกให้แก่ประชาชน

๖๑

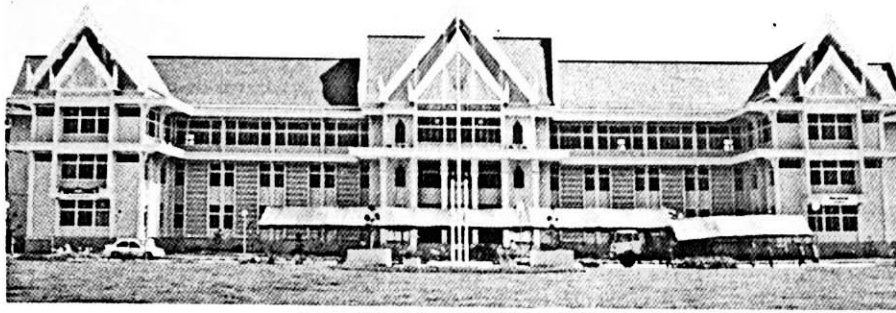
ประมวลกฎหมายอาญา

๑๓๘

ผู้บริจาคเงินทูลเกล้าถวาย

๑๓๙

ผู้มีอุปการะคุณ

ประวัติศาลจังหวัดร้อยเอ็ด

นายสุริยง ลิ่มสถิรานันท์
ผู้พิพากษาหัวหน้าศาลจังหวัดร้อยเอ็ด

ประกาศกระทรวงยุติธรรม เรื่องตั้งศาลมณฑล

เสนาบดีกระทรวงยุติธรรม ขอแจ้งความให้ทราบทั่วกันว่า
ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้แยกจังหวัดร้อยเอ็ดขาดจากมณฑลอุบล
ราชธานี ตั้งขึ้นเป็นมณฑลเทศาภิบาลเรียกว่า มณฑลร้อยเอ็ดแล้ว เวลานี้ศาลใน
มณฑลร้อยเอ็ดมีศาลเดียว ตั้งอยู่ที่เมืองร้อยเอ็ด รับพิจารณาพิพากษาคดีตลอดถึง
จังหวัดกาฬสินธุ์ แลจังหวัดสกลนครด้วย เป็นเหตุให้คดีเกินกว่ากำลังผู้พิพากษาที่
ประจำอยู่ที่ศาลเมืองร้อยเอ็ดจะทำให้ตลอดไปได้ ทั้งเป็นการยากลำบากแก่ตัวความ
แลพยานที่อยู่ยังจังหวัดสกลนครแลจังหวัดกาฬสินธุ์จะมายังจังหวัดร้อยเอ็ด

เพราะเหตุนี้จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตั้งศาลจังหวัดร้อยเอ็ดขึ้นเป็น
ศาลมณฑลร้อยเอ็ด แลให้ตั้งศาลเมืองที่จังหวัดสกลนครอีกศาลหนึ่ง ตั้งศาลเมืองที่
จังหวัดกาฬสินธุ์อีกศาลหนึ่ง เพื่อศาลเหล่านี้จะได้รับพิจารณาพิพากษาคดีของผู้มี
อรรถคดีในท้องที่นั้นตามพระธรรมนูญศาลหัวเมือง ร.ศ.๑๒๗ ต่อไป

กระทรวงยุติธรรม

ประกาศมาณวันที่ ๖ มิถุนายน พระพุทธศักราช ๒๔๔๖

(ลงนาม) เจ้าพระยาอภัยราชา
เสนาบดีกระทรวงยุติธรรม

เดิมที่ทำการศาลจังหวัดร้อยเอ็ด ได้ปลูกสร้างขึ้นมีลักษณะเพียงเป็นที่ทำการชั่วคราวคือตัวที่ทำการศาลกันด้วยไม้ไผ่สานขัดแตะโดยรอบหลังคามุงด้วยหญ้าแฝก ครั้นต่อมาปี พ.ศ.๒๔๕๖ พระยาชัยธรรมธาดา ซึ่งดำรงตำแหน่งอธิบดีผู้พิพากษาศาลมณฑลร้อยเอ็ดขณะนั้น ได้รื้อที่ทำการศาลเดิมและทำการจัดสร้างศาลจังหวัดร้อยเอ็ดขึ้นใหม่ ให้หันหน้าไปทางทิศตะวันตก ตัวเรือนศาลจัดสร้างเป็นเรือนไม้สมัยเก่าหลังคามุงสังกะสีดีกว่าที่ทำการศาลเดิมมาก แต่บริเวณสถานที่ยังคับแคบ และภายในทำการมีดไม้สะดวกแก่การพิจารณา

ต่อมาได้มีการก่อสร้างอาคารศาลขึ้นใหม่แทนอาคารศาลหลังเดิม เริ่มก่อสร้างเมื่อวันที่ ๒๔ กันยายน พ.ศ.๒๔๕๔ ในสมัยที่นายสุทิน เกษคุปต์ ดำรงตำแหน่งเป็นผู้พิพากษาหัวหน้าศาล ตัวอาคารหลังนี้ได้หันหน้าไปทางทิศเหนือเพื่อที่จะได้เหมาะสมกับรูปที่ดิน และเป็นแนวเดียวกันกับศาลากลางจังหวัด ซึ่งเป็นไปตามแนวความคิดเห็นของพระคุณยพาทย์สุวณฺธิ์ ปลัดกระทรวงยุติธรรมขณะนั้น การก่อสร้างแล้วเสร็จเมื่อวันที่ ๓๐ กรกฎาคม พ.ศ.๒๔๕๕ ได้ทำพิธีเปิดอย่างเป็นทางการเมื่อวันที่ ๒๖ ตุลาคม พ.ศ.๒๔๕๕

แต่เนื่องจากในปัจจุบัน ปริมาณงานคดีได้เพิ่มขึ้น และอาคารศาลที่เปิดทำการมาหลายปีมีสภาพทรุดโทรมลง ทำให้มีสภาพที่คับแคบไม่เหมาะสมที่จะรองรับกับปริมาณงานที่เพิ่มมากขึ้น ทุกๆปีได้อย่างเพียงพอ ดังนั้นในปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๓๐ กระทรวงยุติธรรม จึงได้จัดสรรงบประมาณเป็นค่าก่อสร้างที่ทำการอาคารศาลจังหวัดร้อยเอ็ด โดยผูกพันกับงบประมาณในปีงบ

ประกาศ เรื่องยุบและรวมศาล

■ ■ ■ ■

มีพระบรมราชโองการ ในพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาประชาธิปก พระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว ดำรัสเหนือเกล้าเหนือกระหม่อมสั่งว่า ความที่ได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศยุบและรวมการปกครองมณฑลต่างๆ ตั้งแจ้งในประกาศกระแสพระบรมราชโองการลงวันที่ ๓๑ มีนาคม พ.ศ. ๒๔๖๘ แล้วนั้น บัดนี้ทรงพระราชดำริว่า เมื่อการปกครองได้ยุบและรวมกันตั้งขึ้นแล้ว ฝ่ายศาลยุติธรรมก็ควรที่จะยุบและรวมอนุโลมตาม จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้

๑ ยุบศาลมณฑลมหาสารคาม เป็นศาลจังหวัดลำปาง ยกศาลจังหวัดลำปาง แพร่ น่าน มารวมขึ้นอยู่ในศาลมณฑลพายัพ ส่วนศาลต่างประเทศลำปางให้คงมีฐานะอยู่ตามเดิม

๒ ยุบศาลมณฑลสุราษฎร์ธานี เป็นศาลจังหวัดสุราษฎร์ธานี ยกศาลจังหวัดสุราษฎร์ธานี พังงา ชุมพร ไซยา กับศาลจังหวัดสตูลในมณฑลภูเก็ตมารวมขึ้นอยู่ในศาลมณฑลนครศรีธรรมราช

๓ ยุบศาลมณฑลร้อยเอ็ดเป็นศาลจังหวัดร้อยเอ็ด และศาลมณฑลอุบล เป็นศาลจังหวัดอุบลราชธานี ยกศาลจังหวัดร้อยเอ็ด มหาสารคาม กาฬสินธุ์ อุบลราชธานี ชุรินทร์ มารวมขึ้นอยู่ในศาลมณฑลนครราชสีมา ส่วนศาลต่างประเทศอุบลให้คงมีฐานะอยู่ตามเดิม

๔ ยุบศาลจังหวัดกระบี่บุรี มารวมกับศาลจังหวัดปราจีนบุรี “คดีความที่มีอยู่ในศาลจังหวัดกระบี่บุรีให้โอนมาอยู่ในอำนาจศาลจังหวัดปราจีนบุรีพิจารณาพิพากษาต่อไป

ประกาศมาณวันที่ ๑๖ เมษายน พุทธศักราช ๒๔๖๔ เป็นปีที่ ๒ ในรัชกาลปัจจุบัน

ตามในข้อ ๔ แห่งประกาศนี้ยกเลิกแล้วโดยประกาศลงวันที่ ๑๐ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๔๖๔

อาคารศาลจังหวัดร้อยเอ็ดหลังเก่า

อาคารศาลจังหวัดร้อยเอ็ดขณะทำการก่อสร้าง

ประมาณคือไป ซึ่งลักษณะอาคารที่จัดสร้างขึ้นนี้เป็นอาคารทรงไทย ๓ ชั้น ขนาด ๑๔ บัลลังก์ ประกอบด้วยห้องพักผู้พักอาศัย ห้องธุรการ ห้องสมุด ห้องพนักงานอัยการทนายความ สำนักงานคุมประพฤติจังหวัดร้อยเอ็ดและสำนักงานบังคับคดีและวางทรัพย์ประจำศาลจังหวัดร้อยเอ็ด และมีเครื่องมืออุปกรณ์ทันสมัยเหมาะที่จะประสิทธิ์ประสาทความยุติธรรมให้แก่ประชาชนได้เป็นอย่างดี โดยรื้อที่ทำการอาคารศาลหลังเดิมออก และก่อ

สร้างที่ทำการอาคารศาลหลังใหม่ในที่เดิม เริ่มก่อสร้างตั้งแต่วันที่ ๒๘ กรกฎาคม พ.ศ.๒๕๓๐

ในวันที่ ๑๑ กุมภาพันธ์ พ.ศ.๒๕๓๔ สมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ สยามมกุฎราชกุมาร เสด็จพระราชดำเนินทรงประกอบพิธีวางศิลาฤกษ์อาคารศาลแห่งใหม่นี้ การก่อสร้างแล้วเสร็จในวันที่ ๓๐ กันยายน พ.ศ.๒๕๓๔ ใช้งบประมาณในการก่อสร้างเป็นเงิน ๓๒,๑๐๒,๕๑๗ บาท

แผ่นศิลาฤกษ์ของอาคารศาลจังหวัดร้อยเอ็ด

พิธีวางศิลาฤกษ์และเปิดทำการชั่วคราว

สมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ สยามมกุฎราชกุมารได้ทรงพระกรุณาเสด็จพระราชดำเนินทรงประกอบพิธีวางศิลาฤกษ์อาคารที่ทำการศาลจังหวัดร้อยเอ็ด เมื่อวันที่ 11 กุมภาพันธ์ 2534 โดยนายอุทัย พิมพ์ใจชน รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรมในขณะนั้นเป็นผู้กราบบังคมทูลถวายรายงาน

สมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ สยามมกุฎราชกุมาร ทรงประกอบพิธีวางศิลาฤกษ์อาคารหอสมุดจังหวัดร้อยเอ็ด
เมื่อวันที่ 11 กุมภาพันธ์ 2534

นายสุทัย พิมพ์ใจชน รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรมในขณะนั้น กราบบังคมทูลถวายรายงานแด่
สมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ สยามมกุฎราชกุมาร

นายโสภณ รัตนกร ประธานศาลฎีกา นายสุทัย พิมพ์ใจชน รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม และ
นายประมาธ วัชรชัย ปลัดกระทรวงยุติธรรม ในขณะนั้น พร้อมบรรดาข้าราชการศาลาการชั้นผู้ใหญ่ที่
มาร่วมงานในพิธีวางศิลาฤกษ์อาคารที่ทำการศาลจังหวัดร้อยเอ็ด เมื่อวันที่ 11 กุมภาพันธ์ 2534

ร้อยเอ็ดเพชรอีสาน พลาญชัยบึงงาม เรืองนามพระสูงใหญ่
ผ้าไหมชั้นดี สตรีโสภา ทุงกุลสดใส งานใหญ่บุญพะเหวด

ประวัติจังหวัดร้อยเอ็ด

นายพงศ์วิศ มินพัฒนสันติ
ผู้พิพากษาศาลจังหวัดร้อยเอ็ด

ในสมัยพุทธกาล ร้อยเอ็ดเป็นเมืองใหญ่ชื่อ “สาเกตนคร” มีเมืองขึ้นถึง ๑๑ เมือง ซึ่งในสมัยก่อนเขียนเป็น ๑๐๑ คือ หมายถึง สิบกับหนึ่ง สมัยนั้น “พระเจ้ากุลนทะ” เป็นกษัตริย์ผู้ครองนคร

สมัยผาแดง เกิดศึกชิงนางไฉ่ จนพระยาขอมธรรมาธิราช ทำลายอาณาจักรกุลนทะลงได้ สาเกตนครจึงกลายเป็นเมืองร้าง มีคนกลุ่มหนึ่งทั่วไปตามบริเวณเมืองและตามคูรอบเมือง จนได้ชื่อเรียกว่า “เมืองกลุ่มช้าง” (บ้านกลุ่มช้าง)

ปี ๒๒๕๖ พระเจ้าสร้อยศรีสมุทรพุทธางกูร กษัตริย์ครองเมืองจำปาศักดิ์ ได้ให้ “จารย์แก้ว” คุมไพร่พลมาอยู่ดินแดนนี้ครั้งแรกที่ “เมืองทุ่ง” (เขตอำเภอสุวรรณภูมิในปัจจุบัน) และได้เป็นเจ้าเมืองต่อมาจนถึงสมัย “ท้าวธน” จึงย้ายเมืองไปตั้งที่ “เมืองคงท้าวสาร” ซึ่งต่อมาได้เปลี่ยนเป็นเมือง “สุวรรณภูมิ”

สมัยพระเจ้ากรุงธนบุรีได้โปรดเกล้าฯ ยก “บ้านกลุ่ม” ขึ้นเป็นเมืองร้อยเอ็ด และโปรดเกล้าฯ แต่งตั้ง “ท้าวธน” เป็น “พระขัติยวงษา” เจ้าเมืองร้อยเอ็ด ต่อมาได้มีเมืองขึ้นหลายเมือง เช่น เมืองเกษตรวิสัย เมืองพนมไพร แคนมฤค เมืองธวัชบุรี และเมืองจตุรพักตรพิมาน

ปี ๒๔๓๓ มีการจัดการปกครองในภาคตะวันออกเฉียงเหนือเป็น ๔ บริเวณ ร้อยเอ็ด เป็นบริเวณหนึ่งขึ้นต่อเมืองอุบลและนครจำปาศักดิ์

ปี ๒๔๓๔ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ได้แบ่งเป็น ๓ มณฑล ร้อยเอ็ดขึ้นต่อมณฑล “ลาวท้าว” ซึ่งต่อมาเปลี่ยนเป็นมณฑลตะวันออกเฉียงเหนือ และมณฑลอีสาน ตามลำดับ

ปี ๒๔๕๑ ได้เปลี่ยนชื่อ “บริเวณร้อยเอ็ด” เป็นจังหวัดร้อยเอ็ด

ปี ๒๔๕๕ มณฑลอีสานแยกออกเป็น ๒ มณฑล คือ มณฑลอุบล และมณฑลร้อยเอ็ด (มณฑลร้อยเอ็ดมีเมืองร้อยเอ็ด เมืองกาฬสินธุ์ และเมืองมหาสารคาม)

ปี ๒๔๗๕ ประเทศไทย มีการเปลี่ยนแปลงการปกครอง ยุบมณฑลต่างๆ จังหวัดร้อยเอ็ด จึงขึ้นตรงต่อกระทรวงมหาดไทยมาจนถึงปัจจุบันนี้

ร้อยเอ็ดในปัจจุบัน

สภาพทางภูมิศาสตร์

ที่ตั้ง จังหวัดร้อยเอ็ดตั้งอยู่กึ่งกลางในภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทย มีพื้นที่ ๘,๒๔๔.๕๐ ตารางกิโลเมตร หรือประมาณ ๕.๖๐% ของพื้นที่ทั้งหมด หรือ ๑.๖๑ ของพื้นที่ทั้งประเทศ ห่างจากกรุงเทพมหานคร ตามระยะทางหลวงแผ่นดิน ประมาณ ๕๐๘ กิโลเมตร อยู่ในตำแหน่งที่ละติจูด ๑๖ - ๓๐ เหนือ ลองจิจูด ๑๐๓ - ๑๐๖ ตะวันออก มีอาณาเขตติดต่อกับจังหวัดใกล้เคียง ดังนี้

ทิศเหนือ ติดต่อกับจังหวัดกาฬสินธุ์ และจังหวัดนครพนม

ทิศใต้ ติดต่อกับจังหวัดสุรินทร์ และจังหวัดศรีสะเกษ

ทิศตะวันออก ติดต่อกับจังหวัดยโสธร

ทิศตะวันตก ติดต่อกับจังหวัดมหาสารคาม

ขนาด จังหวัดร้อยเอ็ดมีเนื้อที่ประมาณ ๗,๘๕๖ ตารางกิโลเมตร หรือประมาณ ๔,๙๑๐,๐๐๐ ไร่

ลักษณะภูมิประเทศ

พื้นที่ของจังหวัดร้อยเอ็ด โดยทั่วไปเป็นที่ราบสูง มีความสูงจากระดับน้ำทะเลปานกลาง ๑๓๐ - ๑๖๐ เมตร มีพื้นที่ภูเขาและที่ราบลุ่ม สภาพพื้นที่ และลักษณะภูมิประเทศ ของจังหวัดร้อยเอ็ดสามารถแบ่งออกเป็น

๓.๑ บริเวณภูเขาทางตอนเหนือของจังหวัด สภาพเป็นพื้นที่ป่าไม้และภูเขาเตี้ยๆ อยู่ทางตอนเหนือ อยู่ในเขตอำเภอหนองพอก อำเภอโพนทอง อำเภอโพธิ์ชัยและกิ่งอำเภอเมยวดี

๓.๒ บริเวณที่ราบสูง สภาพภูมิประเทศเป็นพื้นที่ดอนคันอยู่บริเวณตอนกลางของจังหวัดอยู่ในเขต อำเภอเสลภูมิ อำเภออาจสามารถ อำเภอเมืองสรวง อำเภอจตุรพักตรพิมาน อำเภอเมืองร้อยเอ็ด อำเภอธวัชบุรี และกิ่งอำเภอเมยวดี

๓.๓ บริเวณที่ราบลุ่ม เป็นพื้นที่ราบริมฝั่งน้ำที่ไหลผ่านจังหวัดร้อยเอ็ด ครอบคลุมพื้นที่ตอนล่างของ จังหวัดอยู่ในเขตอำเภอปทุมรัตน์ อำเภอเกษตรวิสัย อำเภอสุวรรณภูมิ อำเภอพนมไพร และอำเภอโพนทราย ซึ่งเป็นพื้นที่ราบต่ำ รูปแอ่งกระทะ ที่เรียกว่า “ทุ่งกุลาร้องไห้”

ภูมิอากาศ

จังหวัดร้อยเอ็ด อยู่ภายใต้อิทธิพลของลมมรสุมที่พัดประจำเป็นฤดูกาล ๒ ชนิด โดยพัดจากทิศตะวันออกเฉียงเหนือในฤดูหนาว เรียกว่า มรสุมตะวันออกเฉียงเหนือ อิทธิพลของลมนี้จะทำให้บริเวณจังหวัดร้อยเอ็ด ประสบกับภาวะอากาศหนาวเย็นและแห้งแล้ง มรสุมอีกชนิดหนึ่งคือมรสุมตะวันออกเฉียงใต้ ลมนี้จะพัดจาก ทิศตะวันตกเฉียงใต้เป็นส่วนใหญ่ ลมนี้จะพัดอยู่ในช่วงฤดูฝนทำให้อากาศชุ่มชื้นและมีฝนตกทั่วไป

ฤดูกาล ฤดูกาลของจังหวัดร้อยเอ็ด พิจารณาตามลักษณะลมฟ้าอากาศของประเทศไทย แบ่งออกเป็น ๓ ฤดู ดังนี้

ฤดูฝน เริ่มตั้งแต่กลางเดือนพฤษภาคมถึงกลางเดือนตุลาคม เป็นช่วงที่มรสุมตะวันออกเฉียงใต้ซึ่งพัดเป็นลมร้อนและชื้นจากมหาสมุทรอินเดีย พัดปกคลุมประเทศไทย ร่องความกดอากาศต่ำที่พัดอยู่บริเวณภาคใต้ของประเทศไทย จะเลื่อนขึ้นมาถึงภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ทำให้ฝนตกชุกตั้งแต่กลางเดือนพฤษภาคมถึงกลางเดือนตุลาคม หลังจากนั้นฝนจะลดน้อยลงอย่างรวดเร็ว เดือนที่มีฝนตกชุกที่สุดคือเดือนกันยายน

ฤดูหนาว เริ่มตั้งแต่กลางเดือนตุลาคม ถึงเดือนกุมภาพันธ์ ซึ่งเป็นฤดูมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือ ความกดอากาศสูงจากประเทศจีนแผ่มาปกคลุมประเทศไทยในช่วงนี้ ทำให้บริเวณจังหวัดร้อยเอ็ด มีอากาศหนาวเย็นและแห้งแล้ง โดยจะหนาวที่สุดในเดือนมกราคม

ฤดูร้อน เริ่มตั้งแต่เดือนกุมภาพันธ์ ถึงกลางเดือนพฤษภาคม ในระยะนี้เป็นช่วงเปลี่ยนของฤดูมรสุม อากาศจะร้อนอบอ้าวทั่วไป เดือนที่มีอากาศร้อนที่สุดคือเดือนเมษายน

ทรัพยากรธรรมชาติ

แหล่งน้ำธรรมชาติ

จังหวัดร้อยเอ็ด มีแหล่งน้ำธรรมชาติที่เป็นปัจจัยสำคัญต่อการเกษตร การชลประทาน ดังนี้

ลำน้ำชี ไหลผ่านอำเภอเมืองร้อยเอ็ด อำเภอเสลภูมิ อำเภอโพนทอง และอำเภอนมไพร ไหลลงสู่แม่น้ำมูล มีน้ำตลอดปี ในฤดูฝนถ้าฝนตกหนักน้ำจะล้นท่วมบ้านเรือน ส่วนไร่นาของประชาชนที่อาศัยอยู่ริมฝั่งน้ำ ภายหลังได้มีการสร้างพนังกั้นลำน้ำชี (โครงการทุ่งแซงบาดาล) ทำให้ปัญหาเรื่องน้ำท่วมจางลงไป ส่วนฤดูแล้งจะมีน้ำน้อยและมีระดับน้ำต่ำมาก ลำน้ำสายนี้ประชาชนได้อาศัยน้ำและพื้นที่ริมน้ำปลูกพืชผักต่างๆ ซึ่งเป็นการเสริมรายได้ให้กับประชาชนอีกทางหนึ่ง

ลำน้ำยัง ไหลผ่านอำเภอโพนทอง อำเภอเสลภูมิ และไหลสู่ลำน้ำชีเขตอำเภอเสลภูมิ ฤดูฝนมีน้ำมาก ล้นท่วมฝั่ง ส่วนฤดูแล้งน้ำแห้งจะมีน้ำขังอยู่เป็นท่งๆ ประชาชนที่อาศัยอยู่ตามริมฝั่งน้ำ ปลูกพืชผักต่างๆ เพื่อบริโภคและนำออกจำหน่าย

ลำน้ำเสียว ไหลผ่านอำเภอบุพผรัตน์ อำเภอเกษตรวิสัย ไหลสู่แม่น้ำมูล ฤดูแล้งมีน้ำน้อยมาก บางช่วงน้ำแห้งขอด แต่ในฤดูฝนน้ำจะมากท่วมฝั่งทุกปี

ลำน้ำพยับพล อยู่ทางทิศใต้ของจังหวัด เป็นเส้นกั้นเขตระหว่างจังหวัดร้อยเอ็ดและจังหวัดสุรินทร์ ไหลผ่านอำเภอเกษตรวิสัย อำเภอสุวรรณภูมิ และอำเภอบุพผรัตน์ มีน้ำขังเป็นท่งในฤดูแล้ง น้ำมีความเค็มของเกลือในดินค่อนข้างสูง จึงทำให้มีรสกร่อย

ลำน้ำเตา ไหลผ่านอำเภอเกษตรวิสัยและอำเภอบุพผรัตน์

ลำน้ำมูล ไหลผ่านตอนใต้ของอำเภอโพนทราย

ป่าไม้

จังหวัดร้อยเอ็ด มีพื้นที่ป่าเหลืออยู่ประมาณ ๗๖๖.๘๔ ตารางกิโลเมตร หรือประมาณ ๔๗๙,๓๐๗ ไร่ คิดเป็น ๔.๒๔ เปอร์เซ็นต์ ของพื้นที่ทั้งหมด

สภาพทางเศรษฐกิจ

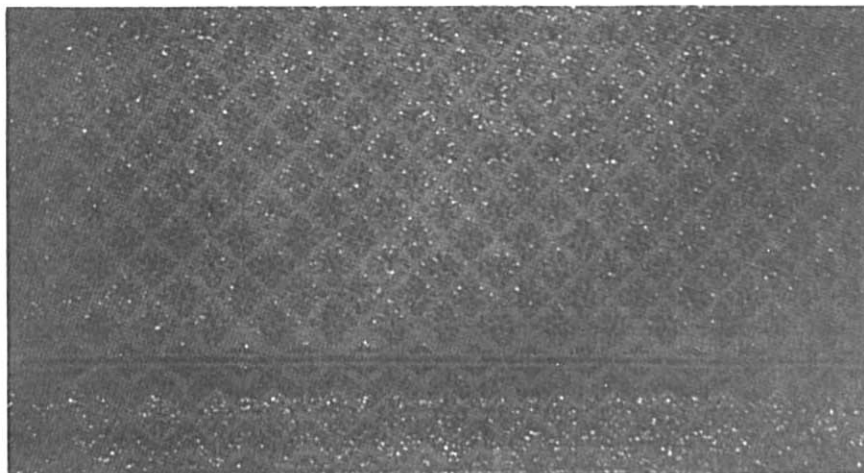
๑ การเกษตร ราษฎรส่วนใหญ่ประกอบอาชีพทางการเกษตร ภาคเกษตรกรรมมีมูลค่าผลิตภัณฑ์รวมคิดเป็นร้อยละ ๖๓.๐๕ ของผลิตภัณฑ์รวมทั้งจังหวัด พืชเศรษฐกิจที่สำคัญ ได้แก่ ข้าว มันสำปะหลัง ยาสูบ ปอ ถั่วลิสง และงา

๒ การประมง ส่วนใหญ่จะทำการประมงตามแหล่งน้ำธรรมชาติ การเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำจะมียูบ้าง ในบางอำเภอ ส่วนมากจะเป็นการเลี้ยงปลาและกึ่งก้ามกราม อำเภอที่เลี้ยงกึ่งก้ามกรามมากที่สุดคือ อำเภอธวัชบุรี รองลงมาคืออำเภออาจสามารถ อำเภอที่จับปลาได้มากที่สุดเป็นอำเภอที่อยู่บริเวณทุ่งกุลาร้องไห้ คือ อำเภอเกษตรวิสัย อำเภอสุวรรณภูมิ

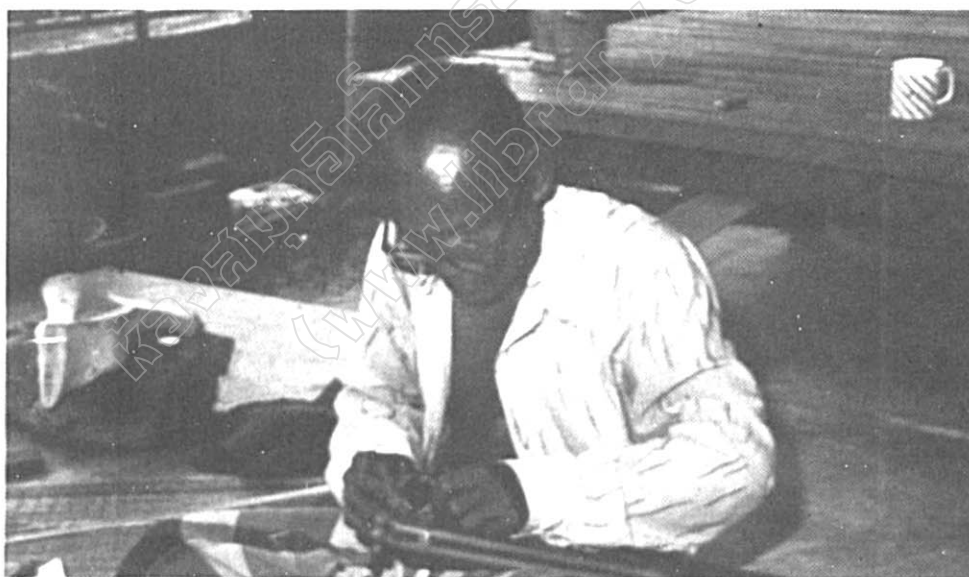
๓ การปศุสัตว์ การเลี้ยงสัตว์ในจังหวัดร้อยเอ็ดมีดังนี้ ช้าง ม้า โค กระบือ แพะ แกะ สุกร เป็ด และไก่

๔ การอุตสาหกรรม มีโรงงานอุตสาหกรรมการเกษตร อาหารและเครื่องดื่ม การก่อสร้าง แปรรูปไม้และเฟอร์นิเจอร์ อุตสาหกรรมบริการ และอุตสาหกรรมสิ่งทอ

อุตสาหกรรมสิ่งทอ จังหวัดร้อยเอ็ดมีทั้งผ้าไหม ผ้าฝ้าย และผ้าใยสังเคราะห์ เช่น ผ้าโทเรและโตรี แต่การนิยมของนักทอที่เกี่ยวข้องคือการผ้าไหม ไหมร้อยเอ็ดมีชื่อเสียงเกี่ยวกับลายและเนื้อผ้า เพราะชาวบ้านนิยมใช้ไหมพื้นเมืองหรือไหมสำเร็จล้วนๆ ทอหรือผสมกันทอออกมาเป็นเนื้อผ้าที่แน่นใช้ทนและไม่ยับกรรณวิธีการทอเป็นลักษณะของไทยอีสานโบราณ คือ ทอเป็นผ้ามัดหมี่ เป็นหัตถกรรมพื้นบ้านชาวบ้านจะลงมือทำหลังจากการงานประจำ ไม่มีเครื่องจักร หรือเทคโนโลยีเข้าไปช่วยพัฒนาวิเคราะห์สภาพทั่วไปของสิ่งทอในจังหวัดร้อยเอ็ดคงจะเป็นส่วนหนึ่งของอาชีพเท่านั้น

หมู่บ้านท่าแคน บ้านสีแก้ว อ.เมือง เป็นหมู่บ้านท่าแคนที่มีชื่อเสียง ดร.ทฤษ เรืองศรีอรุณ ค็อกเตอร์
ท่าแคนคนแรกของเมืองไทยที่มีชื่อเสียง

หมู่บ้านปันหม้อ บ้านเทอดไทย อ.ธวัชบุรี เป็นหมู่บ้านปันหม้อที่อนุรักษ์วัฒนธรรมพื้นบ้านเป็น
อุตสาหกรรมภายในครัวเรือน

การปกครอง

ปัจจุบันจังหวัดร้อยเอ็ดได้แบ่งการปกครองออกเป็น

- ๑๔ อำเภอ
- ๓ กิ่งอำเภอ
- ๑๘๔ ตำบล
- ๒,๑๕๖ หมู่บ้าน
- ๑ เทศบาล
- ๑๔ สุขาภิบาล

มีอำเภอและกิ่งอำเภอต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

- ๑. อำเภอเมืองร้อยเอ็ด
- ๒. อำเภอธวัชบุรี
- ๓. อำเภอเสลภูมิ
- ๔. อำเภออาจสามารถ
- ๕. อำเภอสุวรรณภูมิ
- ๖. อำเภอเกษตรวิสัย
- ๗. อำเภอกุดชุมพภูมิวน
- ๘. อำเภอปทุมรัตน์
- ๙. อำเภอเมืองสรวง
- ๑๐. อำเภอโพนทราย
- ๑๑. อำเภอโพนทอง
- ๑๒. อำเภอพนมไพร
- ๑๓. อำเภอโพธิ์ชัย
- ๑๔. อำเภอหนองพอก
- ๑๕. กิ่งอำเภอเมยวดี
- ๑๖. กิ่งอำเภอศรีสมเด็จ
- ๑๗. กิ่งอำเภอจังหาร

ศาสนาและประเพณี

ศาสนา ราษฎรส่วนใหญ่นับถือศาสนาพุทธ วัดพุทธศาสนา ๗๓๓ วัด (พระอารามหลวง ๒ วัด) สำนักสงฆ์ ๖๔๕ แห่ง ที่พักสงฆ์ ๒๐๖ แห่ง มีพระภิกษุสงฆ์ ๖,๔๑๓ รูป สามเณร ๓,๙๗๐ รูป

ผู้นับถือศาสนาคริสต์มีอยู่บ้าง มีโบสถ์ ๗ แห่ง

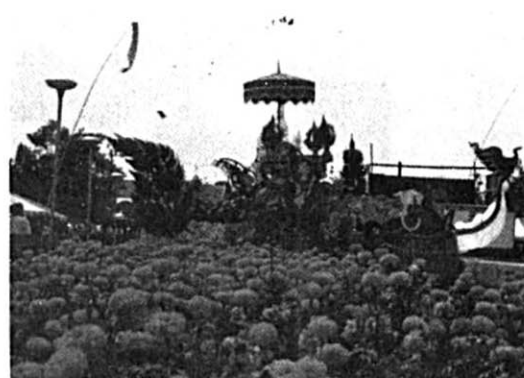
มูลนิธิลัทธิเชียนคัง ๑ แห่ง ศาลเจ้าร้อยเอ็ด (ถนนผดุงพานิช) ๑ แห่ง นอกจากนี้ยังมีศาสนาอื่นบ้าง

ประเพณี ประชาชนในจังหวัดร้อยเอ็ดหรือประชาชนในภาคอีสานโดยทั่วไปมีขนบธรรมเนียมประเพณีหรือจารีตที่ยึดถือเป็นแนวทางอันควรปฏิบัติของคนสืบกันมาแต่โบราณกาล ประเพณีเหล่านี้บางอย่างก็เป็นพรหมณ์ บางอย่างก็เป็นพุทธ เรียกว่า “ฮีดสิบสอง หรือ พิธีกรรม” ซึ่งเชื่อว่าเป็นการทำบุญตามวาระต่างๆ ในรอบปี หรืออาจเรียกได้ว่าเป็นพิธีทำบุญ ๑๒ เดือนนั่นเอง ส่วนคลองสิบสี่คือ คติธรรมที่บุคคลควรปฏิบัติ สิบสี่ประการตามบทบาทหน้าที่แห่งคน

ประเพณีต่างๆ ของจังหวัดร้อยเอ็ด เช่น

- ประเพณีบุญผะเหวด ถือเป็นประเพณีประจำจังหวัดร้อยเอ็ด
- ประเพณีบุญบั้งไฟ
- การละเล่นพื้นเมือง ได้แก่ หมอลำ กลองยาว พิณ แคน ซอ โปงลาง โหวด

งานประเพณีกินข้าวปุ้นบุญผะเหวด เป็นงานประจำปีที่ยิ่งใหญ่ของจังหวัดร้อยเอ็ด เพื่ออภังคารกัณหาวัฒนธรรม ประเพณีเกี่ยวกับพุทธศาสนาเริ่มจัดเมื่อปี ๒๕๓๔ จะจัดในวันเสาร์ - อาทิตย์ แรกของเดือนมีนาคม ของทุกปี เป็นการเทศน์มหาชาติบนธรรมมาสน์ที่ใหญ่ และสูงที่สุดในประเทศไทย มีขบวนแห่กัณฑ์เทศน์มหาชาติ ๑๓ ขบวน และเทศกาลกินข้าวปุ้น (ขนมจีน) เป็นการบริการแก่ผู้ร่วมงานทุกคนในรูปแบบของทานทุกคนได้ทั้งบ้านทั้ง และกุศล

สถานที่สำคัญที่น่าสนใจและน่าท่องเที่ยวของจังหวัดร้อยเอ็ด

จังหวัดร้อยเอ็ด (๑๐๑) เป็นจังหวัดเดียวใน ๑๗ จังหวัดของภาคตะวันออกเฉียงเหนือและเป็นจังหวัดเดียวในประเทศไทยซึ่งสามารถเขียนชื่อจังหวัดให้เป็นตัวเลขได้ ๑๐๑ จังหวัดร้อยเอ็ดนี้มีของดีที่น่าสนใจและน่ารู้ อยู่หลายอย่างที่เดียว

บึงพลาญชัย ซึ่งเป็นสัญลักษณ์ของจังหวัดร้อยเอ็ด คำว่า บึงพลาญชัย มีคำ ๓ คำ

บึง หมายถึง แอ่งน้ำที่มีน้ำขังตลอดปี

พลาญ หมายถึง ลานที่โล่ง สนามที่ว่าง

ชัย หมายถึง การชัยชนะ

เมื่อรวมทั้ง ๓ คำแล้ว จะได้คำว่า บึงพลาญชัย ซึ่งเป็นคำมงคล แปลว่า แอ่งน้ำที่มีลานแห่งชัยชนะ

ที่ตั้ง บึงพลาญชัยอยู่ในใจกลางเมืองร้อยเอ็ด

ลักษณะ เป็นเกาะขนาดใหญ่ มีคลองน้ำไหลล้อมรอบ มีเนื้อที่ ๒๐๐,๐๐๐ ตารางเมตร มีทางเข้าสู่เกาะ ๓ ทาง โดยสร้างเป็นสะพานคอนกรีตและมีชื่อต่างๆ ดังนี้ คือ สะพานสวัสดิ์ สะพานสุข และสะพานเดิม

พระยาสุนทรเทพกิจจารักษ์ (ทอง-จันทร์ราชู) ผู้ว่าราชการจังหวัดร้อยเอ็ดคนแรก ได้ขอความร่วมมือจากราษฎร ขุดบึงนี้ให้ลึกลงไป เพื่อให้มีน้ำขังอยู่ตลอดปี เมื่อ พ.ศ. ๒๔๒๙ นำเอาดินขึ้นมาถมขอบบึงให้เป็นถนนรอบเมือง แล้วตกแต่งเป็นเกาะที่สวยงามสำหรับใช้เป็นสถานที่พักผ่อนหย่อนใจ และเป็นสถานที่สำหรับจัดงานประเพณีสำคัญของจังหวัด เช่น งานปีใหม่ งานสงกรานต์ งานลอยกระทง และงานกาชาดของทุกปี ฯลฯ

ในบึงนั้นก็มีปลาหลากหลายพันธุ์จำนวนมากหลายแสนตัว นับได้ว่าเป็นบึงกลางเมืองที่มีปลามากที่สุดในประเทศไทย ผุ่งปลาเหล่านี้เป็นมิตรกับผู้ไปเยือนเสมอเพียงแต่เข้าไปยืนบนสะพานหรืออยู่ริมฝั่งบึงหมู่ปลาก็จะพากันว่ายขึ้นมาปรากฏตัวทักทายอยู่ที่ผิวน้ำเป็นฝูงๆ จนละลาน

คาไปหมด จึงมักจะมีผู้เมคคานำเอาอาหารปลา
คิดมือไปเลี้ยงฝูงปลาเหล่านี้ตลอดทั้งวันมิได้ขาด
เป็นอีกจุดหนึ่งที่ประทับใจของนักท่องเที่ยวเป็น
ยิ่งนัก

ผาน้ำย้อย เป็นหน้าผาหินขนาดใหญ่อยู่บนภูเขาเขียวที่
หน้าผานี้มีน้ำไหลซึมอยู่ตลอดปี บริเวณส่วนมากเป็นภูเขาหินปูน
มีลักษณะสูงชันสลับซับซ้อน
สวยงามตามธรรมชาติ สภาพป่า
ดงบนยอดดงสมบูรณ์ด้วยพันธุ์ไม้
เนื้อแข็ง มีพันธุ์พืชนานาชนิด
ขึ้นอยู่หนาแน่น เป็นป่าดิบแล้ง
หรือเบญจพรรณแล้ง นับว่า
เป็นป่าที่มีค่าอย่างยิ่ง และยังมี
สัตว์ป่าขนาดเล็ก เช่น หมูป่า

ไก่ป่า อีเก้ง เป็นต้น นอกจากจะได้ชมทิวทัศน์ธรรมชาติที่สวยงามแล้ว ยังจะได้มีโอกาสชมมัสการพระอาจารย์
ศรี มหาวีโร เกจิอาจารย์ที่มีชื่อเสียงของจังหวัดร้อยเอ็ดด้วย

ทุ่งกุลาร้องไห้ ทุ่งทุ่งกว้างกว่า 2 ล้านไร่ อาณาเขตครอบคลุม 5 จังหวัด คือ สุรินทร์ ร้อยเอ็ด
มหาสารคาม บุรีรัมย์ ชัยภูมิ เดิมแห้งแล้งแต่ปัจจุบันเป็นพื้นที่ผลิตข้าวหอมมะลิปีละกว่า 8 แสนตัน ซึ่งได้ชื่อ
ว่าสนามต่อสู้ระหว่างธรรมชาติกับมนุษย์อย่างแท้จริง

พระพุทธรูปคันมุกคอมหามุณี เป็นพระพุทธรูปองค์ใหญ่และสูงที่สุดในประเทศไทยและมีขนาดใหญ่ เป็นปางประทานพรหรือประทานอภัย มีขนาดสูงทั้งหมด ๖๗.๘๕ เมตร หรือ ๑๓๕ ศอก ๑ คืบเศษ อยู่ที่วัดบูรพาภิราม ตำบลในเมือง อำเภอเมือง จังหวัดร้อยเอ็ด สิ้นทรัพย์ประมาณ ๕,๐๐๐,๐๐๐ บาท(ห้าล้านบาทถ้วน) และได้สร้างพระธาตุไฉ่พังข้างหลังขององค์พระไว้สำหรับบรรจุพระบรมสารีริกธาตุสมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า พร้อมทั้งสร้างกำแพงล้อมรอบองค์พระ เริ่มสร้างเมื่อปี พ.ศ. ๒๕๑๖ สร้างเสร็จเมื่อ ปี พ.ศ. ๒๕๒๔

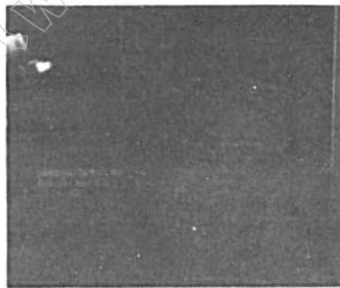

ปราสาท เป็นโบราณสถานที่เก่าแก่ สร้างขึ้นในสมัย พ.ศ.๑๑๑๔ ในเดือนห้าจะมีเทศกาลสงกรานต์ทุกปี ลักษณะเป็นปราสาทรูปสี่เหลี่ยมกรอบประตูทำด้วยศิลาแลง ไม่มีลวดลายแต่มีศิลาจำหลักลายกนกสวยงาม ตั้งอยู่ที่บ้านยางกูร ตำบลมะฮี อำเภอธวัชบุรี ห่างจากตัวจังหวัดไปทางทิศตะวันออกเพียง ๘ กิโลเมตร สร้างขึ้นในสมัยขอมเรืองอำนาจ

กู๋พระโกนา เป็นโบราณสถานในเขตบ้านกุนา ต.สระคู อ.สุวรรณภูมิ สร้างด้วยศิลาแลง ยังมีความสมบูรณ์ในด้านศิลปะพอสมควรเห็นได้ชัด มีกำแพงก่อด้วยศิลาแลงล้อมรอบ กว้างด้านละ ๑๕ เมตร สูง ๒ เมตร ภายในมีพระปรารักษ์ ๓ องค์ ก่อด้วยอิฐและหิน

ภูกาสิงห์ เป็นปราสาทก่อด้วยศิลาแลง และทับหลังศิลาจำหลักลายต่างๆ อยู่ที่ ต.ภูกาสิงห์ อ.เกษตรวิสัย มีประตูเข้าออกทั้ง ๔ ด้าน ทางด้านทิศตะวันออกสร้างเป็นขั้นบันไดด้วยศิลาแลง อยู่ห่างจากอำเภอเกษตรวิสัยประมาณ ๑๑ กิโลเมตร

สวนพฤกษศาสตร์วรรณคดี โครงการจัดสร้างสวนพฤกษศาสตร์วรรณคดี ประจำภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (วัดผาน้ำทิพย์) จังหวัดร้อยเอ็ด เป็นโครงการหนึ่งของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ด้วยความร่วมมือจากคณะสงฆ์ และประชาชนชาวร้อยเอ็ด ได้เริ่มโครงการมาตั้งแต่ปี ๒๕๒๘ กำหนดดำเนินการไปถึงปี ๒๕๓๐ โครงการนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อสร้างถวายพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๙ เนื่องในวโรกาสที่พระชนมายุครบ ๖๐ พรรษา ในปี ๒๕๓๐ เพื่อปรับปรุงสภาพป่า เพื่อการศึกษาของเยาวชนและเพื่อรวบรวมพันธุ์ไม้ที่กำลังจะสูญพันธุ์ไว้ในแห่งเดียวกันและเพื่อเป็นการส่งเสริมการท่องเที่ยวด้วย

พื้นที่ดำเนินการอยู่ที่บริเวณป่าสงวนแห่งชาติ ดงมะอี่ ตำบลหนองพอก จังหวัดร้อยเอ็ด (อยู่ห่างจากจังหวัดร้อยเอ็ดประมาณ ๘๕ กิโลเมตร) เป็นป่าบนภูเขาอยู่ใกล้กับเขตอำเภอกำชะอี จังหวัดมุกดาหาร

มีเนื้อที่ประมาณ ๑,๐๐๐ ไร่

เป้าหมายของโครงการ จะปลูกไม้ในวรรณคดีตามพุทธประวัติ ๓๐๐ ไร่ ไม้ในวรรณคดีไทยเรื่องต่างๆ ๑๐๐ ไร่ ไม้สมุนไพร ๓๐๐ ไร่ และปรับปรุงสภาพป่าที่เสื่อมโทรมอีก ๑๐๐ ไร่

สำหรับชนิดของต้นไม้ที่จะปลูกลำดับตามวรรณคดี ดังนี้

เรื่องมหาเวสสันดรชาดก	๒๗	ชนิด
เรื่องลิลิตพระลอ	๓๔	ชนิด
เรื่องลิลิตตะเลงพ่าย	๗๓	ชนิด
เรื่องรามเกียรติ์	๖๓	ชนิด
เรื่องอิเหนา	๖๗	ชนิด
เรื่องดาหลัง	๓๒	หลัง
เรื่องขุนช้างขุนแผน	๓๕	ชนิด

เรื่องสมุทรโฆษคำฉันท์ ๒๔ ชนิด

เรื่องสมบัติอัมรินทร์คำกลอน ๒๐ ชนิด

เรื่องนิราศธารทองแดง ๖๑ ชนิด

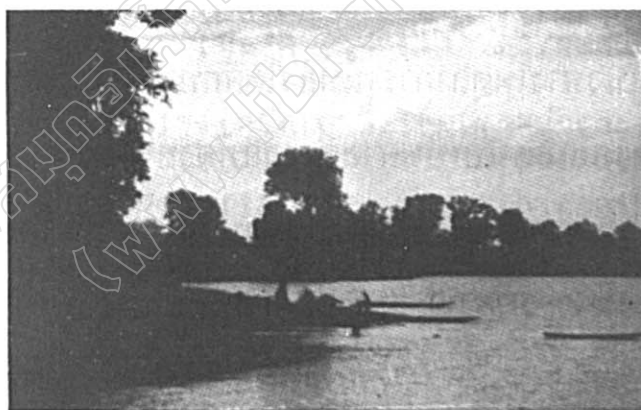
นอกจากนั้นยังมีต้นไม้สมุนไพร แยกตามสรรพคุณ เช่น ยาถ่ายพยาธิ ยาระบาย ยาแก้ท้องอืดเฟ้อ ยาแก้ไข้ ยาแก้หืด ฯลฯ รวม ๒๔ ประเภทมีไม้สมุนไพรถึง ๔๖ ชนิด

สวนสมเด็จพระศรีนครินทร์ร้อยเอ็ด ตามที่คณะรัฐมนตรีมีมติให้สร้างสวนสาธารณะเพื่อเทิดพระเกียรติสมเด็จพระศรีนครินทร์ราชชนนี ในวโรกาสเจริญพระชนมายุครบ ๔๐ พรรษา จำนวน ๑๒ แห่งทั่วประเทศโดยกำหนดเขตการศึกษาละ ๑ แห่งนั้น

กระทรวงศึกษาธิการโดยคณะกรรมการอำนวยการสร้างสวนสมเด็จพระฯ ได้พิจารณาแล้ว อนุมัติให้สร้างสวนสมเด็จพระศรีนครินทร์ร้อยเอ็ด ขึ้นเป็นแห่งที่ ๒ โดยจัดสร้างที่บริเวณที่ดินราชพัสดุ เนื้อที่ ๒๕ ไร่ บริเวณหน้าศาลากลางจังหวัดและบึงปลาญชัย

บึงเกลือ (บุงเกลือ) เป็นแหล่งน้ำขนาดใหญ่ มีเนื้อที่ถึง ๗,๕๐๐ ไร่ ตั้งอยู่ในอำเภอสว่างภูมิ ในบึงน้ำแห่งนี้มีน้ำจืดตลอดปี ริมบึงมีหาดทรายขาวสะอาด กว้างขวาง ซึ่งสวยงามดูหาดทรายริมทะเล

พระมหาเจดีย์ชัยบาดาล เป็นเจดีย์ใหญ่ที่สุดในประเทศไทย กว้าง ๑๐๑ คูณ ๑๐๑ เมตร สูง ๑๐๑ เมตร สร้างในเนื้อที่ ๑๐๑ ไร่ เป็นพระเจดีย์ที่บรรจุพระบรมสารีริกธาตุซึ่งด้วงค์พระธาตุได้คกแบ่งลงถวายงดงาม วิจิตรของศิลปะยุคใหม่และยุคเก่า ผสมเป็นศิลปะร่วมสมัยที่หาได้ยาก องค์พระธาตุแบ่งเป็น ๕ ชั้น ตั้งอยู่ในบริเวณผาน้ำทิพย์เทพประสิทธิ์วราราม (ผาน้ำข่อย) อำเภอหนองพอก

บ่อพันขัน เป็นบ่อน้ำเล็กๆ อยู่ในตำบลบ่อพันขัน ทางทิศตะวันออกของอำเภอสว่างภูมิ มีน้ำไหลอยู่ตลอดเวลา น้ำในบ่อนี้จะจืดสนิท อยู่ห่างจากอำเภอสว่างภูมิประมาณ ๑๕ กิโลเมตร

ฟาร์มกุ้ง เป็นสถานที่เลี้ยงกุ้งก้ามกราม แถบลำน้ำชี โดยเฉพาะที่ตำบลดินดำ อำเภอเมืองร้อยเอ็ด นอกจากจะเป็นที่นิยมไปรับประทานกุ้งกันแล้ว ยังเป็นแหล่งเที่ยวที่สวยงามตามธรรมชาติอีกด้วย

วรรณกรรมคำพิพากษา

นายเลิศพงศ์ อินทรทอม

ผู้พิพากษาศาลจังหวัดร้อยเอ็ด

คำพิพากษานับเป็นวรรณกรรมอย่างหนึ่ง ซึ่งตุลาการเจ้าของวรรณกรรมได้บรรจุปรุงแต่งอรรถรสแห่งความเป็นเหตุเป็นผล เรียงร้อยถ้อยคำ ทั้งข้อกฎหมายและข้อเท็จจริง เพื่อเป็นหลักฐานแห่งการชี้ขาดความถูกต้อง โดยมีพันธกรณีที่ผู้รับการตัดสินจะต้องปฏิบัติตามโดยคุณฎี อรรถรสและลีลา การเขียนวรรณกรรมคำพิพากษานั้นย่อมเปลี่ยนแปลงไปตามกาลสมัย ดังนั้น วรรณกรรมคำพิพากษาในอดีตกาลซึ่งบรรพตุลาการได้ประพันธ์ไว้นับว่ามีคุณค่าและยังเป็นเครื่องชี้ให้เห็นถึงวัฒนธรรมแห่งภาษาและสังคม ทั้งยังเป็นบรรทัดฐานและแนวทางให้ตุลาการรุ่นหลังได้ศึกษาเป็นแบบอย่างที่ดีต่อไป

ศาลจังหวัดร้อยเอ็ดนับเป็นศาลที่เก่าแก่ศาลหนึ่ง และเคยได้รับการสถาปนาให้เป็นศาลมณฑลร้อยเอ็ด ดังนั้นจึงปรากฏคำพิพากษาในอดีตกาลซึ่งรวบรวมเป็นรูปเล่มไว้เป็นจำนวนมาก คำพิพากษาเหล่านี้จึงนับเป็นวรรณกรรมที่ควรเผยแพร่ให้ชนรุ่นหลังได้ศึกษาและรับรู้บ้าง ผู้เขียนจึงได้พยายามคัดเลือกคำพิพากษาในอดีตกาลดังกล่าวที่น่าสนใจมาลงพิมพ์โดยยังคงไว้ซึ่งต้นร่างเดิมทุกประการ และผู้เขียนหวังว่าคำพิพากษาในอดีตกาลเหล่านี้จะเป็นเครื่องแสดงให้เห็นถึงทรัพยากรบุคคลอันล้ำค่าของกระทรวงยุติธรรมในอดีต

(ลับ)

ความเห็นหลวงวิจิตรวาทา

ผู้พิพากษาในคดีที่ ๓๓๔ ปี ๑๓๓

ศาลจังหวัดร้อยเอ็ด

วันที่ ๖ พฤษภาคม พระพุทธศักราช ๒๔๖๖

พนักงานอัยการ โจทก์

ความอาญาระหว่าง

ขุนเกษตร์(มี) จำเลย

เรื่องยกยอกทรัพย์สิน.

ผู้พิพากษาซึ่งมีนามต่อไปนี้ข้างท้ายนี้จึงมีศาลจังหวัดร้อยเอ็ด
ได้พิจารณาคดีเรื่องนี้แล้ว แต่เรื่องนี้ความเห็นผู้พิพากษาศาลนี้ ๒ นายมี
ความเห็นต่างกัน จึงได้ถกกันถกทำความเห็นเพื่อส่งสำนวนไปขอความเห็น
เห็นว่าที่อธิบดีผู้พิพากษาศาลมณฑลอุดรราชธานีต่อไป คงมีข้อความต่อไปนี้.

โจทก์ท้าวว่า เมื่อศก ๑๒๕ เจ้าพนักงานคดีจังหวัดร้อยเอ็ด
ได้จ่ายตั๋วตราไปรษณียาทกรองให้จำเลยซึ่งเป็นเจ้าพนักงานไปรษณีย์ไปไว้
สำหรับขายปิดหนังสือส่งตามธรรมเนียม จำเลยได้ยืมจำเลยยกเอาเงิน
รายนี้ไปใช้เอนประโยชน์ส่วนตัวคนเสีย ๖๔ บาท วันที่ ๒๖ สิงหาคม ศก ๑๓๓
พนักงานศาลากลางจังหวัดร้อยเอ็ดนำหนังสือราชการหลายซองไปฝากต่อ
จำเลย ๆ หากมีตั๋วตราขายปิดหนังสือไม่ ต่อมาหลายวันจำเลยจึงได้นำเงิน
๖๔ บาทมาใช้หมดแล้ว โจทก์ขอให้ศาลลงโทษจำเลยฐานยกยอกทรัพย์สินตาม
กฎหมายลักษณะอาญาล่วงวันที่ ๕ หมวดที่ ๕.

จำเลยให้การปฏิเสธข้อโจทก์หาว่ายกยอกทรัพย์สินไปใจ แต่จัดจำว่า

ท้องใจทยไม่มีวันเวลาที่คาดว่าทำเลยยกยอกเขาเงินไปใช้โดยอย่างไรแต่วัน
เวลาใด จำเลยขอให้ศาลพิจารณากท้องใจทย ปล่อยจำเลย.

ทางพิจารณาคงได้ความว่า เดิมเมื่อศก ๑๒๕ เจ้าพนักงานคลังจ. ๒
หวัดร้อยเอ็จได้จ่ายตั๋วตราไปรษณีย์ราคา ๑๐๐ บาทของหลวงให้จำเลยซึ่ง
เวลานั้นเป็นพนักงานไปรษณีย์รับไปไว้สำหรับขาย เมื่อขายได้เงินแล้วก็นำ
เงินส่งคลังรับตั๋วตราไปรษณีย์จากคลังไปไว้สำหรับขายราคา ๑๐๐ บาท
อย่างเก่า จำเลยจะเอาเงินรายนี้ไปจ่ายอะไรแต่เมื่อใดไม่ได้ความชัด
ครั้นถึงวันที่ ๒๑ สิงหาคม ศก ๑๓๐ เวลาบ่ายประมาณ ๔ โมงนายคำ
เลี่ยนคนศาลากลางจังหวัดร้อยเอ็จกับนายสายได้นำหนังสือราชการไปฝากให้
จำเลยส่งทางไปรษณีย์ จำเลยว่าตั๋วตราไม่มี พรุ่งนี้จึงจะซื้อ นายคำ
กับนายสายก็ถนัดกับความแจ้งก่อนนายทหารรักษกรม ๗ นำความแจ้งต่อ
อำมาตย์เอกพระยาสุริยเดชวิเศษฤทธิปลัดมณฑลรักษาราชการจังหวัดร้อยเอ็จ
ใช้ให้คนไปถามจำเลยมาถาม ว่าเคยให้ด้อยค่าก่อนนายทหารซึ่งเป็นผู้จดด้อย
ค่าของจำเลยไว้ว่า ตั๋วตราไปรษณีย์ ๑๐๐ บาทขายได้เงินหมดแล้ว เงิน
เก็บไว้ที่บ้าน ๓๐ บาท อีก ๖๔ บาทถลวชะโมยจึงเขาไปฝากเงินซื้อดวงไว้
การที่ไม่ได้นำเงินซื้อตั๋วตราสำหรับไว้ถามเคยนั้นก็เพราะจำเลยป่วย
อำมาตย์เอกพระยาสุริยเดช ๗ สั่งให้จำเลยเอาเงินมาตรวจ จำเลยพา
นายคำไปเรือนจำเลยแลจำเลยไปยืมเงินเงินซื้อดวง ๗ ไม่ได้ตกลงไม่ได้
เงินมาให้ตรวจเลย อำมาตย์เอกพระยาสุริยเดช ๗ โทษศัพท์บอคมณฑล
อุบลราชธานีซึ่งเวลานั้นยังเป็นมณฑลอุดรอยู่ ครั้นวันที่ ๒๕ สิงหาคม
ศก ๑๓๐ จังหวัดได้รับโทษศัพท์มณฑลให้ไต่สวนเรื่องนี้ ถ้าได้ความจริงให้

สองศาล วันนั้นนายทหารใช้คนไปตามจำเลยไม่พบ รุ่งขึ้นวันที่ ๒๖ สิงหาคม
ศก ๑๓๐ จำเลยได้นำเงิน ๑๐๐ บาทส่งคลังนายทหารเรียกจำเลยมาถาม
อีก จำเลยได้ให้ด้อยคำต่อนายทหารซึ่งเป็นผู้จดด้อยคำของจำเลยไว้ว่า
จำเลยได้เอาเงิน ๖๔ บาทค่าตัวตราไปรษณียไปใช้ซื้อของส่วนตัว คงเงิน
อยู่แต่ ๓๖ บาท แต่ที่ไม่ได้นำเงินซื้อตัวตราเมธนั้น เพราะจำเลยป่วย
จำเลยได้ออกไปเอาเงินที่มารคามมาส่งคลังครบ ๑๐๐ บาทแล้ว ครั้น
วันที่ ๒ กันยายน ศก ๑๓๐ เจ้าพนักงานอัยการเรียกจำเลยให้ส่วนอีก
จำเลยให้การว่า เมื่อวันที่ ๒๖ สิงหาคม ศก ๑๓๐ จำเลยถูกขังไปเรือน
จะเอาเงินแลกตัวตรามาให้เจ้าพนักงานทรวร ตัวตราจำหน้ายหมด
เงิน ๖๔ บาทค่าตัวตราไปรษณียเก็บไว้ทองกลางเรือนหายไป ส่วนอีก ๓๖,
บาทเก็บไว้ในตลับ จำเลยค้นหาเงินไม่เห็น ได้ไปยืมเงินมารคามาส่งนำส่ง
คลังเสร็จแล้ว คำให้การของจำเลยทั้งสามครั้งนั้นโจทก์ได้ส่งศาล
จำเลยรับว่าได้ให้การทั้งนั้นจริง แต่เป็นข้อความที่จริงบ้างไม่จริงบ้างทั้ง
ศาลให้จำเลยชั่งหนักแกลงในคำด้อยคำที่เป็นความจริง ชั่งหนักเขียนคำใน
คำข้อความที่ไม่จริงไว้แล้ว ฝ่ายจำเลยสู้ว่าแกลงเพียงคนเดียวไม่ได้ความสม
ข้อต่อสู้.

เมื่อทางพิจารณาได้ความตามที่กล่าวมาแล้วดังนี้ มีข้อวินิจฉัยขึ้นต้น
ว่าข้อที่จำเลยคัดค้านว่าฟ้องของโจทก์ไม่มีวันเวลาที่หาว่าจำเลยยักยอกเอา
เงินไปใช้โดยอย่างไรแต่วันเวลาใดนั้น จะเป็นเหตุถึงกับต้องยกฟ้องโจทก์
ปล่อยจำเลยหรือไม่ เห็นว่าความธรรมดาฟ้องแล้วต้องมีวันเดือนปีเวลาแล
ข้อที่หาว่าจำเลยกระทำความผิดให้ชัดเจน แต่ก็คงเป็นสิ่งที่โจทก์จะทำได้ ถ้า

เป็นสิ่งที่โจทก์จะทำไม่ได้แล้ว ก็จะได้โจทก์ทำได้โดยอย่างไร จำเป็นต้อง
 เห็นอกโจทก์แต่ต้องรับฟังของโจทก์ในสิ่งที่โจทก์จะทำไม่ได้มันไว้พิจารณา
 สิ่งที่โจทก์จะทำไม่ได้มันมีหลายอย่างแต่ในที่นี้จะยกตัวอย่างเป็นสังเขป
 เปรียบเหมือนเช่น ของอย่างใดอย่างหนึ่ง ก.เอาไว้ใต้อุนเรือนเมื่อวันที่-
 ๑ เมษายน ศก ๒๕๔ เวลากลางวัน ต่อมา ก.ไม่ได้ดูเลย มาดูเมื่อ
 วันที่ ๑ กันยายนศก ๒๕๔ ก็ไม่เห็น จึงทราบว่าของหาย แล่นำเหตุแจ้ง
 ข้าเขตกฎหมายตราสินทรัพย์ไว้ ครั้นวันที่ ๑ เมษายนศก ๒๕๕ ก.เจ้าของ
 ไปพบของกลางอยู่ที่ ข.จึงแจ้งเจ้าพนักงานรับ ข. ๆ ว่า ค.เอาของนั้น
 มาขายให้ แต่ส่ง ค.ไม่ได้ ก.เจ้าของทรัพย์หรือเจ้าพนักงานอัยการจะฟ้อง
 ข.ในฐานะใดก็ได้มีวันเดือนเวลาที่ของหายนั้นก็เขียนไม่ได้ ได้ก็แก้กล่าว
 ไปตามเรื่องดังที่กล่าวมาแล้วเท่านั้น เรื่องเช่นนี้เห็นว่าการรับฟังของ ก
 เจ้าทรัพย์หรือพนักงานอัยการไว้พิจารณาตามที่โจทก์จะทราบใด เมื่อ
 พิจารณาได้ความจริงดังอย่างใดก็ตามลงโทษได้ ในเรื่องที่โจทก์ฟ้อง
 จำเลยนี้ด้วยกัน จำเลยเป็นผู้รับตัวตราไปรษณีย์ของหลวงก็ควรไปไว้จำ
 จำหน่ายได้เงินเท่าใด จำเลยก็เป็นผู้รักษาเงินไว้เพื่อนำเงินส่งคลังรับตัว
 ตราไปรษณีย์ไปประจำออฟฟิศ ๑๐๐ บาทอีกเสมอผู้เดียว จะได้โจทก์ตา
 ษยานมาสัยว่า จำเลยเอาเงินที่ขายตัวตราไปรษณีย์ได้ไปใช้เมื่อวันที่
 ปีนั้นเวลานั้นเท่านั้นบาทหรือสตางค์ชื่อของสิ่งนี้เป็นประโยชน์ของจำเลยนั้น
 เป็นการเป็นไปไม่ได้ เพราะอย่างที่สุดโจทก์จะมีพยานที่เห็นจำเลยเอา
 เงินชื่อของส่วนตัวจำเลยก็ได้ พยานคนใดจะบอกได้ว่าจำเลยเอาเงินที่ขาย
 ตัวตราไปรษณีย์ได้ไปใช้ได้ เพราะเป็นเงินที่มีกันอยู่ทั่วไป ตกของถูกรักษา

เงินชนิดนี้หรืออย่างอื่นเอาเงินหลวงหรือไม่ใช่ของหลวงไปใช้ส่วนตัวนอก
จากจะรับสารภาพต่อศาลแต่ยื่นบัญชีวันเดือนปีเวลาที่จำเลยเอาเงินไปใช้
ซื้ออะไรทำอะไรให้ชัดเจนแล้ว ก็เป็นการลงโทษกันไม่ได้สักรายเดียวซึ่ง
เป็นการเหลือเกิน แต่ไม่เห็นว่าการจะควรเป็นเช่นนั้น ข้อคัดค้านของ
จำเลยที่กล่าวมาแล้วนั้นจึงเป็นอันจะให้ศาลยกฟ้องโจทก์ ปล่อยจำเลยย
ไม่ได้.

ส่วนตามทางพิจารณาที่ได้ความมาแล้วนั้น จะเป็นอันพึงได้ว่าจำเลย
ยกยอกเอาเงินค่าตัวตราไปปรสนียไปใช้หรือไม่เห็น ว่าข้อที่ศาลากลาง
จังหวัดร้อยเอ็ดเรียกเงินหรือตัวตราทรวาไ้ครบ ๑๐๐ บาทไม่ได้ และ
จำเลยว่าได้เอาเงินไปฝากเงินซื้อดวงไว้ซึ่งเป็นความไม่จริงเป็นการแสดง
ให้เห็นความทุจริตของจำเลยอยู่ในที่ว่า จำเลยได้เอาเงินค่าขายตัวตรา
ไปปรสนียไ้ไปใช้เป็นประโยชน์ส่วนตัวเสีย ข้าราชการศาลากลางจังหวัดร้อยเอ
็ดให้ส่วน จำเลยก็รับว่าได้เอาเงิน ๖๔ บาทรายนี้ไปใช้ประโยชน์ส่วน
ตัวเสียจริง แต่ค่าของจำเลยเชิงในชั้นไ้ส่วนนั้นก็รวมเรหลายอย่าง
และที่สุ่จำเลยค่อสู่อเงิน ๓๖ บาทเอาใส่ในหีบ ส่วนอีก ๖๔ บาทเก็บไว้
ข้างหีบข้างนอกหายไป ในข้อค่อสูของจำเลยนี้ เห็นว่าไม่มีมูลที่ควรเชื่อ
ว่าจะเป็นความจริงเลย เพราะไ้ส่วนชั้นต้นจำเลยก็ไม่ได้ค่อสูในข้อนี้
แต่เงิน ๖๖ บาทที่ไม่ได้หาย จำเลยยังเก็บไว้ในหีบไ้ ส่วนเงินอีก ๖๔
บาทเป็นจำนวนมากกว่า เหตุไ้จำเลยจึงจะไม่เก็บไว้ในหีบเอา แต่ถ้า
จำเลยเป็นคนบริสุทธิ์ไม่เอาเงินรายนี้ไปใช้ส่วนตัวแล้ว จำเลยก็ค่อม
ข้อจำหน่ยความบริสุทธิ์ของจำเลยหรือมีเงินหรือตัวตราไปปรสนียหรือทั้งค

ตราไปรษณีย์แต่เงินราคา ๑๐๐ บาทประจำรัชกาลอยู่เสมอ ความเหตุทั้ง
หลายเหล่านี้เห็นว่าไม่มีข้อสงสัยสงสัยว่าจำเลยไม่ได้เอาเงินรายนี้ไปใช้เป็น
ประโยชน์ส่วนตัวจำเลย แม้จำเลยจะหาเงินมาใช้แทนภายหลังได้ ก็เห็น
ว่าไม่เป็นข้อสงสัยอย่างความผิดของจำเลยที่กระทำความผิดก่อนนั้นได้
จึงเห็นว่าจำเลยได้ยกยอกเอาเงินค่าขายตั๋วตราไปรษณีย์ได้ไปใช้ส่วนตัว
เสียจริงทั้งของ ความผิดของจำเลยซึ่งด้วยกฎหมายลักษณอาญา มาตรา ๓๑๕
ข้อ ๓ ซึ่งต้องวางโทษจำคุกทั้งแก่คดีขึ้นไปถึงศาลฎีกา และให้ปรับ
ทั้งแต่รอยบาทขึ้นไปถึงพันบาทด้วยอีกโสดหนึ่ง

เพราะฉะนั้น จึงขอเสนอพิพากษาให้จำคุกจำเลยโดยกฎหมายดังกล่าว
แล้วไว้มีกำหนดโทษแก่เดือน นับแต่วันที่ศาลสั่งจำจำเลยเป็นต้นไป /,

Signature of the official

ความเห็นขุนนางบรรณคดี

ผู้พิพากษาศาลฎีกาที่ ๓๓๕ ปี ๑๓๓๖

ข้าทูลเกล้าฯ ถวายกราบบังคมทูลขอความเห็นขุนนางบรรณคดีผู้พิพากษารองเห็นว่า แม้
จำเลยจะสืบไม่ได้ว่าเงิน ๖๔ บาทค่าตั๋วตราไปรษณีย์ได้หายไปโดยอย่างไร
ก็ความฟ้องของโจทก์ก็ไม่ปรากฏว่าจำเลยได้ยกยอกเอาเงินรายนี้ไปใช้เป็น
ประโยชน์ส่วนตัวคนอย่างไรเมื่อวันเดือนใด เป็นการยากที่จำเลยจะสู้คดี
ก็นับว่าฟ้องของโจทก์เจือข้อคลุมเครือหนึ่งแล้ว แต่ศาลได้ลงมือพิจารณา
จนเสร็จจำนวน โจทก์ก็ไม่มีพยานมาแสดงว่าจำเลยได้ยกยอกเอาเงิน ๖๔
บาทรายนี้ไปใช้ประโยชน์ส่วนตัวคนอย่างไรแต่เมื่อไร ส่วนคำรับของจำเลย

ชนิดที่สวนหลวงวันที่ ๒๖ สิงหาคม ศก ๑๓๐ ว่าจำเลยได้เอาเงิน ๖๔ บาท
 ไปใช้ประโยชน์ส่วนตัวคนนั้น จำเลยก็ได้ปฏิเสธคำรับของจำเลยนั้นว่าเป็น
 ความไม่จริง แต่โจทก์ก็ไม่มีพยานมาประกอบกับคำให้การรับของจำเลย
 จะเชื่อคำรับนั้นเป็นจริงไม่ได้ แต่ถ้าจะเชื่อคำให้การของจำเลยชนิดที่สวน
 หลวงวันที่ ๒๖ สิงหาคม ศก ๑๓๐ ว่าได้เอาเงิน ๖๔ บาทไปใช้ประโยชน์
 ส่วนตนจริงแล้ว ก็ต้องเชื่อคำให้การของจำเลยซึ่งลงวันที่ ๒๖ สิงหาคม
 ศก ๑๓๐ และฉบับลงวันที่ ๒ กันยายน ศก ๑๓๐ ที่จำเลยว่าเงิน ๖๔ บาท
 หายไป จำเลยไม่ได้ยกยอกใช้ประโยชน์ส่วนตัวซึ่งจำเลยรับว่าเป็นความ
 จริงนั้นเป็นจริงเหมือนกัน ฉะนั้นโจทก์จะอ้างเหตุว่าเงินอยู่ในมือของจำเลย
 จำเลยเอาไปใช้ประโยชน์ส่วนตัวอะไรเมื่อไรไม่รู้ คอเมื่อเรียกเงิน
 หมดไม่ได้ จึงรู้สึกจำเลยยกยอกเงินแต่เป็นการยากที่โจทก์จะหาพยาน
 มาแสดงได้ดังนี้แล้ว ฝ่ายจำเลยก็มีเหตุอ้างได้เหมือนกัน คือเมื่อเก็บ
 เงินไว้เงินหายไป ไม่รู้ว่าหายไปอย่างไรไม่มีคนเห็นก็เป็นการยากที่
 จำเลยจะหาพยานมาสืบเหมือนกัน เมื่อโจทก์เป็นผู้ฟ้องว่าจำเลยยกยอก
 เอาเงินแล้วก็เป็นหน้าที่ของโจทก์จะต้องหาพยานมาแสดงให้ได้ความว่า
 จำเลยได้ยกยอกเงินไปเป็นประโยชน์ตนอย่างไรจริงเสียก่อน แล้วจึงจะ
 เป็นหน้าที่ของจำเลยหาพยานมาแสดงในข้อต่อสู้ เมื่อโจทก์ไม่มีพยานมาแสดง
 ว่าจำเลยยกยอกเงินรายนี้ไปเป็นประโยชน์ตนอย่างไรแล้ว ถึงจำเลยจะ
 ไม่มีพยานมาสืบในข้อต่อสู้ของจำเลยก็จะคงโทษจำเลยยังไม่ได้ ในการที่
 จำเลยเป็นเจ้าหน้าที่พนักงานไปรษณีย์รับพัสดุไปรษณีย์ราคา ๑๐๐ บาท
 จากคนยังไปไว้จำหน่ายเป็นส่วนทดรอง เมื่อจำหน่ายได้เงินแล้วนำมาซื้อ

ตัวตราไปรษณียภัณฑ์หน่วยประจำออกสถิติประจำอายุ ๑๐๐ บาทเสมอ ครั้น
เจ้าพนักงานจะตรวจเงินหรือตัวตราไปรษณียภัณฑ์เงินขาดไป ๖๔ บาท แลเจ้าเอ
บุตรรวมเรว่าได้ฝากเงินไว้ที่บ้านเงินซื้อดวงนั้นเป็นแต่ผูกสองสอยว่าจำเอย
ยักยอกเงินรายนี้เท่านั้น เมื่อเป็นเหตุแต่เพียงสองสอยก็ยังไม่ควรลงโทษ
จำเอย ควรให้ประโยชน์แก่จำเอยจะเหมาเอาว่าผู้ใดรักษาเงินทำให้เงิน
หายไปไม่มีพยานมาสืบต้องรับโทษทางอาญาทีเดียวนั้นไม่ได้ ในเรื่องนี้
จำเอยเป็นผู้รักษาเงินทำให้เงินหายไป โดยโจทก์ไม่มีพยานมาแสดงว่า
จำเอยฉกหรือยักยอกอย่างไร แลจำเอยก็ต้องรับผิดชอบทางแพ่งหรือรับ
ใช้เงินที่หายไปเท่านั้น ในเรื่องนี้จำเอยก็ได้นำเงิน ๖๔ บาทรวมทั้งเงิน
ที่เหลืออยู่ ๓๖ บาทเป็น ๑๐๐ บาทส่งจตุรภายใน ๖ วันเสร็จแล้ว.

อาศรัยเหตุทั้งศดาบกักกล่าวมาแก่วนั้น จึงเห็นว่าควรยกฟ้องโจทก์
ปล่อยตัวจำเอยไป

รึกกำหนดคนหนึ่งว่าได้เสียงจำเลยร้องว่า นายคำแก้วแย่งอื่น แก่นายคำ
แก้วจะแย่งอื่นจำเลย หรือจำยอมชดช้ายอื่นให้นายคำแก้วอย่างไรนายสุว
ไม่เห็น ศาลถึง ๑ คดีที่จับมา จะเป็นของจำเลยหรือของใครก็ไม่รู้.

เมื่อทางพิจารณาได้ความดังกล่าวดังนี้ เห็นว่าตามคำพยาน
โจทก์ได้ความว่า จำเลยผู้ไม่มีใบอนุญาตให้จำหน่ายอื่นได้จำหน่ายอื่นให้
นายคำแก้วหนัก ๔ หุนเป็นราคาเงิน ๑ บาท ฝ่ายพยานจำเลยไม่ได้ความ
พอที่จะถ่วงคำพยานโจทก์ ทั้งไม่ได้ความว่าศาลถึงของกลางที่จับมา
เป็นของขุนศรีคังข้อข้อผู้ของจำเลยอย่างไร คดีควรเชื่อตามคำพยานโจทก์
ว่าจำเลยได้ใช้ศาลถึงกันจับมาเป็นกลางชั่งอื่นหนัก ๔ หุนจำหน่ายให้แก่
นายคำแก้วโดยไม่มีใบอนุญาตจริง อื่น ๔ หุนนั้นราคาของหลวงจำหน่ายเป็น
เงิน ๖๔ สตางค์ ความผิดของจำเลยต้องด้วยพระราชบัญญัติภาษีอื่นเพิ่มเติม
ศก ๑๐๕ มาตรา ๒๑ แต่พระราชบัญญัติกำหนดโทษทำผิดในเดือนศก ๑๒๕
มาตรา ๓ ข้อ ๑๒.

เพราะฉะนั้น จึงพร้อมกันพิจารณาคดีให้ปรับจำเลยเงิน ๓ เท่า
ราคายาอื่นเป็นเงิน ๑ บาท ๓๒ สตางค์ไว้เป็นพินัยหลวง แต่จำเลยถูกจับ
กักขังมาแต่วันที่ ๕ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๔๕๗ ถึงวันนั้นได้ ๑๕ วันเกินกว่า
โทษปรับ ๑ บาท ๓๒ สตางค์มากแล้ว ฉะนั้นให้ปล่อยจำเลยหลุดพ้นไป
อื่นที่จำเลยจำหน่ายให้นายคำแก้ว ๔ หุนนั้น จำเลยเอาไว้ไม่ได้มาเป็น
กลาง จึงให้ปรับกันในขอของกลางเฉพาะ ๔ หุนไว้เป็นของหลวงแทน
ศาลถึง ๑ คดีที่จำเลยใช้ชั่งอื่นชดช้ายก็ให้ปรับไว้เป็นของหลวงด้วยเหมือนกัน
ส่วนขออื่นและอื่นในขอคนนอกจากหนัก ๔ หุนไม่ได้ความว่าเป็นของก็ผิดกฎ

ให้ โจทย์ขอให้ศาลลงโทษจำเลยแลบริษัของกลางซึ่งรักษาอยู่ศาลาภิบาล
มณฑลร้อย เอ็จไว้เป็นของหลวง.

จำเลยให้การปฏิเสธ แลต่อสู้ตามวันเวลา โจทย์ว่านายแก้ว
แก้วมาขอซื้อที่ดินจำเลย จำเลยที่ดินมีน้อยไม่ขาย นายคำแก้วขอซื้อ จำ
เลยหยิบขวดที่ดินของจำเลยซึ่งซื้อจากผู้จำหน่ายที่ดินหลวงมาไว้เสียให้
นายคำแก้วดู นายคำแก้วรับขวดที่ดินไปดู เลยวิ่งหนีไปแจ้งต่ออำเภอ
ว่าจำเลยขายที่ดิน นายชมซึ่งอยู่เรือนเคียงกันนำตาเถิง ๑ คนของขุนศรีซึ่ง
จำเลยยืมมาซึ่งวิ่งไปอำเภอว่า จำเลยใช้ตาเถิงนั้นจ้างที่ดินขายให้นาย
คำแก้วเหมือนกัน ความจริงจำเลยไม่ได้ขายที่ดินให้นายคำแก้วเลย.

ทางพิจารณาตามคำพยาน โจทย์คงได้ความว่า เมื่อวันที่ ๙,
วรกฎาคม พ.ศ., ๒๔๙๗ เวลาพอค่ำคำแก้วไปหานายคำแก้วซึ่งนายคงปลัด
อำเภอว่า จักให้นำเงินไปซื้อที่ดินจำเลยได้ ขอซื้อที่ดินที่เรือนจำเลยอยู่
จำเลยซึ่งไม่มีใบอนุญาตให้จำหน่ายที่ดินได้ใช้ตาเถิงคนที่จับมาเป็นของกลาง
ซึ่งเป็นของจำเลยหรือของใครไม่รู้ใช้จ้างที่ดินขายให้นายคำแก้วคนที่ ๔ คน
เป็นราคา ๑ บาท นายคำแก้ววางดินนั้นไว้ รับขวดที่ดินของจำเลยที่เขา
มาเทขายให้ว่า นายคำแก้วจะรับดิน หมู่เป็นพยานด้วย เวลานั้นนายชม
นายผายอยู่ที่เรือนนั้น ฝ่ายจำเลยก็เอาที่ดินที่ขายให้นายคำแก้วไว้ นาย
คำแก้วก็เอาขวดที่ดินของจำเลยไปแจ้งอำเภอว่ารับซื้อ จำเลยถามไปหานาย
คำแก้วว่าแย่งที่ดิน นายชมพยานโจทย์เป็นผู้เอาตาเถิงคนที่จำเลยจ้างที่ดินขาย
ไปมอบอำเภอหาว่าจำเลยขายที่ดินเหมือนกัน ดินคนที่ ๔ คนนั้นใช้ความว่า
ของกลางจำเลยเป็นราคาเงิน ๖๔ สตางค์ ฝ่ายจำเลยสืบนายสุวสาร
หลวง

คำพิพากษาในคดี

คำที่ ๒๐๑ พ.ศ. ๒๕๔
อาญา
แดงที่ ๒๐๑ พ.ศ. ๒๕๔

เจ้าแดง

๕๕

ศาล มณฑลร้อยเอ็ด

วันที่ ๒๗ เดือน กรกฎาคม พระพุทธศักราช ๒๕๔

พนักงานอัยการ

โจทก์

ความ อาญา ระวาง

จำเลย

จำเลย

เรื่อง จำหน่ายที่ดินโดยไม่มีใบอนุญาต.

ผู้พิพากษาซึ่งมีนามต่อไปนี้ข้างท้ายนี้นั่งศาล มณฑลร้อยเอ็ด

ได้พิจารณาคดีเรื่องนี้เสร็จแล้ว จึงพร้อมกันพิพากษาเป็นดังนี้

จึงจะกล่าวต่อไปนี้.

โจทก์ว่า เมื่อวันที่ ๕ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๔ เวลา
กลางวันจำเลยได้จำหน่ายที่ดินให้นายคำแก้วตนัก ๕ ไร่ ๓ งาน ๑๐ ตารางวา โดยไม่
ได้รับอนุญาต ที่ทำคดีนี้แดงอำเภอนวนบุรีจังหวัดร้อยเอ็ด เจ้าพนักงาน
จำเลยกับญาติพี่น้องของตนัก ๕ คนนี้. ทั้งสำหรับจำหน่าย ๑ คนของกลาง

หมาย ให้คืนให้ลงเลยไป/.

Handwritten signature: *John F. Jones*

หลวงพิทักษ์ ๗ เวียง

บัค / ลิมพ์

משה

วิธีใหม่ ๘

เกี่ยวกับการอำนวยความสะดวกให้แก่ประชาชน

นายเกรียงศักดิ์ วชิรเดวงศ์

ผู้พิพากษาศาลจังหวัดร้อยเอ็ด

บรรทัดฐานในทางกฎหมายถือว่า คราบใดที่ยังไม่มีคำพิพากษาถึงที่สุดว่าบุคคลใดเป็นผู้กระทำความผิดอาญา ก็ต้องถือว่าบุคคลนั้นยังเป็นผู้บริสุทธิ์อยู่ครานั้น แต่เนื่องจากการพิจารณาความผิดอาญาของศาลมีความจำเป็นที่จะต้องควบคุมจำเลยไว้ในระหว่างพิจารณาเพื่อให้การบังคับคดี(ลงโทษ)เป็นผลในกรณีที่ศาลพิจารณาแล้วพิพากษาว่าจำเลยผู้นั้นเป็นผู้กระทำความผิดจริง ด้วยเหตุจำเป็นที่จะต้องควบคุมตัวจำเลยไว้ระหว่างการพิจารณาความผิดอาญาของศาลดังกล่าว จึงเป็นเหตุให้จำเลยต้องสิ้นสิทธิและเสรีภาพชั่วระยะเวลาใดเวลาหนึ่งหรือตลอดการพิจารณาของศาลจนกว่าจะมีคำพิพากษาถึงที่สุดว่าจำเลยไม่มีความผิดหรือไม่ต้องรับโทษในคดีนั้น ดังนั้นจึงอาจก่อให้เกิดความรู้สึกขัดแย้งกันระหว่างความจำเป็นในการควบคุมตัวจำเลยไว้ในระหว่างการพิจารณาคดีของศาลกับบรรทัดฐานในทางกฎหมายที่ยังไม่ให้อธิบายว่าจำเลยเป็นผู้กระทำความผิดจนกว่าจะมีคำพิพากษาถึงที่สุดของศาลว่าจำเลยเป็นผู้กระทำผิดนั้น

แต่เนื่องจากความจำเป็นในการควบคุมตัวจำเลยในระหว่างการพิจารณาความผิดอาญาของศาลยังมีอยู่และไม่อาจปฏิเสธได้ กฎหมายจึงผ่อนคลายความจำเป็นดังกล่าวด้วยการนำวิธีการปล่อยจำเลยชั่วคราว (ประกันตัว) มาใช้ในการพิจารณาความผิดอาญาซึ่งที่บัญญัติไว้ในประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

สำหรับกรณีที่ศาลจะปล่อยจำเลยชั่วคราวโดยให้มีประกัน (สัญญาประกัน) และหลักประกันด้วยนั้นประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๑๔ วรรคสอง ก็ยังบัญญัติให้ใช้บุคคลเป็นหลักประกัน โดยแสดงหลักทรัพย์ ซึ่งในการใช้บุคคลเป็นหลักประกันนี้ ได้มีคำแนะนำของประธานศาลฎีกาเกี่ยวกับการปล่อยชั่วคราว พ.ศ. ๒๕๓๑ ข้อ ๑๑ ระบุว่าควรพิจารณาหลักประกันประเภทนี้ในเมื่อบุคคลนั้นเป็นผู้ที่มีหลักฐาน ตำแหน่งหน้าที่ อาชีพการงานฐานะ หรือชื่อเสียงเป็นที่เชื่อถือได้

เพื่อให้การใช้บุคคลเป็นประกันหรือหลักประกันตามกฎหมายและคำแนะนำของประธานศาลฎีกาดังกล่าวบรรลุผลในทางปฏิบัติได้อย่างจริงจัง อันจะเป็นการขยายโอกาสให้ผู้ที่ไม่มียศถาบรรพบุรุษสามารถได้รับการปล่อยตัวชั่วคราวได้ตามหลักการที่ว่าผู้ต้องหาและจำเลยทุกคนพึงได้รับอนุญาตให้ปล่อยชั่วคราว

เว้นแต่จะมีเหตุจำเป็นที่จะต้องควบคุมหรือขังไว้ดังนั้น
อาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งพระธรรมนูญศาล
ยุติธรรม มาตรา ๑ วรรคสาม และโดยอนุมติรัฐมนตรี
ว่าการกระทรวงยุติธรรม ประธานศาลฎีกาคนปัจจุบัน
(นายประมาธ ชันชือ) จึงวางระเบียบราชการฝ่าย
ตุลาการของศาลทั้งหลายไว้ ดังนี้

ข้อ ๑. ให้ข้าราชการพลเรือน ระดับ ๓ - ๕
หรือข้าราชการอื่นที่เทียบเท่า ทำสัญญาประกันหรือ
ใช้ตนเองเป็นหลักประกันได้ในวงเงินไม่เกินหกหมื่น
บาท

ให้ข้าราชการพลเรือน ระดับ ๖ - ๘ หรือข้าราชการอื่นที่เทียบเท่าทำสัญญาประกัน หรือใช้ตนเองเป็นหลักประกันได้ในวงเงินไม่เกินสองแสนบาท

ให้ข้าราชการพลเรือน ระดับ ๙ - ๑๐ หรือข้าราชการอื่นที่เทียบเท่าทำสัญญาประกันหรือใช้ตนเองเป็นหลักประกันได้ในวงเงินไม่เกินห้าแสนบาท

ให้ข้าราชการพลเรือน ระดับ ๑๑ หรือข้าราชการอื่นที่เทียบเท่าทำสัญญาประกันหรือใช้ตนเองเป็นหลักประกันได้ในวงเงินไม่เกินแปดแสนบาท

ข้อ ๒. ให้พนักงานรัฐวิสาหกิจทำสัญญาประกันหรือใช้ตนเองเป็นหลักประกันได้ในทำนองเดียวกับข้าราชการอื่นตามที่ระบุไว้ในข้อ ๑

ข้อ ๓. ให้สมาชิกวุฒิสภาและข้าราชการการเมืองทำสัญญาประกันหรือใช้ตนเองเป็นหลักประกันได้ในวงเงินไม่เกินแปดแสนบาท

ข้อ ๔. บุคคลอื่นนอกจากที่ระบุไว้ในข้อ ๑ ถึงข้อ ๓ ให้ทำสัญญาประกันหรือใช้ตนเองเป็นหลักประกันได้ในวงเงินตามที่ศาลจะเห็นสมควรเป็นกรณี ๆ

ไป

ข้อ ๕. ให้ผู้ที่ขอทำสัญญาประกันหรือใช้ตนเองเป็นหลักประกันตามข้อ ๑ ข้อ ๒ หรือข้อ ๓ เสนอหนังสือรับรองจากคั่นสังกัดแสดงสถานะ ระดับอัตราเงินเดือนและหากมีการผูกพันในการทำสัญญาประกันหรือใช้ตนเองเป็นหลักประกันรายอื่นอยู่ก็ให้แสดงภาระผูกพันนั้นด้วย

ข้อ ๖. ในกรณีที่ใช้บุคคลเป็นประกันหรือหลักประกันตามวงเงินที่กำหนดไว้ในข้อ ๑ ถึงข้อ ๔ แล้ว ยังไม่เป็นการเพียงพอ ให้ใช้บุคคลตามข้อ ๑ ถึงข้อ ๔ หรือหลักทรัพย์อื่นเป็นประกันเพิ่มเติมได้

ข้อ ๗. ในกรณีจำเป็นต้องมีวิธีการใดเพื่อให้การปฏิบัติตามระเบียบนี้ดำเนินไปได้โดยเรียบร้อย ให้ปลัดกระทรวงยุติธรรมเป็นผู้กำหนดวิธีการนั้น

ระเบียบนี้วางไว้ ณ วันที่ ๒๒ มกราคม พ.ศ. ๒๕๓๖ นับเป็นมติใหม่อย่างแท้จริงของวงการศาลไทยในการขยายการอำนวยความสะดวกยุติธรรมให้แก่ประชาชนผู้ต้องคกอยู่ในฐานะจำเลย และเพื่อให้สอดคล้องกับบรรทัดฐานทางกฎหมายที่กล่าวในคอนคั่น นอกจากนี้ระเบียบดังกล่าวยังถือเป็นการให้เครดิตแก่ข้าราชการ พนักงานรัฐวิสาหกิจและนักการเมืองโดยทางอ้อมอีกด้วย อันจะเป็นผลให้ข้าราชการ พนักงานรัฐวิสาหกิจและนักการเมืองมีส่วนร่วมในการผดุงความยุติธรรมให้เกิดขึ้นในฐานะที่ตนเป็นหน่วยหนึ่งของสังคมและเป็นที่น่ายินดียิ่งขึ้นเมื่อศาลทั่วราชอาณาจักรได้ถือเอาระเบียบดังกล่าวมาปฏิบัติจนเป็นผลอย่างจริงจังแล้วในปัจจุบัน

ประมวลกฎหมายอาญา

นายสุริยง	สัมพันธ์รัตน์
นายพงศ์วิศ	มีนพัฒน์สันติ
นายเลิศพงศ์	ชินทรทอม
นายครรชิต	วงศ์ไทย
นายธีรภัฏ	สุวรรณมา
นายเกรียงศักดิ์	วิจิตรวงศ์

ประมวลกฎหมายอาญา

ภาค ๑

บทบัญญัติทั่วไป

ลักษณะ ๑

บทบัญญัติที่ใช้แก่ความผิดทั่วไป

หมวด ๑

บทนิยาม

มาตรา ๑ ในประมวลกฎหมายนี้

(๑) “โดยทุจริต” หมายความว่า เพื่อแสวงหาประโยชน์ที่มีควรได้ โดยชอบด้วยกฎหมายสำหรับตนเองหรือผู้อื่น

(๒) “ทางสาธารณะ” หมายความว่า ทางบกหรือทางน้ำสำหรับประชาชนใช้ในการจราจร และให้หมายความรวมถึงทางรถไฟและทางรถรางที่มีรถเดินสำหรับประชาชนโดยสารด้วย

(๓) “สาธารณสถาน” หมายความว่า สถานที่ใดๆ ซึ่งประชาชนมีความชอบธรรมที่จะเข้าไปได้

(๔) “เคหสถาน” หมายความว่า ที่ซึ่งใช้เป็นที่อยู่อาศัย เช่น เรือน โรง เรือ หรือแพ ซึ่งคนอยู่อาศัย และให้หมายความรวมถึงบริเวณของที่ ซึ่งใช้เป็นที่อยู่อาศัยนั้นด้วย จะมีรั้วล้อมหรือไม่ก็ตาม

(๕) “อาวุธ” หมายความว่า รวมถึงสิ่งซึ่งไม่เป็นอาวุธโดยสภาพ แต่ซึ่งได้ใช้หรือเจตนาจะใช้ ประทุษร้ายร่างกายถึงอันตรายสาหัสอย่างอาวุธ

(๖) “ใช้กำลังประทุษร้าย” หมายความว่า ทำการประทุษร้ายแก่กายหรือจิตใจของบุคคล ไม่ว่าจะทำด้วยใช้แรงกายภาพหรือด้วยวิธีอื่นใด และให้หมายความรวมถึงการกระทำใด ๆ ซึ่งเป็นเหตุให้บุคคลหนึ่งบุคคลใดอยู่ในภาวะที่ไม่สามารถจัดจิ้นได้ ไม่ว่าจะโดยวิธีทำให้มีเมามา สะกดจิตหรือใช้วิธีอื่นใดอันคล้ายคลึงกัน

(๗) “เอกสาร” หมายความว่า กระดาษหรือวัตถุอื่นใดซึ่งได้ทำให้ปรากฏความหมายด้วยตัวอักษร ตัวเลขผังหรือแผนแบบอย่างอื่น จะเป็นโดยวิธีพิมพ์ถ่ายภาพหรือวิธีอื่นอันเป็นหลักฐานแห่งความหมายนั้น

(๘) “เอกสารราชการ” หมายความว่า เอกสารซึ่งเจ้าพนักงานได้ทำขึ้นหรือรับรองในหน้าที่ และให้

หมายความว่ารวมถึงสำเนาเอกสารนั้น ๆ ที่เจ้าพนักงานได้รับรองในหน้าที่ด้วย

(๙) “เอกสารสิทธิ” หมายความว่า เอกสารที่เป็นหลักฐานแห่งการก่อ เปลี่ยนแปลง โอน สงวน หรือระงับซึ่งสิทธิ

(๑๐) “ลายมือชื่อ” หมายความว่ารวมถึงลายพิมพ์นิ้วมือและเครื่องหมาย ซึ่งบุคคลลงไว้แทนลายมือชื่อของคน

(๑๑) “กลางคืน” หมายความว่า เวลาระหว่างพระอาทิตย์ตกและพระอาทิตย์ขึ้น

(๑๒) “คุมขัง” หมายความว่า คุมตัว ควบคุม ขัง กักขังหรือจำคุก

(๑๓) “ค่าไถ่” หมายความว่า ทรัพย์สินหรือประโยชน์ที่เรียกเอา หรือให้เพื่อแลกเปลี่ยนเสรีภาพของผู้ถูกเอาตัวไป ผู้ถูกหน่วงเหนี่ยวหรือผู้ถูกกักขัง

หมวด ๒

การใช้กฎหมายอาญา

มาตรา ๒ บุคคลจักต้องรับโทษในทางอาญาต่อเมื่อได้กระทำการอันกฎหมายที่ใช้ในขณะกระทำนั้นบัญญัติเป็นความผิดและกำหนดโทษไว้และโทษที่จะลงแก่ผู้กระทำความผิดนั้น ต้องเป็นโทษที่บัญญัติไว้ในกฎหมาย

ถ้าความบัพัญญัติของกฎหมายที่บัญญัติในภายหลัง การกระทำเช่นนั้นไม่เป็นความผิดต่อไป ให้ผู้ที่ได้กระทำการนั้นพ้นจากการเป็นผู้กระทำความผิด และถ้าได้มีคำพิพากษาถึงที่สุดให้ลงโทษแล้ว ก็ให้ถือว่าผู้นั้นไม่เคยต้องคำพิพากษาว่าได้กระทำความผิดนั้น ถ้ารับโทษอยู่ก็ให้การลงโทษนั้นสิ้นสุดลง

มาตรา ๓ ถ้ากฎหมายที่ใช้ในขณะกระทำความผิดแตกต่างกับกฎหมายที่ใช้ในภายหลังการกระทำความผิด ให้ใช้กฎหมายในส่วนที่เป็นคุณแก่ผู้กระทำความผิดไม่ว่าในทางใด เว้นแต่คดีถึงที่สุดแล้ว แต่ในกรณีที่คดีถึงที่สุดแล้วดังต่อไปนี้

(๑) ถ้าผู้กระทำความผิดยังมิได้รับโทษ หรือกำลังรับโทษอยู่ และโทษที่กำหนดตามคำพิพากษานั้นหนักกว่าโทษที่กำหนดตามกฎหมายที่บัญญัติในภายหลัง เมื่อสำนวนความปรากฏแก่ศาลหรือเมื่อผู้กระทำความผิดผู้แทนโดยชอบธรรมของผู้นั้น ผู้อนุบาลของผู้นั้นหรือพนักงานอัยการร้องขอ ให้ศาลกำหนดโทษเสียใหม่ตามกฎหมายที่บัญญัติในภายหลัง ในการที่ศาลจะกำหนดโทษใหม่นี้ ถ้าปรากฏว่าผู้กระทำความผิดได้รับโทษมาบ้างแล้ว เมื่อได้คำนึงถึงโทษตามกฎหมายที่บัญญัติในภายหลัง หากเห็นเป็นการสมควรศาลจะกำหนดโทษน้อยกว่าโทษขั้นต่ำตามกฎหมายที่บัญญัติในภายหลังกำหนดไว้ถ้าหากมีก็ได้ หรือถ้าเห็นว่าโทษที่ผู้กระทำความผิดได้รับมาแล้วเป็นการเพียงพอ ศาลจะปล่อยผู้กระทำความผิดไปก็ได้

(๒) ถ้าศาลพิพากษาให้ประหารชีวิตผู้กระทำความผิด และตามกฎหมายที่บัญญัติในภายหลัง โทษที่จะลงแก่ผู้กระทำความผิดไม่ถึงประหารชีวิต ให้งดการประหารชีวิตผู้กระทำความผิด และให้ถือว่าโทษ

ประหารชีวิตตามคำพิพากษาได้เปลี่ยนเป็นโทษสูงสุดที่จะพึงลงได้ ตามกฎหมายที่บัญญัติในภายหลัง

มาตรา ๕ ผู้ใดกระทำความผิดในราชอาณาจักร ต้องรับโทษตามกฎหมาย

การกระทำความผิดในเรือไทยหรืออากาศยานไทย ไม่ว่าจะอยู่ ณ ที่ใด ให้ถือว่ากระทำความผิดในราชอาณาจักร

มาตรา ๕ ความผิดใดที่การกระทำแม้แต่ส่วนหนึ่งส่วนใดได้กระทำในราชอาณาจักรก็ดี ผลแห่งการกระทำเกิดในราชอาณาจักรโดยผู้กระทำประสงค์ให้ผลนั้นเกิดในราชอาณาจักร หรือโดยลักษณะแห่งการกระทำ ผลที่เกิดขึ้นควรเกิดในราชอาณาจักรหรือย่อมจะเล็งเห็นได้ว่าผลนั้นจะเกิดในราชอาณาจักรก็ดี ให้ถือว่าความผิดนั้นได้กระทำในราชอาณาจักร

ในกรณีการกระทำความผิด หรือพยายามกระทำการใดซึ่งกฎหมายบัญญัติเป็นความผิด แม้การกระทำนั้นจะได้กระทำนอกราชอาณาจักร ถ้าหากการกระทำนั้นจะได้กระทำตลอดไปจนถึงขั้นความผิดสำเร็จ ผลจะเกิดขึ้นในราชอาณาจักร ให้ถือว่ากระทำความผิดหรือพยายามกระทำความผิดนั้นได้กระทำในราชอาณาจักร

มาตรา ๖ ความผิดใดที่ได้กระทำในราชอาณาจักร หรือที่ประมวลกฎหมายนี้ถือว่าได้กระทำในราชอาณาจักร แม้การกระทำของผู้เป็นคู่กรณีด้วยกัน ของผู้สนับสนุน หรือของผู้ใช้ให้กระทำความผิดนั้นจะได้กระทำนอกราชอาณาจักร ก็ให้ถือว่าคู่กรณี ผู้สนับสนุนหรือผู้ใช้ให้กระทำได้กระทำในราชอาณาจักร

มาตรา ๗ ผู้ใดกระทำความผิดดังระบุไว้ต่อไปนี้ นอกราชอาณาจักร จะต้องรับโทษในราชอาณาจักร คือ

(๑) ความผิดเกี่ยวกับความมั่นคงแห่งราชอาณาจักร ตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๑๐๗ ถึงมาตรา ๑๒๔

(๒) ความผิดเกี่ยวกับการปลอมและการแปลง ตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๒๔๐ ถึงมาตรา ๒๔๔ มาตรา ๒๕๔ มาตรา ๒๕๖ มาตรา ๒๕๗ และมาตรา ๒๖๖ (๓) และ (๔)

(๓) ความผิดฐานชิงทรัพย์ ตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๓๓๔ และความผิดฐานปล้นทรัพย์ ตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๓๔๐ ซึ่งได้กระทำในทะเลหลวง

มาตรา ๘ ผู้ใดกระทำความผิดนอกราชอาณาจักร และ

(ก) ผู้กระทำความผิดนั้นเป็นคนไทย และรัฐบาลแห่งประเทศที่ความผิดได้เกิดขึ้น หรือผู้เสียหายได้ร้องขอให้ลงโทษ หรือ

(ข) ผู้กระทำความผิดนั้นเป็นคนต่างด้าว และรัฐบาลไทยหรือคนไทยเป็นผู้เสียหาย และผู้เสียหายได้ร้องขอให้ลงโทษ

ถ้าความผิดนั้นเป็นความผิดดังระบุไว้ต่อไปนี้ จะต้องรับโทษภายในราชอาณาจักร คือ

(๑) ความผิดเกี่ยวกับการก่อให้เกิดกบฏหรือการก่อกบฏประชาชนตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๒๑๗ มาตรา ๒๑๘ มาตรา ๒๑๙ ถึงมาตรา ๒๒๓ ทั้งนี้เว้นแต่กรณีเกี่ยวกับมาตรา ๒๒๐ วรรคแรก และมาตรา ๒๒๔

มาตรา ๒๒๖ มาตรา ๒๒๘ ถึง มาตรา ๒๓๒ มาตรา ๒๓๗ และมาตรา ๒๓๓ ถึงมาตรา ๒๓๖ ทั้งนี้เฉพาะเมื่อเป็นกรณีต้องระวางโทษตามมาตรา ๒๓๘

(๒) ความผิดเกี่ยวกับเอกสาร ตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๒๖๔ มาตรา ๒๖๕ มาตรา ๒๖๖ (๑) และ (๒) มาตรา ๒๖๘ ทั้งนี้เว้นแต่กรณีเกี่ยวกับมาตรา ๒๖๗ และมาตรา ๒๖๙

(๓) ความผิดเกี่ยวกับเพศ ตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๒๗๖ มาตรา ๒๘๐ และมาตรา ๒๘๕ ทั้งนี้เฉพาะที่เกี่ยวกับมาตรา ๒๗๖

(๔) ความผิดต่อชีวิต ตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๒๘๘ ถึง มาตรา ๒๙๐

(๕) ความผิดต่อร่างกาย ตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๒๙๕ ถึงมาตรา ๒๙๘

(๖) ความผิดฐานทอดทิ้งเด็ก คนป่วยเจ็บหรือคนชรา ตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๓๐๖ ถึงมาตรา ๓๐๘

(๗) ความผิดต่อเสรีภาพ ตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๓๐๙ มาตรา ๓๑๐ มาตรา ๓๑๒ ถึงมาตรา ๓๑๕ และมาตรา ๓๑๗ ถึงมาตรา ๓๒๐

(๘) ความผิดฐานลักทรัพย์และวิ่งราวทรัพย์ ตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๓๓๔ ถึงมาตรา ๓๓๖

(๙) ความผิดฐานกรรโชก ริดเอาทรัพย์ ชิงทรัพย์และปล้นทรัพย์ ตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๓๓๗ ถึงมาตรา ๓๔๐

(๑๐) ความผิดฐานฉ้อโกง ตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๓๔๑ ถึงมาตรา ๓๔๔ มาตรา ๓๔๖ และมาตรา ๓๔๗

(๑๑) ความผิดฐานข่มขืน ตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๓๕๒ ถึงมาตรา ๓๕๔

(๑๒) ความผิดฐานรับของโจร ตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๓๕๗

(๑๓) ความผิดฐานทำให้เสียทรัพย์ ตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๓๕๘ ถึงมาตรา ๓๖๐

มาตรา ๙ เจ้าพนักงานของรัฐบาลไทยกระทำความผิดตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๑๔๗ ถึงมาตรา ๑๖๖ และมาตรา ๒๐๐ ถึงมาตรา ๒๐๕ นอกราชอาณาจักร จะต้องรับโทษในราชอาณาจักร

มาตรา ๑๐ ผู้ใดกระทำการนอกราชอาณาจักรซึ่งเป็นความผิดตามมาตราต่างๆที่ระบุไว้ในมาตรา ๗ (๒) และ (๓) มาตรา ๘ และมาตรา ๙ ห้ามมิให้ลงโทษผู้นั้นในราชอาณาจักรเพราะการกระทำนั้นอีกถ้า

(๑) ได้มีคำพิพากษาของศาลในต่างประเทศอันถึงที่สุดให้ปล่อยตัวผู้นั้น หรือ

(๒) ศาลในต่างประเทศพิพากษาให้ลงโทษและผู้นั้นได้พ้นโทษแล้ว

ถ้าผู้ต้องคำพิพากษาได้รับโทษสำหรับการกระทำนั้นตามคำพิพากษาของศาลในต่างประเทศมาแล้ว แต่ยังไม่พ้นโทษ ศาลจะลงโทษน้อยกว่าที่กฎหมายกำหนดไว้สำหรับความผิดนั้นเพียงใดก็ได้ หรือจะไม่ลงโทษเลยก็ได้ ทั้งนี้โดยคำนึงถึงโทษที่ผู้นั้นได้รับมาแล้ว

มาตรา ๑๑ ผู้ใดกระทำความผิดในราชอาณาจักร หรือกระทำความผิดที่ประมวลกฎหมายนี้ถือว่าได้

กระทำในราชอาณาจักร ถ้าผู้นั้นได้รับโทษสำหรับการกระทำนั้นตามคำพิพากษาของศาลในต่างประเทศมาแล้วทั้งหมดหรือบางส่วน ศาลจะลงโทษน้อยกว่าที่กฎหมายกำหนดไว้ สำหรับความผิดนั้นเพียงใดก็ได้ หรือจะไม่ลงโทษเลยก็ได้ ทั้งนี้โดยคำนึงถึงโทษที่ผู้นั้นได้รับมาแล้ว

ในกรณีที่ผู้กระทำความผิดในราชอาณาจักร หรือกระทำความผิดที่ประมวลกฎหมายนี้ถือว่า ได้กระทำในราชอาณาจักร ได้ถูกฟ้องต่อศาลในต่างประเทศโดยรัฐบาลไทยร้องขอ ห้ามมิให้ลงโทษผู้นั้นในราชอาณาจักร เพราะการกระทำนั้นอีก ถ้า

(๑) ได้มีคำพิพากษาของศาลในต่างประเทศอันถึงที่สุดให้ปล่อยตัวผู้นั้น หรือ

(๒) ศาลในต่างประเทศพิพากษาให้ลงโทษ และผู้นั้นได้พ้นโทษแล้ว

มาตรา ๑๒ วิธีการเพื่อความปลอดภัยจะใช้บังคับแก่บุคคลใดได้ ก็ต่อเมื่อมีบทบัญญัติแห่งกฎหมายให้ใช้บังคับได้เท่านั้น และกฎหมายที่จะใช้บังคับนั้นให้ใช้กฎหมายในขณะที่ศาลพิพากษา

มาตรา ๑๓ ถ้าตามบทบัญญัติของกฎหมายที่บัญญัติในภายหลังได้มีการยกเลิกวิธีการเพื่อความปลอดภัยใด และถ้าผู้ใดถูกใช้บังคับวิธีการเพื่อความปลอดภัยนั้นอยู่ ก็ให้ศาลสั่งระงับการใช้บังคับวิธีการเพื่อความปลอดภัยนั้นเสีย เมื่อสำนวนความปรากฏแก่ศาล หรือเมื่อผู้นั้น ผู้แทนโดยชอบธรรมของผู้นั้น ผู้อนุบาลของผู้นั้นหรือพนักงานอัยการร้องขอ

มาตรา ๑๔ ในกรณีที่มิได้ยกเลิกวิธีการเพื่อความปลอดภัยโดยอยู่ และได้มีบทบัญญัติของกฎหมายที่บัญญัติในภายหลังเปลี่ยนแปลงเงื่อนไขที่จะสั่งให้มีการใช้บังคับวิธีการเพื่อความปลอดภัยนั้นไป ซึ่งเป็นผลอันไม่อาจนำมาใช้บังคับแก่กรณีของผู้นั้นได้ หรือนำมาใช้บังคับได้แต่การใช้บังคับวิธีการเพื่อความปลอดภัยตามบทบัญญัติของกฎหมายที่บัญญัติในภายหลังเป็นคุณแก่ผู้นั้นยิ่งกว่า เมื่อสำนวนความปรากฏแก่ศาล หรือเมื่อผู้นั้น ผู้แทนโดยชอบธรรมของผู้นั้น ผู้อนุบาลของผู้นั้นหรือพนักงานอัยการร้องขอต่อศาลให้ยกเลิกการใช้บังคับวิธีการเพื่อความปลอดภัยหรือร้องขอรับผลตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายนั้นแล้วแต่กรณี ให้ศาลมีอำนาจสั่งตามที่เห็นสมควร

มาตรา ๑๕ ถ้าตามบทบัญญัติของกฎหมายที่บัญญัติในภายหลัง โทษใดได้เปลี่ยนลักษณะมาเป็นวิธีการเพื่อความปลอดภัย และได้มีคำพิพากษาลงโทษนั้นแก่บุคคลใดไว้ ก็ให้ถือว่าโทษที่ลงนั้น เป็นวิธีการเพื่อความปลอดภัยด้วย

ในกรณีดังกล่าวในวรรคแรก ถ้ายังไม่ได้ลงโทษผู้นั้น หรือผู้นั้นยังรับโทษอยู่ก็ให้ใช้บังคับวิธีการเพื่อความปลอดภัยแก่ผู้นั้นต่อไป และถ้าหากว่าตามบทบัญญัติของกฎหมายที่บัญญัติในภายหลังมีเงื่อนไขที่จะสั่งให้มีการใช้บังคับวิธีการเพื่อความปลอดภัย อันไม่อาจนำมาใช้บังคับแก่กรณีของผู้นั้น หรือนำมาใช้บังคับได้แต่การใช้บังคับวิธีการเพื่อความปลอดภัยตามบทบัญญัติของกฎหมายที่บัญญัติในภายหลังเป็นคุณแก่ผู้นั้นยิ่งกว่า เมื่อสำนวนความปรากฏแก่ศาล หรือเมื่อผู้นั้น ผู้แทนโดยชอบธรรมของผู้นั้น ผู้อนุบาลของผู้นั้นหรือพนักงาน

อัยการร้องขอต่อศาล ให้ยกเลิกการใช้บังคับวิธีการเพื่อความปลอดภัย หรือร้องขอรับผลตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายนั้น แล้วแต่กรณี ให้ศาลมีอำนาจสั่งการตามที่เห็นสมควร

มาตรา ๑๖ เมื่อศาลได้พิพากษาให้ใช้บังคับวิธีการเพื่อความปลอดภัยแก่ผู้ใดแล้ว ถ้าภายหลังความปรากฏแก่ศาลตามคำเสนอของผู้นั้นเอง ผู้แทนโดยชอบธรรมของผู้นั้น ผู้อนุบาลของผู้นั้นหรือพนักงานอัยการว่า พฤติการณ์เกี่ยวกับการใช้บังคับนั้นได้เปลี่ยนแปลงไปจากเดิม ศาลจะสั่งเพิกถอนหรืองดการใช้บังคับวิธีการเพื่อความปลอดภัยแก่ผู้นั้นไว้ชั่วคราวตามที่เห็นสมควรก็ได้

มาตรา ๑๗ บทบัญญัติในภาค ๑ แห่งประมวลกฎหมายนี้ ให้ใช้ในกรณีแห่งความผิดตามกฎหมายอื่นด้วย เว้นแต่กฎหมายนั้น ๆ จะได้บัญญัติไว้เป็นอย่างอื่น

หมวด ๓

โทษและวิธีการเพื่อความปลอดภัย

ส่วนที่ ๑

โทษ

มาตรา ๑๘ โทษสำหรับลงแก่ผู้กระทำความผิดมีดังนี้

- (๑) ประหารชีวิต
- (๒) จำคุก
- (๓) กักขัง
- (๔) ปรับ
- (๕) ริบทรัพย์สิน

มาตรา ๑๙ ผู้ใดต้องโทษประหารชีวิต ให้เอาไปยิงเสียให้ตาย

มาตรา ๒๐ บรรดาความผิดที่กฎหมายกำหนดให้ลงโทษทั้งจำคุกและปรับด้วยนั้น ถ้าศาลเห็นสมควรจะลงแค่โทษจำคุกก็ได้

มาตรา ๒๑ ในการคำนวณระยะเวลาจำคุก ให้นับวันเริ่มจำคุกรวมคำนวณเข้าด้วย และให้นับเป็นหนึ่งวันเต็มโดยไม่ต้องคำนึงถึงจำนวนชั่วโมง

ถ้าระยะเวลาที่คำนวณนั้นกำหนดเป็นเดือน ให้นับสามสิบวันเป็นหนึ่งเดือน ถ้ากำหนดเป็นปี ให้นับจำนวนสามสิบปีปฏิทินในราชการ

เมื่อผู้ต้องคำพิพากษาถูกจำคุกครบกำหนดแล้ว ให้ปล่อยตัวในวันถัดจากวันที่ครบกำหนด

มาตรา ๒๒ โทษจำคุก ให้เริ่มแต่วันมีคำพิพากษา แต่ถ้าผู้ต้องคำพิพากษาถูกคุมขังก่อนศาลพิพากษาให้หักจำนวนวันที่ถูกคุมขังออกจากระยะเวลาจำคุกตามคำพิพากษา เว้นแต่คำพิพากษานั้นจะกล่าวไว้เป็นอย่างอื่น

ในกรณีที่คำพิพากษากล่าวไว้เป็นอย่างอื่น โทษจำคุกตามคำพิพากษาเมื่อรวมจำนวนวันที่ถูกคุมขังก่อนศาลพิพากษาในคดีเรื่องนั้นเข้าด้วยแล้ว ต้องไม่เกินอัตราโทษขั้นสูงของกฎหมายที่กำหนดไว้สำหรับความผิดที่ได้กระทำต่อนั้น ทั้งนี้ไม่เป็นการกระทบกระเทือนบทบัญญัติในมาตรา ๔๑

มาตรา ๒๓ ผู้ใดกระทำความผิดซึ่งมีโทษจำคุก และในคดีนั้นศาลจะลงโทษจำคุกไม่เกินสามเดือน ถ้าไม่ปรากฏว่าผู้นั้นได้รับโทษจำคุกมาก่อนหรือปรากฏว่าได้รับโทษจำคุกมาก่อน แต่เป็นโทษสำหรับความผิดที่ได้กระทำโดยประมาท หรือความผิดลหุโทษ ศาลจะพิพากษาให้ลงโทษกักขังไม่เกินสามเดือนแทนโทษจำคุกนั้นก็ได้

มาตรา ๒๔ ผู้ใดต้องโทษกักขัง ให้กักตัวไว้ในสถานที่กักขังซึ่งกำหนดไว้อันมิใช่เรือนจำ

ถ้าศาลเห็นเป็นการสมควร จะสั่งในคำพิพากษาให้กักขังผู้กระทำความผิดไว้ในที่อาศัยของผู้นั้นเอง หรือของผู้อื่นที่ยินยอมรับผู้นั้นไว้ หรือสถานที่อื่นที่อาจกักขังได้ เพื่อให้เหมาะสมกับประเภทหรือสภาพของผู้ถูกกักขังก็ได้

มาตรา ๒๕ ผู้ต้องโทษกักขังในสถานที่ซึ่งกำหนด จะได้รับการเลี้ยงดูจากสถานที่นั้น แต่ภายใต้ข้อบังคับของสถานที่ ผู้ต้องโทษกักขังมีสิทธิที่จะรับอาหารจากภายนอกโดยค่าใช้จ่ายของตนเอง ใช้เสื้อผ้าของตนเอง ได้รับการเยี่ยมอย่างน้อยวันละหนึ่งชั่วโมง และรับและส่งจดหมายได้

ผู้ต้องโทษกักขังจะต้องทำงานตามระเบียบ ข้อบังคับและวินัย ถ้าผู้ต้องโทษกักขังประสงค์จะทำงานอย่างอื่นก็ให้อนุญาตให้เลือกทำได้ตามประเภทงานที่คนสมัคร แต่ต้องไม่ขัดต่อระเบียบ ข้อบังคับ วินัย หรือความปลอดภัยของสถานที่นั้น

มาตรา ๒๖ ถ้าผู้ต้องโทษกักขังถูกกักขังในที่อาศัยของผู้นั้นเอง หรือของผู้อื่นที่ยินยอมรับผู้นั้นไว้ ผู้ต้องโทษกักขังนั้นมีสิทธิที่จะดำเนินการในวิชาชีพหรืออาชีพของคนในสถานที่ดังกล่าวได้ ในการนี้ ศาลจะกำหนดเงื่อนไขให้ผู้ต้องโทษกักขังปฏิบัติอย่างหนึ่งอย่างใดหรือไม่ก็ได้ แล้วแต่ศาลจะเห็นสมควร

มาตรา ๒๗ ถ้าในระหว่างที่ผู้ต้องโทษกักขังได้รับโทษกักขังอยู่ความปรากฏแก่ศาลเอง หรือปรากฏแก่ศาลตามคำแถลงของพนักงานอัยการ หรือผู้ควบคุมดูแลสถานที่กักขังว่า

- (๑) ผู้ต้องโทษกักขังฝ่าฝืนระเบียบ ข้อบังคับหรือวินัยของสถานที่กักขัง
- (๒) ผู้ต้องโทษกักขัง ไม่ปฏิบัติตามเงื่อนไขที่ศาลกำหนด หรือ
- (๓) ผู้ต้องโทษกักขังต้องคำพิพากษาให้ลงโทษจำคุก

ศาลอาจเปลี่ยนโทษกักขังเป็นโทษจำคุกมีกำหนดเวลาตามที่ศาลเห็นสมควร แต่ต้องไม่เกินกำหนดเวลาของโทษกักขังที่ผู้ต้องโทษกักขังจะต้องได้รับต่อไป

มาตรา ๒๔ ผู้ใดต้องโทษปรับ ผู้นั้นจะต้องชำระเงินตามจำนวนที่กำหนดไว้ในคำพิพากษาคือศาล

มาตรา ๒๕ ผู้ใดต้องโทษปรับ และไม่ชำระค่าปรับภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ศาลพิพากษา ผู้นั้นจะต้องถูกยึดทรัพย์สินใช้ค่าปรับ หรือมิฉะนั้นจะต้องถูกกักขังแทนค่าปรับ แต่ถ้าศาลเห็นเหตุอันควรสงสัยว่าผู้นั้นจะหลีกเลี่ยงไม่ชำระค่าปรับ ศาลจะสั่งเรียกประกันหรือจะสั่งให้กักขังผู้นั้นแทนค่าปรับไปพลางก่อนก็ได้

ความในวรรคสองของมาตรา ๒๕ มิให้นำมาใช้บังคับแก่การกักขังแทนค่าปรับ

มาตรา ๓๐* ในการกักขังแทนค่าปรับ ให้ถืออัตราเจ็ดสิบบาทต่อหนึ่งวัน และไม่ว่าในกรณีความผิดกระทำความผิดหรือหลายกระทงห้ามกักขังเกินกำหนดหนึ่งปี เว้นแต่ในกรณีที่ศาลพิพากษาให้ปรับตั้งแต่สี่หมื่นบาทขึ้นไป ศาลจะสั่งให้กักขังแทนค่าปรับเป็นระยะเวลาเกินกว่าหนึ่งปีแต่ไม่เกินสองปีก็ได้

ในการคำนวณระยะเวลานั้น ให้นับวันเริ่มกักขังแทนค่าปรับรวมเข้าด้วย และให้นับเป็นหนึ่งวันเต็มโดยไม่ต้องคำนึงถึงจำนวนชั่วโมง

ในกรณีที่ผู้ต้องโทษปรับถูกคุมขังก่อนศาลพิพากษา ให้หักจำนวนวันที่ถูกคุมขังนั้นออกจากจำนวนเงินค่าปรับ โดยถืออัตราเจ็ดสิบบาทต่อหนึ่งวัน เว้นแต่ผู้นั้นต้องคำพิพากษาให้ลงโทษจำคุกและปรับ ในกรณีเช่นว่านี้ ถ้าจะต้องหัก จำนวนวันที่ถูกคุมขังออกจากเวลาจำคุกตามมาตรา ๒๒ ก็ให้หักออกเสียก่อน เหลือเท่าใดจึงให้หักออกจากเงินค่าปรับ

เมื่อผู้ต้องโทษปรับถูกกักขังแทนค่าปรับครบกำหนดแล้ว ให้ปล่อยตัว ในวันถัดจากวันที่ครบกำหนด ถ้านำเงินค่าปรับมาชำระครบแล้วให้ปล่อยตัวไปทันที

มาตรา ๓๑ ในกรณีที่ศาลจะพิพากษาให้ปรับผู้กระทำความผิดหลายคน ในความผิดอันเดียวกัน ในกรณีเดียวกัน ให้ศาลลงโทษปรับเรียงตามรายตัวบุคคล

มาตรา ๓๒ ทรัพย์สินใดที่กฎหมายบัญญัติไว้ว่า ผู้ใดทำหรือมีไว้เป็นความผิด ให้ริบเสียทั้งสิ้น ไม่ว่าเป็นของผู้กระทำความผิด และมีผู้ถูกลงโทษตามคำพิพากษาหรือไม่

มาตรา ๓๓ ในการริบทรัพย์สิน นอกจากศาลจะมีอำนาจริบตามกฎหมายที่บัญญัติไว้โดยเฉพาะแล้ว ให้ศาลมีอำนาจสั่งให้ริบทรัพย์สินดังต่อไปนี้อีกด้วย คือ

(๑) ทรัพย์สินซึ่งบุคคลได้ใช้ หรือมีไว้เพื่อใช้ในการกระทำความผิด หรือ

(๒) ทรัพย์สินซึ่งบุคคลได้มาโดยได้กระทำความผิด

เว้นแต่ทรัพย์สินเหล่านี้เป็นทรัพย์สินของผู้อื่นซึ่งมิได้รู้เห็นเป็นใจด้วยในการกระทำความผิด

*ความเดิมถูกยกเลิก และให้ใช้ความที่พิมพ์ไว้แทนในมาตรา ๓ แห่ง พ.ร.บ.แก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ๙)

มาตรา ๓๔ บรรดาทรัพย์สิน

(๑) ซึ่งได้ให้ตามความในมาตรา ๑๔๓ มาตรา ๑๔๔ มาตรา ๑๔๕ มาตรา ๑๕๐ มาตรา ๑๖๗ มาตรา ๒๐๑ หรือมาตรา ๒๐๒ หรือ

(๒) ซึ่งได้ให้เพื่อจูงใจบุคคลให้กระทำความผิด หรือเพื่อเป็นรางวัลในการที่บุคคลได้กระทำความผิด ให้รับเสียทั้งสิ้น เว้นแต่ทรัพย์สินนั้นเป็นของผู้อื่นซึ่งมิได้รู้เห็นเป็นใจด้วยในการกระทำความผิด

มาตรา ๓๕ ทรัพย์สินซึ่งศาลพิพากษาให้รับให้ตกเป็นของแผ่นดิน แต่ศาลจะพิพากษาให้ทำให้ทรัพย์สินนั้นใช้ไม่ได้ หรือทำลายทรัพย์สินนั้นเสียก็ได้

มาตรา ๓๖ ในกรณีที่ศาลสั่งให้รับทรัพย์สินตามมาตรา ๓๓ หรือมาตรา ๓๔ ไปแล้ว หากปรากฏในภายหลังโดยคำเสนอของเจ้าของแท้จริงว่า ผู้เป็นเจ้าของแท้จริงมิได้รู้เห็นเป็นใจด้วยในการกระทำความผิด ก็ให้ศาลสั่งให้คืนทรัพย์สิน ถ้าทรัพย์สินนั้นยังคงมีอยู่ในความครอบครองของเจ้าพนักงาน "คำเสนอของเจ้าของแท้จริงนั้นจะต้องกระทำต่อศาลภายในหนึ่งปีนับแต่วันคำพิพากษาดังกล่าวถึงที่สุด

มาตรา ๓๗ ถ้าผู้ที่ศาลสั่งให้ส่งทรัพย์สินที่รับไม่ส่งภายในเวลาที่ศาลกำหนด ให้ศาลมีอำนาจสั่งบังคับต่อไปนี้

(๑) ให้ยึดทรัพย์สินนั้น

(๒) ให้ชำระราคาหรือส่งทรัพย์สินอื่นของผู้นั้นชดเชยราคาจนเต็ม หรือ

(๓) ในกรณีที่ศาลเห็นว่า ผู้นั้นจะส่งทรัพย์สินที่สั่งให้ส่งได้ แต่ไม่ส่งหรือชำระราคาทรัพย์สินนั้นได้ แต่ไม่ชำระ ให้ศาลมีอำนาจกักขังผู้นั้นไว้จนกว่าจะปฏิบัติตามคำสั่ง แต่ไม่เกินหนึ่งปี แต่ถ้าภายหลังปรากฏแก่ศาลเอง หรือโดยคำเสนอของผู้นั้นว่า ผู้นั้นไม่สามารถส่งทรัพย์สินหรือชำระราคาได้ ศาลจะสั่งให้ปล่อยตัวผู้นั้นไปก่อนครบกำหนดก็ได้

มาตรา ๓๘ โทษให้เป็นอันระงับไปด้วยความตายของผู้กระทำความผิด

ส่วนที่ ๒

วิธีการเพื่อความปลอดภัย

มาตรา ๓๙ วิธีการเพื่อความปลอดภัย มีดังนี้

(๑) กักกัน

(๒) ห้ามเข้าเขตกำหนด

(๓) เรียกประกันทัณฑ์บน

(๔) คุมตัวไว้ในสถานพยาบาล

(๕) ห้ามการประกอบอาชีพบางอย่าง

มาตรา ๔๐ กักกัน คือการควบคุมผู้กระทำความผิดคดีขึ้นไว้ภายในเขตกำหนด เพื่อป้องกันการกระทำความผิด เพื่อตัดนิสัย และเพื่อฝึกหัดอาชีพ

มาตรา ๔๑ ผู้ใดเคยถูกศาลพิพากษาให้กักกันมาแล้ว หรือเคยถูกศาลพิพากษาให้ลงโทษจำคุกไม่ต่ำกว่าหกเดือนมาแล้วไม่น้อยกว่าสองครั้งในความผิดดังต่อไปนี้ คือ

- (๑) ความผิดเกี่ยวกับความสงบสุขของประชาชน ตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๒๐๙ ถึงมาตรา ๒๑๖
- (๒) ความผิดเกี่ยวกับการก่อให้เกิดภัยอันตรายต่อประชาชน ตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๒๑๗ ถึงมาตรา ๒๒๔

- (๓) ความผิดเกี่ยวกับเงินตรา ตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๒๔๐ ถึงมาตรา ๒๔๖
- (๔) ความผิดเกี่ยวกับเพศ ตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๒๗๖ ถึงมาตรา ๒๘๖
- (๕) ความผิดต่อชีวิต ตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๒๘๘ ถึงมาตรา ๒๙๐ มาตรา ๒๙๒ ถึงมาตรา ๒๙๔
- (๖) ความผิดต่อร่างกาย ตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๒๙๕ ถึงมาตรา ๒๙๙
- (๗) ความผิดต่อเสรีภาพ ตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๓๐๙ ถึงมาตรา ๓๒๐
- (๘) ความผิดเกี่ยวกับทรัพย์ ตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๓๓๔ ถึงมาตรา ๓๔๐ มาตรา ๓๕๔ และมาตรา ๓๕๗

และภายในเวลาสิบปี นับแต่วันที่ผู้นั้นได้พ้นจากการกักกัน หรือพ้นโทษแล้วแต่กรณี ผู้นั้นได้กระทำความผิดอย่างหนึ่งอย่างใดในบรรดาที่ระบุไว้ข้างต้นอีกจนศาลพิพากษาลงโทษจำคุกไม่ต่ำกว่าหกเดือนสำหรับการกระทำความผิดนั้น ศาลอาจถือว่า ผู้นั้นเป็นผู้กระทำความผิดคดีขึ้น และจะพิพากษาให้กักกันมีกำหนดเวลาไม่น้อยกว่าสามปี และไม่เกินสิบปีก็ได้

ความผิดซึ่งผู้กระทำได้กระทำในขณะที่มิได้อยู่ยังไม่เกินสิบเจ็ดปีนั้น มิให้ถือเป็นความผิดที่จะนำมาพิจารณากักกันตามมาตรานี้

มาตรา ๔๒ ในการคำนวณระยะเวลาการกักกัน ให้นับวันที่ศาลพิพากษาเป็นวันเริ่มกักกัน แต่ถ้ายังมีโทษจำคุกหรือกักขังที่ผู้ต้องกักกันนั้นจะต้องรับอยู่ก็ให้จำคุกหรือกักขังเสียก่อนและให้นับวันถัดจากวันที่พ้นโทษจำคุกหรือพ้นจากการกักขังเป็นวันเริ่มกักกัน

ระยะเวลาการกักกัน และการปล่อยตัวผู้ถูกกักกัน ให้นำบทบัญญัติมาตรา ๒๑ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

มาตรา ๔๓ การฟ้องขอให้กักกัน เป็นอำนาจของพนักงานอัยการโดยเฉพาะ และจะขอรวมกันไปฟ้องคดีอื่นเป็นมูลให้เกิดอำนาจฟ้องขอให้กักกันหรือจะฟ้องภายหลังก็ได้

มาตรา ๔๔ ห้ามเข้าเขตกำหนด คือการห้ามมิให้เข้าไปในท้องที่ หรือสถานที่ที่กำหนดไว้ในคำพิพากษา

มาตรา ๔๕ เมื่อศาลพิพากษาให้ลงโทษผู้ใด และศาลเห็นสมควรเพื่อความปลอดภัยของประชาชน

ไม่ว่าจะมีคำขอหรือไม่ ศาลอาจสั่งในคำพิพากษาว่าเมื่อผู้นั้นพ้นโทษตามคำพิพากษาแล้ว ห้ามมิให้ผู้นั้นเข้าในเขต กำหนดเป็นเวลาไม่เกินห้าปี

มาตรา ๔๖ ถ้าความปรากฏแก่ศาลตามข้อเสนองของพนักงานอัยการว่าผู้ใดจะก่อเหตุร้ายให้เกิดภัยอันตรายแก่บุคคลหรือทรัพย์สินของผู้อื่นก็ดี ในการพิจารณาความผิดใด ถ้าศาลไม่ลงโทษผู้ถูกฟ้อง แต่มีเหตุอันควรเชื่อว่า ผู้ถูกฟ้องน่าจะก่อเหตุร้ายให้เกิดภัยอันตรายแก่บุคคลหรือทรัพย์สินของผู้อื่นก็ดี ให้ศาลมีอำนาจที่จะสั่งผู้นั้นให้ทำทัณฑ์บนโดยกำหนดจำนวนเงินไม่เกินกว่าห้าพันบาท ว่าผู้นั้นจะไม่ก่อเหตุดังกล่าวแล้วตลอดเวลาที่ศาลกำหนด แต่ไม่เกินสองปี และจะสั่งให้มีประกันด้วยหรือไม่ก็ได้

ถ้าผู้นั้นไม่ยอมทำทัณฑ์บนหรือหาประกันไม่ได้ ให้ศาลมีอำนาจสั่งกักขังผู้นั้นจนกว่าจะทำทัณฑ์บนหรือหาประกันได้ แต่ไม่ให้กักขังเกินกว่าหกเดือน หรือจะสั่งห้ามผู้นั้นเข้าในเขตกำหนดตามมาตรา ๔๕ ก็ได้ การกระทำของเด็กที่มีอายุยังไม่เกินสิบเจ็ดปีมิให้อยู่ในบังคับแห่งบทบัญญัติตามมาตรา

มาตรา ๔๗ ถ้าผู้ทำทัณฑ์บนตามความในมาตรา ๔๖ กระทำผิดทัณฑ์บน ให้ศาลมีอำนาจสั่งให้ผู้นั้นชำระเงินไม่เกินจำนวนที่ได้กำหนดไว้ในทัณฑ์บน ถ้าผู้นั้นไม่ชำระให้นำมาทบทวนในมาตรา ๒๙ และมาตรา ๓๐ มาใช้บังคับ

มาตรา ๔๘ ถ้าศาลเห็นว่า การปล่อยตัวผู้มีจิตบกพร่อง โรคจิตหรือจิตฟั่นเฟือน ซึ่งไม่ต้องรับโทษ หรือได้รับการลดโทษตามมาตรา ๖๕ จะเป็นการไม่ปลอดภัยแก่ประชาชน ศาลจะสั่งให้ส่งไปคุมตัวไว้ในสถานพยาบาลก็ได้ และคำสั่งนี้ศาลจะเพิกถอนเสียเมื่อใดก็ได้

มาตรา ๔๙ ในกรณีที่ศาลพิพากษาลงโทษจำคุก หรือพิพากษาว่ามีความผิดแต่รอการกำหนดโทษ หรือรอการลงโทษบุคคลใด ถ้าศาลเห็นว่าบุคคลนั้นได้กระทำความผิดเกี่ยวกับการเสพย์สุราเป็นอาชญา หรือการเป็นผู้คิดขายเสพติดให้โทษ ศาลจะกำหนดในคำพิพากษาว่าบุคคลนั้นจะต้องไม่เสพย์สุรา ยาเสพติดให้โทษอย่างหนึ่งอย่างใด หรือทั้งสองอย่าง ภายในระยะเวลาไม่เกินสองปีนับแต่วันพ้นโทษหรือวันปล่อยตัว เพราะรอการกำหนดโทษ หรือรอการลงโทษก็ได้

ในกรณีที่บุคคลดังกล่าวในวรรคแรกไม่ปฏิบัติตามที่ศาลกำหนด ศาลจะสั่งให้ส่งไปคุมตัวไว้ในสถานพยาบาลเป็นเวลาไม่เกินสองปีก็ได้

มาตรา ๕๐ เมื่อศาลพิพากษาให้ลงโทษผู้ใด ถ้าศาลเห็นว่าผู้นั้นกระทำความผิดโดยอาศัยโอกาสจากการประกอบอาชีพหรือวิชาชีพ หรือเนื่องจากการประกอบอาชีพหรือวิชาชีพ และเห็นว่าหากผู้นั้นประกอบอาชีพหรือวิชาชีพนั้นต่อไปอาจจะกระทำความผิดเช่นนั้นขึ้นอีก ศาลจะสั่งไว้ในคำพิพากษาห้ามการประกอบอาชีพหรือวิชาชีพนั้นมิกำหนดเวลาไม่เกินห้าปี นับแต่วันพ้นโทษไปแล้วก็ได้

ส่วนที่ ๓

วิธีเพิ่มโทษ ลดโทษ และการรอกการลงโทษ

มาตรา ๕๑* ในการเพิ่มโทษ มิให้เพิ่มขึ้นถึงประหารชีวิต จำคุกตลอดชีวิต หรือจำคุกเกินห้าสิบปี

มาตรา ๕๒** ในการลดโทษประหารชีวิต ไม่ว่าจะเป็นการลดมาตราส่วนโทษหรือลดโทษที่จะลงให้ลดดังต่อไปนี้

(๑) ถ้าจะลดหนึ่งในสามให้ลดเป็นโทษจำคุกตลอดชีวิต

(๒) ถ้าจะลดกึ่งหนึ่ง ให้ลดเป็นโทษจำคุกตลอดชีวิตหรือโทษจำคุกตั้งแต่ยี่สิบห้าปี ถึงห้าสิบปี

มาตรา ๕๓** ในการลดโทษจำคุกตลอดชีวิต ไม่ว่าจะเป็นการลดมาตราส่วนโทษหรือลดโทษที่จะลงให้เปลี่ยนโทษจำคุกตลอดชีวิตเป็นโทษจำคุกห้าสิบปี

มาตรา ๕๔ ในการคำนวณการเพิ่มโทษหรือลดโทษที่จะลง ให้ศาลตั้งกำหนดโทษที่จะลงแก่จำเลยเสียก่อนแล้วจึงเพิ่มหรือลด ถ้ามีทั้งการเพิ่มและการลดโทษที่จะลง ให้เพิ่มก่อนแล้วจึงลดจากผลที่เพิ่มแล้วนั้น ถ้าส่วนของการเพิ่มเท่ากับหรือมากกว่าส่วนของการลด และศาลเห็นสมควรจะไม่เพิ่มไม่ลดก็ได้

มาตรา ๕๕ ถ้าโทษจำคุกที่ผู้กระทำความผิดจะต้องรับ มีกำหนดเวลาเพียงสามเดือนหรือน้อยกว่า ศาลจะกำหนดโทษจำคุกให้น้อยลงอีกก็ได้ หรือถ้าโทษจำคุกที่ผู้กระทำความผิดจะต้องรับ มีกำหนดเวลาเพียงสามเดือน หรือน้อยกว่าและมีโทษปรับด้วย ศาลจะกำหนดโทษจำคุกให้น้อยลง หรือจะยกโทษจำคุกเสีย คงให้ปรับแต่อย่างเดียวกก็ได้

มาตรา ๕๖ ผู้ใดกระทำความผิดซึ่งมีโทษจำคุก และในคดีนั้นศาลจะลงโทษจำคุกไม่เกินสองปี ถ้าไม่ปรากฏว่าผู้นั้นได้รับโทษจำคุกมาก่อน หรือปรากฏว่าได้รับโทษจำคุกมาก่อนแต่เป็นโทษสำหรับความผิดที่ได้กระทำโดยประมาท หรือความผิดลหุโทษ เมื่อศาลได้คำนึงถึงอายุ ประวัติ ความประพฤติ สติปัญญา การศึกษาอบรม สุขภาพ ภาวะแห่งจิต นิสัย อาชีพ และสิ่งแวดล้อมของผู้นั้น หรือสภาพความผิด หรือเหตุอื่นอันควรปรานีแล้วเห็นเป็นการสมควร ศาลจะพิพากษาว่าผู้นั้นมีความผิดแต่รอกการกำหนดโทษไว้ หรือกำหนดโทษแต่รอกการลงโทษไว้ แล้วปล่อยตัวไปเพื่อให้โอกาสผู้นั้นกลับตัวภายในระยะเวลาที่ศาลจะได้กำหนด แต่ต้องไม่เกินห้าปีนับแต่วันที่ศาลพิพากษาโดยจะกำหนดเงื่อนไขเพื่อคุมความประพฤติของผู้นั้นด้วยหรือไม่ก็ได้

เงื่อนไขเพื่อคุมความประพฤติของผู้กระทำความผิดนั้น ศาลอาจกำหนดข้อเดียวหรือหลายข้อดังต่อไปนี้

*ความเดิมถูกยกเลิกให้ใช้ความที่พิมพ์ไว้แทน โดยมาตรา ๓ แห่งพ.ร.บ.แก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมาย (ฉบับที่ ๖) พ.ศ.๒๕๒๖

**ความเดิมถูกยกเลิกและให้ใช้ความที่พิมพ์ไว้แทนโดย ข้อ ๑ แห่งประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๑๑ ลงวันที่ ๒๑ พฤศจิกายน ๒๕๑๔

(๑) ให้ไปรายงานตัวต่อเจ้าพนักงานที่ศาลระบุไว้เป็นครั้งคราว เพื่อเจ้าพนักงานจะได้สอบถาม แนะนำ ช่วยเหลือ หรือดักเตือนตามที่เห็นสมควรในเรื่องความประพฤติและการประกอบอาชีพ หรือจัดให้กระทำการกิจกรรมบริการสังคมหรือสาธารณประโยชน์ตามที่เจ้าพนักงานและผู้กระทำความผิดเห็นสมควร

(๒) ให้ฝึกหัดหรือทำงานอาชีพอันเป็นกิจจะลักษณะ

(๓) ให้ละเว้นการคบหาสมาคมหรือการประพฤติใดอันอาจนำไปสู่การกระทำความผิดในทำนองเดียวกันอีก

(๔) ให้ไปรับการบำบัดรักษาการติดยาเสพติดให้โทษ ความบกพร่องทางร่างกายหรือจิตใจ หรือความเจ็บป่วยอย่างอื่น ณ สถานที่และตามระยะเวลาที่ศาลกำหนด

(๕) เจื่อนใจอื่น ๆตามที่ศาลเห็นสมควรกำหนดเพื่อแก้ไข ฟื้นฟู หรือป้องกันมิให้ผู้กระทำความผิดกระทำหรือมีโอกาสดำเนินการกระทำความผิดขึ้นอีก*

เงื่อนไขตามที่ศาลได้กำหนดตามความในวรรคก่อนนั้น ถ้าภายหลังความปรากฏแก่ศาลตามคำขอของผู้กระทำความผิด ผู้แทนโดยชอบธรรมของผู้นั้น ผู้อนุบาลของผู้นั้น พนักงานอัยการหรือเจ้าพนักงานว่า พฤติการณ์ที่เกี่ยวกับการควบคุมความประพฤติของผู้กระทำความผิดได้เปลี่ยนแปลงไปเมื่อศาลเห็นสมควร ศาลอาจแก้ไขเพิ่มเติมหรือเพิกถอนข้อหนึ่งข้อใดเสียก็ได้ หรือจะกำหนดเงื่อนไขข้อใด ตามที่กล่าวในวรรคก่อนที่ศาลยังมิได้กำหนดไว้เพิ่มเติมขึ้นอีกก็ได้

มาตรา ๕๗ เมื่อความปรากฏแก่ศาลเอง หรือความปรากฏตามคำแถลงของพนักงานอัยการหรือเจ้าพนักงานว่า ผู้กระทำความผิดไม่ปฏิบัติตามเงื่อนไขดังที่ศาลกำหนดตามมาตรา ๕๖ ศาลอาจดักเตือนผู้กระทำความผิดหรือจะกำหนดการลงโทษที่ยังไม่ได้กำหนดหรือลงโทษซึ่งรอไว้้นก็ได้

มาตรา ๕๘ เมื่อความปรากฏแก่ศาลเอง หรือความปรากฏตามคำแถลงของโจทก์หรือเจ้าพนักงานว่า ภายในเวลาที่ศาลกำหนดตามมาตรา ๕๖ ผู้ที่ถูกศาลพิพากษาได้กระทำความผิดอันมิใช่ความผิดที่ได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ และศาลพิพากษาให้ลงโทษจำคุกสำหรับความผิดนั้น ให้ศาลที่พิพากษาคดีหลังกำหนดโทษที่รอการกำหนดไว้ในคดีก่อนบวกเข้ากับโทษในคดีหลัง หรือบวกโทษที่รอการลงโทษไว้ในคดีก่อนเข้ากับโทษในคดีหลัง แล้วแต่กรณี*

แต่ถ้าภายในเวลาที่ศาลได้กำหนดตามมาตรา ๕๖ ผู้นั้นมิได้กระทำความผิดดังกล่าวมาในวรรคแรก ให้ผู้นั้นพ้นจากการที่จะถูกกำหนดโทษ หรือถูกลงโทษในคดีนั้น แล้วแต่กรณี

หมวด ๔

ความรับผิดชอบในทางอาญา

มาตรา ๕๙ บุคคลจะต้องรับผิดชอบในทางอาญาก็ต่อเมื่อได้กระทำโดยเจตนา เว้นแต่จะได้กระทำโดยประมาท ในกรณีที่กฎหมายบัญญัติให้ต้องรับผิดชอบเมื่อได้กระทำโดยประมาท หรือเว้นแต่ในกรณีที่กฎหมาย

บัญญัติไว้โดยแจ้งชัดให้ต้องรับผิดชอบแม้ได้กระทำโดยไม่มีเจตนา

กระทำโดยเจตนา ได้แก่กระทำโดยรู้สำนึกในการที่กระทำและในขณะที่เดียวกันผู้กระทำประสงค์ต่อผล หรือยอมเสี่ยงเห็นผลของการกระทำนั้น

ถ้าผู้กระทำมิได้รู้ข้อเท็จจริงอันเป็นองค์ประกอบของความผิด จะถือว่าผู้กระทำประสงค์ต่อผล หรือยอมเสี่ยงเห็นผลของการกระทำนั้นมิได้

กระทำโดยประมาท ได้แก่กระทำความผิดมิใช่โดยเจตนา แต่กระทำโดยปราศจากความระมัดระวังซึ่ง บุคคลในภาวะเช่นนั้นจักต้องมีตามวิสัยและพฤติการณ์ และผู้กระทำอาจใช้ความระมัดระวังเช่นนั้นได้ แต่หาได้ใช้ให้เพียงพอไม่

การกระทำ ให้ความหมายรวมถึงการให้เกิดผลอันหนึ่งอันใดขึ้นโดยงดเว้นการที่จักต้องกระทำเพื่อ ป้องกันผลนั้นด้วย

มาตรา ๖๐ ผู้ใดเจตนาที่จะกระทำต่อบุคคลหนึ่ง แต่ผลของการกระทำเกิดแก่อีกบุคคลหนึ่งโดย พลาดไป ให้ถือว่าผู้นั้นกระทำโดยเจตนาแกื่อบุคคลซึ่งได้รับผลร้ายจากการกระทำนั้น แต่ในกรณีที่กฎหมาย บัญญัติให้ลงโทษหนักขึ้นเพราะฐานะของบุคคลหรือเพราะความสัมพันธ์ระหว่างผู้กระทำกับบุคคลที่ได้รับผลร้าย มิให้น่ากฎหมายนั้นมาใช้บังคับเพื่อลงโทษผู้กระทำให้หนักขึ้น

มาตรา ๖๑ ผู้ใดเจตนาจะกระทำต่อบุคคลหนึ่ง แต่ได้กระทำต่อบุคคลหนึ่งโดยสำคัญผิด ผู้นั้น จะยกเอาความสำคัญผิดเป็นข้อแก้ตัวว่า มิได้กระทำโดยเจตนาหาได้ไม่

มาตรา ๖๒ ข้อเท็จจริงใด ถ้ามีอยู่จริงจะทำให้การกระทำไม่เป็นความผิดหรือทำให้ผู้กระทำไม่ ต้องรับโทษ หรือได้รับโทษน้อยลง แม้ข้อเท็จจริงนั้นจะไม่มีอยู่จริง แต่ผู้กระทำสำคัญผิดว่ามีอยู่จริง ผู้กระทำ ย่อมไม่มีความผิด หรือได้รับยกเว้นโทษ หรือได้รับโทษน้อยลง แล้วแต่กรณี

ถ้าความไม่รู้ข้อเท็จจริงตามความในวรรคสามแห่งมาตรา ๕๙ หรือความสำคัญผิดว่ามีอยู่จริง ตามความในวรรคแรก ได้เกิดขึ้นด้วยความประมาทของผู้กระทำความผิด ให้ผู้กระทำรับผิดชอบกระทำโดย ประมาท ในกรณีที่กฎหมายบัญญัติไว้โดยเฉพาะว่า การกระทำนั้นผู้กระทำจะต้องรับโทษแม้กระทำโดยประมาท บุคคลจะต้องรับโทษหนักขึ้นโดยอาศัยข้อเท็จจริงใด บุคคลนั้นจะต้องได้รู้ข้อเท็จจริงนั้น

มาตรา ๖๓ ถ้าผลของการกระทำความผิดใดทำให้ผู้กระทำต้องรับโทษหนักขึ้น ผลของการกระทำ ความผิดนั้นต้องเป็นผลที่ตามธรรมดาย่อมเกิดขึ้นได้

มาตรา ๖๔ บุคคลจะแก้ตัวว่าไม่รู้กฎหมายเพื่อให้พ้นจากความรับผิดชอบในทางอาญาไม่ได้ แต่ถ้าศาล เห็นว่าตามสภาพและพฤติการณ์ ผู้กระทำความผิดอาจจะไม่รู้ว่ากฎหมายบัญญัติว่าการกระทำนั้นเป็นความผิด ศาลอาจอนุญาตให้แสดงพยานหลักฐานต่อศาล และถ้าศาลเชื่อว่า ผู้กระทำไม่รู้ว่ากฎหมายบัญญัติไว้เช่นนั้น ศาลจะลงโทษน้อยกว่าที่กฎหมายกำหนดไว้ สำหรับความผิดนั้นเพียงใดก็ได้

มาตรา ๖๕ ผู้ใดกระทำความผิดในขณะที่ไม่สามารถรู้ผิดชอบ หรือไม่สามารถบังคับตนเองได้เพราะ มีจิตบกพร่อง โรคจิตหรือจิตฟั่นเฟือน ผู้นั้นไม่ต้องรับโทษสำหรับความผิดนั้น

แต่ถ้าผู้กระทำความผิดยังสามารถรู้ผิดชอบอยู่บ้าง หรือยังสามารถบังคับตนเองได้บ้าง ผู้นั้นต้องรับ โทษสำหรับความผิดนั้น แต่ศาลจะลงโทษน้อยกว่าที่กฎหมายกำหนดไว้สำหรับความผิดนั้นเพียงใดก็ได้

มาตรา ๖๖ ความมีเมินเมาเพราะเสพย์สุราหรือสิ่งเมาอย่างอื่นจะยกขึ้นเป็นข้อแก้ตัวความมาตรา ๖๕ ไม่ได้ เว้นแต่ความมีเมินเมานั้นจะเกิดขึ้น โดยผู้เสพย์ไม่รู้ว่สิ่งนั้นจะทำให้มีเมินเมา หรือได้เสพย์โดยถูกขืนใจให้เสพย์ และได้กระทำความผิดในขณะที่ไม่สามารถรู้ผิดชอบ หรือไม่สามารถบังคับตนเองได้ ผู้กระทำความผิดจึงจะ ได้ รับยกเว้น โทษสำหรับความผิดนั้น แต่ถ้าผู้นั้นยังสามารถรู้ผิดชอบอยู่บ้าง หรือยังสามารถบังคับตนเองได้บ้าง ศาลจะลงโทษน้อยกว่าที่กฎหมายกำหนดไว้สำหรับความผิดนั้นเพียงใดก็ได้

มาตรา ๖๗ ผู้ใดกระทำความผิดด้วยความจำเป็น

(๑) เพราะอยู่ในที่บังคับ หรือภายใต้อำนาจซึ่งไม่สามารถหลีกเลี่ยงหรือขัดขืนได้ หรือ

(๒) เพราะเพื่อให้ตนเองหรือผู้อื่นพ้นจากอันตรายที่ใกล้จะถึงและไม่สามารถหลีกเลี่ยงให้พ้นโดย วิธีอื่นใดได้ เมื่ออันตรายนั้นคนมิได้ก่อให้เกิดขึ้นเพราะความผิดของคน

ถ้าการกระทำนั้นไม่เป็นการเกินสมควรแก่เหตุแล้ว ผู้นั้นไม่ต้องรับโทษ

มาตรา ๖๘ ผู้ใดจำต้องกระทำการใดเพื่อป้องกันสิทธิของคน หรือของผู้อื่นให้พ้นอันตรายซึ่งเกิด จากการประทุษร้ายอันละเมิดต่อกฎหมาย และเป็นอันตรายที่ใกล้จะถึง ถ้าได้กระทำพอสมควรแก่เหตุ การกระทำนั้นเป็นการป้องกันโดยชอบด้วยกฎหมาย ผู้นั้นไม่มีความผิด

มาตรา ๖๙ ในกรณีที่มีบัญญัติไว้ในมาตรา ๖๗ และมาตรา ๖๘ นั้น ถ้าผู้กระทำได้กระทำไปเกิน สมควรแก่เหตุ หรือเกินกว่ากรณีแห่งความจำเป็น หรือเกินกว่ากรณีแห่งการจำต้องกระทำเพื่อป้องกัน ศาลจะ ลงโทษน้อยกว่าที่กฎหมายกำหนดไว้สำหรับความผิดนั้นเพียงใดก็ได้ แต่ถ้การกระทำนั้นเกิดขึ้นจากความ ตื่นเต้น ความตกใจ หรือความกลัว ศาลจะไม่ลงโทษผู้กระทำก็ได้

มาตรา ๗๐ ผู้ใดกระทำความผิดตามคำสั่งของพนักงานแม้คำสั่งนั้นจะมีชอบด้วยกฎหมายถ้าผู้กระทำมีหน้าที่ หรือเชื่อโดยสุจริตว่ามีหน้าที่ต้องปฏิบัติตาม ผู้นั้นไม่ต้องรับโทษ เว้นแต่จะรู้ว่คำสั่งนั้นเป็นคำสั่งซึ่งมีชอบด้วย กฎหมาย

มาตรา ๗๑ ความผิดตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๓๓๔ ถึงมาตรา ๓๓๖ วรรคแรกและมาตรา ๓๔๑ ถึง มาตรา ๓๖๔ นั้น ถ้าเป็นการกระทำที่สามิกระทำต่อภริยา หรือภริยากระทำต่อสามิ ผู้กระทำไม่ต้องรับโทษ

ความผิดดังระบุนานี้ ถ้าเป็นการกระทำที่ผู้บุพการีกระทำต่อผู้สืบสันดาน ผู้สืบดานกระทำต่อผู้บุพการี หรือพี่น้องร่วมบิดามารดาเดียวกันกระทำต่อกันแม้กฎหมายมิได้บัญญัติให้เป็นความผิดอันยอมความได้ ก็ให้ เป็นความผิดอันยอมความได้ และนอกจากนั้น ศาลจะลงโทษน้อยกว่าที่กฎหมายกำหนดไว้สำหรับความผิดนั้น

เพียงใดก็ได้

มาตรา ๗๒ ผู้ใดบันทึกละเมิดโดยถูกข่มเหงอย่างร้ายแรงด้วยเหตุอันไม่เป็นธรรม จึงกระทำความผิดต่อผู้ข่มเหงในขณะนั้น ศาลจะลงโทษผู้นั้นน้อยกว่าที่กฎหมายกำหนดไว้สำหรับความผิดนั้นเพียงใดก็ได้

มาตรา ๗๓ เด็กอายุยังไม่เกินเจ็ดปี กระทำการอันกฎหมายบัญญัติเป็นความผิด เด็กนั้นไม่ต้องรับโทษ

มาตรา ๗๔ เด็กอายุกว่าเจ็ดปีแต่ยังไม่เกินสิบสี่ปี กระทำการอันกฎหมายบัญญัติเป็นความผิด เด็กนั้นไม่ต้องรับโทษ แต่ให้ศาลมีอำนาจที่จะดำเนินการดังต่อไปนี้

(๑) ว่ากล่าวตักเตือนเด็กนั้นแล้วปล่อยตัวไป และถ้าศาลเห็นสมควรจะเรียกบิดามารดา ผู้ปกครอง หรือบุคคลที่เด็กนั้นอาศัยอยู่มาตักเตือนด้วยก็ได้

(๒) ถ้าศาลเห็นว่า บิดามารดาหรือผู้ปกครองสามารถดูแลเด็กนั้นได้ ศาลจะมีคำสั่งให้มอบตัวเด็กนั้นให้แก่บิดามารดาหรือผู้ปกครองไป โดยวางข้อกำหนดให้บิดามารดาหรือผู้ปกครองระวังเด็กนั้นไม่ให้ก่อเหตุร้ายตลอดเวลาที่ศาลกำหนด ซึ่งต้องไม่เกินสามปี และกำหนดจำนวนเงินตามที่เห็นสมควร ซึ่งบิดามารดาหรือผู้ปกครองจะต้องชำระต่อศาลไม่เกินครั้งละหนึ่งพันบาท ในเมื่อเด็กนั้นก่อเหตุร้ายขึ้น

ถ้าเด็กนั้นอาศัยอยู่กับบุคคลอื่นนอกจากบิดามารดาหรือผู้ปกครอง และศาลเห็นว่าไม่สมควรจะเรียกบิดามารดาหรือผู้ปกครองมาวางข้อกำหนดดังกล่าวข้างต้น ศาลจะเรียกตัวบุคคลที่เด็กนั้นอาศัยอยู่มาสอบถามว่าจะยอมรับข้อกำหนดที่บัญญัติไว้สำหรับบิดามารดา หรือผู้ปกครอง ดังกล่าวยังขึ้นหรือไม่ก็ได้ ถ้าบุคคลที่เด็กนั้นอาศัยอยู่ยอมรับข้อกำหนดเช่นนั้น ก็ให้ศาลมีคำสั่งมอบตัวเด็กให้แก่บุคคลผู้นั้นไปโดยวางข้อกำหนดดังกล่าว

(๓) ในกรณีที่ศาลมอบตัวเด็กให้แก่บิดามารดา ผู้ปกครองหรือบุคคลที่เด็กนั้นอาศัยอยู่ตาม (๒) ศาลจะกำหนดเงื่อนไขเพื่อคุ้มครองประพฤติดังนั้นเช่นเดียวกับที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๕๖ ด้วยก็ได้ ในกรณีเช่นว่านี้ ให้ศาลแต่งตั้งพนักงานคุมประพฤติหรือพนักงานอื่นใดเพื่อคุ้มครองประพฤติดังนั้น

(๔) ถ้าเด็กนั้นไม่มีบิดามารดาหรือผู้ปกครอง หรือมีแต่ศาลเห็นว่าไม่สามารถดูแลเด็กนั้นได้ หรือถ้าเด็กอาศัยอยู่กับบุคคลอื่นนอกจากบิดามารดาหรือผู้ปกครอง และบุคคลนั้นไม่ยอมรับข้อกำหนดดังกล่าวใน (๒) ศาลจะมีคำสั่งให้มอบตัวเด็กนั้นให้อยู่กับบุคคลหรือองค์การที่ศาลเห็นสมควรเพื่อดูแลอบรมและสั่งสอนตามระยะเวลาที่ศาลกำหนดก็ได้ ในเมื่อบุคคลหรือองค์การนั้นยินยอม ในกรณีเช่นว่านี้ ให้บุคคลหรือองค์การนั้นมีอำนาจ เช่นผู้ปกครองเฉพาะเพื่อดูแลอบรมและสั่งสอน รวมตลอดถึงการกำหนดที่อยู่และการจัดให้เด็กมีงานทำตามสมควร หรือ

(๕) ส่งตัวเด็กนั้นไปยังโรงเรียน หรือสถานฝึกและอบรม หรือสถานที่ซึ่งจัดตั้งขึ้นเพื่อฝึกและอบรมเด็ก ตลอดระยะเวลาที่ศาลกำหนด แต่อย่าให้เกินกว่าที่เด็กนั้นจะมีอายุครบสิบแปดปี

คำสั่งของศาลดังกล่าวใน (๒) (๓) (๔) และ (๕) นั้น ถ้าในขณะใดภายในระยะเวลาที่ศาลกำหนดไว้

ความปรากฏแก่ศาลโดยศาลรู้เอง หรือตามคำเสนอของผู้มีส่วนได้เสีย พนักงานอัยการ หรือบุคคลหรือองค์การที่ศาลมอบตัวเด็กเพื่อดูแลอบรมและสั่งสอน หรือเจ้าพนักงานว่า พฤติการณ์เกี่ยวกับคำสั่งนั้นได้เปลี่ยนแปลงไปก็ให้ศาลมีอำนาจเปลี่ยนแปลงแก้ไขคำสั่งนั้น หรือมีคำสั่งใหม่ตามอำนาจในมาตรานี้

มาตรา ๗๕ ผู้ใดอายุกว่าสิบสี่ปี แต่ยังไม่เกินสิบเจ็ดปี กระทำการอันกฎหมายบัญญัติเป็นความผิดให้ศาลพิจารณาถึงความรู้ผิดชอบและสิ่งอื่นที่เกี่ยวพันกับผู้นั้น ในอันที่จะควรวินิจฉัยว่าสมควรพิพากษาลงโทษผู้นั้นหรือไม่ ถ้าศาลเห็นว่าไม่สมควรพิพากษาลงโทษ ก็ให้จัดการตามมาตรา ๗๔ หรือถ้าศาลเห็นว่าสมควรพิพากษาลงโทษ ก็ให้ลดมาตราส่วนโทษที่กำหนดไว้สำหรับความผิดลงกึ่งหนึ่ง

มาตรา ๗๖ ผู้ใดอายุกว่าสิบเจ็ดปี แต่ยังไม่เกินยี่สิบปี กระทำการอันกฎหมายบัญญัติเป็นความผิดถ้าศาลเห็นสมควรจะลดมาตราส่วนโทษที่กำหนดไว้สำหรับความผิดนั้นลงหนึ่งในสามหรือกึ่งหนึ่งก็ได้

มาตรา ๗๗ ในกรณีที่ศาลวางข้อกำหนดให้บิดามารดา ผู้ปกครอง หรือบุคคลที่เด็กนั้นอาศัยอยู่ ระวังเด็กนั้นไม่ให้ก่อเหตุร้ายตามความในมาตรา ๗๔ (๒) ถ้าเด็กนั้นก่อเหตุร้ายขึ้นภายในเวลาในข้อกำหนด ศาลมีอำนาจบังคับบิดามารดา ผู้ปกครอง หรือบุคคลที่เด็กนั้นอาศัยอยู่ ให้ชำระเงินไม่เกินจำนวนในข้อกำหนดนั้นภายในเวลาที่ศาลเห็นสมควร ถ้าบิดามารดา ผู้ปกครองหรือบุคคลที่เด็กนั้นอาศัยอยู่ไม่ชำระเงิน ศาลจะสั่งให้ยึดทรัพย์สินของบิดามารดา ผู้ปกครองหรือบุคคลที่เด็กนั้นอาศัยอยู่ เพื่อใช้เงินที่จะต้องชำระก็ได้

ในกรณีที่ศาลได้บังคับให้บิดามารดา ผู้ปกครองหรือบุคคลที่เด็กนั้นอาศัยอยู่ชำระเงินตามข้อกำหนดแล้วนั้น ถ้าศาลมิได้เปลี่ยนแปลงแก้ไขคำสั่งที่ได้วางข้อกำหนดนั้นเป็นอย่างอื่นตามความในมาตรา ๗๔ วรรคท้ายก็ให้ข้อกำหนดนั้นคงใช้บังคับได้ต่อไปจนสิ้นเวลาที่กำหนดไว้ในข้อกำหนดนั้น

มาตรา ๗๘ เมื่อปรากฏว่ามีเหตุบรรเทาโทษ ไม่ว่าจะได้มีการเพิ่มหรือการลดโทษตามบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายนี้ หรือกฎหมายอื่นแล้วหรือไม่ ถ้าศาลเห็นสมควรจะลดโทษไม่เกินกึ่งหนึ่งของโทษที่จะลงแก่ผู้กระทำความผิดนั้นก็ได้

เหตุบรรเทาโทษนั้น ได้แก่ผู้กระทำความผิดเป็นผู้ใจเลอาเบาปัญญา ตกอยู่ในความทุกข์อย่างสาหัส มีคุณความดีมาก่อน รู้สึกความผิดและพยายามบรรเทาผลร้ายแห่งความผิดนั้น ลุแก่โทษต่อเจ้าพนักงาน หรือให้ความรู้แก่ศาลอันเป็นประโยชน์แก่การพิจารณา หรือเหตุอื่นที่ศาลเห็นว่ามิลักษณะทำนองเดียวกัน

มาตรา ๗๙ ในคดีที่มีโทษปรับสถานเดียว ถ้าผู้ที่ต้องหาว่ากระทำความผิด นำค่าปรับในอัตราอย่างสูงสำหรับความผิดนั้นมาชำระก่อนที่ศาลเริ่มต้นสืบพยาน ให้คดีนั้นเป็นอันระงับไป

หมวด ๕

การพยายามกระทำความผิด

มาตรา ๘๐ ผู้ใดลงมือกระทำความผิดแต่กระทำไปไม่ตลอด หรือกระทำไปตลอดแล้วแต่การกระทำนั้นไม่บรรลุผล ผู้นั้นพยายามกระทำความผิด

ผู้ใดพยายามกระทำความผิด ผู้นั้นต้องระวางโทษสองในสามส่วนของโทษที่กฎหมายกำหนดไว้สำหรับความผิดนั้น

มาตรา ๘๑ ผู้ใดกระทำการโดยมุ่งต่อผลซึ่งกฎหมายบัญญัติเป็นความผิด แต่การกระทำนั้นไม่สามารถจะบรรลุผลได้อย่างแน่แท้ เพราะเหตุปัจจัยซึ่งใช้ในการกระทำหรือเหตุแห่งวัตถุที่มุ่งหมายกระทำต่อให้ถือว่าผู้นั้นพยายามกระทำความผิด แต่ให้ลงโทษไม่เกินครึ่งหนึ่งของโทษที่กฎหมายกำหนดไว้สำหรับความผิดนั้น

ถ้าการกระทำดังกล่าวในวรรคแรกได้กระทำไปโดยความเชื่ออย่างงมงาย ศาลจะไม่ลงโทษก็ได้

มาตรา ๘๒ ผู้ใดพยายามกระทำความผิด หากยับยั้งเสียเองไม่กระทำการให้ตลอด หรือกลับใจแก้ไขไม่ให้การกระทำนั้นบรรลุผล ผู้นั้นไม่ต้องรับโทษสำหรับการพยายามกระทำความผิดนั้น แต่ถ้าการที่ได้กระทำไปแล้วต้องตามบทกฎหมายที่บัญญัติเป็นความผิด ผู้นั้นต้องรับโทษสำหรับความผิดนั้น ๆ

หมวด ๖

ตัวการและผู้สนับสนุน

มาตรา ๘๓ ในกรณีความผิดใดเกิดขึ้นโดยการกระทำของบุคคลตั้งแต่สองคนขึ้นไป ผู้ที่ได้ร่วมกระทำความผิดด้วยกันนั้นเป็นตัวการ ต้องระวางโทษตามที่กฎหมายกำหนดไว้สำหรับความผิดนั้น

มาตรา ๘๔ ผู้ใดก่อให้เกิดผู้อื่นกระทำความผิดไม่ว่าด้วยการใช้ บังคับ ชูเชิฐ จ้าง วานหรือยุยงส่งเสริมหรือด้วยวิธีอื่นใด ผู้นั้นเป็นผู้ใช้ให้กระทำความผิด

ถ้าผู้ถูกใช้ให้กระทำความผิดนั้น ผู้ใช้ต้องรับโทษเสมือนเป็นตัวการ ถ้าความผิดมิได้กระทำลง ไม่ว่าจะเป็นเพราะผู้ถูกใช้ไม่ยอมกระทำ ยังไม่ได้กระทำหรือเหตุอื่นใด ผู้ใช้ต้องระวางโทษเพียงหนึ่งในสามของโทษที่กำหนดไว้สำหรับความผิดนั้น

มาตรา ๘๕ ผู้ใดโฆษณาหรือประกาศแก่บุคคลทั่วไปให้กระทำความผิด และความผิดนั้นมีกำหนดโทษไม่ต่ำกว่าหกเดือน ผู้นั้นต้องระวางโทษกึ่งหนึ่งของโทษที่กำหนดไว้สำหรับความผิดนั้น

ถ้าได้มีการกระทำความผิด เพราะเหตุที่ได้มีการโฆษณา หรือประกาศตามความในวรรคแรก ผู้โฆษณาหรือประกาศต้องรับโทษเสมือนเป็นตัวการ

มาตรา ๘๖ ผู้ใดกระทำด้วยประการใด ๆ อันเป็นการช่วยเหลือหรือให้ความสะดวกในการที่ผู้อื่นกระทำความผิดก่อนหรือขณะกระทำความผิด แม้ผู้กระทำความผิดจะมีได้รู้ถึงการช่วยเหลือหรือให้ความสะดวกนั้นก็ตาม ผู้นั้นเป็นผู้สนับสนุนการกระทำความผิด ต้องระวางโทษสองในสามส่วนของโทษที่กำหนดไว้สำหรับความผิดที่สนับสนุนนั้น

มาตรา ๘๗ ในกรณีที่มีการกระทำความผิดเพราะมีผู้ใช้ให้กระทำความผิดตามมาตรา ๘๔ เพราะมีผู้โฆษณาหรือประกาศแก่บุคคลทั่วไปให้กระทำความผิดตามมาตรา ๘๕ หรือโดยมีผู้สนับสนุนตามมาตรา ๘๖ ถ้าความ

ผิดที่เกิดขึ้นนั้น ผู้กระทำได้กระทำไปเกินขอบเขตที่ใช้หรือที่โฆษณาหรือประกาศหรือเกินไปจากเจตนาของผู้สนับสนุน ผู้ใช้ให้กระทำความผิด ผู้โฆษณาหรือประกาศแก่บุคคลทั่วไปให้กระทำความผิด หรือผู้สนับสนุนการกระทำความผิดแล้วแต่กรณี ต้องรับผิดทางอาญาเพียงสำหรับความผิดเท่าที่อยู่ในขอบเขตที่ใช้หรือที่โฆษณา หรือประกาศ หรืออยู่ในขอบเขตแห่งเจตนาของผู้สนับสนุนการกระทำความผิดเท่านั้น แต่ถ้าโดยพฤติการณ์อาจเล็งเห็นได้ว่า อาจเกิดการกระทำความผิดเช่นที่เกิดขึ้นนั้นได้จากการใช้ การโฆษณา หรือประกาศ หรือ การสนับสนุนผู้ใช้ให้กระทำความผิด ผู้โฆษณาหรือประกาศแก่บุคคลทั่วไปให้กระทำความผิด หรือผู้สนับสนุนการกระทำความผิด แล้วแต่กรณีต้องรับผิดทางอาญาคความผิดที่เกิดขึ้นนั้น

ในกรณีที่ผู้ถูกใช้ ผู้กระทำตามคำโฆษณา หรือประกาศแก่บุคคลทั่วไปให้กระทำความผิด หรือด้วยการในความผิด จะต้องรับผิดทางอาญามีกำหนดโทษสูงขึ้นเพราะอาศัยผลที่เกิดจากการกระทำความผิด ผู้ใช้ให้กระทำความผิด ผู้โฆษณา หรือประกาศแก่บุคคลทั่วไปให้กระทำความผิด หรือผู้สนับสนุนการกระทำความผิดแล้วแต่กรณี ต้องรับผิดทางอาญาคความผิดที่มีกำหนดโทษสูงขึ้นนั้นด้วย แต่ถ้าโดยลักษณะของความผิด ผู้กระทำจะต้องรับผิดทางอาญามีกำหนดโทษสูงขึ้น เฉพาะเมื่อผู้กระทำต้องรู้ หรืออาจเล็งเห็นได้ว่าจะเกิดผลเช่นนั้นขึ้น ผู้ใช้ให้กระทำความผิด ผู้โฆษณาหรือประกาศแก่บุคคลทั่วไปให้กระทำความผิด หรือผู้สนับสนุนการกระทำความผิด จะต้องรับผิดทางอาญาคความผิดที่มีกำหนดโทษสูงขึ้นก็เฉพาะเมื่อคนได้รู้ หรืออาจเล็งเห็นได้ว่าจะเกิดผลเช่นที่เกิดขึ้นนั้น

มาตรา ๘๘ ถ้าความผิดที่ได้ใช้ ที่ได้โฆษณาหรือประกาศแก่บุคคลทั่วไปให้กระทำ หรือที่ได้สนับสนุนให้กระทำ ได้กระทำถึงขั้นลงมือกระทำความผิด แต่เนื่องจากการเข้าขัดขวางของผู้ใช้ ผู้โฆษณาหรือประกาศหรือผู้สนับสนุน ผู้กระทำได้กระทำไปไม่ตลอด หรือกระทำไปตลอดแล้ว แต่การกระทำนั้นไม่บรรลุผล ผู้ใช้หรือผู้โฆษณาหรือประกาศ คงรับผิดเพียงที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๘๔ วรรคสอง หรือมาตรา ๘๕ วรรคแรกแล้วแต่กรณี ส่วนผู้สนับสนุนนั้นไม่ต้องรับโทษ

มาตรา ๘๙ ถ้ามีเหตุส่วนตัวอันควรยกเว้นโทษ ลดโทษหรือเพิ่มโทษแก่ผู้กระทำความผิดคนใด จะนำเหตุนั้นไปใช้แก่ผู้กระทำความผิดคนอื่นในการกระทำความผิดนั้นด้วยไม่ได้ แต่ถ้าเหตุอันควรยกเว้นโทษ ลดโทษหรือเพิ่มโทษเป็นเหตุในลักษณะคดี จึงให้ใช้แก่ผู้กระทำความผิดในการกระทำความผิดนั้นด้วยกันทุกคน

หมวด ๗

การกระทำความผิดหลายบทหรือหลายกระทง

มาตรา ๙๐ เมื่อการกระทำใดอันเป็นกรรมเดียวเป็นความผิดต่อกฎหมายหลายบท ให้ใช้กฎหมายบทที่มีโทษหนักที่สุดลงโทษแก่ผู้กระทำความผิด

มาตรา ๙๑* เมื่อปรากฏว่าผู้ใดได้กระทำการอันเป็นความผิดหลายกรรมต่างกัน ให้ศาลลงโทษผู้นั้นทุกกรรมเป็นกระทงความผิดไป แต่ไม่ว่าจะมีการเพิ่มโทษ ลดโทษ หรือลดมาตราส่วนโทษด้วยหรือไม่ก็ตาม

เมื่อรวมโทษทุกกระทงแล้ว โทษจำคุกทั้งสิ้นต้องไม่เกินกำหนด ดังต่อไปนี้

- (๑) สิบปี สำหรับกรณีความผิดกระทงที่หนักที่สุดมีอัตราโทษจำคุกอย่างสูงไม่เกินสามปี
- (๒) ยี่สิบปี สำหรับกรณีความผิดกระทงที่หนักที่สุดมีอัตราโทษจำคุกอย่างสูงเกินสามปีแต่ไม่เกินสิบปี
- (๓) ห้าสิบปี สำหรับกรณีความผิดกระทงที่หนักที่สุดมีอัตราโทษจำคุกอย่างสูงเกินสิบปีขึ้นไป เว้นแต่กรณีศาลลงโทษจำคุกตลอดชีวิต

หมวด ๘

การกระทำความผิดอีก

มาตรา ๔๒ ผู้ใดต้องคำพิพากษาถึงที่สุดให้ลงโทษจำคุก ถ้าและได้กระทำความผิดใด ๆ อีกในระหว่างที่ยังจะต้องรับโทษอยู่ก็ดี ภายในเวลาห้าปีนับแต่วันพ้นโทษก็ดี หากศาลจะพิพากษาลงโทษครั้งหลังถึงจำคุก ก็ให้เพิ่มโทษที่จะลงแก่ผู้นั้นหนึ่งในสามของโทษที่ศาลกำหนดสำหรับความผิดครั้งหลัง

มาตรา ๔๓ ผู้ใดต้องคำพิพากษาถึงที่สุดให้ลงโทษจำคุก ถ้าและได้กระทำความผิดอย่างหนึ่งอย่างใดที่จำแนกไว้ในอนุมาตราต่อไปนี้ซ้ำในอนุมาตราเดียวกันอีกในระหว่างที่ยังจะต้องรับโทษอยู่ก็ดี ภายในเวลาสามปีนับแต่วันพ้นโทษก็ดี ถ้าความผิดครั้งแรกเป็นความผิดซึ่งศาลพิพากษาลงโทษจำคุกไม่น้อยกว่าหกเดือน หากศาลจะพิพากษาลงโทษครั้งหลังถึงจำคุก ก็ให้เพิ่มโทษที่จะลงแก่ผู้นั้นกึ่งหนึ่งของโทษที่ศาลกำหนดสำหรับความผิดครั้งหลัง

- (๑) ความผิดเกี่ยวกับความมั่นคงแห่งราชอาณาจักร ตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๑๐๗ ถึงมาตรา ๑๓๕
- (๒) ความผิดต่อเจ้าพนักงาน ตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๑๓๖ ถึง มาตรา ๑๔๖
- (๓) ความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการ ตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๑๔๗ ถึงมาตรา ๑๖๖
- (๔) ความผิดต่อเจ้าพนักงานในการยุติธรรม ตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๑๖๗ ถึงมาตรา ๑๙๒ และมาตรา ๑๙๔

- (๕) ความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ในการยุติธรรม ตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๒๐๐ ถึงมาตรา ๒๐๔
- (๖) ความผิดเกี่ยวกับความสงบสุขของประชาชน ตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๒๐๕ ถึงมาตรา ๒๑๖
- (๗) ความผิดเกี่ยวกับการก่อให้เกิดภัยอันตรายต่อประชาชน ตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๒๑๗ ถึงมาตรา ๒๒๔ มาตรา ๒๒๖ ถึงมาตรา ๒๓๔ และมาตรา ๒๓๖ ถึงมาตรา ๒๓๘

- (๘) ความผิดเกี่ยวกับเงินตรา ตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๒๔๐ ถึง มาตรา ๒๔๔ ความผิดเกี่ยวกับดวงตราสดมภ์และคำ ตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๒๕๐ ถึงมาตรา ๒๖๑ และความผิดเกี่ยวกับเอกสาร ตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๒๖๔ ถึงมาตรา ๒๖๕

*ความเดิมถูกยกเลิกและให้ใช้ความที่พิมพ์ไว้แทนโดยมาตรา ๔ แห่ง พ.ร.บ.แก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ๖) พ.ศ.

(๙) ความผิดเกี่ยวกับการค้า ตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๒๗๐ ถึงมาตรา ๒๗๕
(๑๐) ความผิดเกี่ยวกับเพศ ตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๒๗๖ ถึงมาตรา ๒๘๕
(๑๑) ความผิดต่อชีวิต ตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๒๘๘ ถึงมาตรา ๒๙๐ และมาตรา ๒๙๔ ความผิดต่อร่างกาย ตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๒๙๕ ถึงมาตรา ๒๙๙ ความผิดฐานทำให้แท้งลูก ตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๓๐๑ ถึงมาตรา ๓๐๓ และความผิดฐานทอดทิ้งเด็ก คนป่วย เจ็บ หรือคนชรา ตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๓๐๖ ถึงมาตรา ๓๐๘

(๑๒) ความผิดต่อเสรีภาพ ตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๓๐๙ มาตรา ๓๑๐ และมาตรา ๓๑๒ ถึงมาตรา ๓๒๐

(๑๓) ความผิดเกี่ยวกับทรัพย์ ตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๓๓๔ ถึงมาตรา ๓๖๕
มาตรา ๔๔ ความผิดอันได้กระทำโดยประมาท ความผิดลหุโทษและความผิดซึ่งผู้กระทำได้กระทำในขณะที่มียาอยู่ยังไม่เกินสิบเจ็ดปีนั้น ไม่ว่าจะได้กระทำในครั้งก่อนหรือครั้งหลัง ไม่ถือว่าเป็นความผิดเพื่อการเพิ่มโทษตามความในหมวดนี้

หมวด ๙

อายุความ

มาตรา ๔๕ ในคดีอาญา ถ้ามิได้ฟ้องและได้ตัวผู้กระทำความผิดมายังศาลภายในกำหนดดังต่อไปนี้ นับแต่วันกระทำความผิด เป็นอันขาดอายุความ

- (๑) ยี่สิบปี สำหรับความผิดต้องระวางโทษประหารชีวิต จำคุกตลอดชีวิต หรือจำคุกยี่สิบปี
 - (๒) สิบห้าปี สำหรับความผิดต้องระวางโทษจำคุกกว่าเจ็ดปีแต่ยังไม่ถึงยี่สิบปี
 - (๓) สิบปี สำหรับความผิดต้องระวางโทษจำคุกกว่าหนึ่งปีถึงเจ็ดปี
 - (๔) ห้าปี สำหรับความผิดต้องระวางโทษจำคุกกว่าหนึ่งเดือนถึงหนึ่งปี
 - (๕) หนึ่งปี สำหรับความผิดต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งเดือนลงมา หรือต้องระวางโทษอย่างอื่น
- ถ้าได้ฟ้องและได้ตัวผู้กระทำความผิดมายังศาลแล้ว ผู้กระทำความผิดหลบหนีหรือวิกลจริต และศาลสั่งการพิจารณาไต่จนเกินกำหนดดังกล่าวแล้วนับแต่วันที่หลบหนีหรือวันที่ศาลสั่งการพิจารณา ก็ให้ถือว่าเป็นอันขาดอายุความเช่นเดียวกัน

มาตรา ๔๖ ภายใต้อำนาจมาตรา ๔๕ ในกรณีความผิดอันยอมความได้ ถ้าผู้เสียหายมิได้ร้องทุกข์ภายในสามเดือน นับแต่วันที่รู้เรื่องความผิดและรู้ตัวผู้กระทำความผิด เป็นอันขาดอายุความ

มาตรา ๔๗ ในการฟ้องขอให้กักกัน ถ้าจะฟ้องภายหลังการฟ้องคดีอันเป็นมูลให้เกิดอำนาจฟ้องขอให้กักกัน ต้องฟ้องภายในกำหนดหกเดือนนับแต่วันที่ฟ้องคดีนั้น มิฉะนั้นเป็นอันขาดอายุความ

มาตรา ๔๘ เมื่อได้มีคำพิพากษาถึงที่สุดให้ลงโทษผู้ใด ผู้นั้นยังมีได้รับโทษก็มิได้รับโทษแต่ยังไม่ครบ

ถ้วนโดยหลบหนีก็ดี ถ้ายังมีตัวผู้นั้นมาเพื่อรับโทษนับแต่วันที่มีคำพิพากษาถึงที่สุด หรือนับแต่วันที่ผู้กระทำความผิดหลบหนี แล้วแต่กรณี เกินกำหนดเวลาดังต่อไปนี้ เป็นอันล่วงเลยการลงโทษ จะลงโทษผู้นั้นมิได้

- (๑) ยี่สิบปี สำหรับโทษประหารชีวิต จำคุกตลอดชีวิตหรือจำคุกยี่สิบปี
- (๒) สิบห้าปี สำหรับโทษจำคุกกว่าเจ็ดปีแต่ยังไม่ถึงยี่สิบปี
- (๓) สิบปี สำหรับโทษจำคุกกว่าหนึ่งปีถึงเจ็ดปี
- (๔) ห้าปี สำหรับโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีลงมาหรือโทษอย่างอื่น

มาตรา ๔๔ การยึดทรัพย์สินใช้ค่าปรับหรือการกักขังแทนค่าปรับ ถ้ามิได้ทำภายในกำหนดห้าปีนับแต่วันที่ได้มีคำพิพากษาถึงที่สุด จะยึดทรัพย์สินหรือกักขังไม่ได้

ความในวรรคแรกมิให้ใช้บังคับในกรณีการกักขังแทนค่าปรับซึ่งทำต่อเนื่องกับการลงโทษจำคุก

มาตรา ๑๐๐ เมื่อได้มีคำพิพากษาถึงที่สุดให้กักกันผู้ใด ถ้าผู้นั้นยังมิได้รับการกักกันก็คดี ได้รับการกักกันแต่ยังไม่ครบถ้วนโดยหลบหนีก็ดี ถ้าพ้นกำหนดสามปีนับแต่วันที่พ้นโทษโดยได้รับโทษตามคำพิพากษาแล้ว หรือโดยล่วงเลยการลงโทษหรือนับแต่วันที่ผู้นั้นหลบหนีระหว่างเวลาที่ต้องกักกัน เป็นอันล่วงเลยการกักกัน จะกักกันผู้นั้นไม่ได้

มาตรา ๑๐๑ การบังคับตามคำสั่งของศาลตามความในมาตรา ๔๖ หรือการร้องขอให้ศาลสั่งให้ใช้เงินเมื่อผู้ทำทัณฑ์บนประพฤติผิดทัณฑ์บนตามความในมาตรา ๔๗ นั้น ถ้ามิได้บังคับหรือร้องขอภายในกำหนดสองปี นับแต่วันที่ศาลมีคำสั่งหรือนับแต่วันที่ผู้ทำทัณฑ์บนประพฤติผิดทัณฑ์บน จะบังคับหรือร้องขอไม่ได้

ลักษณะ ๒

บทบัญญัติที่ใช้แก่ความผิดลหุโทษ

มาตรา ๑๐๒ ความผิดลหุโทษ คือความผิดซึ่งต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับเช่นว่ามานี้ด้วยกัน

มาตรา ๑๐๓ บทบัญญัติในลักษณะ ๑ ให้ใช้ในกรณีแห่งความผิดลหุโทษด้วย เว้นแต่ที่บัญญัติไว้ในสามมาตราต่อไปนี้

มาตรา ๑๐๔ การกระทำความผิดลหุโทษตามประมวลกฎหมายนี้ แม้กระทำโดยไม่มีเจตนาก็เป็นความผิด เว้นแต่ตามบทบัญญัติความผิดนั้น จะมีความบัญญัติให้เห็นเป็นอย่างอื่น

มาตรา ๑๐๕ ผู้ใดพยายามกระทำความผิดลหุโทษ ผู้นั้นไม่ต้องรับโทษ

มาตรา ๑๐๖ ผู้สนับสนุนในความผิดลหุโทษ ไม่ต้องรับโทษ

ภาค ๒

ความผิด

ลักษณะ ๑

ความผิดเกี่ยวกับความมั่นคงแห่งราชอาณาจักร

หมวด ๑

ความผิดต่อองค์พระมหากษัตริย์ พระราชินี รัชทายาท

และผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์

มาตรา ๑๐๗ ผู้ใดปลงพระชนม์พระมหากษัตริย์ ต้องระวางโทษประหารชีวิต
ผู้ใดพยายามกระทำการเช่นนั้น ต้องระวางโทษเช่นเดียวกัน
ผู้ใดกระทำการใดอันเป็นการเตรียมเพื่อปลงพระชนม์พระมหากษัตริย์ หรือรู้ว่ามีผู้จะปลงพระชนม์
พระมหากษัตริย์ กระทำการใดอันเป็นการช่วยปกปิดไว้ ต้องระวางโทษจำคุกตลอดชีวิต

มาตรา ๑๐๘ ผู้ใดกระทำการประทุษร้ายต่อพระองค์ หรือเสรีภาพของพระมหากษัตริย์ ต้องระวาง
โทษประหารชีวิต หรือจำคุกตลอดชีวิต

ผู้ใดพยายามกระทำการเช่นนั้น ต้องระวางโทษเช่นเดียวกัน
ถ้าการกระทำนั้น มีลักษณะอันน่าจะเป็นอันตรายแก่พระชนม์ ผู้กระทำความผิดต้องระวางโทษประหารชีวิต
ผู้ใดกระทำการใดอันเป็นการเตรียมเพื่อประทุษร้ายต่อพระองค์หรือเสรีภาพของพระมหากษัตริย์
หรือรู้ว่ามีผู้จะกระทำการประทุษร้ายต่อพระองค์หรือเสรีภาพของพระมหากษัตริย์ กระทำการใดอันเป็นการ
ช่วยปกปิดไว้ ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่สิบหกรับปีถึงยี่สิบปี

มาตรา ๑๐๙ ผู้ใดปลงพระชนม์พระราชินีหรือรัชทายาท หรือฆ่าผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์
ต้องระวางโทษประหารชีวิต

ผู้ใดพยายามกระทำการเช่นนั้น ต้องระวางโทษเช่นเดียวกัน

ผู้ใดกระทำการใด อันเป็นการเตรียมเพื่อปลงพระชนม์พระราชินี หรือรัชทายาท หรือเพื่อฆ่าผู้
สำเร็จราชการแทนพระองค์ หรือรู้ว่ามีผู้จะปลงพระชนม์พระราชินีหรือรัชทายาท หรือจะฆ่าผู้สำเร็จราชการ
แทนพระองค์ กระทำการใดอันเป็นการช่วยปกปิดไว้ ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่สิบสองปีถึงยี่สิบปี

มาตรา ๑๑๐ ผู้ใดกระทำการประทุษร้ายต่อพระองค์ หรือเสรีภาพของพระราชินีหรือรัชทายาท หรือต่อร่างกายหรือเสรีภาพของผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์ ต้องระวางโทษจำคุกตลอดชีวิต หรือจำคุกตั้งแต่สิบหกลปีถึงยี่สิบปี

ผู้ใดพยายามกระทำการเช่นนั้น ต้องระวางโทษเช่นเดียวกัน

ถ้าการกระทำนั้นมีลักษณะอันน่าจะเป็นอันตรายแก่พระชนม์หรือชีวิต ผู้กระทำความผิดต้องระวางโทษประหารชีวิต หรือจำคุกตลอดชีวิต

ผู้ใดกระทำการใดอันเป็นการเตรียมเพื่อประทุษร้ายต่อพระองค์หรือเสรีภาพของพระราชินีหรือรัชทายาท หรือต่อร่างกายหรือเสรีภาพของผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์ หรือรู้ว่ามีผู้จะประทุษร้ายต่อพระองค์หรือเสรีภาพของพระราชินีหรือรัชทายาท หรือประทุษร้ายต่อร่างกายหรือเสรีภาพของผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์ กระทำการใดอันเป็นการช่วยปกปิดไว้ ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่สิบสองปีถึงยี่สิบปี

มาตรา ๑๑๑ ผู้ใดเป็นผู้สนับสนุนในการกระทำความผิดตามมาตรา ๑๐๗ ถึงมาตรา ๑๑๐ ต้องระวางโทษเช่นเดียวกับตัวการในความผิดนั้น

มาตรา ๑๑๒* ผู้ใดหมิ่นประมาท คุกคาม หรือแสดงความอาฆาตมาดร้ายพระมหากษัตริย์ พระราชินี รัชทายาท หรือผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์ ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่สามปีถึงสิบห้าปี

หมวด ๒

ความผิดต่อความมั่นคงของรัฐภายในราชอาณาจักร

มาตรา ๑๑๓ ผู้ใดใช้กำลังประทุษร้ายหรือขู่เข็ญว่าจะใช้กำลังประทุษร้าย เพื่อ

(๑) ล้มล้างหรือเปลี่ยนแปลงรัฐธรรมนูญ

(๒) ล้มล้างอำนาจนิติบัญญัติ อำนาจบริหาร หรืออำนาจตุลาการแห่งรัฐธรรมนูญ หรือให้ใช้อำนาจดังกล่าวแล้วไม่ได้ หรือ

(๓) แบ่งแยกราชอาณาจักรหรือยึดอำนาจปกครองในส่วนหนึ่งส่วนใดแห่งราชอาณาจักร

ผู้นั้นกระทำความผิดฐานเป็นกบฏ ต้องระวางโทษประหารชีวิต หรือจำคุกตลอดชีวิต

มาตรา ๑๑๔ ผู้ใดสะสมกำลังพลหรืออาวุธ เตรียมการอื่นใดหรือสมคบกัน เพื่อเป็นกบฏ หรือกระทำความผิดใด ๆ อันเป็นส่วนหนึ่งของแผนการ เพื่อเป็นกบฏ หรือยุยงราษฎรให้เป็นกบฏ หรือรู้ว่ามีผู้จะเป็นกบฏ แล้วกระทำการใดอันเป็นการช่วยปกปิดไว้ ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่สามปีถึงสิบห้าปี

มาตรา ๑๑๕ ผู้ใดยุยงทหาร หรือตำรวจให้หนีราชการ ให้ละเลยไม่กระทำการตามหน้าที่ หรือให้

*ความเดิมถูกยกเลิกและให้ใช้ความที่พิมพ์ไว้แทน โดยข้อ ๑ แห่งคำสั่งของคณะปฏิรูปการปกครองแผ่นดิน ฉบับที่ ๔๑ ลงวันที่ ๒๑ ตุลาคม ๒๕๓๔

ก่อนการกำเริบ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปี

ถ้าความผิดนั้นได้กระทำความผิดโดยมุ่งหมายจะบ่อนทำลายและสมรรถภาพของกรมกองทหารหรือตำรวจ เสื่อมทรามลง ผู้กระทำความผิดต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสิบปี

มาตรา ๑๑๖ ผู้ใดกระทำให้ปรากฏแก่ประชาชนด้วยวาจา หนังสือหรือวิธีอื่นใดอันมิใช่เป็นการ กระทำภายในความมุ่งหมายแห่งรัฐธรรมนูญหรือมิใช่เพื่อแสดงความคิดเห็นหรือติชมโดยสุจริต

(๑) เพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในกฎหมายแผ่นดินหรือรัฐบาล โดยใช้กำลังข่มขู่หรือใช้กำลัง ประทุษร้าย

(๒) เพื่อให้เกิดความปั่นป่วนหรือกระด้างกระเดื่องในหมู่ประชาชน ถึงขนาดที่จะก่อความไม่สงบ ขึ้นในราชอาณาจักร หรือ

(๓) เพื่อให้ประชาชนล่วงละเมิดกฎหมายแผ่นดิน ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินเจ็ดปี

มาตรา ๑๑๗ ผู้ใดยุยงหรือชักให้เกิดการร่วมกันหยุดงาน การร่วมกันปิดงานงดจ้าง หรือการร่วม กันไม่ยอมค้าขาย หรือติดต่อทางธุรกิจกับบุคคลใด ๆ เพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในกฎหมายแผ่นดิน เพื่อบังคับ รัฐบาลหรือเพื่อข่มขู่ประชาชน ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินเจ็ดปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นสี่พันบาท หรือทั้ง จำทั้งปรับ

ผู้ใดทราบความมุ่งหมายดังกล่าวและเข้ามีส่วนหรือเข้าช่วยในการร่วมกันหยุดงาน การร่วมกันปิดงาน งดจ้างหรือการร่วมกันไม่ยอมค้าขาย หรือติดต่อทางธุรกิจกับบุคคลใด ๆ นั้น ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกินหกพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ผู้ใดทราบความมุ่งหมายดังกล่าว และใช้กำลังประทุษร้าย ชูเชื่อว่าจะใช้กำลังประทุษร้ายหรือทำให้ หวาดกลัวด้วยประการใด ๆ เพื่อให้บุคคลเข้ามีส่วนหรือเข้าช่วยในการร่วมกันหยุดงาน การร่วมกันปิดงาน งดจ้างหรือการร่วมกันไม่ยอมค้าขายหรือติดต่อทางธุรกิจกับบุคคลใด ๆ นั้น ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๑๑๘* ผู้ใดกระทำการใด ๆ ต่อธงหรือเครื่องหมายอื่นใดอันมีความหมายถึงรัฐ เพื่อเหยียด หยามประเทศชาติ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสองปี หรือปรับไม่เกินสี่พันบาทหรือทั้งจำทั้งปรับ

หมวด ๓

ความผิดต่อความมั่นคงของรัฐภายนอกราชอาณาจักร

มาตรา ๑๑๙ ผู้ใดกระทำการใด ๆ เพื่อให้ราชอาณาจักรหรือส่วนหนึ่งส่วนใดของราชอาณาจักร

*ความเดิมถูกยกเลิก และให้ใช้ความที่พิมพ์ไว้แทน โดยข้อ ๒ แห่งคำสั่งของคณะปฏิรูปการปกครองแผ่นดิน ฉบับที่ ๔๑ ลงวันที่ ๒๑ ตุลาคม ๒๕๑๔

ตกไปอยู่ใต้อำนาจอธิปไตยของรัฐต่างประเทศหรือเพื่อให้เอกราชของรัฐเสื่อมเสียไป ต้องระวางโทษประหารชีวิต หรือจำคุกตลอดชีวิต

มาตรา ๑๒๐ ผู้ใดคบคิดกับบุคคลซึ่งกระทำการเพื่อประโยชน์ของรัฐต่างประเทศด้วยความประสงค์ที่จะก่อให้เกิดการดำเนินการรบต่อรัฐ หรือในทางอื่นที่เป็นปรปักษ์ต่อรัฐ ต้องระวางโทษจำคุกตลอดชีวิต หรือจำคุกตั้งแต่สิบปีถึงยี่สิบปี

มาตรา ๑๒๑ คนไทยคนใดกระทำการรบต่อประเทศ หรือเข้าร่วมเป็นข้าศึกของประเทศ ต้องระวางโทษประหารชีวิต หรือจำคุกตลอดชีวิต

มาตรา ๑๒๒ ผู้ใดกระทำการใด ๆ เพื่ออุปการะแก่การดำเนินการรบ หรือการเตรียมการรบของข้าศึก ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่ห้าปีถึงสิบห้าปี

ถ้าการอุปการะนั้นเป็นการ

(๑) ทำให้ป้อม ค่าย สนามบิน ยานรบ ยานพาหนะ ทางคมนาคม สิ่งที่ใช้ในการสื่อสาร ยุทธภัณฑ์ เสนียงอาหาร อยู่เรือ อาคาร หรือสิ่งอื่นใด สำหรับใช้เพื่อการสงครามใช้การไม่ได้หรือตกไปอยู่ในเงื้อมมือของข้าศึก

(๒) ขุดทหารให้ละเลยไม่กระทำการตามหน้าที่ ก่อการกำเริบ หนีราชการหรือละเมียดวินัย

(๓) กระทำจารกรรม นำหรือแนะทางให้ข้าศึก หรือ

(๔) กระทำโดยประการอื่นใดให้ข้าศึกได้เปรียบในการรบ

ผู้กระทำความผิดต้องระวางโทษประหารชีวิต หรือจำคุกตลอดชีวิต

มาตรา ๑๒๓ ผู้ใดกระทำการใด ๆ เพื่อให้ได้มาซึ่งข้อความ เอกสารหรือสิ่งใด ๆ อันปกปิดไว้เป็นความลับสำหรับความปลอดภัยของประเทศ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสิบปี

มาตรา ๑๒๔ ผู้ใดกระทำการใด ๆ เพื่อให้ผู้อื่นล่วงรู้หรือได้ไปซึ่งข้อความ เอกสารหรือสิ่งใด ๆ อันปกปิดไว้เป็นความลับสำหรับความปลอดภัยของประเทศ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสิบปี

ถ้าความผิดนั้นได้กระทำในระหว่างประเทศอยู่ในการรบ หรือการสงคราม ผู้กระทำความผิดต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่ห้าปีถึงสิบห้าปี

ถ้าความผิดดังกล่าวมาในสองวรรคก่อน ได้กระทำเพื่อให้รัฐต่างประเทศได้ประโยชน์ ผู้กระทำความผิดต้องระวางโทษประหารชีวิต หรือจำคุกตลอดชีวิต

มาตรา ๑๒๕ ผู้ใดปลอม ทำเทียมขึ้น กักไว้ ซ่อนเร้น ปิดบัง ยักยอก ทำให้เสียหาย ทำลาย หรือทำให้สูญหายหรือไร้ประโยชน์ซึ่งเอกสาร หรือแบบใด ๆ อันเกี่ยวกับส่วนได้เสียของรัฐในการระหว่างประเทศ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสิบปี

มาตรา ๑๒๖ ผู้ใดได้รับมอบหมายจากรัฐบาลให้กระทำการกิจการของรัฐกับรัฐบาลต่างประเทศ ถ้า

และโดยทุจริตไม่ปฏิบัติการตามที่ได้รับมอบหมาย ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงสิบปี

มาตรา ๑๒๗ ผู้ใดกระทำการใด ๆ เพื่อให้เกิดเหตุร้ายแก่ประเทศจากภายนอก ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสิบปี

ถ้าเหตุร้ายเกิดขึ้น ผู้กระทำความผิดต้องระวางโทษประหารชีวิต หรือจำคุกตลอดชีวิต หรือจำคุกตั้งแต่สองปีถึงยี่สิบปี

มาตรา ๑๒๘ ผู้ใดกระทำความผิด หรือพยายามกระทำความผิดใด ๆ ในหมวดนี้ ต้องระวางโทษตามที่บัญญัติไว้สำหรับความผิดนั้น

มาตรา ๑๒๙ ผู้ใดเป็นผู้สนับสนุนในการกระทำความผิดใด ๆ ในหมวดนี้ ต้องระวางโทษเช่นเดียวกับตัวการในความผิดนั้น

หมวด ๔

ความผิดต่อสัมพันธไมตรีกับต่างประเทศ

มาตรา ๑๓๐ ผู้ใดทำร้ายร่างกายหรือประทุษร้ายต่อเสรีภาพของราชาธิบดี ราชนี ราชสามี รัชทายาท หรือประมุขแห่งรัฐต่างประเทศ ซึ่งมีสัมพันธไมตรี ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงสิบห้าปี

ผู้ใดพยายามกระทำการเช่นนั้น ต้องระวางโทษเช่นเดียวกัน

มาตรา ๑๓๑ ผู้ใดทำร้ายร่างกายหรือประทุษร้ายต่อเสรีภาพของผู้แทนรัฐต่างประเทศ ซึ่งได้รับแต่งตั้งให้มาสู่พระราชสำนัก ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสิบปี

ผู้ใดพยายามกระทำการเช่นนั้น ต้องระวางโทษเช่นเดียวกัน

มาตรา ๑๓๒ ผู้ใดฆ่าหรือพยายามฆ่าบุคคลหนึ่งบุคคลใดดังระบุไว้ในมาตรา ๑๓๐ หรือมาตรา ๑๓๑ ต้องระวางโทษประหารชีวิต หรือจำคุกตลอดชีวิต

มาตรา ๑๓๓* ผู้ใดหมิ่นประมาท ดูหมิ่นหรือแสดงความอาฆาตมาดร้ายราชาธิบดี ราชนี ราชสามี รัชทายาท หรือประมุขแห่งรัฐต่างประเทศ ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงเจ็ดปี หรือปรับตั้งแต่สองพันบาท ถึงหนึ่งหมื่นสี่พันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๑๓๔* ผู้ใดหมิ่นประมาท ดูหมิ่น หรือแสดงความอาฆาตมาดร้ายผู้แทนรัฐต่างประเทศ ซึ่งได้รับแต่งตั้งให้มาสู่พระราชสำนัก ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หกเดือนถึงห้าปี หรือปรับตั้งแต่หนึ่งพันบาทถึงหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

*ความเดิมถูกยกเลิกและให้ใช้ความที่พิมพ์ไว้แทนโดยข้อ ๓ แห่งคำสั่งของคณะปฏิรูปการปกครองแผ่นดิน ฉบับที่ ๔๑ ลงวันที่ ๒๑ ตุลาคม ๒๕๑๔

มาตรา ๑๓๕* ผู้ใดกระทำการใดๆ ต่อธงหรือเครื่องหมายอื่นใด อันมีความหมายถึงรัฐต่างประเทศ ซึ่งมีสัมพันธไมตรี เพื่อเหยียดหยามรัฐนั้น ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสองปี หรือปรับไม่เกินสี่พันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ลักษณะ ๒

ความผิดเกี่ยวกับการปกครอง

หมวด ๑

ความผิดต่อเจ้าพนักงาน

มาตรา ๑๓๖* ผู้ใดข่มขืนเจ้าพนักงานซึ่งกระทำการตามหน้าที่ หรือเพราะได้กระทำการตามหน้าที่ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินสองพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๑๓๗ ผู้ใดแจ้งข้อความอันเป็นเท็จแก่เจ้าพนักงาน ซึ่งอาจทำให้ผู้อื่นหรือประชาชนเสียหาย ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๑๓๘** ผู้ใดต่อสู้ หรือขัดขวางเจ้าพนักงานหรือผู้ซึ่งต้องช่วยเจ้าพนักงานตามกฎหมายในการปฏิบัติการตามหน้าที่ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปีหรือปรับไม่เกินสองพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ถ้าการต่อสู้หรือขัดขวางนั้น ได้กระทำโดยใช้กำลังประทุษร้ายหรือขู่เข็ญว่าจะใช้กำลังประทุษร้าย ผู้กระทำความผิดต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสองปี หรือปรับไม่เกินสี่พันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๑๓๙ ผู้ใดข่มขืนใจเจ้าพนักงาน ให้ปฏิบัติการอันมิชอบด้วยหน้าที่ หรือให้ละเว้นการปฏิบัติการตามหน้าที่ โดยใช้กำลังประทุษร้ายหรือขู่เข็ญว่าจะใช้กำลังประทุษร้าย ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสี่ปี หรือปรับไม่เกินแปดพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๑๔๐*** ถ้าความผิดตามมาตรา ๑๓๘ วรรคสอง หรือมาตรา ๑๓๙ ได้กระทำโดยมีหรือใช้อาวุธ หรือโดยร่วมกระทำความผิดด้วยกันตั้งแต่สามคนขึ้นไป ผู้กระทำความผิดต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

*ความเดิมถูกยกเลิก และให้ใช้ความที่พิมพ์ไว้แทนโดย ข้อ ๓ แห่งคำสั่งของคณะปฏิรูปการปกครองแผ่นดิน ฉบับที่ ๔๑ ลงวันที่ ๒๑ ตุลาคม ๒๕๑๔

**ความเดิมถูกยกเลิก และให้ใช้ความที่พิมพ์ไว้แทนโดย ข้อ ๔ แห่งคำสั่งของคณะปฏิรูปการปกครองแผ่นดิน ฉบับที่ ๔๑ ลงวันที่ ๒๑ ตุลาคม ๒๕๑๔

***ความเดิมถูกยกเลิก และให้ใช้ความที่พิมพ์ไว้แทนโดย ข้อ ๓ แห่งประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๑๑ ลงวันที่ ๒๑ พฤศจิกายน ๒๕๑๔

ถ้ากระทำโดยอ้างอำนาจอัยยี่ห้อหรือชองโจร ไม่ว่าอัยยี่ห้อหรือชองโจรนั้นจะมีอยู่หรือไม่ ผู้กระทำความผิด
โทษจำคุกตั้งแต่สองปีถึงสิบปี และปรับตั้งแต่สี่พันบาทถึงสองหมื่นบาท

ถ้าความผิดตามมาตรานี้ได้กระทำโดยมิหรือใช้อาวุธปืนหรือวัตถุระเบิด ผู้กระทำความผิดโทษหนัก
กว่าโทษที่กฎหมายบัญญัติไว้ในสองวรรคก่อนถึงหนึ่ง

มาตรา ๑๔๑ ผู้ใดถอน ทำให้เสียหาย ทำลายหรือทำให้ไร้ประโยชน์ ซึ่งตราหรือเครื่องหมายอัน
เจ้าพนักงานได้ประทับหรือหมายไว้ที่สิ่งใด ๆ ในการปฏิบัติการตามหน้าที่เพื่อเป็นหลักฐานในการยึด อาัยยี่ห้อ
รักษาสิ่งนั้น ๆ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสองปี หรือปรับไม่เกินสี่พันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๑๔๒ ผู้ใดทำให้เสียหาย ทำลาย ซ่อนเร้น เอาไปเสียหรือทำให้สูญหาย หรือไร้ประโยชน์
ซึ่งทรัพย์สินหรือเอกสารใด ๆ อันเจ้าพนักงานได้ยึด รักษาไว้ หรือสั่งให้ส่งเพื่อเป็นพยานหลักฐาน หรือเพื่อบังคับ
การให้เป็นไปตามกฎหมาย ไม่ว่าเจ้าพนักงานจะรักษาทรัพย์สินหรือเอกสารนั้นไว้เอง หรือสั่งให้ผู้นั้นหรือผู้อื่นส่ง
หรือรักษาไว้ก็ตาม ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกินหกพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๑๔๓ ผู้ใดเรียก รับหรือยอมจะรับทรัพย์สิน หรือประโยชน์อื่นใดสำหรับตนเองหรือผู้อื่น
เป็นการตอบแทนในการที่จะจงใจหรือได้จงใจเจ้าพนักงาน สมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งรัฐ สมาชิกสภาจังหวัด
หรือสมาชิกสภาเทศบาลโดยวิธีอันทุจริตหรือผิดกฎหมายหรือโดยอิทธิพลของตน ให้กระทำการ หรือไม่กระทำ
การในหน้าที่อันเป็นคุณหรือเป็นโทษแก่บุคคลใด ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่น
บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๑๔๔ ผู้ใดให้ ขอให้หรือรับว่าจะให้ทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดแก่เจ้าพนักงาน สมาชิก
สภานิติบัญญัติแห่งรัฐ สมาชิกสภาจังหวัด หรือสมาชิกสภาเทศบาล เพื่อจงใจให้กระทำการ ไม่กระทำการ
หรือประวิงการกระทำอันมิชอบด้วยหน้าที่ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท
หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๑๔๕ ผู้ใดแสดงตนเป็นเจ้าพนักงาน และกระทำการเป็นเจ้าพนักงาน โดยตนเองมิได้เป็น
เจ้าพนักงานที่มีอำนาจกระทำการนั้น ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินสองพันบาท หรือทั้ง
จำทั้งปรับ

เจ้าพนักงานผู้ใดได้รับคำสั่งมิให้ปฏิบัติการตามตำแหน่งหน้าที่ต่อไปแล้ว ยังฝ่าฝืนกระทำการใด ๆ ใน
ตำแหน่งหน้าที่นั้น ต้องระวางโทษตามที่กำหนดไว้ในวรรคแรกคู่กัน

มาตรา ๑๔๖ ผู้ใดไม่มีสิทธิที่จะสวมเครื่องแบบหรือประดับเครื่องหมายของเจ้าพนักงาน สมาชิก
สภานิติบัญญัติแห่งรัฐ สมาชิกสภาจังหวัดหรือสมาชิกสภาเทศบาล หรือไม่มีสิทธิใช้ยศ ตำแหน่ง เครื่องราช
อิสริยาภรณ์หรือสิ่งที่มีหมายถึงเครื่องราชอิสริยาภรณ์ กระทำการเช่นนั้นเพื่อให้บุคคลอื่นเชื่อว่าตนมีสิทธิ ต้อง
ระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินสองพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

หมวด ๒

ความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการ

มาตรา ๑๔๗* ผู้ใดเป็นเจ้าพนักงาน มีหน้าที่ซื้อ ทำ จัดการหรือรักษาทรัพย์สิน เบียดบังทรัพย์สินเป็นของตน หรือเป็นของผู้อื่นโดยทุจริต หรือโดยทุจริตยอมให้ผู้อื่นเอาทรัพย์สินนั้นเสีย ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่ห้าปีถึงยี่สิบปี หรือจำคุกตลอดชีวิต และปรับตั้งแต่สองพันบาทถึงสี่หมื่นบาท

มาตรา ๑๔๘** ผู้ใดเป็นเจ้าพนักงาน ใช้อำนาจในตำแหน่งโดยมิชอบ ข่มขืนใจหรือจู่โจมเพื่อให้บุคคลใดมอบให้หรือหามาให้ซึ่งทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดแก่ตนเองหรือผู้อื่น ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่ห้าปีถึงยี่สิบปี หรือจำคุกตลอดชีวิต และปรับตั้งแต่สองพันบาทถึงสี่หมื่นบาท หรือประหารชีวิต

มาตรา ๑๔๙*** ผู้ใดเป็นเจ้าพนักงาน สมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งรัฐ สมาชิกสภาจังหวัด หรือสมาชิก สภาเทศบาล เรียก รับ หรือยอมจะรับทรัพย์สิน หรือประโยชน์อื่นใดสำหรับตนเองหรือผู้อื่นโดยมิชอบ เพื่อกระทำการหรือไม่กระทำการอย่างใดในตำแหน่งไม่ว่าการนั้นจะชอบหรือมิชอบด้วยหน้าที่ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่ห้าปีถึงยี่สิบปี หรือจำคุกตลอดชีวิต และปรับตั้งแต่สองพันบาทถึงสี่หมื่นบาท หรือประหารชีวิต

มาตรา ๑๕๐**** ผู้ใดเป็นเจ้าพนักงาน กระทำการหรือไม่กระทำการอย่างใดในตำแหน่งโดยเห็นแก่ทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใด ซึ่งคนได้เรียก รับ หรือยอมจะรับไว้ก่อนที่ตนได้รับแต่งตั้งเป็นเจ้าพนักงานในตำแหน่งนั้น ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่ห้าปีถึงยี่สิบปี หรือจำคุกตลอดชีวิต และปรับตั้งแต่สองพันบาทถึงสี่หมื่นบาท

มาตรา ๑๕๑***** ผู้ใดเป็นเจ้าพนักงาน มีหน้าที่ซื้อ ทำ จัดการ หรือรักษาทรัพย์สินใช้อำนาจในตำแหน่งโดยทุจริต อันเป็นการเสียหายแก่รัฐ เทศบาล สุขาภิบาล หรือเจ้าของทรัพย์สิน ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่ห้าปีถึงยี่สิบปี หรือจำคุกตลอดชีวิต และปรับตั้งแต่สองพันบาทถึงสี่หมื่นบาท

มาตรา ๑๕๒* ผู้ใดเป็นเจ้าพนักงาน มีหน้าที่จัดการหรือดูแลกิจการใด เข้ามีส่วนได้เสียเพื่อประโยชน์สำหรับตนเองหรือผู้อื่นเนื่องด้วยกิจการนั้น ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงสิบปี และปรับตั้งแต่

* ความเดิมถูกยกเลิก และให้ใช้ความที่พิมพ์ไว้แทน โดยมาตรา ๓ แห่ง พ.ร.บ.แก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา พ.ศ.๒๕๐๒

** ความเดิมถูกยกเลิก และให้ใช้ความที่พิมพ์ไว้แทน โดยมาตรา ๔ แห่ง พ.ร.บ.แก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา พ.ศ.๒๕๐๒

*** ความเดิมถูกยกเลิก และให้ใช้ความที่พิมพ์ไว้แทน โดยมาตรา ๕ แห่ง พ.ร.บ.แก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา พ.ศ.๒๕๐๒

**** ความเดิมถูกยกเลิก และให้ใช้ความที่พิมพ์ไว้แทน โดยมาตรา ๖ แห่ง พ.ร.บ.แก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา พ.ศ.๒๕๐๒

***** ความเดิมถูกยกเลิก และให้ใช้ความที่พิมพ์ไว้แทน โดยมาตรา ๗ แห่ง พ.ร.บ.แก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา พ.ศ.๒๕๐๒

สองพันบาทถึงสองหมื่นบาท

มาตรา ๑๕๓** ผู้ใดเป็นเจ้าของงาน มีหน้าที่จ่ายทรัพย์สิน จ้างทรัพย์สินนั้นเกินกว่าที่ควรจ่ายเพื่อประโยชน์สำหรับตนเองหรือผู้อื่น ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงสิบปี และปรับตั้งแต่สองพันบาทถึงสองหมื่นบาท

มาตรา ๑๕๔*** ผู้ใดเป็นเจ้าของงาน มีหน้าที่หรือแสดงว่าคนมีหน้าที่เรียกเก็บหรือตรวจสอบภาษีอากร ค่าธรรมเนียม หรือเงินอื่นใด โดยทุจริตเรียกเก็บหรือละเว้นไม่เรียกเก็บภาษีอากร ค่าธรรมเนียม หรือเงินนั้น หรือกระทำการหรือไม่กระทำการอย่างใด เพื่อให้ผู้มีหน้าที่เสียภาษีอากรหรือค่าธรรมเนียมนั้นไม่ต้องเสียหรือเสียน้อยกว่าที่จะต้องเสีย ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่ห้าปีถึงยี่สิบปี หรือจำคุกตลอดชีวิต และปรับตั้งแต่สองพันบาทถึงสี่หมื่นบาท

มาตรา ๑๕๕**** ผู้ใดเป็นเจ้าของงาน มีหน้าที่กำหนดราคาทรัพย์สินหรือสินค้าใด ๆ เพื่อเรียกเก็บภาษีอากรหรือค่าธรรมเนียมตามกฎหมาย โดยทุจริตกำหนดราคาทรัพย์สินหรือสินค้านั้น เพื่อให้ผู้มีหน้าที่เสียภาษีอากรหรือค่าธรรมเนียมนั้นไม่ต้องเสียหรือเสียน้อยกว่าที่จะต้องเสีย ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่ห้าปีถึงยี่สิบปี หรือจำคุกตลอดชีวิต และปรับตั้งแต่สองพันบาทถึงสี่หมื่นบาท

มาตรา ๑๕๖***** ผู้ใดเป็นเจ้าของงาน มีหน้าที่ตรวจสอบบัญชีตามกฎหมาย โดยทุจริตแนะนำหรือ กระทำการหรือไม่กระทำการอย่างใด เพื่อให้มีการละเว้นการลงรายการในบัญชี ลงรายการเท็จในบัญชี แก้ไขบัญชี หรือซ่อนเร้น หรือทำหลักฐานในการลงบัญชีอันจะเป็นผลให้การเสียภาษีอากรหรือค่าธรรมเนียมนั้นไม่ต้องเสีย หรือเสียน้อยกว่าที่จะต้องเสีย ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่ห้าปีถึงยี่สิบปี หรือจำคุกตลอดชีวิต และปรับตั้งแต่สองพันบาทถึงสี่หมื่นบาท

มาตรา ๑๕๗***** ผู้ใดเป็นเจ้าของงาน ปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบ เพื่อให้เกิดความเสียหายแก่ผู้หนึ่งผู้ใด หรือปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยทุจริต ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงสิบปี หรือปรับตั้งแต่สองพันบาทถึงสองหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๑๕๘ ผู้ใดเป็นเจ้าของงาน ทำให้เสียหาย ทำลาย ซ่อนเร้น เอาไปเสีย หรือทำให้สูญ

* ความเดิมถูกยกเลิก และให้ใช้ความที่พิมพ์ไว้แทน โดยมาตรา ๔ แห่ง พ.ร.บ. แก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา พ.ศ. ๒๕๐๒

** ความเดิมถูกยกเลิก และให้ใช้ความที่พิมพ์ไว้แทน โดยมาตรา ๔ แห่ง พ.ร.บ. แก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา พ.ศ. ๒๕๐๒

*** ความเดิมถูกยกเลิกและให้ใช้ความที่พิมพ์ไว้แทน โดยมาตรา ๑๐ แห่ง พ.ร.บ. แก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา พ.ศ. ๒๕๐๒

**** ความเดิมถูกยกเลิก และให้ใช้ความที่พิมพ์ไว้แทน โดยมาตรา ๑๑ แห่ง พ.ร.บ. แก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา พ.ศ. ๒๕๐๒

***** ความเดิมถูกยกเลิก และให้ใช้ความที่พิมพ์ไว้แทน โดยมาตรา ๑๒ แห่ง พ.ร.บ. แก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา พ.ศ. ๒๕๐๒

***** ความเดิมถูกยกเลิก และให้ใช้ความที่พิมพ์ไว้แทน โดยมาตรา ๑๓ แห่ง พ.ร.บ. แก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา พ.ศ. ๒๕๐๒

หายหรือทำให้ไร้ประโยชน์ ซึ่งทรัพย์สินหรือเอกสารใดอันเป็นหน้าที่ของคนที่จะปกครองหรือรักษาไว้ หรือยินยอมให้ผู้อื่นกระทำเช่นนั้น ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินเจ็ดปี และปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นสี่พันบาท

มาตรา ๑๕๙ ผู้ใดเป็นเจ้าของงาน มีหน้าที่ดูแล รักษาทรัพย์สินหรือเอกสารใด กระทำการอันมิชอบด้วยหน้าที่ โดยถอน ทำให้เสียหายทำลายหรือทำให้ไร้ประโยชน์ หรือโดยยินยอมให้ผู้อื่นกระทำเช่นนั้น ซึ่งควรหรือเครื่องหมายอันเจ้าของงานได้ประทับหรือหมายไว้ที่ทรัพย์สินหรือเอกสารนั้นในการปฏิบัติการตามหน้าที่ เพื่อเป็นหลักฐานในการยึดหรือรักษาสິงนั้น ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๑๖๐ ผู้ใดเป็นเจ้าของงาน มีหน้าที่รักษาหรือใช้ดวงตราหรือรอยตราของราชการหรือของผู้อื่น กระทำการอันมิชอบด้วยหน้าที่ โดยใช้ดวงตราหรือรอยตรานั้น หรือโดยยินยอมให้ผู้อื่นกระทำเช่นนั้น ซึ่งอาจทำให้ผู้อื่นหรือประชาชนเสียหาย ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๑๖๑ ผู้ใดเป็นเจ้าของงาน มีหน้าที่ทำเอกสาร กรอกรวบรวมความลงในเอกสารหรือดูแลรักษาเอกสาร กระทำการปลอมเอกสารโดยอาศัยโอกาสที่ตนมีหน้าที่นั้น ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสิบปี และปรับไม่เกินสองหมื่นบาท

มาตรา ๑๖๒ ผู้ใดเป็นเจ้าของงาน มีหน้าที่ทำเอกสาร รับเอกสาร หรือกรอกรวบรวมความลงในเอกสาร กระทำการดังต่อไปนี้ในการปฏิบัติการตามหน้าที่

(๑) รับรองเป็นหลักฐานว่า คนได้กระทำการอย่างใดขึ้น หรือว่าการอย่างใดได้กระทำต่อหน้าตนอันเป็นความเท็จ

(๒) รับรองเป็นหลักฐานว่า ได้มีการแจ้งซึ่งข้อความอันมิได้มีการแจ้ง

(๓) ละเว้นไม่จดข้อความซึ่งคนมีหน้าที่ต้องรับจด หรือจดเปลี่ยนแปลงข้อความเช่นนั้น หรือ

(๔) รับรองเป็นหลักฐานซึ่งข้อเท็จจริงอันเอกสารนั้น มุ่งพิสูจน์ความจริงอันเป็นความเท็จ

ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินเจ็ดปี และปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นสี่พันบาท

มาตรา ๑๖๓ ผู้ใดเป็นเจ้าของงาน มีหน้าที่ในการไปรษณีย์โทรเลขหรือโทรศัพท์ กระทำการอันมิชอบด้วยหน้าที่ดังต่อไปนี้

(๑) เปิด หรือยอมให้ผู้อื่นเปิด จดหมายหรือสิ่งอื่นที่ส่งทางไปรษณีย์หรือโทรเลข

(๒) ทำให้เสียหาย ทำลาย ทำให้สูญหาย หรือยอมให้ผู้อื่นทำให้เสียหาย ทำลายหรือทำให้สูญหาย ซึ่งจดหมายหรือสิ่งอื่นที่ส่งทางไปรษณีย์หรือโทรเลข

(๓) กัก ส่งให้ผิดทาง หรือส่งให้แก่บุคคลซึ่งรู้ว่ามิใช่เป็นผู้ควรรับ ซึ่งจดหมายหรือสิ่งอื่นที่ส่งทางไปรษณีย์หรือโทรเลข หรือ

(๔) เปิดเผยข้อความที่ส่งทางไปรษณีย์ ทางโทรเลขหรือทางโทรศัพท์

ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๑๖๔ ผู้ใดเป็นเจ้าของพนักงาน รัฐหรืออาจรู้ความลับในราชการกระทำโดยประการใด ๆ อันมิชอบด้วยหน้าที่ให้ผู้อื่นล่วงรู้ความลับนั้น ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๑๖๕ ผู้ใดเป็นเจ้าพนักงาน มีหน้าที่ปฏิบัติการให้เป็นไปตามกฎหมายหรือคำสั่งซึ่งได้สั่งเพื่อบังคับการให้เป็นไปตามกฎหมาย ป้องกันหรือขัดขวางมิให้การเป็นไปตามกฎหมายหรือคำสั่งนั้น ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินสองพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๑๖๖ ผู้ใดเป็นเจ้าพนักงาน ละทิ้งงานหรือกระทำการอย่างใด ๆ เพื่อให้งานหยุดชะงักหรือเสียหาย โดยร่วมกระทำการเช่นนั้นด้วยกันตั้งแต่ห้าคนขึ้นไป ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ถ้าความผิดนั้นได้กระทำลงเพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในกฎหมายแผ่นดิน เพื่อบังคับรัฐบาลหรือเพื่อข่มขู่ประชาชน ผู้กระทำความผิดต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสิบปีและปรับไม่เกินสองหมื่นบาท

ลักษณะ ๓

ความผิดเกี่ยวกับการยุติธรรม

หมวดที่ ๑

ความผิดต่อเจ้าพนักงานในการยุติธรรม

มาตรา ๑๖๗ ผู้ใดให้ ขอให้ หรือรับว่าจะให้ทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดแก่เจ้าพนักงานในตำแหน่งตุลาการ พนักงานอัยการ ผู้ว่าคดีหรือพนักงานสอบสวน เพื่อจูงใจให้กระทำการ ไม่กระทำการ หรือประวิงการกระทำใดอันมิชอบด้วยหน้าที่ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินเจ็ดปี และปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นสี่พันบาท

มาตรา ๑๖๘ ผู้ใดขัดขืนคำสั่งตามกฎหมายของพนักงานอัยการ ผู้ว่าคดีหรือพนักงานสอบสวน ซึ่งให้มาเพื่อให้ถอนคำ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามเดือน หรือปรับไม่เกินห้าร้อยบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๑๖๙ ผู้ใดขัดขืนคำสั่งตามกฎหมายของพนักงานอัยการ ผู้ว่าคดีหรือพนักงานสอบสวน ซึ่งให้ส่งหรือจัดการส่งทรัพย์สินหรือเอกสารใด ให้สาบาน ให้ปฏิญาณ หรือให้ให้ถ้อยคำ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามเดือน หรือปรับไม่เกินห้าร้อยบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๑๗๐ ผู้ใดขัดขืนหมายหรือคำสั่งของศาลให้มาให้ถ้อยคำ ให้มาเบิกความหรือให้ส่งทรัพย์สิน

หรือเอกสารใดในการพิจารณาคดี ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๑๗๑ ผู้ใดชักจูงคำสั่งของศาลให้สาบาน ปฏิญาณ ให้ถ้อยคำหรือเบิกความ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๑๗๒ ผู้ใดแจ้งข้อความอันเป็นเท็จเกี่ยวกับความผิดอาญา แก่พนักงานอัยการ ผู้ว่าคดี พนักงานสอบสวนหรือเจ้าพนักงานผู้มีอำนาจสืบสวนคดีอาญา ซึ่งอาจทำให้ผู้อื่นหรือประชาชนเสียหาย ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสองปี หรือปรับไม่เกินสี่พันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๑๗๓ ผู้ใดรู้ว่ามิได้มีการกระทำความผิดเกิดขึ้น แจ้งข้อความแก่พนักงานสอบสวนหรือเจ้าพนักงานผู้มีอำนาจสืบสวนคดีอาญาว่า ได้มีการกระทำความผิด ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกพันบาท

มาตรา ๑๗๔ ถ้าการแจ้งข้อความตามมาตรา ๑๗๒ หรือมาตรา ๑๗๓ เป็นการเพื่อจะแกล้งให้บุคคลใดต้องถูกบังคับตามวิธีการเพื่อความปลอดภัย ผู้กระทำความผิดต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี และปรับไม่เกินหกพันบาท

ถ้าการแจ้งตามความในวรรคแรกเป็นการเพื่อจะแกล้งให้บุคคลใดต้องรับโทษหรือรับโทษหนักขึ้น ผู้กระทำความผิดต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปี และปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท

มาตรา ๑๗๕ ผู้ใดเอาความอันเป็นเท็จฟ้องผู้อื่นต่อศาลว่า กระทำความผิดอาญา หรือว่ากระทำความผิดอาญาแรงกว่าที่เป็นความจริง ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปี และปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท

มาตรา ๑๗๖ ผู้ใดกระทำความผิดตามมาตรา ๑๗๕ แล้วลุแก่อภัยโทษต่อศาล และขอถอนฟ้องหรือแก้ฟ้องก่อนมีคำพิพากษาให้ศาลลงโทษน้อยกว่าที่กฎหมายกำหนดไว้หรือศาลจะไม่ลงโทษเลยก็ได้

มาตรา ๑๗๗ ผู้ใดเบิกความอันเป็นเท็จในการพิจารณาคดีต่อศาล ถ้าความเท็จนั้นเป็นข้อสำคัญในคดี ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ถ้าความผิดดังกล่าวในวรรคแรก ได้กระทำในการพิจารณาคดีอาญา ผู้กระทำความผิดต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินเจ็ดปี และปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นสี่พันบาท

มาตรา ๑๗๘ ผู้ใดซึ่งเจ้าพนักงานในตำแหน่งตุลาการ พนักงานอัยการ ผู้ว่าคดีหรือพนักงานสอบสวน ให้แปลข้อความหรือความหมายใด แปลข้อความหรือความหมายนั้นให้ผิดไปในข้อสำคัญ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกินหกพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๑๗๙ ผู้ใดทำพยานหลักฐานอันเป็นเท็จ เพื่อให้พนักงานสอบสวนหรือเจ้าพนักงานผู้มีอำนาจสืบสวนคดีอาญาเชื่อว่ามีความผิดอาญาอย่างใดเกิดขึ้น หรือเชื่อว่าความผิดอาญาที่เกิดขึ้นร้ายแรงกว่าที่เป็นความจริง ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสองปี หรือปรับไม่เกินสี่พันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๑๔๐ ผู้ใดนำสืบหรือแสดงพยานหลักฐานอันเป็นเท็จในการพิจารณาคดี ถ้าเป็นพยานหลักฐานในข้อสำคัญในคดีนั้น ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกินหกพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ถ้าความผิดดังกล่าวในวรรคแรก ได้กระทำการในการพิจารณาคดีอาญา ผู้กระทำความผิดต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินเจ็ดปีและปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นสี่พันบาท

มาตรา ๑๔๑ ถ้าการกระทำความผิดตามมาตรา ๑๓๔ มาตรา ๑๓๕ มาตรา ๑๓๗ มาตรา ๑๓๘ หรือมาตรา ๑๔๐

(๑) เป็นการกระทำความผิดในกรณีแห่งข้อหาว่า ผู้ใดกระทำความผิดที่มีระวางโทษจำคุกตั้งแต่สามปีขึ้นไป ผู้กระทำความผิดต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หกเดือนถึงเจ็ดปี และปรับตั้งแต่หนึ่งพันบาทถึงหนึ่งหมื่นสี่พันบาท

(๒) เป็นการกระทำความผิดในกรณีแห่งข้อหาว่า ผู้ใดกระทำความผิดที่มีระวางโทษถึงประหารชีวิต หรือจำคุกตลอดชีวิต ผู้กระทำความผิดต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงสิบห้าปี และปรับตั้งแต่สองพันบาทถึงสามหมื่นบาท

มาตรา ๑๔๒ ผู้ใดกระทำความผิดตามมาตรา ๑๓๗ หรือมาตรา ๑๓๘ แล้วลู่แก่โทษ และกลับแจ้งความจริงต่อศาลหรือเจ้าพนักงานก่อนจับกุมเบิกความหรือการแปล ผู้นั้นไม่ต้องรับโทษ

มาตรา ๑๔๓ ผู้ใดกระทำความผิดตามมาตรา ๑๓๗ มาตรา ๑๓๘ หรือมาตรา ๑๔๐ แล้วลู่แก่โทษ และกลับแจ้งความจริงต่อศาลหรือเจ้าพนักงานก่อนมีคำพิพากษา และก่อนขึ้นอุทธรณ์ในความผิดที่ได้กระทำความผิดจะลงโทษน้อยกว่าที่กฎหมายกำหนดไว้สำหรับความผิดนั้นเพียงใดก็ได้

มาตรา ๑๔๔ ผู้ใดเพื่อจะช่วยเหลือผู้อื่นมิให้ต้องรับโทษ หรือให้รับโทษน้อยลง ทำให้เสียหาย ทำลาย ช้อนเร้น เอาไปเสีย หรือทำให้สูญหายหรือไร้ประโยชน์ซึ่งพยานหลักฐานในการกระทำความผิด ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๑๔๕ ผู้ใดทำให้เสียหาย ทำลาย ช้อนเร้น เอาไปเสีย หรือทำให้สูญหายหรือไร้ประโยชน์ซึ่งทรัพย์สินหรือเอกสารใดที่ได้ส่งไว้ต่อศาล หรือที่ศาลให้รักษาไว้ในการพิจารณาคดี ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาทหรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๑๔๖ ผู้ใดทำให้เสียหาย ทำลาย ช้อนเร้น เอาไปเสีย หรือทำให้สูญหายหรือไร้ประโยชน์ซึ่งทรัพย์สินที่ได้มีคำพิพากษาให้รับ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกินหกพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๑๔๗ ผู้ใดเพื่อจะมิให้การเป็นไปตามคำพิพากษาหรือคำสั่งของศาล ทำให้เสียหาย ทำลาย ช้อนเร้น เอาไปเสีย หรือทำให้สูญหายหรือไร้ประโยชน์ซึ่งทรัพย์สินที่ถูกยึดหรืออายัด หรือที่ตนรู้ว่าน่าจะถูกยึดหรืออายัด ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกินหกพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๑๔๘ ผู้ใดทำให้เสียหาย ทำลาย ช้อนเร้น เอาไปเสีย หรือทำให้สูญหายหรือไร้ประโยชน์

ซึ่งพินัยกรรมหรือเอกสารใดของผู้อื่น ในประการที่น่าจะเกิดความเสียหายแก่ผู้อื่นหรือประชาชน ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปี และปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท

มาตรา ๑๘๔ ผู้ใดช่วยผู้อื่นซึ่งเป็นผู้กระทำความผิด หรือเป็นผู้ต้องหาว่ากระทำความผิด อันมิใช่ความผิดลหุโทษ เพื่อไม่ให้ต้องโทษ โดยให้พยานเท็จนั้น โดยซ่อนเร้นหรือโดยช่วยผู้นั้นด้วยประการใดเพื่อไม่ให้ถูกจับกุม ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสองปี หรือปรับไม่เกินสี่พันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๑๘๐* ผู้ใดหลบหนีไประหว่างที่ถูกคุมขังตามอำนาจของศาล ของพนักงานอัยการ ของพนักงานสอบสวน หรือของเจ้าพนักงานผู้มีอำนาจสืบสวนคดีอาญา ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกินหกพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ถ้าความผิดดังกล่าวมาในวรรคแรกได้กระทำโดยแท้ที่คุมขัง โดยใช้กำลังประทุษร้ายหรือโดยขู่เข็ญว่าจะใช้กำลังประทุษร้าย หรือโดยร่วมกระทำความผิดด้วยกันตั้งแต่สามคนขึ้นไป ผู้กระทำความผิดต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ถ้าความผิดตามมาตรานี้ได้กระทำโดยมีหรือใช้อาวุธปืนหรือวัตถุระเบิด ผู้กระทำความผิดต้องระวางโทษหนักกว่าโทษที่กฎหมายบัญญัติไว้ในสองวรรคก่อนถึงหนึ่ง

มาตรา ๑๘๑* ผู้ใดกระทำความผิดโดยประการใดให้ผู้ที่ถูกคุมขังตามอำนาจของศาล ของพนักงานอัยการ ของพนักงานสอบสวน หรือของเจ้าพนักงานผู้มีอำนาจสืบสวนคดีอาญา หลุดพ้นจากการคุมขังไป ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ถ้าผู้ที่หลุดพ้นจากการคุมขังไปนั้นเป็นบุคคลที่ต้องคำพิพากษาจากศาลหนึ่งศาลใดให้ลงโทษประหารชีวิต จำคุกตลอดชีวิต หรือจำคุกตั้งแต่สิบห้าปีขึ้นไป หรือมีจำนวนตั้งแต่สามคนขึ้นไป ผู้กระทำความผิดต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หกเดือนถึงเจ็ดปีและปรับตั้งแต่หนึ่งพันบาทถึงหนึ่งหมื่นสี่พันบาท

ถ้าความผิดตามมาตรานี้ได้กระทำโดยใช้กำลังประทุษร้าย หรือโดยขู่เข็ญว่าจะใช้กำลังประทุษร้าย หรือโดยมีหรือใช้อาวุธปืนหรือวัตถุระเบิด ผู้กระทำความผิดต้องระวางโทษหนักกว่าโทษที่กฎหมายบัญญัติไว้ในสองวรรคก่อนถึงหนึ่ง

มาตรา ๑๘๒ ผู้ใดให้พยาน ซ่อนเร้นหรือช่วยด้วยประการใด ให้ผู้ที่หลบหนีจากการคุมขังตามอำนาจของศาล ของพนักงานสอบสวนหรือของเจ้าพนักงานผู้มีอำนาจสืบสวนคดีอาญา เพื่อไม่ให้ถูกจับกุม ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกินหกพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๑๘๓ ถ้าการกระทำความผิดดังกล่าวมาในมาตรา ๑๘๔ มาตรา ๑๘๕ หรือมาตรา ๑๘๒ เป็นการกระทำเพื่อช่วยบิดา มารดา บุตร สามิหรือภริยาของผู้กระทำ ศาลจะไม่ลงโทษก็ได้

*ความเดิมถูกยกเลิก และให้ใช้ความที่พิมพ์ไว้แทน โดยข้อ ๔ แห่งประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๑๑ ลงวันที่ ๒๑ พฤศจิกายน ๒๕๑๔

มาตรา ๑๔๔ ผู้ใดต้องคำพิพากษาห้ามเข้าเขตกำหนดตามมาตรา ๔๕ เข้าไปในเขตกำหนดนั้น ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินสองพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๑๔๕ ผู้ใดหลบหนีจากสถานพยาบาลซึ่งศาลสั่งให้คุมตัวไว้ ตามความในมาตรา ๔๔ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๑๔๖ ผู้ใดฝ่าฝืนคำสั่งห้ามของศาลซึ่งได้สั่งไว้ในคำพิพากษามาตรา ๕๐ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๑๔๗ ผู้ใดใช้กำลังประทุษร้าย ขู่เข็ญว่าจะใช้กำลังประทุษร้าย ให้ประโยชน์หรือรับว่าจะให้ประโยชน์เพื่อกีดกันหรือขัดขวางการขายทอดตลาดของเจ้าพนักงานเนื่องจากคำพิพากษาหรือคำสั่งของศาล ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๑๔๘* ผู้ใดคุมหมิ่นศาลหรือผู้พิพากษาในการพิจารณาหรือพิพากษาคดี หรือกระทำการขัดขวางการพิจารณาหรือพิพากษาของศาล ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงเจ็ดปี หรือปรับตั้งแต่สองพันบาทถึงหนึ่งหมื่นสี่พันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๑๔๙ ผู้ใดลอบฝัง ซ่อนเร้น ย้ายหรือทำลายศพหรือส่วนของศพเพื่อปิดบังการเกิด การตายหรือเหตุแห่งการตาย ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินสองพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

หมวด ๒

ความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ในการยุติธรรม

มาตรา ๒๐๐ ผู้ใดเป็นเจ้าพนักงานในตำแหน่งพนักงานอัยการ ผู้ว่าคดี พนักงานสอบสวนหรือเจ้าพนักงานผู้มีอำนาจสืบสวนคดีอาญาหรือจัดการให้เป็นไปตามหมายอาญา กระทำการหรือไม่กระทำการอย่างใดในตำแหน่งอันเป็นการมิชอบ เพื่อจะช่วยเหลือคนหนึ่งบุคคลมิให้ต้องโทษหรือให้รับโทษน้อยลง ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หกเดือนถึงเจ็ดปี และปรับตั้งแต่หนึ่งพันบาทถึงหนึ่งหมื่นสี่พันบาท

ถ้าการกระทำหรือไม่กระทำนั้นเป็นการเพื่อจะแก้งให้บุคคลหนึ่งบุคคลใดต้องรับโทษ รับโทษหนักขึ้น หรือต้องถูกบังคับตามวิธีการเพื่อความปลอดภัย ผู้กระทำต้องระวางโทษจำคุกตลอดชีวิต หรือจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงยี่สิบปี และปรับตั้งแต่สองพันบาทถึงสี่หมื่นบาท

มาตรา ๒๐๑** ผู้ใดเป็นเจ้าพนักงานในตำแหน่งตุลาการ พนักงานอัยการ ผู้ว่าคดี หรือพนักงาน

*ความเดิมถูกยกเลิก และให้ใช้ความที่พิมพ์ไว้แทน โดยข้อ ๕ แห่งคำสั่งของคณะปฏิรูปการปกครองแผ่นดิน ฉบับที่ ๕๑ ลงวันที่ ๒๑ ตุลาคม ๒๕๑๔

**ความเดิมถูกยกเลิก และให้ใช้ความที่พิมพ์ไว้แทน โดยมาตรา ๑๕ แห่ง พ.ร.บ. แก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา พ.ศ. ๒๕๐๒

สอบสวน เรียก รับ หรือยอมจะรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดสำหรับตนเองหรือผู้อื่นโดยมิชอบเพื่อกระทำการหรือไม่กระทำการอย่างใดในตำแหน่ง ไม่ว่าการนั้นจะชอบหรือมิชอบด้วยหน้าที่ ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่ห้าปีถึงยี่สิบปี หรือจำคุกตลอดชีวิต และปรับตั้งแต่สองพันบาทถึงสี่หมื่นบาท หรือประหารชีวิต

มาตรา ๒๐๒* ผู้ใดเป็นเจ้าพนักงานในตำแหน่งตุลาการ พนักงานอัยการ ผู้ว่าคดี หรือพนักงานสอบสวน กระทำการหรือไม่กระทำการอย่างใดในตำแหน่ง โดยเห็นแก่ทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใด ซึ่งคนได้เรียก รับหรือยอมจะรับไว้ก่อนที่ตนได้รับแต่งตั้งในตำแหน่งนั้น ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่ห้าปีถึงยี่สิบปี หรือจำคุกตลอดชีวิต และปรับตั้งแต่สองพันบาทถึงสี่หมื่นบาท หรือประหารชีวิต

มาตรา ๒๐๓ ผู้ใดเป็นเจ้าพนักงาน มีหน้าที่ปฏิบัติการให้เป็นไปตามคำพิพากษาหรือคำสั่งของศาล ป้องกันหรือขัดขวางมิให้การเป็นไปตามคำพิพากษาหรือคำสั่งนั้น ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกินหกพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๒๐๔ ผู้ใดเป็นเจ้าพนักงาน มีตำแหน่งหน้าที่ควบคุมดูแล ผู้ที่ต้องคุมขังตามอำนาจของศาล ของพนักงานสอบสวนหรือของเจ้าพนักงานผู้มีอำนาจสืบสวนคดีอาญา กระทำด้วยประการใด ๆ ให้ผู้ที่อยู่ในระหว่างคุมขังนั้นหลุดพ้นจากการคุมขังไป ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงเจ็ดปี และปรับตั้งแต่สองพันบาทถึงหนึ่งหมื่นสี่พันบาท

ถ้าผู้ที่หลุดพ้นจากการคุมขังไปนั้นเป็นบุคคลที่ต้องคำพิพากษาของศาลหนึ่งศาลใดให้โทษประหารชีวิต จำคุกตลอดชีวิตหรือจำคุกตั้งแต่สิบห้าปีขึ้นไป หรือมีจำนวนตั้งแต่สามคนขึ้นไป ผู้กระทำความผิดต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่สองปีถึงสิบปี และปรับตั้งแต่สี่พันบาทถึงสองหมื่นบาท

มาตรา ๒๐๕ ถ้าการกระทำความผิดในมาตรา ๒๐๔ เป็นการกระทำโดยประมาท ผู้กระทำความผิดต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสองปี หรือปรับไม่เกินสี่พันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ถ้าผู้ที่หลุดพ้นจากการคุมขังไปด้วยการกระทำโดยประมาทนั้นเป็นบุคคลที่ต้องคำพิพากษาของศาลหนึ่งศาลใดให้โทษประหารชีวิต จำคุกตลอดชีวิตหรือจำคุกตั้งแต่สิบห้าปีขึ้นไป หรือมีจำนวนตั้งแต่สามคนขึ้นไป ผู้กระทำความผิดต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกินหกพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ถ้าผู้กระทำความผิดจัดให้ได้ตัวผู้ที่หลุดพ้นจากการคุมขังคืนมาภายในสามเดือน ให้งดการลงโทษแก่ผู้กระทำความผิดนั้น

ลักษณะ ๔

ความผิดเกี่ยวกับศาสนา

*ความเดิมถูกยกเลิก และให้ใช้ความที่พิมพ์ไว้แทน โดยมาตรา ๑๕ แห่ง พ.ร.บ.แก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา พ.ศ.๒๕๐๒

มาตรา ๒๐๖* ผู้ใดกระทำความผิดใดๆ แก่วัดหรือสถานอันเป็นที่เคารพในทางศาสนาของหมู่ชนใด อันเป็นการเหยียดหยามศาสนานั้น ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงเจ็ดปี หรือปรับตั้งแต่สองพันบาทถึงหนึ่งหมื่นสี่พันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๒๐๗ ผู้ใดก่อให้เกิดการวุ่นวายขึ้นในที่ประชุมศาสนิกชนเวลาประชุมกัน นมัสการ หรือกระทำพิธีกรรมตามศาสนาใด ๆ โดยชอบด้วยกฎหมาย ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินสองพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๒๐๘ ผู้ใดแต่งกายหรือใช้เครื่องหมายที่แสดงว่าเป็นภิกษุ สามเณร นักพรตหรือนักบวชในศาสนาใดโดยมิชอบ เพื่อให้บุคคลอื่นเชื่อว่าเป็นบุคคลเช่นนั้น ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินสองพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ลักษณะ ๕

ความผิดเกี่ยวกับ

ความสงบสุขของประชาชน

มาตรา ๒๐๙ ผู้ใดเป็นสมาชิกของคณะบุคคลซึ่งปกปิดวิธิดำเนินการ และมีความมุ่งหมายเพื่อการอันมิชอบด้วยกฎหมาย ผู้นั้นกระทำความผิดฐานเป็นอั้งยี่ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินเจ็ดปี และปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นสี่พันบาท

ถ้าผู้กระทำความผิดเป็นหัวหน้า ผู้จัดการหรือผู้มีตำแหน่งหน้าที่ในคณะบุคคลนั้น ผู้นั้นต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสิบปี และปรับไม่เกินสองหมื่นบาท

มาตรา ๒๑๐ ผู้ใดสมคบกันตั้งแต่ห้าคนขึ้นไป เพื่อกระทำความผิดอย่างหนึ่งอย่างใดตามที่บัญญัติไว้ในภาค ๒ นี้ และความผิดนั้นมีกำหนดโทษจำคุกอย่างสูงตั้งแต่หนึ่งปีขึ้นไป ผู้นั้นกระทำความผิดฐานเป็นซ่องโจร ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ถ้าเป็นการสมคบเพื่อกระทำความผิดที่มีระวางโทษถึงประหารชีวิต จำคุกตลอดชีวิตหรือจำคุกอย่างสูงตั้งแต่สิบปีขึ้นไป ผู้กระทำความผิดต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่สองปีถึงสิบปี และปรับตั้งแต่สี่พันบาทถึงสองหมื่นบาท

มาตรา ๒๑๑ ผู้ใดประชุมในที่ประชุมอั้งยี่หรือซ่องโจร ผู้นั้นกระทำความผิดฐานเป็นอั้งยี่หรือซ่องโจร เว้นแต่ผู้นั้นจะแสดงได้ว่า ได้ประชุมโดยไม่รู้ว่าเป็นการประชุมของอั้งยี่หรือซ่องโจร

*ความเดิมถูกยกเลิก และให้ใช้ความที่พิมพ์ไว้แทน โดยข้อ ๖ แห่งคำสั่งของคณะปฏิรูปการปกครองแผ่นดิน ฉบับที่ ๔๑ ลงวันที่ ๒๑ ตุลาคม ๒๕๑๔

มาตรา ๒๑๒ ผู้ใด

- (๑) จัดหาที่ประชุมหรือที่พำนักให้แก่อั้งยี่หรือช่องโจร
 - (๒) ชักชวนบุคคลให้เข้าเป็นสมาชิกอั้งยี่หรือพรรคพวกช่องโจร
 - (๓) อุปการะอั้งยี่หรือช่องโจรโดยให้ทรัพย์สินหรือโดยประการอื่น หรือ
 - (๔) ช่วยจำหน่ายทรัพย์สินที่อั้งยี่หรือช่องโจรได้มาโดยการกระทำความผิด
- ต้องระวางโทษเช่นเดียวกับผู้กระทำความผิดฐานเป็นอั้งยี่หรือช่องโจร แล้วแต่กรณี

มาตรา ๒๑๓ ถ้าสมาชิกอั้งยี่หรือพรรคพวกช่องโจรคนหนึ่งคนใดได้กระทำความผิดตามความมุ่งหมายของอั้งยี่หรือช่องโจรนั้น สมาชิกอั้งยี่หรือพรรคพวกช่องโจรที่อยู่ด้วยในขณะกระทำความผิด หรืออยู่ด้วยในที่ประชุมแต่ไม่ได้คัดค้านในการตกลงให้กระทำความผิดนั้น และบรรดาหัวหน้า ผู้จัดการหรือผู้มีตำแหน่งหน้าที่ในอั้งยี่หรือช่องโจรนั้น ต้องระวางโทษตามทัณฑ์บัญญัติไว้สำหรับความผิดนั้นทุกคน

มาตรา ๒๑๔ ผู้ใดประพฤติดนเป็นปกติธุระเป็นผู้จัดหาที่พำนัก ที่ซ่อนเร้นหรือที่ประชุมให้บุคคลซึ่งคนรู้ว่าเป็นผู้กระทำความผิดที่บัญญัติไว้ในภาค ๒ นี้ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกินหกพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ถ้าการกระทำความผิดนั้น เป็นการกระทำเพื่อช่วยบิดา มารดา บุตร สามเณรหรือภริยาของผู้กระทำความผิดจะไม่ลงโทษก็ได้

มาตรา ๒๑๕ ผู้ใดมั่วสุมกันตั้งแต่สิบคนขึ้นไป ใช้กำลังประทุษร้ายขู่เข็ญว่าจะใช้กำลังประทุษร้าย หรือกระทำการอย่างหนึ่งอย่างใดให้เกิดการวุ่นวายขึ้นในบ้านเมือง ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ถ้าผู้กระทำความผิดคนหนึ่งคนใดมีอาวุธ บรรดาผู้ที่กระทำความผิด ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสองปี หรือปรับไม่เกินสี่พันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ถ้าผู้กระทำความผิดเป็นหัวหน้า หรือเป็นผู้มีหน้าที่สั่งการในการกระทำความผิดนั้น ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๒๑๖ เมื่อเจ้าพนักงานสั่งผู้ที่มีมั่วสุมเพื่อกระทำความผิดตามมาตรา ๒๑๕ ให้เลิกไป ผู้ใดไม่เลิก ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกินหกพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ลักษณะ ๖

ความผิดเกี่ยวกับ

การก่อให้เกิดภัยอันตรายต่อประชาชน

มาตรา ๒๑๗ ผู้ใดวางเพลิงเผาทรัพย์สินของผู้อื่น ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หกเดือนถึงเจ็ดปี และปรับตั้งแต่หนึ่งพันบาทถึงหนึ่งหมื่นสี่พันบาท

มาตรา ๒๑๘* ผู้ใดวางเพลิงเผาทรัพย์สินดังต่อไปนี้

- (๑) โรงเรือน เรือ หรือแพที่คนอยู่อาศัย
- (๒) โรงเรือน เรือ หรือแพอันเป็นที่เก็บหรือที่ทำการสินค้า
- (๓) โรงมหรสพหรือสถานที่ประชุม
- (๔) โรงเรือนอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดิน เป็นสาธารณสถาน หรือเป็นที่สำหรับประกอบพิธีกรรมตามศาสนา

(๕) สถานีรถไฟ ท่าอากาศยานหรือที่จอดรถหรือเรือสาธารณะ

(๖) เรือกลไฟ หรือเรือยนต์ อันมีระวางตั้งแต่ห้าตันขึ้นไป ท่าอากาศยาน หรือรถไฟที่ใช้ในการขนส่งสาธารณะ

ต้องระวางโทษประหารชีวิต จำคุกตลอดชีวิต หรือจำคุกตั้งแต่ห้าปีถึงยี่สิบปี

มาตรา ๒๑๙ ผู้ใดกระทำความผิดที่ระบุไว้ดังต่อไปนี้ในมาตรา ๒๑๗ หรือมาตรา ๒๑๘ ต้องระวางโทษเช่นเดียวกับพยานมกระทำความผิดนั้นๆ

มาตรา ๒๒๐ ผู้ใดกระทำให้เกิดเพลิงไหม้แก่วัตถุใดๆ แม้เป็นของตนเอง จนน่าจะเป็นอันตรายแก่บุคคลอื่น หรือทรัพย์สินของผู้อื่น ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินเจ็ดปี และปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นสี่พันบาท

ถ้าการกระทำความผิดดังกล่าวในวรรคแรก เป็นเหตุให้เกิดเพลิงไหม้แก่ทรัพย์สินตามที่ระบุไว้ในมาตรา ๒๑๘ ผู้กระทำความผิดต้องระวางโทษดังที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๒๑๘

มาตรา ๒๒๑ ผู้ใดกระทำให้เกิดระเบิดจนน่าจะเป็นอันตรายแก่บุคคลอื่น หรือทรัพย์สินของผู้อื่น ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินเจ็ดปี และปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นสี่พันบาท

มาตรา ๒๒๒ ผู้ใดกระทำให้เกิดระเบิดจนเป็นเหตุให้เกิดอันตรายแก่ทรัพย์สินดังกล่าวในมาตรา ๒๑๗ หรือมาตรา ๒๑๘ ต้องระวางโทษดังที่บัญญัติไว้ในมาตรานั้นๆ

มาตรา ๒๒๓ ความผิดดังกล่าวในมาตรา ๒๑๗ มาตรา ๒๑๘ มาตรา ๒๒๐ มาตรา ๒๒๑ หรือมาตรา ๒๒๒ นั้น ถ้าทรัพย์สินที่เป็นอันตราย หรือที่น่าจะเป็นอันตรายเป็นทรัพย์สินที่มีราคาน้อย และการกระทำความผิดนั้นไม่น่าจะเป็นอันตรายแก่บุคคลอื่น ผู้กระทำความผิดต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกินหกพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

*ความเดิมถูกยกเลิก และให้ใช้ความที่พิมพ์ไว้แทน โดยข้อ ๕ แห่งประกาศของรองคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๑๑ ลงวันที่ ๒๑ พฤศจิกายน ๒๕๑๔

มาตรา ๒๒๕* ถ้าการกระทำความผิดดังกล่าวในมาตรา ๒๑๗ มาตรา ๒๑๘ มาตรา ๒๒๑ หรือ มาตรา ๒๒๒ เป็นเหตุให้บุคคลอื่นถึงแก่ความตาย ผู้กระทำความผิดต้องระวางโทษประหารชีวิต หรือจำคุกตลอดชีวิต ถ้าเป็นเหตุให้บุคคลอื่นรับอันตรายสาหัส ผู้กระทำความผิดต้องระวางโทษประหารชีวิต จำคุกตลอดชีวิต หรือ จำคุกตั้งแต่สิบปีถึงยี่สิบปี

มาตรา ๒๒๕ ผู้ใด กระทำให้เกิดเพลิงไหม้โดยประมาท และเป็นเหตุให้ทรัพย์สินของผู้อื่นเสียหาย หรือการกระทำโดยประมาทนั้นน่าจะจะเป็นอันตรายแก่ชีวิตของบุคคลอื่น ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินเจ็ดปี หรือ ปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นสี่พันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๒๒๖ ผู้ใด กระทำด้วยประการใด ๆ แก่โรงเรือน อุโมงค์ ที่จอดรถ หรือเรือสาธารณะ หุ่น หอดจอดเรือ สิ่งปลูกสร้าง เครื่องจักร เครื่องกล สายไฟฟ้า หรือสิ่งที่ทำไว้เพื่อป้องกันอันตรายแก่บุคคลหรือ ทรัพย์สิน จนน่าจะเกิดอันตรายแก่บุคคลอื่น ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาทหรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๒๒๗ ผู้ใดเป็นผู้มีวิชาชีพในการออกแบบ ควบคุม หรือทำการก่อสร้าง ซ่อมแซมหรือรื้อถอน อาคารหรือสิ่งปลูกสร้างใด ๆ ไม่ปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ หรือวิธีการอันพึงกระทำนั้น ๆ โดยประการที่น่าจะเป็นเหตุให้เกิดอันตรายแก่บุคคลอื่น ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือ ทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๒๒๘ ผู้ใดกระทำความผิดด้วยประการใด ๆ เพื่อให้เกิดอุทกภัย หรือเพื่อให้เกิดขัดข้องแก่การใช้น้ำ ซึ่งเป็นสาธารณูปโภค ถ้าการกระทำนั้นน่าจะเกิดอันตรายแก่บุคคลอื่นหรือทรัพย์สินของผู้อื่น ต้องระวางโทษจำคุก ไม่เกินห้าปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ถ้าการกระทำความผิดดังกล่าวในวรรคแรกเป็นเหตุให้เกิดอันตรายแก่บุคคลอื่นหรือทรัพย์สินของผู้อื่น ผู้กระ ทำต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หกเดือนถึงเจ็ดปี และปรับตั้งแต่หนึ่งพันบาทถึงหนึ่งหมื่นสี่พันบาท

มาตรา ๒๒๙ ผู้ใดกระทำความผิดด้วยประการใด ๆ ให้ทางสาธารณ ประคณน้ำ ทำนบ เขื่อน อันเป็นส่วน ของทางสาธารณ หรือที่ขึ้นลงของอากาศยาน อยู่ในลักษณะอันน่าจะเป็นเหตุให้เกิดอันตรายแก่การจราจร ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๒๓๐ ผู้ใดเอาสิ่งใด ๆ กีดขวางทางรถไฟหรือทางรถรางทำให้รางรถไฟหรือรางรถรางหลุด หลวมหรือเคลื่อนจากที่ หรือกระทำแก่เครื่องสัญญาณจนน่าจะเกิดอันตรายแก่การเดินรถไฟหรือ รถราง ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หกเดือนถึงเจ็ดปี และปรับตั้งแต่หนึ่งพันบาทถึงหนึ่งหมื่นสี่พันบาท

*ความเดิมถูกยกเลิก และให้ใช้ความที่พิมพ์ไว้แทน โดยข้อ ๖ แห่งประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๑๑ ลงวันที่ ๒๑ พฤศจิกายน ๒๕๑๔

มาตรา ๒๓๑ ผู้ใดกระทำความผิดด้วยประการใด ๆ ให้ประกาศาร ทุ่น สัญญาณ หรือสิ่งอื่นใด ซึ่งจัดไว้เป็น สัญญาณเพื่อความปลอดภัยในการจราจรทางบก การเดินเรือหรือการเดินอากาศ อยู่ในลักษณะอันน่าจะเป็น เหตุให้เกิดอันตรายแก่การจราจรทางบก การเดินเรือหรือการเดินอากาศ ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หกเดือน ถึงเจ็ดปี และปรับตั้งแต่หนึ่งพันบาทถึงหนึ่งหมื่นสี่พันบาท

มาตรา ๒๓๒ ผู้ใดกระทำความผิดด้วยประการใด ๆ ให้ยานพาหนะดังต่อไปนี้ อยู่ในลักษณะอันน่าจะเป็น เหตุให้เกิดอันตรายแก่บุคคล

(๑) เรือเดินทะเล อากาศยาน รถไฟหรือรถราง

(๒) รถยนต์ที่ใช้สำหรับการขนส่งสาธารณะ หรือ

(๓) เรือกลไฟ หรือเรือยนต์อื่นมีระวางตั้งแต่ห้าตันขึ้นไป ที่ใช้สำหรับการขนส่งสาธารณะ

ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หกเดือนถึงเจ็ดปี และปรับตั้งแต่หนึ่งพันบาทถึงหนึ่งหมื่นสี่พันบาท

มาตรา ๒๓๓ ผู้ใดใช้ยานพาหนะรับจ้างขนส่งคนโดยสาร เมื่อยานพาหนะนั้นมีลักษณะหรือมี การบรรทุกจนน่าจะเป็นอันตรายแก่บุคคลในยานพาหนะนั้น ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่ เกินสองพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๒๓๔ ผู้ใดกระทำความผิดด้วยประการใด ๆ แก่สิ่งที่ใช้ในการผลิตในการส่งพลังงานไฟฟ้าหรือใน การส่งน้ำ จนเป็นเหตุให้ประชาชนขาดความสะดวก หรือน่าจะเป็นเหตุให้เกิดอันตรายแก่ประชาชน ต้อง ระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๒๓๕ ผู้ใดกระทำการด้วยประการใด ๆ ให้การสื่อสารสาธารณะทางไปรษณีย์ ทางโทรเลข ทาง โทรศัพท์ หรือทางวิทยุขัดข้อง ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกินหกพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๒๓๖ ผู้ใดปลอมปนอาหาร ยา หรือเครื่องอุปโภคบริโภคอื่นใด เพื่อบุคคลอื่นเสพยาหรือใช้ และการปลอมปนนั้นน่าจะเป็นเหตุให้เกิดอันตรายแก่สุขภาพ หรือจำหน่าย หรือเสนอขาย สิ่งเช่นนั้นเพื่อ บุคคลเสพยาหรือใช้ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกินหกพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๒๓๗ ผู้ใดเอาของที่มีพิษหรือสิ่งอื่นที่น่าจะเป็นอันตรายแก่สุขภาพเจือลงในอาหาร หรือใน น้ำซึ่งอยู่ในบ่อ สระหรือที่ขังน้ำใด ๆ และอาหารหรือน้ำนั้นได้มีอยู่หรือจัดไว้เพื่อประชาชนบริโภค ต้องระวาง โทษจำคุกตั้งแต่หกเดือนถึงสิบปีและปรับตั้งแต่หนึ่งพันบาทถึงสองหมื่นบาท

มาตรา ๒๓๘ ถ้าการกระทำความผิดตามมาตรา ๒๒๖ ถึงมาตรา ๒๓๗ เป็นเหตุให้บุคคลอื่นถึง แก่ความตาย ผู้กระทำความผิดต้องระวางโทษจำคุกตลอดชีวิต หรือจำคุกตั้งแต่ห้าปีถึงยี่สิบปี และปรับตั้งแต่หนึ่งหมื่น บาทถึงสี่หมื่นบาท

ถ้าเป็นเหตุให้บุคคลอื่นรับอันตรายสาหัส ผู้กระทำความผิดต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงสิบปี และปรับ

ตั้งแต่สองพันบาทถึงสองหมื่นบาท

มาตรา ๒๓๔ ถ้าการกระทำความผิดดังกล่าวในมาตรา ๒๒๖ ถึงมาตรา ๒๓๓ เป็นการกระทำโดยประมาท และใกล้จะเป็นอันตรายแก่ชีวิตของบุคคลอื่น ผู้กระทำความผิดต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินสองพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ลักษณะ ๗

ความผิดเกี่ยวกับการปลอมและการแปลง

หมวด ๑

ความผิดเกี่ยวกับเงินตรา

มาตรา ๒๔๐ ผู้ใดทำปลอมขึ้นซึ่งเงินตรา ไม่ว่าจะปลอมขึ้นเพื่อให้เป็นเหรียญกระษาปณ์ ธนบัตร หรือสิ่งใดซึ่งรัฐบาลออกใช้หรือให้อำนาจให้ออกใช้ หรือทำปลอมขึ้นซึ่งพันธบัตรรัฐบาลหรือใบสำคัญสำหรับรับดอกเบี้ยพันธบัตรนั้นๆ ผู้นั้นกระทำความผิดฐานปลอมเงินตรา ต้องระวางโทษจำคุกตลอดชีวิต หรือจำคุกตั้งแต่สิบปีถึงยี่สิบปี และปรับตั้งแต่สองหมื่นบาทถึงสี่หมื่นบาท

มาตรา ๒๔๑ ผู้ใดแปลงเงินตรา ไม่ว่าจะให้เป็นเหรียญกระษาปณ์ ธนบัตรหรือสิ่งใด ซึ่งรัฐบาลออกใช้หรือให้อำนาจให้ออกใช้ หรือแปลงพันธบัตรรัฐบาลหรือใบสำคัญสำหรับรับดอกเบี้ยพันธบัตรนั้นๆ ให้ผิดไปจากเดิม เพื่อให้ผู้อื่นเชื่อว่ามีมูลค่าสูงกว่าจริง ผู้นั้นกระทำความผิดฐานแปลงเงินตรา ต้องระวางโทษจำคุกตลอดชีวิต หรือจำคุกตั้งแต่ห้าปีถึงยี่สิบปี และปรับตั้งแต่หนึ่งหมื่นบาทถึงสี่หมื่นบาท

มาตรา ๒๔๒ ผู้ใดกระทำให้เหรียญกระษาปณ์ซึ่งรัฐบาลออกใช้มีน้ำหนักลดลง ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินเจ็ดปี และปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นสี่พันบาท

ผู้ใดนำเข้าในราชอาณาจักร นำออกใช้หรือมีไว้เพื่อนำออกใช้ซึ่งเหรียญกระษาปณ์ที่มีผู้กระทำให้โดยทุจริตให้น้ำหนักลดลงตามความในวรรคแรก ต้องระวางโทษเช่นเดียวกัน

มาตรา ๒๔๓ ผู้ใดนำเข้าในราชอาณาจักรซึ่งสิ่งใด อันเป็นของปลอมตามมาตรา ๒๔๐ หรือของแปลงตามมาตรา ๒๔๑ ต้องระวางโทษดังที่บัญญัติไว้ในมาตรานั้นๆ

มาตรา ๒๔๔ ผู้ใดมีไว้เพื่อนำออกใช้ซึ่งสิ่งใด อันคนได้มาโดยรู้ว่าเป็นของปลอมตามมาตรา ๒๔๐ หรือของแปลงตามมาตรา ๒๔๑ ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงสิบห้าปี และปรับตั้งแต่สองพันบาทถึงสามหมื่นบาท

มาตรา ๒๔๕ ผู้ใดได้มาซึ่งสิ่งใด โดยไม่รู้ว่าเป็นของปลอมตามมาตรา ๒๔๐ หรือของแปลงตาม

มาตรา ๒๔๑ ถ้าต่อมารู้ว่าเป็นของปลอมหรือของแปลงเช่นนั้น ยังจินนำออกใช้ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสิบปี หรือปรับไม่เกินสองหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๒๔๖ ผู้ใดทำเครื่องมือหรือวัตถุสำหรับปลอมหรือแปลงเงินตราไม่ว่าจะเป็นเหรียญกระษาปณ์ ธนบัตร หรือสิ่งใด ๆ ซึ่งรัฐบาลออกใช้หรือให้อำนาจให้ออกใช้ หรือสำหรับปลอมหรือแปลงพันธบัตรรัฐบาลหรือใบสำคัญสำหรับรับดอกเบี้ยพันธบัตรนั้น ๆ หรือมีเครื่องมือหรือวัตถุเช่นนั้น เพื่อใช้ในการปลอมหรือแปลง ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่ห้าปีถึงสิบห้าปี และปรับตั้งแต่หนึ่งหมื่นบาทถึงสามหมื่นบาท

มาตรา ๒๔๗ ถ้าการกระทำความผิดดังกล่าวในหมวดนี้เป็นการกระทำเกี่ยวกับเงินตรา ไม่ว่าจะเป็เหรียญกระษาปณ์ ธนบัตรหรือสิ่งอื่นใด ซึ่งรัฐบาลต่างประเทศออกใช้ หรือให้อำนาจให้ออกใช้ หรือเกี่ยวกับพันธบัตรรัฐบาลต่างประเทศ หรือใบสำคัญสำหรับรับดอกเบี้ยพันธบัตรนั้น ผู้กระทำความผิดต้องระวางโทษกึ่งหนึ่งของโทษที่บัญญัติไว้ในมาตรานั้น ๆ

มาตรา ๒๔๘ ถ้าผู้กระทำความผิดตามมาตรา ๒๔๐ มาตรา ๒๔๑ หรือมาตรา ๒๔๗ ได้กระทำความผิดตามมาตราอื่นที่บัญญัติไว้ในหมวดนี้ อันเกี่ยวกับสิ่งที่คนปลอมหรือแปลงนั้นด้วย ให้ลงโทษผู้นั้นตามมาตรา ๒๔๐ มาตรา ๒๔๑ หรือมาตรา ๒๔๗ แต่กระทางเดียว

มาตรา ๒๔๙ ผู้ใดทำบัตรหรือโลหะตราอย่างใด ๆ ให้มีลักษณะและขนาดคล้ายคลึงกับเงินตรา ไม่ว่าจะเป็เหรียญกระษาปณ์ ธนบัตรหรือสิ่งใด ๆ ซึ่งรัฐบาลออกใช้หรือให้อำนาจให้ออกใช้หรือพันธบัตรรัฐบาลหรือใบสำคัญสำหรับรับดอกเบี้ยพันธบัตรนั้น ๆ หรือจำหน่ายบัตรหรือโลหะตราเช่นนั้น ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินสองพันบาทหรือทั้งจำทั้งปรับ

ถ้าการจำหน่ายบัตร หรือโลหะตรา ดังกล่าวในวรรคแรกเป็นการจำหน่ายโดยการนำออกใช้ดังเช่นสิ่งใด ๆ ที่กล่าวในวรรคแรก ผู้กระทำความผิดต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกินหกพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

หมวด ๒

ความผิดเกี่ยวกับดวงตรา แสตมป์และตัว

มาตรา ๒๕๐ ผู้ใดทำปลอมขึ้นซึ่งดวงตราแผ่นดิน รอยตราแผ่นดิน หรือพระปรมาภิไธย ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่ห้าปีถึงยี่สิบปี และปรับตั้งแต่หนึ่งหมื่นบาทถึงสี่หมื่นบาท

มาตรา ๒๕๑ ผู้ใดทำปลอมขึ้นซึ่งดวงตรา หรือรอยตราของทบวงการเมือง ขององค์การสาธารณหรือของเจ้าพนักงาน ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงเจ็ดปี และปรับตั้งแต่สองพันบาทถึงหนึ่งหมื่นสี่พันบาท

มาตรา ๒๕๒ ผู้ใดใช้ดวงตรา รอยตราหรือพระปรมาภิไธย ดังกล่าวมาในมาตรา ๒๕๐ หรือมาตรา

๒๕๑ อันเป็นดวงตรา รอยตราหรือพระปรมาภิไธยที่ทำปลอมขึ้น ต้องระวางโทษดังที่บัญญัติไว้ในมาตรานั้นๆ

มาตรา ๒๕๓ ผู้ใดได้มาซึ่งดวงตราหรือรอยตราดังกล่าวในมาตรา ๒๕๐ หรือมาตรา ๒๕๑ ซึ่งเป็นดวงตราหรือรอยตราอันแท้จริง และใช้ดวงตราหรือรอยตรานั้นโดยมิชอบ ในประการที่น่าจะทำให้ผู้อื่น หรือประชาชนเสียหาย ต้องระวางโทษสองในสามส่วนของโทษที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๒๕๐ หรือมาตรา ๒๕๑ นั้น

มาตรา ๒๕๔ ผู้ใดทำปลอมขึ้นซึ่งแสตมป์รัฐบาล ซึ่งใช้สำหรับการไปรษณีย์ การภาษีอากรหรือการเก็บค่าธรรมเนียม หรือแปลงแสตมป์รัฐบาล ซึ่งใช้ในการเช่นนั้นให้ผิดไปจากเดิม เพื่อให้ผู้อื่นเชื่อว่ามีมูลค่าสูงกว่าจริง ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงเจ็ดปี และปรับตั้งแต่สองพันบาทถึงหนึ่งหมื่นสี่พันบาท

มาตรา ๒๕๕ ผู้ใดนำเข้าในราชอาณาจักรซึ่งดวงตราแผ่นดิน รอยตราแผ่นดิน พระปรมาภิไธยดวงตราหรือรอยตราของทบวงการเมือง ขององค์การสาธารณะ หรือของเจ้าพนักงาน หรือแสตมป์ ซึ่งระบุไว้ในมาตรา ๒๕๐ มาตรา ๒๕๑ หรือมาตรา ๒๕๔ อันเป็นของปลอม หรือของแปลง ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงสิบปี และปรับตั้งแต่สองพันบาทถึงสองหมื่นบาท

มาตรา ๒๕๖ ผู้ใดลบ ดอนหรือกระทำด้วยประการใดๆ แก่แสตมป์รัฐบาลซึ่งระบุไว้ในมาตรา ๒๕๔ และมีเครื่องหมายหรือการกระทำอย่างใดแสดงว่าใช้ไม่ได้แล้ว เพื่อให้ใช้ได้อีก ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกินหกพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๒๕๗ ผู้ใดใช้ ขाय เสนอขาย แลกเปลี่ยนหรือเสนอแลกเปลี่ยนซึ่งแสตมป์อันเกิดจากการกระทำดังกล่าวในมาตรา ๒๕๔ หรือมาตรา ๒๕๖ ไม่ว่าการกระทำตามมาตรานั้นๆ จะได้กระทำภายในหรือนอกราชอาณาจักร ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกินหกพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๒๕๘ ผู้ใดทำปลอมขึ้นซึ่งตั๋วโดยสารซึ่งใช้ในการขนส่งสาธารณะ หรือแปลงตั๋วโดยสารซึ่งใช้ในการขนส่งสาธารณะให้ผิดไปจากเดิม เพื่อให้ผู้อื่นเชื่อว่ามีมูลค่าสูงกว่าจริง หรือลบ ดอน หรือกระทำด้วยประการใดๆ แก่ตั๋วเช่นนั้น ซึ่งมีเครื่องหมายหรือการกระทำอย่างใด แสดงว่าใช้ไม่ได้แล้วเพื่อให้ใช้ได้อีก ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสองปี หรือปรับไม่เกินสี่พันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๒๕๙ ถ้าการกระทำตามมาตรา ๒๕๘ เป็นการกระทำเกี่ยวกับตั๋วที่จำหน่ายแก่ประชาชน เพื่อผ่านเข้าสถานที่ใดๆ ผู้กระทำต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินสองพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๒๖๐ ผู้ใดใช้ ขाय เสนอขาย แลกเปลี่ยนหรือเสนอแลกเปลี่ยน ซึ่งตั๋วอันเกิดจากการกระทำดังกล่าวในมาตรา ๒๕๘ หรือมาตรา ๒๕๙ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินสองพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๒๖๑ ผู้ใดทำเครื่องมือหรือวัตถุสำหรับปลอมหรือแปลงสิ่งใดๆ ซึ่งระบุไว้ในมาตรา ๒๕๔ มาตรา ๒๕๘ หรือมาตรา ๒๕๙ หรือมีเครื่องมือหรือวัตถุเช่นนั้นเพื่อใช้ในการปลอมหรือแปลง ต้องระวางโทษ

จำคุกไม่เกินสองปี หรือปรับไม่เกินสี่พันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๒๖๒ ถ้าการกระทำความผิดกล่าวในมาตรา ๒๕๕ มาตรา ๒๕๖ มาตรา ๒๕๗ หรือมาตรา ๒๖๑ เป็นการกระทำเกี่ยวกับแสดมปีรัฐบาลต่างประเทศ ผู้กระทำความผิดต้องระวางโทษกึ่งหนึ่งของโทษที่บัญญัติไว้ในมาตรานั้นๆ

มาตรา ๒๖๓ ถ้าผู้กระทำความผิดตามมาตรา ๒๕๐ มาตรา ๒๕๑ มาตรา ๒๕๔ มาตรา ๒๕๖ มาตรา ๒๕๘ มาตรา ๒๕๙ หรือมาตรา ๒๖๒ ได้กระทำความผิดตามมาตราอื่นที่บัญญัติไว้ในหมวดนี้ อันเกี่ยวกับสิ่งที่เกิดจากการกระทำความผิดนั้นด้วย ให้ลงโทษผู้กระทำความผิดตามมาตรา ๒๕๐ มาตรา ๒๕๑ มาตรา ๒๕๔ มาตรา ๒๕๖ มาตรา ๒๕๘ มาตรา ๒๕๙ หรือมาตรา ๒๖๒ แต่กระหนเดียว

หมวด ๓

ความผิดเกี่ยวกับเอกสาร

มาตรา ๒๖๔ ผู้ใดทำเอกสารปลอมขึ้นทั้งฉบับหรือแค่ส่วนหนึ่งส่วนใด เดิมหรือคัดลอกข้อความ หรือแก้ไขด้วยประการใดๆ ในเอกสารที่แท้จริง หรือประทับตราปลอม หรือลงลายมือชื่อปลอมในเอกสาร โดยประการที่น่าจะเกิดความเสียหายแก่ผู้อื่นหรือประชาชน ถ้าได้กระทำให้ผู้หนึ่งผู้ใดหลงเชื่อว่าเป็นเอกสารที่แท้จริง ผู้กระทำความผิดฐานปลอมเอกสาร ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกินหกพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ผู้ใดครอบครองความลงในแผ่นกระดาษหรือวัตถุอื่นใด ซึ่งมีลายมือชื่อของผู้อื่นโดยไม่ได้รับความยินยอม หรือโดยฝ่าฝืนคำสั่งของผู้นั้น ถ้าได้กระทำให้ผู้นั้นนำเอาเอกสารนั้นไปใช้ในกิจการที่อาจเกิดเสียหายแก่ผู้หนึ่งผู้ใดหรือประชาชน ให้ถือว่าผู้นั้นปลอมเอกสาร ต้องระวางโทษเช่นเดียวกัน

มาตรา ๒๖๕ ผู้ใดปลอมเอกสารสิทธิหรือเอกสารราชการ ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หกเดือนถึงห้าปี และปรับตั้งแต่หนึ่งพันบาทถึงหนึ่งหมื่นบาท

มาตรา ๒๖๖* ผู้ใดปลอมเอกสารดังต่อไปนี้

- (๑) เอกสารสิทธิอันเป็นเอกสารราชการ
- (๒) พินัยกรรม
- (๓) ใบหุ้น ใบหุ้นกู้ หรือใบสำคัญของใบหุ้นหรือใบหุ้นกู้
- (๔) ตั๋วเงิน หรือ
- (๕) บัตรเงินฝาก

*ความเดิมถูกยกเลิก และให้ใช้ความที่พิมพ์ไว้แทน โดยมาตรา ๓ แห่ง พ.ร.บ.แก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ๑๒) พ.ศ. ๒๕๓๕

ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงสิบปี และปรับตั้งแต่สองหมื่นบาทถึงสองแสนบาท

มาตรา ๒๖๗ ผู้ใดแจ้งให้เจ้าพนักงานผู้กระทำการตามหน้าที่จัดข้อความอันเป็นเท็จลงในเอกสารมหาชน หรือเอกสารราชการ ซึ่งมีวัตถุประสงค์สำหรับใช้เป็นพยานหลักฐาน โดยประการที่น่าจะเกิดความเสียหายแก่ผู้อื่นหรือประชาชน ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกินหกพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๒๖๘ ผู้ใดใช้หรืออ้างเอกสารอันเกิดจากการกระทำความผิดตามมาตรา ๒๖๕ มาตรา ๒๖๖ หรือมาตรา ๒๖๗ ในประการที่น่าจะเกิดความเสียหายแก่ผู้อื่นหรือประชาชน ต้องระวางโทษตามที่บัญญัติไว้ในมาตรานั้นๆ

ถ้าผู้กระทำความผิดตามวรรคแรกเป็นผู้ปลอมเอกสารนั้น หรือเป็นผู้แจ้งให้เจ้าพนักงานจัดข้อความนั้นเอง ให้ลงโทษตามมาตรานั้นแต่กระหนเดียว

มาตรา ๒๖๙ ผู้ใดในการประกอบกิจการงานในวิชาแพทย์ กฎหมาย บัญชี หรือวิชาชีพอื่นใด ทำคำรับรองเป็นเอกสารอันเป็นเท็จ โดยประการที่น่าจะเกิดความเสียหายแก่ผู้อื่นหรือประชาชน ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสองปี หรือปรับไม่เกินสี่พันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ผู้ใดโดยทุจริตใช้หรืออ้างคำรับรองอันเกิดจากการกระทำความผิดตามวรรคแรก ต้องระวางโทษเช่นเดียวกัน

ลักษณะ ๘

ความผิดเกี่ยวกับการค้า

มาตรา ๒๗๐ ผู้ใดใช้หรือมีไว้เพื่อใช้ซึ่งเครื่องชั่ง เครื่องตวง หรือเครื่องวัด ที่ผิดอัตราเพื่อเอาเปรียบในการค้า หรือมีเครื่องเช่นนั้นไว้เพื่อขาย ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกินหกพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๒๗๑* ผู้ใดขายของโดยหลอกลวงด้วยประการใดๆให้ผู้ซื้อหลงเชื่อในแหล่งกำเนิด สภาพคุณภาพหรือปริมาณแห่งของนั้นอันเป็นเท็จ ถ้าการกระทำนั้นไม่เป็นความผิดฐานฉ้อโกง ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกินหกพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๒๗๒ ผู้ใด

(๑) เอาชื่อ รูป รอยประติษฐ์หรือข้อความใดๆในการประกอบการค้าของผู้อื่นมาใช้ หรือทำให้ปรากฏที่สินค้า หีบ ห่อ วัตถุที่ใช้หุ้มห่อ แจ้งความ รายการแสดงราคา จดหมายเกี่ยวกับการค้าหรือสิ่งอื่นทำ

*ความเดิมถูกยกเลิก และให้ใช้ความที่พิมพ์ไว้แทน โดยมาตรา ๓ แห่ง พ.ร.บ.แก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๒๒

นองเดียวกัน เพื่อให้ประชาชนหลงเชื่อว่าเป็นสินค้าหรือการค้าของผู้อื่นนั้น

(๒) เลียนป้าย หรือสิ่งอื่นทำนองเดียวกันจนประชาชนน่าจะหลงเชื่อว่าเป็นสถานที่การค้าของผู้อื่นที่ตั้งอยู่ใกล้เคียง

(๓) ไขข่าวแพร่หลายซึ่งข้อความเท็จเพื่อให้เสียความเชื่อถือในสถานที่การค้า สินค้า อุตสาหกรรม หรือพาณิชย์การของผู้หนึ่งผู้ใด โดยมุ่งประโยชน์แก่การค้าของตน

ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินสองพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ความผิดตามมาตรานี้เป็นความผิดอันยอมความได้

มาตรา ๒๗๓ ผู้ใดปลอมเครื่องหมายการค้าของผู้อื่นซึ่งได้จดทะเบียนแล้ว ไม่ว่าจะได้จดทะเบียนภายในหรือนอกราชอาณาจักร ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกินหกพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๒๗๔ ผู้ใดเลียนเครื่องหมายการค้าของผู้อื่นซึ่งได้จดทะเบียนแล้ว ไม่ว่าจะได้จดทะเบียนภายในหรือนอกราชอาณาจักร เพื่อให้ประชาชนหลงเชื่อว่าเป็นเครื่องหมายการค้าของผู้อื่นนั้น ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินสองพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๒๗๕ ผู้ใดนำเข้าในราชอาณาจักร จำหน่ายหรือเสนอจำหน่าย ซึ่งสินค้าอันเป็นสินค้าที่มีชื่อรูป รอยประดิษฐ์หรือข้อความใด ๆ ดังบัญญัติไว้ในมาตรา ๒๗๒ (๑) หรือสินค้าอันเป็นสินค้าที่มีเครื่องหมายการค้าปลอม หรือเลียนเครื่องหมายการค้าของผู้อื่นตามความในมาตรา ๒๗๓ หรือมาตรา ๒๗๔ ต้องระวางโทษดังที่บัญญัติไว้ในมาตรานั้นๆ

ลักษณะ ๙

ความผิดเกี่ยวกับเพศ

มาตรา ๒๗๖* ผู้ใดข่มขืนกระทำชำเราหญิงซึ่งมิใช่ภริยาของตน โดยขู่เข็ญด้วยประการใดๆ โดยใช้กำลังประทุษร้าย โดยหญิงอยู่ในภาวะที่ไม่สามารถขัดขืนได้ หรือโดยทำให้หญิงเข้าใจผิดว่าตนเป็นบุคคลอื่น ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่สี่ปีถึงยี่สิบปี และปรับตั้งแต่แปดพันบาทถึงสี่หมื่นบาท

ถ้าการกระทำความผิดตามวรรคแรกได้กระทำโดยมีหรือใช้อาวุธปืนหรือวัตถุระเบิด หรือโดยร่วมกระทำความผิดด้วยกันอันมีลักษณะเป็นการโทรมหญิง ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่สิบห้าปีถึงยี่สิบปี และปรับตั้งแต่สามหมื่นบาทถึงสี่หมื่นบาท หรือจำคุกตลอดชีวิต

*ความเดิมถูกยกเลิก และให้ใช้ความที่พิมพ์ไว้แทน โดยมาตรา ๓ แห่ง พ.ร.บ.แก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๒๕

มาตรา ๒๗๗* ผู้ใดกระทำชำเราเด็กหญิงอายุยังไม่เกินสิบห้าปี ซึ่งมีไข้รียาของคน โดยเด็กหญิงนั้นจะยินยอมหรือไม่ก็ตาม ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่สี่ปีถึงยี่สิบปี และปรับตั้งแต่แปดพันบาทถึงสี่หมื่นบาท

ถ้าการกระทำความผิดตามวรรคแรกเป็นการกระทำแก่เด็กหญิงอายุยังไม่เกินสิบสามปี ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่เจ็ดปีถึงยี่สิบปี และปรับตั้งแต่หนึ่งหมื่นสี่พันบาทถึงสี่หมื่นบาท หรือจำคุกตลอดชีวิต

ถ้าการกระทำความผิดตามวรรคแรกหรือวรรคสองได้กระทำโดยร่วมกระทำความผิดด้วยกันอันมีลักษณะเป็นการโทรมเด็กหญิงและเด็กหญิงนั้นไม่ยินยอม หรือได้กระทำโดยมีอาวุธปืนหรือวัตถุระเบิด หรือโดยใช้อาวุธ ต้องระวางโทษจำคุกตลอดชีวิต

ความผิดตามที่บัญญัติในวรรคแรก ถ้าเป็นการกระทำที่ชายกระทำกับเด็กหญิงอายุกว่าสิบสามปีแต่ยังไม่เกินสิบห้าปี โดยเด็กหญิงนั้นยินยอม และภายหลังศาลอนุญาตให้ชายและเด็กหญิงนั้นสมรสกัน ผู้กระทำผิดไม่ต้องรับโทษ ถ้าศาลอนุญาตให้สมรสในระหว่างที่ผู้กระทำผิดกำลังรับโทษในความผิดนั้นอยู่ ให้ศาลปล่อยผู้กระทำความผิดนั้นไป

มาตรา ๒๗๗ทวิ* ถ้าการกระทำความผิดตามมาตรา ๒๗๖ วรรคแรก หรือมาตรา ๒๗๗ วรรคแรก หรือวรรคสอง เป็นเหตุให้ผู้ถูกกระทำ

(๑) รับอันตรายสาหัส ผู้กระทำต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่สิบห้าปีถึงยี่สิบปี และปรับตั้งแต่สามหมื่นบาท ถึงสี่หมื่นบาท หรือจำคุกตลอดชีวิต

(๒) ถึงแก่ความตาย ผู้กระทำต้องระวางโทษประหารชีวิต หรือจำคุกตลอดชีวิต

มาตรา ๒๗๗ ตริ* ถ้าการกระทำความผิดตามมาตรา ๒๗๖ วรรคสอง หรือมาตรา ๒๗๗ วรรคสาม เป็นเหตุให้ผู้ถูกกระทำ

(๑) รับอันตรายสาหัส ผู้กระทำต้องระวางโทษประหารชีวิต หรือจำคุกตลอดชีวิต

(๒) ถึงแก่ความตาย ผู้กระทำต้องระวางโทษประหารชีวิต

มาตรา ๒๗๘** ผู้ใดกระทำอนาจารแก่บุคคลอายุกว่าสิบห้าปี โดยขู่เข็ญด้วยประการใดๆ โดยใช้กำลังประทุษร้าย โดยบุคคลนั้นอยู่ในภาวะที่ไม่สามารถจัดจิ้นได้ หรือโดยทำให้บุคคลนั้นเข้าใจผิดว่าเป็นบุคคลอื่น ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสิบปี หรือปรับไม่เกินสองหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๒๗๘** ผู้ใดกระทำอนาจารแก่เด็กอายุยังไม่เกินสิบห้าปีโดยเด็กนั้นจะยินยอมหรือไม่ก็ตาม ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสิบปี หรือปรับไม่เกินสองหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

*ความเดิมถูกยกเลิกและให้ใช้ความที่พิมพ์ไว้แทน โดยมาตรา ๓ แห่ง พ.ร.บ.แก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๓๐

**ความเดิมถูกยกเลิก และให้ใช้ความที่พิมพ์ไว้แทน โดยมาตรา ๔ แห่ง พ.ร.บ.แก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๓๐

ถ้าการกระทำความผิดตามวรรคแรก ผู้กระทำได้กระทำโดยขู่เข็ญด้วยประการใด ๆ โดยใช้กำลังประทุษร้าย โดยเด็กนั้นอยู่ในภาวะที่ไม่สามารถจัดเงินได้ หรือโดยทำให้เด็กนั้นเข้าใจผิดว่าคนเป็นบุคคลอื่น ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสิบห้าปี หรือปรับไม่เกินสามหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๒๔๐* ถ้าการกระทำความผิดตามมาตรา ๒๓๘ หรือมาตรา ๒๓๙ เป็นเหตุให้ผู้ถูกกระทำ

(๑) รับอันตรายสาหัส ผู้กระทำต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่ห้าปีถึงยี่สิบปี และปรับตั้งแต่หนึ่งหมื่นบาทถึงสี่หมื่นบาท

(๒) ถึงแก่ความตาย ผู้กระทำต้องระวางโทษประหารชีวิต หรือจำคุกตลอดชีวิต

มาตรา ๒๔๑** การกระทำความผิดตามมาตรา ๒๓๖ วรรคแรก และมาตรา ๒๓๘ นั้น ถ้ามิได้เกิดต่อหน้าธารกำนัล ไม่เป็นเหตุให้ผู้ถูกกระทำรับอันตรายสาหัส หรือถึงแก่ความตาย หรือมิได้เป็นการกระทำแก่บุคคลดังระบุไว้ในมาตรา ๒๔๕ เป็นความผิดอันยอมความได้

มาตรา ๒๔๒*** ผู้ใดเพื่อให้สำเร็จความใคร่ของผู้อื่น เป็นธุระจัดหา ล่อไป หรือชักพาไป เพื่อการอนาจารซึ่งหญิง แม้หญิงนั้นจะยินยอมก็ตาม ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงสิบปี และปรับตั้งแต่สองพันบาทถึงสองหมื่นบาท ไม่ว่าการกระทำต่าง ๆ อันประกอบเป็นความผิดนั้นจะได้กระทำในประเทศต่างกันหรือไม่

ถ้าการกระทำความผิดตามวรรคแรกเป็นการกระทำแก่เด็กหญิงหรือหญิงอายุยังไม่เกินสิบแปดปี ผู้กระทำต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่สามปีถึงสิบห้าปี และปรับตั้งแต่หกพันบาทถึงสามหมื่นบาท

ถ้าการกระทำความผิดตามวรรคสองเป็นการกระทำแก่เด็กหญิงอายุยังไม่เกินสิบห้าปี ผู้กระทำต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่ห้าปีถึงยี่สิบปี และปรับตั้งแต่หนึ่งหมื่นบาทถึงสี่หมื่นบาท

ผู้ใดเพื่อให้สำเร็จความใคร่ของผู้อื่น รับตัวเด็กหญิงหรือหญิงซึ่งมีผู้จัดหา ล่อไป หรือชักพาไปตามวรรคแรก วรรคสอง หรือวรรคสาม หรือสนับสนุนในการกระทำความผิดดังกล่าว ต้องระวางโทษตามทัณฑ์บัญญัติไว้ในวรรคแรก วรรคสอง หรือวรรคสาม แล้วแต่กรณี

มาตรา ๒๔๓*** ผู้ใดเพื่อให้สำเร็จความใคร่ของผู้อื่น เป็นธุระจัดหา ล่อไป หรือชักพาไปเพื่อการอนาจารซึ่งหญิง โดยใช้อุบายหลอกลวง ขู่เข็ญ ใช้กำลังประทุษร้าย ใช้อำนาจครอบงำผิดคลองธรรมหรือใช้วิธีข่มขืนใจด้วยประการอื่นใด ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่ห้าปีถึงยี่สิบปี และปรับตั้งแต่หนึ่งหมื่นบาทถึงสี่หมื่นบาท

* ความเดิมถูกยกเลิก และให้ใช้ความที่พิมพ์ไว้แทน โดยมาตรา ๓ แห่ง พ.ร.บ. แก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๒๕

**ความเดิมถูกยกเลิก และให้ใช้ความที่พิมพ์ไว้แทน โดยข้อ ๕ แห่งประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๑๑ ลงวันที่ ๒๑ พฤศจิกายน ๒๕๑๔

***ความเดิมถูกยกเลิก และให้ใช้ความที่พิมพ์ไว้แทน โดยมาตรา ๕ แห่ง พ.ร.บ. แก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๓๐

ไม่ว่าการกระทำต่าง ๆ อันประกอบเป็นความผิดนั้น จะได้กระทำในประเทศต่างกันหรือไม่

ถ้าการกระทำความผิดตามวรรคแรกเป็นการกระทำแก่เด็กหญิงอายุยังไม่เกินสิบแปดปี ผู้กระทำความผิดต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่เจ็ดปีถึงยี่สิบปี และปรับตั้งแต่หนึ่งหมื่นสี่พันบาทถึงสี่หมื่นบาท หรือจำคุกตลอดชีวิต

ถ้าการกระทำความผิดตามวรรคสองเป็นการกระทำแก่เด็กหญิงอายุยังไม่เกินสิบห้าปี ผู้กระทำความผิดต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่สิบปีถึงยี่สิบปี และปรับตั้งแต่สองหมื่นบาทถึงสี่หมื่นบาท หรือจำคุกตลอดชีวิต หรือประหารชีวิต

ผู้ใดเพื่อให้สำเร็จความใคร่ของผู้อื่น รับตัวเด็กหญิงหรือหญิงซึ่งมีผู้จัดหา ล่อไป หรือชักพาไปตามวรรคแรก วรรคสอง หรือวรรคสาม หรือสนับสนุนในการกระทำความผิดดังกล่าว ต้องระวางโทษตามที่บัญญัติไว้ในวรรคแรก วรรคสอง หรือวรรคสาม แล้วแต่กรณี

มาตรา ๒๘๕* ผู้ใดพาหญิงไปเพื่อการอนาจาร โดยใช้อุบายหลอกลวง ชูเชิญ ใช้กำลังประทุษร้าย ใช้อำนาจครอบงำผิดคลองธรรม หรือใช้วิธีข่มขืนใจด้วยประการอื่นใด ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงสิบปี และปรับตั้งแต่สองพันบาทถึงหนึ่งหมื่นบาท

ผู้ใดซ่อนเร้นหญิงซึ่งเป็นผู้ถูกพาไปตามวรรคแรก ต้องระวางโทษเช่นเดียวกับผู้พาไปนั้น

ความผิดตามมาตรานี้เป็นความผิดอันยอมความได้

มาตรา ๒๘๕** ถ้าการกระทำความผิดตามมาตรา ๒๗๖ มาตรา ๒๗๗ มาตรา ๒๗๘ ทวิ มาตรา ๒๗๙ ทริ มาตรา ๒๗๘ มาตรา ๒๗๙ มาตรา ๒๘๐ มาตรา ๒๘๒ หรือมาตรา ๒๘๓ เป็นการกระทำแก่ผู้สืบสันดาน ศิษย์ซึ่งอยู่ในความดูแล ผู้อยู่ในความควบคุมดูแลหน้าที่ราชการ หรือผู้อยู่ในความปกครอง ในความพิทักษ์หรือในความอนุบาล ผู้กระทำความผิดต้องระวางโทษหนักกว่าที่บัญญัติไว้ในมาตรานั้น ๆ หนึ่งในสาม

มาตรา ๒๘๖*** ผู้ใดอายุกว่าสิบหกปีดำรงชีพอยู่แม้เพียงบางส่วนจากรายได้ของหญิงซึ่งค้าประเวณี ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่เจ็ดปีถึงยี่สิบปี และปรับตั้งแต่หนึ่งหมื่นสี่พันบาทถึงสี่หมื่นบาท หรือจำคุกตลอดชีวิต

ผู้ใดไม่มีปัจจัยอย่างอื่นอันปรากฏสำหรับดำรงชีพ หรือไม่มีปัจจัยอันพอเพียงสำหรับดำรงชีพ และ

(๑) ปรากฏว่าอยู่ร่วมกับหญิงซึ่งค้าประเวณี หรือสมาคมกับหญิงซึ่งค้าประเวณีคนเดียวหรือหลายคน เป็นอาจิน

(๒) กินอยู่หลับนอน หรือรับเงิน หรือประโยชน์อย่างอื่น โดยหญิงซึ่งค้าประเวณีเป็นผู้จัดให้ หรือ

*ความเดิมถูกยกเลิกและให้ใช้ความที่พิมพ์ไว้แทน โดยมาตรา ๕ แห่ง พ.ร.บ.แก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ๕) พ.ศ.๒๕๒๕

**ความเดิมถูกยกเลิก และให้ใช้ความที่พิมพ์ไว้แทน โดยข้อ ๑๐ แห่งประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๑๑ ลงวันที่ ๒๑ พฤศจิกายน ๒๕๑๔

***ความเดิมถูกยกเลิก และให้ใช้ความที่พิมพ์ไว้แทน โดยมาตรา ๕ แห่ง พ.ร.บ.แก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ๕) พ.ศ.๒๕๒๕

(๓) เจ้าทรงแห่งเพื่อช่วยหญิงซึ่งค้าประเวณีในการทะเลาะวิวาทกับผู้คบค้ากับหญิงซึ่งค้าประเวณินั้น ให้ถือว่าผู้นั้นดำรงชีพอยู่จากรายได้ของหญิงในการค้าประเวณี เว้นแต่จะพิสูจน์ให้เป็นที่พอใจได้ว่ามิได้เป็นเช่นนั้น

บทบัญญัติแห่งมาตรานี้มิให้ใช้บังคับแก่ผู้รับค่าเลี้ยงดูจากหญิงซึ่งค้าประเวณี ซึ่งพึงให้ค่าเลี้ยงดูนั้นตามกฎหมายหรือตามธรรมเนียมจรรยา

มาตรา ๒๔๗* ผู้ใด

(๑) เพื่อความประสงค์แห่งการค้า หรือโดยการค้า เพื่อการแจกจ่ายหรือเพื่อการแสดงอวดแก่ประชาชน ทำ ผลิต มีไว้ นำเข้าหรือยังให้นำเข้าในราชอาณาจักร ส่งออกหรือยังให้ส่งออกไปนอกราชอาณาจักร พาไปหรือยังให้พาไป หรือทำให้แพร่หลายโดยประการใด ๆ ซึ่งเอกสาร ภาพเขียน ภาพพิมพ์ ภาพระบายสี สิ่งพิมพ์ รูปภาพ ภาพโฆษณา เครื่องหมาย รูปถ่าย ภาพยนตร์ แถบบันทึกเสียง แถบบันทึกภาพหรือสิ่งอื่นใดอันลามก

(๒) ประกอบการค้า หรือมีส่วนหรือเข้าเกี่ยวข้องในการค้าเกี่ยวกับวัตถุหรือสิ่งของลามกดังกล่าวแล้ว แจกจ่ายหรือแสดงอวดแก่ประชาชน หรือให้เข้าวัตถุหรือสิ่งของเช่นนั้น

(๓) เพื่อจะช่วยให้แพร่หลาย หรือการค้าวัตถุหรือสิ่งของลามกดังกล่าวแล้ว โฆษณาหรือโฆษณาโดยประการใด ๆ ว่ามีบุคคลกระทำการอันเป็นความผิดตามมาตรานี้ หรือโฆษณาหรือโฆษณาว่าวัตถุหรือสิ่งของลามกดังกล่าวแล้วจะหาได้จากบุคคลใด หรือโดยวิธีใด

ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกินหกพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ลักษณะ ๑๐

ความผิดเกี่ยวกับชีวิตและร่างกาย

หมวด ๑

ความผิดต่อชีวิต

มาตรา ๒๔๘ ผู้ใดฆ่าผู้อื่น ต้องระวางโทษประหารชีวิต จำคุกตลอดชีวิต หรือจำคุกตั้งแต่สิบห้าปีถึงยี่สิบปี

มาตรา ๒๔๙ ผู้ใด

(๑) ฆ่าบุพการี

(๒) ฆ่าเจ้าพนักงาน ซึ่งกระทำการตามหน้าที่ หรือเพราะเหตุที่จะกระทำ หรือได้กระทำการตามหน้าที่

*ความเดิมถูกยกเลิก และให้ใช้ความที่พิมพ์ไว้แทน โดยมาตรา ๖ แห่ง พ.ร.บ.แก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ๕) พ.ศ.

(๓) นำผู้ช่วยเหลือเจ้าพนักงาน ในการที่เจ้าพนักงานนั้นกระทำความหน้าที่ หรือเพราะเหตุที่บุคคลนั้นจะช่วยหรือได้ช่วยเจ้าพนักงานดังกล่าวแล้ว

(๔) นำผู้อื่นโดยใครครองไว้ก่อน

(๕) นำผู้อื่นโดยทรมานหรือโดยกระทำทารุณโหดร้าย

(๖) นำผู้อื่นเพื่อเตรียมการ หรือเพื่อความสะดวกในการที่จะกระทำความผิดอย่างอื่น หรือ

(๗) นำผู้อื่นเพื่อจะเอาหรือเอาไว้ซึ่งผลประโยชน์อันเกิดแต่การที่ตนได้กระทำความผิดอื่น เพื่อปกปิดความผิดอื่นของตน หรือเพื่อหลีกเลี่ยงให้พ้นอาญาในความผิดอื่นที่ตนได้กระทำไว้

ต้องระวางโทษประหารชีวิต

มาตรา ๒๔๐ ผู้ใดมิได้มีเจตนาฆ่า แต่ทำร้ายผู้อื่นจนเป็นเหตุให้ผู้นั้นถึงแก่ความตาย ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่สามปีถึงสิบห้าปี

ถ้าความผิดนั้นมีลักษณะประการหนึ่งประการใดดังที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๒๔๙ ผู้กระทำความผิดต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่สามปีถึงยี่สิบปี

มาตรา ๒๔๑ ผู้ใดกระทำโดยประมาท และการกระทำนั้นเป็นเหตุให้ผู้อื่นถึงแก่ความตาย ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสิบปี และปรับไม่เกินสองหมื่นบาท

มาตรา ๒๔๒ ผู้ใดกระทำด้วยการปฏิบัติอันทารุณ หรือด้วยปัจจัยคล้ายคลึงกันแก่บุคคลซึ่งต้องพึ่งตนในการดำรงชีพหรือในการอื่นใด เพื่อให้บุคคลนั้นฆ่าตนเอง ถ้าการฆ่าตนเองนั้นได้เกิดขึ้นหรือได้มีการพยายามฆ่าตนเอง ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินเจ็ดปี และปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นสี่พันบาท

มาตรา ๒๔๓ ผู้ใดช่วยหรือยุยงเด็กอายุยังไม่เกินสิบหกปี หรือผู้ซึ่งไม่สามารถเข้าใจว่าการกระทำของตนมีสภาพหรือสำคัญอย่างไร หรือไม่สามารถบังคับการกระทำของตนได้ ให้ฆ่าตนเอง ถ้าการฆ่าตนเองนั้นได้เกิดขึ้นหรือได้มีการพยายามฆ่าตนเอง ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๒๔๔ ผู้ใดเข้าร่วมในการชุมนุมต่อสู้ระหว่างบุคคลตั้งแต่สามคนขึ้นไป และบุคคลหนึ่งบุคคลใดไม่ว่าจะเป็นผู้ที่เข้าร่วมในการนั้นหรือไม่ ถึงแก่ความตายโดยการกระทำในการชุมนุมต่อสู้นั้น ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสองปี หรือปรับไม่เกินสี่พันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ถ้าผู้ที่เข้าร่วมในการชุมนุมต่อสู้นั้นแสดงได้ว่า ได้กระทำไปเพื่อห้ามการชุมนุมต่อสู้นั้น หรือเพื่อป้องกันโดยชอบด้วยกฎหมาย ผู้นั้นไม่ต้องรับโทษ

หมวด ๒

ความผิดต่อร่างกาย

มาตรา ๒๔๕ ผู้ใดทำร้ายผู้อื่น จนเป็นเหตุให้เกิดอันตรายแก่กายหรือจิตใจของผู้อื่นนั้น ผู้นั้นกระทำความผิดฐานทำร้ายร่างกาย ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสองปี หรือปรับไม่เกินสี่พันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๒๔๖ ผู้ใดกระทำความผิดฐานทำร้ายร่างกาย ถ้าความผิดนั้น มีลักษณะประการหนึ่งประการใดดังที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๒๔๕ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกินหกพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๒๔๗ ผู้ใดกระทำความผิดฐานทำร้ายร่างกาย จนเป็นเหตุให้ผู้ถูกกระทำร้ายรับอันตรายสาหัส ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หกเดือนถึงสิบปี

อันตรายสาหัสนั้น คือ

(๑) คาบอด หูหนวก ลิ่นขาด หรือเสียงานประสาท

(๒) เสียอวัยวะสืบพันธุ์ หรือความสามารถสืบพันธุ์

(๓) เสียแขน ขา มือ เท้า นิ้วหรืออวัยวะอื่นใด

(๔) หน้าเสียโฉมอย่างติดตัว

(๕) แทะลูก

(๖) จิตพิการอย่างติดตัว

(๗) ทุพพลภาพ หรือป่วยเจ็บเรื้อรังซึ่งอาจถึงตลอดชีวิต

(๘) ทุพพลภาพ หรือป่วยเจ็บด้วยอาการทุกขเวทนาเกินกว่ายี่สิบวัน หรือจนประกอบกรณียกิจตามปกติไม่ได้เกินกว่ายี่สิบวัน

มาตรา ๒๔๘ ผู้ใดกระทำความผิดตามมาตรา ๒๔๗ ถ้าความผิดนั้นมีลักษณะประการหนึ่งประการใดดังที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๒๔๕ ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่สองปีถึงสิบปี

มาตรา ๒๔๙ ผู้ใดเข้าร่วมในการข่มขู่ระหว่างบุคคลตั้งแต่สามคนขึ้นไป และบุคคลหนึ่งบุคคลใดไม่ว่าจะเป็นผู้ที่เข้าร่วมในการนั้นหรือไม่ รับอันตรายสาหัสโดยการกระทำการในการข่มขู่ต่อผู้นั้น ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินสองพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ถ้าผู้ที่เข้าร่วมในการข่มขู่ต่อผู้นั้นแสดงได้ว่า ได้กระทำไปเพื่อห้ามการข่มขู่ต่อผู้นั้น หรือเพื่อป้องกันโดยชอบด้วยกฎหมาย ผู้นั้นไม่ต้องรับโทษ

มาตรา ๓๐๐ ผู้ใดกระทำโดยประมาท และการกระทำนั้นเป็นเหตุให้ผู้อื่นรับอันตรายสาหัส ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกินหกพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

หมวด ๓

ความผิดฐานทำให้แท้งลูก

มาตรา ๓๐๑ หญิงใดทำให้ตนเองแท้งลูก หรือยอมให้ผู้อื่นทำให้คนแท้งลูก ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกินหกพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๓๐๒ ผู้ใดทำให้หญิงแท้งลูกโดยหญิงนั้นยินยอม ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ถ้าการกระทำนั้นเป็นเหตุให้หญิงรับอันตรายสาหัสอย่างอื่นด้วย ผู้กระทำความผิดต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินเจ็ดปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นสี่พันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ถ้าการกระทำนั้นเป็นเหตุให้หญิงถึงแก่ความตาย ผู้กระทำความผิดต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสิบปี และปรับไม่เกินสองหมื่นบาท

มาตรา ๓๐๓ ผู้ใดทำให้หญิงแท้งลูกโดยหญิงนั้นไม่ยินยอม ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินเจ็ดปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นสี่พันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ถ้าการกระทำนั้นเป็นเหตุให้หญิงรับอันตรายสาหัสอย่างอื่นด้วย ผู้กระทำความผิดต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงสิบปี และปรับตั้งแต่สองพันบาทถึงสองหมื่นบาท

ถ้าการกระทำนั้นเป็นเหตุให้หญิงถึงแก่ความตาย ผู้กระทำความผิดต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่ห้าปีถึงยี่สิบปี และปรับตั้งแต่หนึ่งหมื่นบาทถึงสี่หมื่นบาท

มาตรา ๓๐๔ ผู้ใดเพียงแต่พยายามกระทำความผิดตามมาตรา ๓๐๑ หรือมาตรา ๓๐๒ วรรคแรก ผู้นั้นไม่ต้องรับโทษ

มาตรา ๓๐๕ ถ้าการกระทำความผิดดังกล่าวในมาตรา ๓๐๑ และมาตรา ๓๐๒ นั้น เป็นการกระทำของนายแพทย์ และ

(๑) จำเป็นต้องกระทำเนื่องจากสุขภาพของหญิงนั้น หรือ

(๒) หญิงมีครรภ์เนื่องจากการกระทำความผิดอาญาตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๒๗๖ มาตรา ๒๗๗ มาตรา ๒๘๒ มาตรา ๒๘๓ หรือมาตรา ๒๘๔

ผู้กระทำไม่มีความผิด

หมวด ๔

ความผิดฐานทอดทิ้งเด็ก คนป่วยเจ็บหรือคนชรา

มาตรา ๓๐๖ ผู้ใดทอดทิ้งเด็กอายุยังไม่เกินเก้าปีไว้ ณ ที่ใด เพื่อให้เด็กนั้นพ้นไปเสียจากตน โดยประการที่ทำให้เด็กนั้นปราศจากผู้ดูแล ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกินหกพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๓๐๗ ผู้ใดมีหน้าที่ตามกฎหมายหรือตามสัญญาต้องดูแลผู้ซึ่งพึ่งตนเองมิได้ เพราะอายุ

ความป่วยเจ็บ ภัยพิการ หรือจิตพิการ ทอดทั้งผู้ซึ่งพึงตนเองมิได้นั้นเสียโดยประการที่น่าจะเป็นเหตุให้เกิดอันตรายแก่ชีวิต ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกินหกพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๓๐๘ ถ้าการกระทำความผิดตามมาตรา ๓๐๖ หรือมาตรา ๓๐๗ เป็นเหตุให้ผู้ถูกทอดทิ้งถึงแก่ความตาย หรือรับอันตรายสาหัส ผู้กระทำความผิดต้องระวางโทษดังที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๒๕๐ มาตรา ๒๕๗ หรือมาตรา ๒๕๘ นั้น

ลักษณะ ๑๑

ความผิดเกี่ยวกับเสรีภาพและชื่อเสียง

หมวด ๑

ความผิดต่อเสรีภาพ

มาตรา ๓๐๙ ผู้ใดข่มขืนใจผู้อื่นให้กระทำการใด ไม่กระทำการใด หรือจำยอมต่อสิ่งใด โดยทำให้กลัวว่าจะเกิดอันตรายต่อชีวิต ร่างกาย เสรีภาพ ชื่อเสียง หรือทรัพย์สินของผู้ถูกข่มขืนใจนั้นเอง หรือของผู้อื่น หรือโดยใช้กำลังประทุษร้ายจนผู้ถูกข่มขืนใจต้องกระทำการนั้น ไม่กระทำการนั้นหรือจำยอมต่อสิ่งนั้น ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกินหกพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ถ้าความผิดตามวรรคแรกได้กระทำโดยมีอาวุธ หรือโดยร่วมกระทำความผิดด้วยกันตั้งแต่ห้าคนขึ้นไป หรือได้กระทำเพื่อให้ผู้ถูกข่มขืนใจทำ ถอน ทำให้เสียหาย หรือทำลายเอกสารสิทธิอย่างใด ผู้กระทำความผิดต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ถ้ากระทำโดยอ้างอำนาจอันชอบหรือไม่อ้างอำนาจอันชอบนั้นจะมีอยู่หรือไม่ ผู้กระทำความผิดต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงเจ็ดปี และปรับตั้งแต่สองพันบาทถึงหนึ่งหมื่นสี่พันบาท

มาตรา ๓๑๐ ผู้ใดหน่วงเหนี่ยวหรือกักขังผู้อื่น หรือกระทำความผิดโดยประการใดให้ผู้อื่นปราศจากเสรีภาพในร่างกาย ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกินหกพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ถ้าการกระทำความผิดตามวรรคแรก เป็นเหตุให้ผู้ถูกหน่วงเหนี่ยวถูกกักขังหรือต้องปราศจากเสรีภาพในร่างกายนั้นถึงแก่ความตาย หรือรับอันตรายสาหัส ผู้กระทำความผิดต้องระวางโทษดังที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๒๕๐ มาตรา ๒๕๗ หรือมาตรา ๒๕๘ นั้น

มาตรา ๓๑๑ ผู้ใดกระทำโดยประมาท และการกระทำนั้นเป็นเหตุให้ผู้อื่นถูกหน่วงเหนี่ยว ถูกกักขัง หรือต้องปราศจากเสรีภาพในร่างกาย ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินสองพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ถ้าการกระทำความผิดตามวรรคแรก เป็นเหตุให้ผู้ถูกหน่วงเหนี่ยวถูกกักขังหรือต้องปราศจากเสรีภาพในร่างกายนั้นถึงแก่ความตาย หรือรับอันตรายสาหัส ผู้กระทำความผิดต้องระวางโทษตั้งแต่จำคุกถึงชีวิต หรือจำคุก ๒๔๑ หรือมาตรา ๓๐๐

มาตรา ๓๑๒ ผู้ใดเพื่อจะเอาคนลงเป็นทาส หรือให้มีฐานะคล้ายทาส นำเข้าในหรือส่งออกป็นนอกราชอาณาจักร พามาจากที่ใด ชื่อ ขาย จำหน่าย รับ หรือหน่วงเหนี่ยวซึ่งบุคคลหนึ่งบุคคลใด ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินเจ็ดปี และปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นสี่พันบาท

มาตรา ๓๑๓* ผู้ใดเพื่อให้ได้มาซึ่งค่าได้

(๑) เอาตัวเด็กอายุไม่เกินสิบห้าปีไป

(๒) เอาตัวบุคคลอายุกว่าสิบห้าปีไป โดยใช้อุบายหลอกลวง ชูเชิญ ใช้อำนาจประทุษร้าย ใช้อำนาจครอบงำผิดคลองธรรม หรือใช้วิธีข่มขืนใจด้วยประการอื่นใด หรือ

(๓) หน่วงเหนี่ยวหรือกักขังบุคคลใด

ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่สิบห้าปีถึงยี่สิบปี และปรับตั้งแต่สามหมื่นบาทถึงสี่หมื่นบาท หรือจำคุกตลอดชีวิต หรือประหารชีวิต

ถ้าการกระทำความผิดตามวรรคแรกเป็นเหตุให้ผู้ถูกเอาตัวไป ผู้ถูกหน่วงเหนี่ยวหรือผู้ถูกกักขังนั้นรับอันตรายสาหัส หรือเป็นการกระทำโดยทรมาน หรือโดยทารุณโหดร้าย จนเป็นเหตุให้ผู้ถูกกระทำนั้นรับอันตรายแก่กาย หรือจิตใจ ผู้กระทำความผิดต้องระวางโทษประหารชีวิต หรือจำคุกตลอดชีวิต

ถ้าการกระทำความผิดนั้นเป็นเหตุให้ผู้ถูกเอาตัวไปผู้ถูกหน่วงเหนี่ยวหรือผู้ถูกกักขังนั้นถึงแก่ความตาย ผู้กระทำความผิดต้องระวางโทษประหารชีวิต

มาตรา ๓๑๔ ผู้ใดเป็นผู้สนับสนุนในการกระทำความผิดตามมาตรา ๓๑๓ ต้องระวางโทษเช่นเดียวกับตัวการในความผิดนั้น

มาตรา ๓๑๕** ผู้ใดกระทำการเป็นคนกลาง โดยเรียก รับหรือยอมจะรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อย่างใดที่มีควรได้จากผู้กระทำความผิดตามมาตรา ๓๑๓ หรือจากผู้ที่จะให้ค่าได้ ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่สิบห้าปีถึงยี่สิบปี และปรับตั้งแต่สามหมื่นบาทถึงสี่หมื่นบาท หรือจำคุกตลอดชีวิต

มาตรา ๓๑๖ ถ้าผู้กระทำความผิดตามมาตรา ๓๑๓ มาตรา ๓๑๔ หรือมาตรา ๓๑๕ จัดให้ผู้ถูกเอาตัวไป ผู้ถูกหน่วงเหนี่ยว หรือผู้ถูกกักขังได้รับเสรีภาพก่อนศาลชั้นต้นพิพากษา โดยผู้นั้นมิได้รับอันตรายสาหัส

*ความเดิมถูกยกเลิก และให้ใช้ความที่พิมพ์ไว้แทน โดยมาตรา ๖ แห่ง พ.ร.บ.แก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๓๐

**ความเดิมถูกยกเลิก และให้ใช้ความที่พิมพ์ไว้แทน โดยมาตรา ๔ แห่ง พ.ร.บ.แก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๒๕

หรือตกอยู่ในภาวะอันใกล้จะเป็นอันตรายต่อชีวิต ให้ลงโทษน้อยกว่าที่กฎหมายกำหนดไว้ แต่ไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่ง

มาตรา ๓๑๗* ผู้ใดโดยปราศจากเหตุอันสมควร พรางเด็กอายุยังไม่เกินสิบห้าปีไปเสียจากบิดามารดา ผู้ปกครองหรือผู้ดูแล ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่สามปีถึงสิบห้าปี และปรับตั้งแต่หกพันบาทถึงสามหมื่นบาท

ผู้ใดโดยทุจริต ซื้อ จำหน่าย หรือรับตัวเด็กซึ่งถูกพรางคามวรคแรก ต้องระวางโทษเช่นเดียวกับผู้พรางนั้น

ถ้าความผิดตามมาตรานี้ได้กระทำเพื่อหากำไร หรือเพื่อการรอนาจาร ผู้กระทำความผิดต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่ห้าปีถึงยี่สิบปี และปรับตั้งแต่หนึ่งหมื่นบาทถึงสี่หมื่นบาท

มาตรา ๓๑๘* ผู้ใดพรางผู้เยาว์อายุกว่าสิบห้าปี แต่ยังไม่เกินสิบแปดปีไปเสียจากบิดามารดา ผู้ปกครอง หรือผู้ดูแล โดยผู้เยาว์นั้นไม่เต็มใจไปด้วย ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่สองปีถึงสิบปี และปรับตั้งแต่สี่พันบาทถึงสองหมื่นบาท

ผู้ใดโดยทุจริต ซื้อ จำหน่าย หรือรับตัวผู้เยาว์ซึ่งถูกพรางคามวรคแรก ต้องระวางโทษเช่นเดียวกับผู้พรางนั้น

ถ้าความผิดตามมาตรานี้ได้กระทำเพื่อหากำไร หรือเพื่อการรอนาจาร ผู้กระทำความผิดต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่สามปีถึงสิบห้าปี และปรับตั้งแต่หกพันบาทถึงสามหมื่นบาท

มาตรา ๓๑๙* ผู้ใดพรางผู้เยาว์อายุกว่าสิบห้าปี แต่ยังไม่เกินสิบแปดปีไปเสียจากบิดามารดา ผู้ปกครอง หรือผู้ดูแล เพื่อหากำไรหรือเพื่อการรอนาจาร โดยผู้เยาว์นั้นเต็มใจไปด้วย ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่สองปีถึงสิบปี และปรับตั้งแต่สี่พันบาทถึงสองหมื่นบาท

ผู้ใดโดยทุจริต ซื้อ จำหน่าย หรือรับตัวผู้เยาว์ซึ่งถูกพรางคามวรคแรก ต้องระวางโทษเช่นเดียวกับผู้พรางนั้น

มาตรา ๓๒๐** ผู้ใดใช้อุบายหลอกลวง ชุ่เชิญ ใช้กำลังประทุษร้าย ใช้อำนาจครอบงำผิดคลองธรรม หรือใช้วิธีข่มขืนใจด้วยประการอื่นใด พาหรือส่งคนออกไปนอกราชอาณาจักร ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่สองปีถึงสิบปี หรือปรับตั้งแต่สี่พันบาทถึงสองหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ถ้าการกระทำความผิดตามวรรคแรก ได้กระทำเพื่อให้ผู้ถูกพาหรือส่งไปนั้นตกอยู่ในอำนาจของผู้อื่น โดยมีขอบด้วยกฎหมาย หรือเพื่อละทิ้งให้เป็นคนอนาถา ผู้กระทำความผิดต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่สามปีถึงสิบห้าปี

*ความเดิมถูกยกเลิกและให้ใช้ความที่พิมพ์ไว้แทน โดยมาตรา ๗ แห่ง พ.ร.บ.แก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ๘) พ.ศ.๒๕๓๐

**ความเดิมถูกยกเลิกและให้ใช้ความที่พิมพ์ไว้แทน โดยมาตรา ๑๐ แห่ง พ.ร.บ.แก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ๕) พ.ศ.๒๕๒๕

และปรับตั้งแต่หกพันบาทถึงสามหมื่นบาท

มาตรา ๓๒๑ ความผิดตามมาตรา ๓๐๔ วรรคแรก มาตรา ๓๑๐ วรรคแรก และมาตรา ๓๑๑ วรรคแรก เป็นความผิดอันยอมความได้

หมวด ๒

ความผิดฐานเปิดเผยความลับ

มาตรา ๓๒๒ ผู้ใดเปิดเผยหรือเอาจดหมาย โทรเลขหรือเอกสารใดๆซึ่งปิดผนึกของผู้อื่นไป เพื่อล่วงรู้ข้อความก็ดี เพื่อนำข้อความในจดหมาย โทรเลข หรือเอกสารเช่นว่านั้นออกเปิดเผยก็ดี ถ้าการกระทำนั้นน่าจะเกิดความเสียหายแก่ผู้หนึ่งผู้ใด ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๓๒๓ ผู้ใดล่วงรู้หรือได้มาซึ่งความลับของผู้อื่น โดยเหตุที่เป็นเจ้าพนักงานผู้มีหน้าที่ โดยเหตุที่ประกอบอาชีพเป็นแพทย์ เกษตรกร คนจำหน่ายยา นางผดุงครรภ์ ผู้พยาบาล นักบวช หมอความ ทนายความ หรือผู้สอบบัญชี หรือโดยเหตุที่เป็นผู้ช่วยในการประกอบอาชีพนั้น แล้วเปิดเผยความลับนั้นในประการที่น่าจะเกิดความเสียหายแก่ผู้หนึ่งผู้ใด ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ผู้รับการศึกษามอบรมในอาชีพดังกล่าวในวรรคแรก เปิดเผยความลับของผู้อื่น อันคนได้ล่วงรู้หรือได้มาในการศึกษามอบรมนั้น ในประการที่น่าจะเกิดความเสียหายแก่ผู้หนึ่งผู้ใด ต้องระวางโทษเช่นเดียวกัน

มาตรา ๓๒๔ ผู้ใดโดยเหตุที่ตนมีตำแหน่งหน้าที่ วิชาชีพหรืออาชีพอันเป็นที่ไว้วางใจ ล่วงรู้หรือได้มาซึ่งความลับของผู้อื่นเกี่ยวกับอุตสาหกรรม การค้นพบ หรือการนิมิตในวิทยาศาสตร์ เปิดเผยหรือให้ความลับนั้นเพื่อประโยชน์ตนเองหรือผู้อื่น ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๓๒๕ ความผิดในหมวดนี้เป็นความผิดอันยอมความได้

หมวด ๓

ความผิดฐานหมิ่นประมาท

มาตรา ๓๒๖* ผู้ใดใส่ความผู้อื่นต่อบุคคลที่สาม โดยประการที่น่าจะ使人อื่นนั้นเสียชื่อเสียง ถูกดูหมิ่นหรือถูกเกลียดชัง ผู้นั้นกระทำความผิดฐานหมิ่นประมาท ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับ

*ความเดิมถูกยกเลิก และให้ใช้ความที่พิมพ์ไว้แทน โดยมาตรา ๓ แห่ง พ.ร.บ.แก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ๑๑) พ.ศ. ๒๕๓๔

ไม่เกินสองหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๓๒๗ ผู้ใดใส่ความผู้ตายต่อบุคคลที่สามและการใส่ความนั้นน่าจะเป็นเหตุให้ บิดา มารดา คู่สมรสหรือบุตรของผู้ตายเสียชื่อเสียง ถูกดูหมิ่นหรือถูกเกลียดชัง ผู้นั้นกระทำความผิดฐานหมิ่นประมาท ต้องระวางโทษดังบัญญัติไว้ในมาตรา ๓๒๖ นั้น

มาตรา ๓๒๘* ถ้าความผิดฐานหมิ่นประมาทได้กระทำการโดยการโฆษณาด้วยเอกสาร ภาพวาด ภาพระบายสี ภาพยนตร์ ภาพหรือตัวอักษร ที่ทำให้ปรากฏไม่ว่าด้วยวิธีใด ๆ แผ่นเสียง หรือสิ่งบันทึกเสียง บันทึกภาพหรือบันทึกอักษร กระทำการโดยการกระจายเสียง หรือการกระจายภาพ หรือโดยกระทำการป่าวประกาศด้วยวิธีอื่น ผู้กระทำความผิดต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสองปี และปรับไม่เกินสองแสนบาท

มาตรา ๓๒๙ ผู้ใดแสดงความคิดเห็นหรือข้อความใดโดยสุจริต

- (๑) เพื่อความชอบธรรม ป้องกันตนหรือป้องกันส่วนได้เสียเกี่ยวกับตนตามคลองธรรม
 - (๒) ในฐานะเป็นเจ้าพนักงานปฏิบัติการตามหน้าที่
 - (๓) ดิชม ด้วยความเป็นธรรม ซึ่งบุคคลหรือสิ่งใดอันเป็นวิสัยของประชาชนย่อมกระทำ หรือ
 - (๔) ในการแจ้งข่าวด้วยความเป็นธรรมเรื่องการดำเนินการอันเปิดเผยในศาลหรือในการประชุม
- ผู้นั้นไม่มีความผิดฐานหมิ่นประมาท

มาตรา ๓๓๐ ในกรณีหมิ่นประมาท ถ้าผู้ถูกกล่าวหากระทำความผิดพิสูจน์ได้ว่าข้อที่กล่าวว่าเป็นหมิ่นประมาทนั้นเป็นความจริง ผู้นั้นไม่ต้องรับโทษ

แต่ห้ามไม่ให้พิสูจน์ ถ้าข้อที่กล่าวว่าเป็นหมิ่นประมาทนั้นเป็นการใส่ความในเรื่องส่วนตัว และการพิสูจน์จะไม่เป็นประโยชน์แก่ประชาชน

มาตรา ๓๓๑ คู่ความ หรือทนายความของคู่ความ ซึ่งแสดงความคิดเห็นหรือข้อความในกระบวนการพิจารณาคดีในศาล เพื่อประโยชน์แก่คดีของตน ไม่มีความผิดฐานหมิ่นประมาท

มาตรา ๓๓๒ ในคดีหมิ่นประมาทซึ่งมีคำพิพากษาว่าจำเลยมีความผิด ศาลอาจสั่ง

- (๑) ให้ชด และทำลายวัตถุหรือส่วนของวัตถุที่มีข้อความหมิ่นประมาท
- (๒) ให้โฆษณาคำพิพากษาทั้งหมด หรือแต่บางส่วนในหนังสือพิมพ์หนึ่งฉบับหรือหลายฉบับ ครั้งเดียวหรือหลายครั้ง โดยให้จำเลยเป็นผู้ชำระค่าโฆษณา

มาตรา ๓๓๓ ความผิดในหมวดนี้เป็นความผิดอันยอมความได้

ถ้าผู้เสียหายในความผิดฐานหมิ่นประมาทตายเสียก่อนร้องทุกข์ ให้บิดา มารดา คู่สมรสหรือบุตรของผู้เสียหายร้องทุกข์ได้ และให้ถือว่าเป็นผู้เสียหาย

*ความเดิมถูกยกเลิก และให้ใช้ความที่พิมพ์ไว้แทน โดยมาตรา ๔ แห่ง พ.ร.บ. แก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ๑๑) พ.ศ. ๒๕๓๕

ลักษณะ ๑๒

ความผิดเกี่ยวกับทรัพย์

หมวด ๑

ความผิดฐานลักทรัพย์และชิงทรัพย์

มาตรา ๓๓๔ ผู้ใดเอาทรัพย์ของผู้อื่น หรือที่ผู้อื่นเป็นเจ้าของรวมอยู่ด้วยไปโดยทุจริต ผู้นั้นกระทำความผิดฐานลักทรัพย์ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี และปรับไม่เกินหกพันบาท

มาตรา ๓๓๕* ผู้ใดลักทรัพย์

- (๑) ในเวลากลางคืน
- (๒) ในที่หรือบริเวณที่มีเหตุเพลิงไหม้ การระเบิด อุทกภัย หรือในที่หรือบริเวณที่มีอุบัติเหตุ เหตุทุกภัยแก่รถไฟ หรือยานพาหนะอื่นที่ประชาชนโดยสาร หรือภัยพิบัติอื่นทำนองเดียวกัน หรืออาศัยโอกาสที่มีเหตุเช่นนั้น หรืออาศัยโอกาสที่ประชาชนกำลังตื่นกลัวอันตรายใดๆ
- (๓) โดยทำอันตรายถึงแก่ชีวิตสำหรับคุ้มครองบุคคลหรือทรัพย์ หรือโดยผ่านสิ่งเช่นนั้นเข้าไปด้วยประการใดๆ
- (๔) โดยเข้าทางช่องทางซึ่งได้ทำขึ้นโดยไม่ได้จ้างให้เป็นทางคนเข้าหรือเข้าทางช่องทางซึ่งผู้เป็นใจเปิดไว้ให้
- (๕) โดยแปลงตัวหรือปลอมตัวเป็นผู้อื่น มอมหน้าหรือทำด้วยประการอื่นเพื่อไม่ให้เห็นหรือจำหน้าได้
- (๖) โดยลงว่าเป็นเจ้าพนักงาน
- (๗) โดยมีอาวุธ หรือโดยร่วมกระทำความผิดด้วยกันตั้งแต่สองคนขึ้นไป
- (๘) ในเคหสถาน สถานที่ราชการหรือสถานที่ที่จัดไว้เพื่อให้บริการสาธารณะที่คนได้เข้าไปโดยไม่ได้รับอนุญาต หรือซ่อนตัวอยู่ในสถานที่นั้นๆ
- (๙) ในสถานที่บูชาสาธารณะ สถานีรถไฟ ท่าอากาศยาน ที่จอดรถ หรือเรือสาธารณะ สาธารณสถานสำหรับขนถ่ายสินค้า หรือในบริเวณสาธารณะ
- (๑๐) ที่ใช้หรือมีไว้เพื่อสาธารณะประโยชน์
- (๑๑) ที่เป็นของนายจ้างหรือที่อยู่ในความครอบครองของนายจ้าง
- (๑๒) ที่เป็นของผู้มีอาชีพกสิกรรม บรรดาที่เป็นผลิตภัณฑ์ พืชพันธุ์ สัตว์ หรือเครื่องมืออันมีไว้

*ความเดิมถูกยกเลิก และให้ใช้ความที่พิมพ์ไว้แทน โดยมาตรา ๑๑ แห่ง พ.ร.บ.แก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๒๕

สำหรับประกอบพิธีกรรมหรือได้มาจากการพิธีกรรมนั้น

ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงห้าปี และปรับตั้งแต่สองพันบาทถึงหนึ่งหมื่นบาท

ถ้าความผิดความผิดแรกเป็นการกระทำที่ประกอบด้วยลักษณะดังที่บัญญัติไว้ในอนุมาตราดังกล่าว แล้วตั้งแต่สองอนุมาตราขึ้นไป ผู้กระทำความผิดต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงเจ็ดปี และปรับตั้งแต่สองพันบาทถึงหนึ่งหมื่นสี่พันบาท

ถ้าความผิดความผิดแรกเป็นการกระทำต่อทรัพย์สินที่เป็นโค กระบือ เครื่องกล หรือเครื่องจักรที่ผู้มีอาชีพกสิกรรมมิใช่สำหรับประกอบพิธีกรรม ผู้กระทำความผิดต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่สามปีถึงสิบปี และปรับตั้งแต่หกพันบาทถึงสองหมื่นบาท*

ถ้าการกระทำความผิดดังกล่าวในมาตรานี้เป็นการกระทำด้วยความจำใจหรือความยากจนเหลือทนทาน และทรัพย์สินนั้นมีราคาเล็กน้อย ศาลจะลงโทษผู้กระทำความผิดดังที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๓๓๔ ก็ได้

มาตรา ๓๓๕ ทวิ** ผู้ใดลักทรัพย์ที่เป็นพระพุทธรูปหรือวัตถุในทางศาสนา ถ้าทรัพย์สินนั้นเป็นที่สักการบูชาของประชาชน หรือเก็บรักษาไว้เป็นสมบัติของชาติ หรือส่วนหนึ่งส่วนใดของพระพุทธรูปหรือวัตถุดังกล่าว ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่สามปีถึงสิบปี และปรับตั้งแต่หกพันบาทถึงสองหมื่นบาท

ถ้าการกระทำความผิดความผิดแรก ได้กระทำในวัด สำนักสงฆ์สถานอันเป็นที่เคารพในทางศาสนา โบราณสถานอันเป็นทรัพย์สินของแผ่นดิน สถานที่ราชการหรือพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ ผู้กระทำความผิดต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่ห้าปีถึงสิบห้าปี และปรับตั้งแต่หนึ่งหมื่นบาทถึงสามหมื่นบาท

มาตรา ๓๓๖ ผู้ใดลักทรัพย์โดยฉกฉวยเอาซึ่งหน้า ผู้นั้นกระทำความผิดฐานวิงวาททรัพย์ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปี และปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท

ถ้าการวิงวาททรัพย์เป็นเหตุให้ผู้อื่นรับอันตรายแก่กายหรือจิตใจ ผู้กระทำความผิดต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่สองปีถึงเจ็ดปี และปรับตั้งแต่สี่พันบาทถึงหนึ่งหมื่นสี่พันบาท

ถ้าการวิงวาททรัพย์เป็นเหตุให้ผู้อื่นรับอันตรายสาหัส ผู้กระทำความผิดต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่สามปีถึงสิบปี และปรับตั้งแต่หกพันบาทถึงสองหมื่นบาท

ถ้าการวิงวาททรัพย์เป็นเหตุให้ผู้อื่นถึงแก่ความตาย ผู้กระทำความผิดต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่ห้าปีถึงสิบห้าปี และปรับตั้งแต่หนึ่งหมื่นบาทถึงสามหมื่นบาท

มาตรา ๓๓๖ ทวิ*** ผู้ใดกระทำความผิดตามมาตรา ๓๓๔ มาตรา ๓๓๕ มาตรา ๓๓๕ ทวิ หรือมาตรา ๓๓๖ โดยแต่งเครื่องแบบทหารหรือตำรวจหรือแต่งกายให้เข้าใจว่าเป็นทหารหรือตำรวจ หรือโดยมี

*ความเดิมในมาตรา ๓๓๕ วรรคสี่ ถูกยกเลิกและให้ใช้ความที่พิมพ์ไว้แทนโดยมาตรา ๓ แห่ง พ.ร.บ.แก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ๗) พ.ศ.๒๕๓๐

**ความเดิมถูกยกเลิก และให้ใช้ความที่พิมพ์ไว้แทน โดยมาตรา ๑๒ แห่ง พ.ร.บ.แก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ๕) พ.ศ.๒๕๒๕

***มาตรา ๓๓๖ ทวิ เพิ่มเติมโดยข้อ ๑๓ แห่งประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๑๑ ลงวันที่ ๒๑ พฤศจิกายน ๒๕๑๔

หรือใช้อาวุธปืนหรือวัตถุระเบิด หรือโดยใช้ยานพาหนะเพื่อสะดวกแก่การกระทำความผิดหรือการพาทรัพย์นั้นไป หรือเพื่อให้พ้นการจับกุม ต้องระวางโทษหนักกว่าที่บัญญัติไว้ในมาตรานั้น ๆ ึ่งหนึ่ง

หมวด ๒

ความผิดฐานกรรโชก

ริดเอาทรัพย์ ชิงทรัพย์และปล้นทรัพย์

มาตรา ๓๓๗ ผู้ใดข่มขืนใจผู้อื่นให้ยอมให้ หรือยอมจะให้คนหรือผู้อื่นได้ประโยชน์ในลักษณะที่เป็น ทรัพย์สิน โดยใช้กำลังประทุษร้ายหรือโดยขู่เข็ญว่าจะทำอันตรายต่อชีวิต ร่างกาย เสรีภาพ ชื่อเสียงหรือทรัพย์ สินของผู้ถูกขู่เข็ญ หรือของบุคคลที่สาม จนผู้ถูกข่มขืนใจยอมเช่นนั้น ผู้นั้นกระทำความผิดฐานกรรโชก ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปี และปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท

ถ้าความผิดฐานกรรโชกได้กระทำโดย

(๑) ขู่ว่าจะฆ่า ขู่จะทำร้ายร่างกายให้ผู้ถูกข่มขืนใจหรือผู้อื่นได้รับอันตรายสาหัส หรือขู่จะทำ ให้เกิดเพลิงไหม้แก่ทรัพย์ของผู้ถูกข่มขืนใจ หรือผู้อื่น หรือ

(๒) มีอาวุธติดตัวมาขู่เข็ญ

ผู้กระทำความผิดต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หกเดือนถึงเจ็ดปี และปรับตั้งแต่หนึ่งพันบาทถึงหนึ่งหมื่นสี่พันบาท

มาตรา ๓๓๘ ผู้ใดข่มขืนใจผู้อื่น ให้ยอมให้ หรือยอมจะให้คนหรือผู้อื่นได้ประโยชน์ในลักษณะที่ เป็นทรัพย์สิน โดยขู่เข็ญว่าจะเปิดเผยความลับ ซึ่งการเปิดเผยนั้นจะทำให้ผู้ถูกขู่เข็ญหรือบุคคลที่สามเสียหาย จนผู้ถูกข่มขืนใจยอมเช่นนั้น ผู้นั้นกระทำความผิดฐานริดเอาทรัพย์ ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงสิบปี และปรับตั้งแต่สองพันบาทถึงสองหมื่นบาท

มาตรา ๓๓๙* ผู้ใดลักทรัพย์โดยใช้กำลังประทุษร้าย หรือขู่เข็ญว่าในทันใดนั้นจะใช้กำลังประทุษร้าย เพื่อ

(๑) ให้ความสะดวกแก่การลักทรัพย์หรือการพาทรัพย์นั้นไป

(๒) ให้ขึ้นให้ชิงทรัพย์นั้น

(๓) ยึดถือเอาทรัพย์นั้นไว้

(๔) ปกปิดการกระทำความผิดนั้น หรือ

(๕) ให้พ้นจากการจับกุม

ผู้นั้นกระทำความผิดฐานชิงทรัพย์ ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่ห้าปีถึงสิบปี และปรับตั้งแต่หนึ่งหมื่น บาทถึงสองหมื่นบาท

*ความเดิมถูกยกเลิก และให้ใช้ความที่พิมพ์ไว้แทน โดยข้อ ๑๔ แห่งประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๑๑ ลงวันที่ ๒๑ พฤศจิกายน ๒๕๑๔

ถ้าความผิดนั้นเป็นการกระทำที่ประกอบด้วยลักษณะดังที่บัญญัติไว้ในอนุมาตราหนึ่งอนุมาตราใดแห่งมาตรา ๓๓๕ หรือเป็นการกระทำต่อทรัพย์ที่เป็นโค กระบือ เครื่องกลหรือเครื่องจักรที่มีอาชัปกสิกรรมมิไว้สำหรับประกอบกสิกรรม ผู้กระทำความผิดต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่สิบปีถึงสิบห้าปีและปรับตั้งแต่สองหมื่นบาทถึงสามหมื่นบาท*

ถ้าการชิงทรัพย์เป็นเหตุให้ผู้อื่นรับอันตรายแก่กายหรือจิตใจ ผู้กระทำความผิดต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่สิบปีถึงยี่สิบปี และปรับตั้งแต่สองหมื่นบาทถึงสี่หมื่นบาท

ถ้าการชิงทรัพย์เป็นเหตุให้ผู้อื่นรับอันตรายสาหัส ผู้กระทำความผิดต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่สิบห้าปีถึงยี่สิบปี และปรับตั้งแต่สามหมื่นบาทถึงสี่หมื่นบาท

ถ้าการชิงทรัพย์เป็นเหตุให้ผู้อื่นถึงแก่ความตาย ผู้กระทำความผิดต้องระวางโทษประหารชีวิตหรือจำคุกตลอดชีวิต

มาตรา ๓๓๕ ทวิ** ถ้าการชิงทรัพย์ได้กระทำความผิดตามมาตรา ๓๓๕ ทวิ วรรคแรก ผู้กระทำความผิด ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่สิบปีถึงสิบห้าปี และปรับตั้งแต่สองหมื่นบาทถึงสามหมื่นบาท***

ถ้าการชิงทรัพย์นั้นเป็นการกระทำในสถานที่ดังที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๓๓๕ วรรคสองด้วย ผู้กระทำความผิดต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่สิบปีถึงยี่สิบปี และปรับตั้งแต่สองหมื่นบาทถึงสี่หมื่นบาท

ถ้าการชิงทรัพย์ตามวรรคแรกหรือวรรคสองเป็นเหตุให้ผู้อื่นรับอันตรายแก่กายหรือจิตใจ ผู้กระทำความผิดต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่ห้าปีถึงยี่สิบปี และปรับตั้งแต่สามหมื่นบาทถึงสี่หมื่นบาท

ถ้าการชิงทรัพย์ตามวรรคแรกหรือวรรคสองเป็นเหตุให้ผู้อื่นรับอันตรายสาหัส ผู้กระทำความผิดต้องระวางโทษจำคุกตลอดชีวิต หรือจำคุกตั้งแต่สิบห้าปีถึงยี่สิบปี

ถ้าการชิงทรัพย์ตามวรรคแรกหรือวรรคสองเป็นเหตุให้ผู้อื่นถึงแก่ความตาย ผู้กระทำความผิดต้องระวางโทษประหารชีวิต

มาตรา ๓๔๐**** ผู้ใดชิงทรัพย์โดยร่วมกันกระทำความผิดด้วยกันตั้งแต่สามคนขึ้นไป ผู้นั้นกระทำความผิดฐานปล้นทรัพย์ ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่สิบปีถึงสิบห้าปี และปรับตั้งแต่สองหมื่นบาทถึงสามหมื่นบาท

*ความเดิมในมาตรา ๓๓๕ วรรคสอง ถูกยกเลิกและให้ใช้ความที่พิมพ์ไว้แทน โดยมาตรา ๑๓ แห่ง พ.ร.บ. แก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๒๕

**ความเดิมถูกยกเลิก และให้ใช้ความที่พิมพ์ไว้แทน โดยข้อ ๑๔ แห่งประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๑๑ ลงวันที่ ๒๑ พฤศจิกายน ๒๕๑๔

***ความเดิมในมาตรา ๓๓๕ ทวิ วรรคแรก ถูกยกเลิก และให้ใช้ความที่พิมพ์ไว้แทน โดยมาตรา ๑๔ แห่ง พ.ร.บ. แก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๒๕

****ความเดิมถูกยกเลิก และให้ใช้ความที่พิมพ์ไว้แทน โดยข้อ ๑๔ แห่งประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๑๑ ลงวันที่ ๒๑ พฤศจิกายน ๒๕๑๔

ถ้าในการปล้นทรัพย์ผู้กระทำแม้แต่คนหนึ่งคนใดมีอาวุธติดตัวไปด้วย ผู้กระทำความผิดต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่สิบสองปีถึงยี่สิบปี และปรับตั้งแต่สองหมื่นสี่พันบาทถึงสี่หมื่นบาท

ถ้าการปล้นทรัพย์เป็นเหตุให้ผู้อื่นรับอันตรายสาหัส ผู้กระทำความผิดต้องระวางโทษจำคุกตลอดชีวิต หรือจำคุกตั้งแต่สิบห้าปีถึงยี่สิบปี

ถ้าการปล้นทรัพย์ได้กระทำโดยแสดงความทารุณจนเป็นเหตุให้ผู้อื่นรับอันตรายแก่กายหรือจิตใจ ใช้อินยัง ใช้อาวุธระเบิด หรือกระทำทรมาน ผู้กระทำความผิดต้องระวางโทษจำคุกตลอดชีวิต หรือจำคุกตั้งแต่สิบห้าปีถึงยี่สิบปี

ถ้าการปล้นทรัพย์เป็นเหตุให้ผู้อื่นถึงแก่ความตาย ผู้กระทำความผิดต้องระวางโทษประหารชีวิต

มาตรา ๓๔๐ ทวิ* ถ้าการปล้นทรัพย์ได้กระทำต่อทรัพย์ตามมาตรา ๓๓๕ ทวิ วรรคแรก ผู้กระทำความผิดต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่สิบปีถึงยี่สิบปี และปรับตั้งแต่สองหมื่นบาทถึงสี่หมื่นบาท

ถ้าการปล้นทรัพย์นั้นเป็นการกระทำในสถานที่ดังที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๓๓๕ ทวิ วรรคสองด้วย ผู้กระทำความผิดต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่สิบห้าปีถึงยี่สิบปี และปรับตั้งแต่สามหมื่นบาทถึงสี่หมื่นบาท

ถ้าการปล้นทรัพย์ตามวรรคแรกหรือวรรคสอง ผู้กระทำแม้แต่คนหนึ่งคนใดมีอาวุธติดตัวไปด้วย ผู้กระทำความผิดต้องระวางโทษจำคุกตลอดชีวิตหรือจำคุกตั้งแต่สิบห้าปีถึงยี่สิบปี

ถ้าการปล้นทรัพย์ตามวรรคแรกหรือวรรคสองเป็นเหตุให้ผู้อื่นรับอันตรายสาหัส ผู้กระทำความผิดต้องระวางโทษจำคุกตลอดชีวิต

ถ้าการปล้นทรัพย์ตามวรรคแรกหรือวรรคสองได้กระทำโดยแสดงความทารุณจนเป็นเหตุให้ผู้อื่นรับอันตรายแก่กายหรือจิตใจ ใช้อินยัง ใช้อาวุธระเบิด หรือกระทำทรมาน ผู้กระทำความผิดต้องระวางโทษประหารชีวิต หรือจำคุกตลอดชีวิต

ถ้าการปล้นทรัพย์ตามวรรคแรกหรือวรรคสองเป็นเหตุให้ผู้อื่นถึงแก่ความตาย ผู้กระทำความผิดต้องระวางโทษประหารชีวิต

มาตรา ๓๔๐ ทริ** ผู้ใดกระทำความผิดตามมาตรา ๓๓๙ มาตรา ๓๓๙ ทวิ มาตรา ๓๔๐ หรือมาตรา ๓๔๐ ทวิ โดยแต่งเครื่องแบบทหารหรือตำรวจหรือแต่งกายให้เข้าใจว่าเป็นทหารหรือตำรวจ หรือโดยมีหรือใช้อาวุธปืนหรือวัตถุระเบิด หรือโดยใช้อานพาหนะเพื่อกระทำความผิด หรือพาทรัพย์นั้นไป หรือเพื่อให้พ้นการจับกุม ต้องระวางโทษหนักกว่าที่บัญญัติไว้ในมาตรานั้น ๆ ึ่งหนึ่ง

*ความเดิมถูกยกเลิก และให้ใช้ความที่พิมพ์ไว้แทน โดยข้อ ๑๔ แห่งประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๑๑ ลงวันที่ ๒๑ พฤศจิกายน ๒๕๑๔

**มาตรา ๓๔๐ ทริ เพิ่มเติมโดยข้อ ๑๔ แห่งประกาศคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๑๑ ลงวันที่ ๒๑ พฤศจิกายน ๒๕๑๔

หมวด ๓

ความผิดฐานฉ้อโกง

มาตรา ๓๔๑ ผู้ใดโดยทุจริต หลอกลวงผู้อื่นด้วยการแสดงข้อความอันเป็นเท็จ หรือปกปิดข้อความจริงซึ่งควรบอกให้แจ้ง และโดยการหลอกลวงดังกล่าวนี้ ได้ไปซึ่งทรัพย์สินจากผู้ถูกหลอกลวงหรือบุคคลที่สาม หรือทำให้ผู้ถูกหลอกลวงหรือบุคคลที่สาม ทำ ถอนหรือทำลายเอกสารสิทธิ ผู้นั้นกระทำความผิดฐานฉ้อโกง ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกินหกพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๓๔๒ ถ้าในการกระทำความผิดฐานฉ้อโกง ผู้กระทำ

(๑) แสดงตนเป็นคนอื่น หรือ

(๒) อาศัยความเบาปัญญาของผู้ถูกหลอกลวงซึ่งเป็นเด็ก หรืออาศัยความอ่อนแอแห่งจิตของผู้ถูกหลอกลวง

ผู้กระทำความผิดต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๓๔๓ ถ้าการกระทำความผิดตามมาตรา ๓๔๑ ได้กระทำด้วยการแสดงข้อความอันเป็นเท็จต่อประชาชน หรือด้วยการปกปิดความจริงซึ่งควรบอกให้แจ้งแก่ประชาชน ผู้กระทำความผิดต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปีหรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ถ้าการกระทำความผิดดังกล่าวในวรรคแรก ต้องด้วยลักษณะดังกล่าวในมาตรา ๓๔๒ อนุมาตราหนึ่ง อนุมาตราใดด้วย ผู้กระทำความผิดต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หกเดือนถึงเจ็ดปี และปรับตั้งแต่หนึ่งพันบาทถึงหนึ่งหมื่นสี่พันบาท

มาตรา ๓๔๔ ผู้ใดโดยทุจริต หลอกลวงบุคคลตั้งแต่สิบคนขึ้นไปให้ประกอบการงานอย่างใด ๆ ให้แก่ตนหรือให้แก่บุคคลที่สาม โดยจะไม่ใช่ค่าแรงงานหรือค่าจ้างแก่บุคคลเหล่านั้น หรือโดยจะใช้ค่าแรงงานหรือค่าจ้างแก่บุคคลเหล่านั้นต่ำกว่าที่ตกลงกัน ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกินหกพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๓๔๕ ผู้ใดสั่งซื้อและบริโภคอาหารหรือเครื่องดื่ม หรือเข้าอยู่ในโรงแรม โดยรู้ว่าตนไม่สามารถชำระค่าอาหาร ค่าเครื่องดื่ม หรือค่าอยู่ในโรงแรมนั้น ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามเดือน หรือปรับไม่เกินห้าร้อยบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๓๔๖ ผู้ใดเพื่อเอาทรัพย์สินของผู้อื่นเป็นของตนหรือของบุคคลที่สาม ชักจูงผู้หนึ่งผู้ใดให้จำหน่ายโดยเสียเปรียบซึ่งทรัพย์สิน โดยอาศัยเหตุที่ผู้ถูกชักจูงมีจิตอ่อนแอหรือเป็นเด็กเบาปัญญา และไม่สามารถเข้าใจความควรซึ่งสารสำคัญแห่งการกระทำของตน จนผู้ถูกชักจูงจำหน่ายซึ่งทรัพย์สินนั้น ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสองปี หรือปรับไม่เกินสี่พันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๓๔๗ ผู้ใดเพื่อให้ตนเองหรือผู้อื่นได้รับประโยชน์จากการประกันวินาศภัย แก่ผู้ใดทำให้เกิดเสียหายแก่ทรัพย์สินอันเป็นวัตถุที่เอาประกันภัย ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๓๔๘ ความผิดในหมวดนี้ นอกจากความผิดตามมาตรา ๓๔๓ เป็นความผิดอันยอมความได้

หมวด ๔

ความผิดฐานโกงเจ้าหนี้

มาตรา ๓๔๙ ผู้ใดเอาไปเสีย ทำให้เสียหาย ทำลาย ทำให้เสื่อมค่าหรือทำให้ไร้ประโยชน์ซึ่งทรัพย์สินคนจำนำไว้แก่ผู้อื่น ถ้าได้กระทำให้เกิดความเสียหายแก่ผู้รับจำนำ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสองปี หรือปรับไม่เกินสี่พันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๓๕๐ ผู้ใดเพื่อมิให้เจ้าหนี้ของคนหรือของผู้อื่นได้รับชำระหนี้ทั้งหมดหรือแต่บางส่วน ซึ่งได้ใช้หรือจะใช้สิทธิเรียกร้องทางศาลให้ชำระหนี้ ย้ายไปเสีย ซ่อนเร้นหรือโอนไปให้แก่ผู้อื่นซึ่งทรัพย์สินใดก็ดี แก่ผู้ใดให้ตนเองเป็นหนี้จำนวนใดอันไม่เป็นความจริงก็ดี ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสองปีหรือปรับไม่เกินสี่พันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๓๕๑ ความผิดในหมวดนี้เป็นความผิดอันยอมความได้

หมวด ๕

ความผิดฐานยักยอก

มาตรา ๓๕๒ ผู้ใดครอบครองทรัพย์สินซึ่งเป็นของผู้อื่นหรือซึ่งผู้อื่นเป็นเจ้าของรวมอยู่ด้วย เบียดบังเอาทรัพย์สินนั้นเป็นของตนเองหรือบุคคลที่สามโดยทุจริต ผู้นั้นกระทำความผิดฐานยักยอก ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปีหรือปรับไม่เกินหกพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ถ้าทรัพย์สินนั้นได้ตกมาอยู่ในความครอบครองของผู้กระทำความผิด เพราะผู้อื่นส่งมอบให้โดยสำคัญผิดไปด้วยประการใด หรือเป็นทรัพย์สินหาย ซึ่งผู้กระทำความผิดเก็บได้ ผู้กระทำต้องระวางโทษแต่เพียงกึ่งหนึ่ง

มาตรา ๓๕๓ ผู้ใดได้รับมอบหมายให้จัดการทรัพย์สินของผู้อื่นหรือทรัพย์สินซึ่งผู้อื่นเป็นเจ้าของรวมอยู่ด้วย กระทำผิดหน้าที่ของตนด้วยประการใด ๆ โดยทุจริต จนเป็นเหตุให้เกิดความเสียหายแก่ประโยชน์ในลักษณะที่เป็นทรัพย์สินของผู้นั้น ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกินหกพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๓๕๔ ถ้าการกระทำความผิดตามมาตรา ๓๕๒ หรือมาตรา ๓๕๓ ได้กระทำในฐานที่ผู้กระทำ

ความผิดเป็นผู้จัดการทรัพย์สินของผู้อื่นตามคำสั่งของศาล หรือตามพันธกรรม หรือในฐานะผู้มีอาชีพหรือ
ธุรกิจอันยอมเป็นที่ไว้วางใจของประชาชน ผู้กระทำความผิดระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปี หรือปรับไม่เกิน
หนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๓๕๕ ผู้ใดเก็บได้ซึ่งสิ่งสละหรือทรัพย์สินอันมีค่า อันซ่อนหรือฝังไว้โดยพฤติการณ์ซึ่งไม่มีผู้ใด
อ้างว่าเป็นเจ้าของได้ แล้วเบียดบังเอาทรัพย์สินนั้นเป็นของคนหรือของผู้อื่น ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี
หรือปรับไม่เกินสองพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๓๕๖ ความผิดในหมวดนี้เป็นความผิดอันยอมความได้

หมวด ๖

ความผิดฐานรับของโจร

มาตรา ๓๕๗ ผู้ใดช่วยซ่อนเร้น ช่วยจำหน่าย ช่วยพาเอาไปเสีย ซื้อ รับจำนำ หรือรับไว้โดยประการ
ใดซึ่งทรัพย์สินอันได้มาโดยการกระทำความผิด ถ้าความผิดนั้นเข้าลักษณะลักทรัพย์ ชิงทรัพย์ กรรโชก ริดเอา
ทรัพย์ ชิงทรัพย์ ปล้นทรัพย์ ฉ้อโกง ยักยอกหรือเจ้าพนักงานยักยอกทรัพย์ ผู้นั้นกระทำความผิดฐานรับของโจร
ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ถ้าการกระทำความผิดฐานรับของโจรนั้น ได้กระทำเพื่อค่ากำไรมาก หรือได้กระทำความผิดทรัพย์สินอันได้มาโดย
การลักทรัพย์ ตามมาตรา ๓๓๕ (๑๐) ชิงทรัพย์หรือปล้นทรัพย์ ผู้กระทำความผิดระวางโทษจำคุกตั้งแต่หกเดือน
ถึงสิบปี และปรับตั้งแต่หนึ่งพันบาทถึงสองหมื่นบาท

ถ้าการกระทำความผิดฐานรับของโจรนั้น ได้กระทำความผิดทรัพย์สินอันได้มา โดยการลักทรัพย์ตามมาตรา
๓๓๕ ทวิ การชิงทรัพย์ตามมาตรา ๓๓๕ ทวิ หรือการปล้นทรัพย์ตามมาตรา ๓๔๐ ทวิ ผู้กระทำความผิดระวางโทษ
จำคุกตั้งแต่ห้าปีถึงสิบห้าปี และปรับตั้งแต่หนึ่งหมื่นบาทถึงสามหมื่นบาท*

หมวด ๗

ความผิดฐานทำให้เสียทรัพย์

มาตรา ๓๕๘ ผู้ใดทำให้เสียหาย ทำลาย ทำให้เสื่อมค่าหรือทำให้ไร้ประโยชน์ซึ่งทรัพย์สินของผู้อื่นหรือ
ผู้อื่นเป็นเจ้าของรวมอยู่ด้วย ผู้นั้นกระทำความผิดฐานทำให้เสียทรัพย์ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี หรือ
ปรับไม่เกินหกพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๓๕๙ ถ้าการกระทำความผิดตามมาตรา ๓๕๘ ได้กระทำความ

*มาตรา ๓๕๗ วรรคสาม เพิ่มเติมโดยมาตรา ๖ แห่ง พ.ร.บ. แก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๒

- (๑) เครื่องกลหรือเครื่องจักรที่ใช้ในการประกอบกิจกรรม หรืออุตสาหกรรม
- (๒) ปศุสัตว์
- (๓) ยวดยานหรือสัตว์พาหนะที่ใช้ในการขนส่งสาธารณะหรือในการประกอบกิจกรรม หรืออุตสาหกรรม

หรือ

- (๔) พืชหรือพืชผลของกสิกร

ผู้กระทำความผิดต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๓๖๐ ผู้ใดทำให้เสียหาย ทำลาย ทำให้เสื่อมค่าหรือทำให้ไร้ประโยชน์ซึ่งทรัพย์ที่ใช่หรือมิใช่เพื่อสาธารณประโยชน์ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๓๖๐ ทวิ* ผู้ใดทำให้เสียหาย ทำลาย ทำให้เสื่อมค่า หรือทำให้ไร้ประโยชน์ ซึ่งทรัพย์ตามมาตรา ๓๓๕ ทวิ วรรคหนึ่ง ที่ประดิษฐานอยู่ในสถานที่ตามมาตรา ๓๓๕ ทวิ วรรคสอง ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสิบปี หรือปรับไม่เกินสองหมื่นบาท ทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๓๖๑ ความผิดตามมาตรา ๓๕๘ และมาตรา ๓๕๙ เป็นความผิดอันยอมความได้

หมวด ๘

ความผิดฐานบุกรุก

มาตรา ๓๖๒ ผู้ใดเข้าไปในอสังหาริมทรัพย์ของผู้อื่น เพื่อถือการครอบครองอสังหาริมทรัพย์นั้นทั้งหมดหรือแต่บางส่วน หรือเข้าไปกระทำการใด อันเป็นการรบกวนการครอบครองอสังหาริมทรัพย์ของเขาโดยปกติสุข ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินสองพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๓๖๓ ผู้ใดเพื่อถือเอาอสังหาริมทรัพย์ของผู้อื่นเป็นของคนหรือของบุคคลที่สาม ยักย้ายหรือทำลายเครื่องหมายเขตแห่งอสังหาริมทรัพย์นั้นทั้งหมดหรือแต่บางส่วน ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกินหกพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๓๖๔ ผู้ใดโดยไม่มีเหตุอันสมควร เข้าไปหรือซ่อนตัวอยู่ในเคหสถาน อาคารเก็บรักษาทรัพย์ หรือสำนักงานในความครอบครองของผู้อื่น หรือไม่ยอมออกไปจากสถานที่เช่นนั้นเมื่อผู้มีสิทธิที่จะห้ามมิให้เข้าไปได้ไล่ให้ออก ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินสองพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๓๖๕ ถ้าการกระทำความผิดตามมาตรา ๓๖๒ มาตรา ๓๖๓ หรือมาตรา ๓๖๔ ได้กระทำ

- (๑) โดยใช้กำลังประทุษร้าย หรือขู่เข็ญว่าจะใช้กำลังประทุษร้าย

- (๒) โดยมีอาวุธหรือโดยร่วมกระทำความผิดด้วยกัน ตั้งแต่สองคนขึ้นไป หรือ

*มาตรา ๓๖๐ ทวิ เพิ่มเติมโดยมาตรา ๘ แห่ง พ.ร.บ.แก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ๒) พ.ศ.๒๕๑๒

(๓) ในเวลากลางคืน

ผู้กระทำความผิดต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๓๖๖ ความผิดในหมวดนี้ นอกจากความผิดตามมาตรา ๓๖๕ เป็นความผิดอันยอมความได้

ภาค ๓

ลหุโทษ

มาตรา ๓๖๗ ผู้ใดเมื่อเจ้าพนักงานถามชื่อหรือที่อยู่ เพื่อปฏิบัติการตามกฎหมาย ไม่ยอมบอกหรือแกล้งบอกชื่อหรือที่อยู่อันเป็นเท็จ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งร้อยบาท

มาตรา ๓๖๘ ผู้ใดทราบคำสั่งของเจ้าพนักงานซึ่งสั่งการตามอำนาจที่มีกฎหมายให้ไว้ ไม่ปฏิบัติตามคำสั่งนั้นโดยไม่มีเหตุหรือข้อแก้ตัวอันสมควร ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสิบวัน หรือปรับไม่เกินห้าร้อยบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ถ้าการสั่งเช่นนั้น เป็นคำสั่งให้ช่วยทำกิจการในหน้าที่ของเจ้าพนักงาน ซึ่งกฎหมายกำหนดให้สั่งให้ช่วยได้ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๓๖๙ ผู้ใดกระทำความผิดประการใด ๆ ให้ประกาศ ภาพโฆษณาหรือเอกสารใดที่เจ้าพนักงานผู้กระทำการตามหน้าที่ปิดหรือแสดงไว้ หรือสั่งให้ปิด หรือแสดงไว้ หลุดฉีกหรือไร้ประโยชน์ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าร้อยบาท

มาตรา ๓๗๐ ผู้ใดส่งเสียง ทำให้เกิดเสียงหรือกระทำความอื้ออึง โดยไม่มีเหตุอันสมควร จนทำให้ประชาชนตกใจหรือเดือดร้อน ต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งร้อยบาท

มาตรา ๓๗๑ ผู้ใดพาอาวุธไปในเมือง หมู่บ้านหรือทางสาธารณะโดยเปิดเผย หรือโดยไม่มีเหตุสมควร หรือพาไปในชุมนุมชนที่ได้จัดให้มีขึ้นเพื่อนมัสการ การรื่นเริงหรือการอื่นใด ต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งร้อยบาทและให้ศาลมีอำนาจสั่งให้ริบอาวุธนั้น

มาตรา ๓๗๒ ผู้ใดทะเลาะกันอย่างอื้ออึงในทางสาธารณะ หรือสาธารณะสถาน หรือกระทำให้โดยประการอื่นใดให้เสียความสงบเรียบร้อยในทางสาธารณะหรือสาธารณะสถาน ต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าร้อยบาท

มาตรา ๓๗๓ ผู้ใดควบคุมดูแลบุคคลลึกลับ ปลอมแปลงเลขให้บุคคลลึกลับนั้นออกเที่ยวไปโดยลำพัง ต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าร้อยบาท

มาตรา ๓๗๔ ผู้ใดเห็นผู้อื่นตกอยู่ในภยันตรายแห่งชีวิต ซึ่งคนอาจช่วยได้โดยไม่ควรกลัวอันตรายแก่ตนเองหรือผู้อื่น แต่ไม่ช่วยตามความจำเป็น ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๓๓๕ ผู้ใดทำให้รางระบายน้ำ ร่องน้ำหรือท่อระบายของโสโครก อันเป็นสิ่งสาธารณเกิดขัดข้องหรือไม่สะดวก ต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าร้อยบาท

มาตรา ๓๓๖ ผู้ใดขึงป็นซึ่งใช้ดินระเบิดโดยใช้เหตุ ในเมือง หมู่บ้านหรือที่ชุมนุมชน ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสิบวัน หรือปรับไม่เกินห้าร้อยบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๓๓๗ ผู้ใดควบคุมสัตว์คู่หรือสัตว์ร้าย ปล่อยปละละเลยให้สัตว์นั้นเที่ยวไปโดยลำพัง ในประการที่อาจทำอันตรายแก่บุคคลหรือทรัพย์ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๓๓๘ ผู้ใดเสพยาสุราหรือของเมาอย่างอื่น จนเป็นเหตุให้คนเมา ประพฤติวุ่นวายหรือครองสติไม่ได้ขณะอยู่ในถนนสาธารณะ หรือสาธารณสถาน ต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าร้อยบาท

มาตรา ๓๓๙ ผู้ใดชักหรือแสดงอาวุธในการวิวาทต่อสู้ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสิบวัน หรือปรับไม่เกินห้าร้อยบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๓๔๐ ผู้ใดทำให้เกิดปฏิญญแก่น้ำในบ่อ สระ หรือที่ขังน้ำอันมีไว้สำหรับประชาชนใช้สอย ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๓๔๑ ผู้ใดกระทำความรุณต่อสัตว์ หรือฆ่าสัตว์โดยให้ได้รับทุกข์ทรมานอันไม่จำเป็น ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๓๔๒ ผู้ใดใช้สัตว์ทำงานจนเกินสมควรหรือใช้ให้ทำงานอันไม่สมควร เพราะเหตุที่สัตว์นั้นป่วยเจ็บ ขราหรืออ่อนอายุ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๓๔๓ ผู้ใดเมื่อเกิดเพลิงไหม้หรือสาธารณภัยอื่น และเจ้าพนักงานเรียกให้ช่วยระงับ ถ้าผู้นั้นสามารถช่วยได้แต่ไม่ช่วย ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๓๔๔ ผู้ใดแกล้งบอกเล่าความเท็จให้เลื่องลือจนเป็นเหตุให้ประชาชนตื่นตกใจ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๓๔๕ ผู้ใดโดยไม่ได้รับอนุญาตอันชอบด้วยกฎหมาย กีดขวางทางสาธารณะ จนอาจเป็นอุปสรรคต่อความปลอดภัยหรือความสะดวกในการจราจร โดยวางหรือทอดทิ้งสิ่งของ หรือโดยกระทำความประการอื่นใด ถ้าการกระทำนั้นเป็นการกระทำโดยไม่จำเป็น ต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าร้อยบาท

มาตรา ๓๔๖ ผู้ใดขุดหลุมหรือราง หรือปลูกปักหรือวางสิ่งของเกะกะไว้ในทางสาธารณะ โดยไม่ได้รับอนุญาตอันชอบด้วยกฎหมาย หรือทำได้โดยชอบด้วยกฎหมาย แต่ละเลยไม่แสดงสัญญาณตามสมควร เพื่อป้องกันอุบัติเหตุ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าร้อยบาท

มาตรา ๓๔๗ ผู้ใดแขวน คัดคั้งหรือวางสิ่งใดไว้โดยประการที่น่าจะตกหรือพังลง ซึ่งจะเป็นเหตุอันตราย เปราะเปื้อนหรือเดือดร้อนแก่ผู้สัญจรในทางสาธารณะ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าร้อยบาท

มาตรา ๓๔๘ ผู้ใดกระทำการอันควรถายหน้าค่อหน้าธารกำนัล โดยเปลือยหรือเปิดเผยร่างกาย หรือกระทำการลามกอย่างอื่น ต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าร้อยบาท

มาตรา ๓๔๙ ผู้ใดกระทำความผิดประการใด ๆ หนึ่งของเจียงคกง ฦ ที่ใด ๆ โดยประการที่น่าจะเป็นอันควรถายหรือเคือควรอนรำคาญแก่บุคคล หรือเป็นอันควรถายแก่ทรรพ์ หรือกระทำความผิดประการใด ๆ หนึ่งของโสโครกเประเปื้อนหรือน่าจะเประเปื้อน ตัวบุคคล หรือทรรพ์ หรือแก่งทำให้ของโสโครก เป็นที่เคือควรอนรำคาญ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๓๕๐ ผู้ใดกระทำความผิดประมาท และการกระทำนั้นเป็นเหตุให้ผู้อื่นรับอันควรถายแก่กายหรือจิตใจ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งเดือนหรือปรับไม่เกินหนึ่งพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๓๕๑ ผู้ใดใช้กำลังทำร้ายผู้อื่นโดยไม่ถึงกับเป็นเหตุให้เกิดอันควรถายแก่กายหรือจิตใจ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๓๕๒ ผู้ใดทำให้ผู้อื่นเกิดความกลัว หรือความคกใจ โดยการขู่เจิญ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๓๕๓* ผู้ใดคหมีนผู้อื่นซึ่งหน้าหรือด้วยการโฆษณา ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๓๕๔ ผู้ใดได้ ค่อนหรือทำให้สัควิใด ๆ เข้าในสวน ไร่หรือนาของผู้อื่นที่ได้แ่งคินไว้ เพาะพันธุ์ไว้ หรือมีพืชพันธุ์ หรือผลิตผลอยู่ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๓๕๕ ผู้ใดควคุมสัควิใด ๆ ปล่อยให้สัควินั้นเข้าในสวน ไร่หรือนาของผู้อื่นที่แ่งคินไว้ เพาะพันธุ์ไว้ หรือมีพืชพันธุ์หรือผลิตผลอยู่ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าร้อยบาท

มาตรา ๓๕๖ ผู้ใดทั้งซากสัควิซึ่งอาจเนาหมื่นในหรือริมทางสาธารณะ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าร้อยบาท

มาตรา ๓๕๗ ผู้ใดในที่สาธารณะสถานหรือค่อหน้าธารกำนัล กระทำความผิดประการใด ๆ อันเป็นการรังแกหรือข่มเหงผู้อื่น หรือกระทำให้ผู้อื่นได้รับความอับอายหรือเคือควรอนรำคาญ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๓๕๘* ผู้ใดกระทำความผิดประการใด ๆ อันเป็นการทารุณค่อเคืออายุยังไม่เกินสิบห้าปี คนป่วยเจ็บหรือคนชรา ซึ่งค้องพึ่งผู้อื่นในการดำรงชีพหรือการอื่นใด ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

*ความเคิมถูกยกเลิก และให้ใช้ความที่คิมพิไว้แทน โดยข้อ ๔ แห่งคำสั่งของคณะปฏิรูปการปกครองแผ่นดิน ฉบับที่ ๔๑ ลงวันที่ ๒๑ ตุลาคม ๒๕๑๔

*ความเคิมถูกยกเลิก และให้ใช้ความที่คิมพิไว้แทน โดยมาตรา ๔ แห่ง พ.ร.บ. แก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๓๐

รายนามผู้บริจาคเงินทูลเกล้าถวาย

1. นายเกียรติ ภูมิพันธุ์ภิญโญ
2. นางจวงจิรา สุริยวานกุล
3. นางจินดารัตน์ ลีศิริกุล
4. นายฉลาด ขามช่วง
5. นายเชาว์ จรูญจิตไพรัช
6. นางดวงจันทร์ อารีเอื้อ
7. นายเดลินศักดิ์ มันทรา
8. นายทินกร จูรีมาศ
9. นายบรรจง โนษิตจิรนนท์
10. บริษัท ไทยวัฒน์วิศวกรรมทาง จำกัด
11. บริษัท ร้อยเอ็ดธนพล จำกัด
12. บริษัท โรงแรมเพชรรัชต์ ร้อยเอ็ด
13. บริษัท โรงแรมไหมไทย ร้อยเอ็ด
14. บริษัท อุบลนคร จำกัด สาขาร้อยเอ็ด
15. นางประคอง จูรีมาศ
16. นางสาวประทุมวัน สุริยวานกุล
17. นายประยัด เมธพิสิทธิกุล
18. ข้าราชการสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดร้อยเอ็ด
19. นายวิชาญ วิจิตรบุญญ
20. นางวิจิตรา บึงสกุล
21. นายสุชิน ชิตทรงสวัสดิ์
22. นายสุเทพ สิริปัญจโชติ
23. นายสมนึก คันทาสี
24. นายสภา จูรีมาศ
25. นายสุพาสน์ ธนะแพสย์
26. นายอนุรักษ์ จูรีมาศ
27. นายเอกภาพ พลเชื้อ
28. นางอุบล พวงชัย
29. นายวิโรจน์ วงศ์ถาวรกิจ
30. นายประสงค์ จิรพัฒนานุร
31. นายสุวัฒน์ กนกนทีสวัสดิ์
32. นายถวิล ทองสกุล

ผู้มีอุปการะคุณ

1.	นายเอกภาพ พลซื่อ	สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร
2.	นายอนรรักษ์ จูริมาศ	สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร
3.	นายฉลาด ขามช่วง	สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร
4.	นายกวี สุภีระ	ผู้ว่าราชการจังหวัดชัยภูมิ
5.	นายสุพาสน์ ธนะแพสย์	นายกเทศมนตรี เทศบาลเมืองร้อยเอ็ด
6.	ข้าราชการสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดร้อยเอ็ด	
7.	โรงพยาบาลร้อยเอ็ด	
8.	นายสงวนศักดิ์ เหล่าสิทธิสุข	เร่งรัดพัฒนาชนบทจังหวัดร้อยเอ็ด
9.	นายศักดิ์ กาญจนาลิจิต	เจ้าพนักงานที่ดินจังหวัดร้อยเอ็ด
10.	นายสุวิทย์ สุขธงไชยกุล	โยธาธิการจังหวัดร้อยเอ็ด
11.	นายสุวิทย์ ช่วยศรี	ผู้บัญชาการเรือนจำจังหวัดร้อยเอ็ด
12.	นายวิชุด เจริญไพบูลย์	ป่าไม้จังหวัดร้อยเอ็ด
13.	นายสมนึก ผลาพงศ์	คลังจังหวัดร้อยเอ็ด
14.	นายสุวัฒน์ หาญคำธร	สหกรณ์จังหวัดร้อยเอ็ด
15.	นายสุเมธ ชัยเลิศวณิชกุล	นายอำเภอโพธิ์ชัย
16.	นายบัณฑิต ค่อวัฒนชัย	ขนส่งจังหวัดร้อยเอ็ด
17.	นายศักดิ์ อรรถศิริ	ประชาสัมพันธ์จังหวัดร้อยเอ็ด
18.	นายทินกร จันดาแก้ว	ปศุสัตว์จังหวัดร้อยเอ็ด
19.	นางนาคยา วัชรกวีศิลป์	ห้างหุ้นส่วนจำกัดขวัญใจอาจสามารถธุรกิจ
20.	นายสมนึก คณิตศาสตร์	บริษัท มีตรสัมพันธ์ร้อยเอ็ด (2525) จำกัด
21.	นายไพรัตน์ สกลพันธุ์	นายอำเภอเมืองร้อยเอ็ด
22.	นายกมล จิตระวัง	นายอำเภอธวัชบุรี
23.	นายณรงค์ หรือโอภาส	นายอำเภอสุวรรณภูมิ
24.	นายภูริวัฒน์ ชิตทรงสวัสดิ์	นายอำเภอโพนทอง
25.	นายสุรพันธ์ เงินหมื่น	นายอำเภออาจสามารถ
26.	นายชวลิต ฐปดาคลัง	นายอำเภอพนมไพร
27.	นายพิสุทธิ โมนิต	นายอำเภอโพนทราย
28.	นายชัยนพ พรหมคุณ	ปฏิรูปที่ดินจังหวัดร้อยเอ็ด
29.	นายยิ่งยศ ลางกุลเสน	นายอำเภอจตุรพักตรพิมาน
30.	นายผ่อง สกฤพานิช	นายอำเภอหนองพอก
31.	นายเจริญ ธงทอง	ปลัดอำเภอ อำเภอโพนทอง

32.	พ.ค.ท.บุญทรง	ตั้งสมบุรณ์	สวญ.สภ.อ.จตุรพักตรพิมาน
33.	พ.ค.ท.จิรญาณ	ปาจริยานนท์	สวญ.สภ.อ.โพนทอง และคณะ
34.	พ.ค.ท.อุดม	อักษรมะ	สวญ.สภ.อ.อาจสามารถ
35.	พ.ค.ค.บุญชอบ	เขียวจำ	สว.ปป.สภ.อ.อาจสามารถ
36.	ร.ค.อ.ฤทธิ	รอดชูแสง	สวส.สภ.อ.อาจสามารถ
37.	นายเคน	หนองเสนา	พัฒนาการจังหวัดร้อยเอ็ด
38.	นายบุญมา	บุญอินทร์	ราชพัสดุจังหวัดร้อยเอ็ด
39.	นายสำเริง	ตั้งสุวรรณ	สรรพากรจังหวัดร้อยเอ็ด
40.	นายวิเชียร	ธีระสาร	สรรพสามิตจังหวัดร้อยเอ็ด
41.	นายชวน	สอาดพงษ์	เกษตรจังหวัดร้อยเอ็ด
42.	นายกำจร	ทุ่งวชิรกุล	อุตสาหกรรมจังหวัดร้อยเอ็ด
43.	นายสุพจน์	คุณเศรษฐ์	ประชาสัมพันธ์จังหวัดร้อยเอ็ด
44.	นายสมยศ	บุญรักษา	สวัสดิการและคุ้มครองแรงงานจังหวัดร้อยเอ็ด
45.	นางสาวนิศยา	สุขะวันกุล	พัฒนาแรงงานจังหวัดร้อยเอ็ด
46.	พ.ท.ฉกาจ	บุญสุวรรณ	รณ.สสค.จังหวัดร้อยเอ็ด
47.	ว่าที่ ร.ค.บุญชัย	สุวรรณรัตน์	สสค.จังหวัดร้อยเอ็ด
48.	นายขงยุทธ	ไชยปัญญา	พาณิชย์จังหวัดร้อยเอ็ด
49.	นายเกียรติ	ภูวิพันธุ์กัญญา	
50.	นายวิชาญ	วิจิตรณบุญ	
51.	นางวิจิตรา	ยิ่งสกุล	
52.	นางอุบล	พวงร้อย	
53.	นางดวงจันทร์	อารีเอื้อ	
54.	นางสาวประทุมวัน	สุริยวนากุล	
55.	นางสุภาวดี	พัฒนศิริมงคล	ทนายความ
56.	นายสุเทพ	ศิริปัญโญติ	
57.	นางสาววรรณวิมล	พนารมย์	ทนายความ
58.	นางคำคุณ	โอวาทกานนท์	
59.	นายจิระทัศน์	จิตทรงศักดิ์	ทนายความ
60.	นายคมกริช	จูนีมาศ	
61.	นางสาวนภาพร	ลิขิตธรรมกุล	ทนายความ
62.	นายเชาว์	จรรยาจิตไพรัช	
63.	นายพิชิต	อัคคากร	
64.	ห้างหุ้นส่วนจำกัด	ชัยกมลการ	
65.	บริษัท อุบลนคร จำกัด	สาขาร้อยเอ็ด	

66.	นายพีระพงศ์ จูริมาศ	
67.	ชมรมโรงสีข้าวจังหวัดร้อยเอ็ด	
68.	บริษัท ไทยวัฒนาวิศวกรรมทาง จำกัด	
69.	ห.จ.ก. ตั้งไท้เก้ โดย นายประหัด เมธาพิสุทธิกุล	
70.	นายพรชัย จิตจินะกุล	
71.	ห.จ.ก.บุญกว้างพานิช	
72.	บริษัท โคโยต้าร้อยเอ็ด จำกัด	
73.	บริษัท ไคว่ปู่อะมอเตอร์ จำกัด สาขาร้อยเอ็ด	
74.	บริษัท แป้งมันร้อยเอ็ด จำกัด	
75.	นายสุวัฒน์ แซ่เซียบ	
76.	ห.จ.ก.วิเชียรแทรกเคอร์ร้อยเอ็ด	
77.	โรงแรมร้อยเอ็ดธานี (โดยบริษัท วิ.ซี.โฮเทลร้อยเอ็ด จำกัด)	
78.	บริษัท ร้อยเอ็ดพลาซ่า จำกัด	
79.	นายสถานี ว่องสอนพงษ์	ประธานสภาจังหวัด
80.	นายสังคม โทคาพล	รองประธานสภาจังหวัด
81.	นายชัยศักดิ์ ทะไกรราช	สมาชิกสภาจังหวัดเขต อ.เสลภูมิ
82.	นายเถลิงศักดิ์ มันทรา	สมาชิกสภาจังหวัดเขต อ.ธวัชบุรี
83.	นายทินกร จูริมาศ	สมาชิกสภาจังหวัดเขต อ.เมือง
84.	นางจิราพร เกษมทรัพย์	สมาชิกสภาจังหวัดเขต อ.เมือง
85.	นายวีระชัย ศิริพานิช	สมาชิกสภาจังหวัดเขต อ.เมือง
86.	นายพนรัตน์ รัชฎาภาส	สมาชิกสภาจังหวัดเขต อ.เมือง
87.	นายจักรกริช ไวนิยมพงษ์	สมาชิกสภาจังหวัดเขต อ.เมือง
88.	นายทวีวัฒน์ รัตนสงคราม	สมาชิกสภาจังหวัดเขต อ.ธวัชบุรี
89.	นายมนู จินักดิ์	สมาชิกสภาจังหวัดเขต อ.ธวัชบุรี
90.	นายสุวัฒน์ นาเมืองรักษ์	สมาชิกสภาจังหวัดเขต อ.เสลภูมิ
91.	นายกฤษฎพงษ์ นพรัตน์	สมาชิกสภาจังหวัดเขต อ.เสลภูมิ
92.	นายชัยฤทธิ์ ไชยพาน	สมาชิกสภาจังหวัดเขต อ.เสลภูมิ
93.	นางพงศ์ศักดิ์ สระสงคราม	สมาชิกสภาจังหวัดเขต อ.โพนทอง
94.	นางนันทพร สิริปัญจโชติ	สมาชิกสภาจังหวัดเขต อ.โพนทอง
95.	นายประภาส วรกาญจนบุญ	สมาชิกสภาจังหวัดเขต อ.พนมไพร
96.	นายสมบัติ จันไมตรี	สมาชิกสภาจังหวัดเขต อ.พนมไพร
97.	นายวิจิตร ประราศรี	สมาชิกสภาจังหวัดเขต อ.สุวรรณภูมิ
98.	นายสุชัย สายเชื้อ	สมาชิกสภาจังหวัดเขต อ.สุวรรณภูมิ
99.	นายพันธ์ พัฒนตระกูล	สมาชิกสภาจังหวัดเขต อ.สุวรรณภูมิ

100.	นายศักดิ์	คงเพชร	สมาชิกสภาจังหวัดเขต อ.เกษตรวิสัย
101.	นายไมตรี	สมทรัพย์	สมาชิกสภาจังหวัดเขต อ.เกษตรวิสัย
102.	นายคำภู	บุศเนตร	สมาชิกสภาจังหวัดเขต อ.โพธิ์ชัย
103.	นายสุทธิ	บุญลาด	สมาชิกสภาจังหวัดเขต อ.จตุรพักตรพิมาน
104.	นายขวัญชัย	เสนาสร	สมาชิกสภาจังหวัดเขต อ.อาจสามารถ
105.	นายสัมฤทธิ์	พูลลาภ	สมาชิกสภาจังหวัดเขต อ.อาจสามารถ
106.	นายสมชาย	จักรแก้ว	สมาชิกสภาจังหวัดเขต อ.ปทุมรัตน์
107.	นายบุญมา	ไชยเสนา	สมาชิกสภาจังหวัดเขต อ.เมืองสรวง
108.	นายสุภาพ	จันทร์ภิรมย์	สมาชิกสภาจังหวัดเขต อ.โพนทราย
109.	นายสมยศ	ถนัดคำ	สมาชิกสภาจังหวัดเขต อ.โพนทอง
110.	นายคำเดช	ชอบชาย	สมาชิกสภาจังหวัดเขต อ.เกษตรวิสัย
111.	นายสวัสดิ์	หาญฉะ	สมาชิกสภาจังหวัดเขต อ.หนองพอก
112.	นายจรรยา	โยธานันท์	สมาชิกสภาจังหวัดเขต อ.หนองพอก
113.	นายสายันต์	อินสอน	สมาชิกสภาจังหวัดเขต อ.จตุรพักตรพิมาน
114.	นายถวิล	ทองสกุล	สมาชิกสภาจังหวัดเขต อ.พนมไพร
115.	ชมรมธนาคารพาณิชย์จังหวัดร้อยเอ็ด		
116.	นายเทียมศักดิ์	ชนะแพทย์	

คณะบรรณาธิการ

ที่ปรึกษา

นายสุริยง ลัมสถิรานันท์ ผู้พิพากษาหัวหน้าศาลจังหวัดร้อยเอ็ด

บรรณาธิการ

นายพงศ์วิศ มীনพัฒน์สันติ ผู้พิพากษาศาลจังหวัดร้อยเอ็ด

กองบรรณาธิการ

นายเลิศพงศ์	อินทรหอม	ผู้พิพากษาศาลจังหวัดร้อยเอ็ด
นายครรชิต	วงศ์ไทย	ผู้พิพากษาศาลจังหวัดร้อยเอ็ด
นายชะรัตน์	สุวรรณมา	ผู้พิพากษาศาลจังหวัดร้อยเอ็ด
นายเกรียงศักดิ์	วชิรเดชวงศ์	ผู้พิพากษาศาลจังหวัดร้อยเอ็ด
นางสาวจิตเมตต์	เพ็ญธิสาร	รองจำศาลฝ่ายประชาสัมพันธ์
นายธงชัย	สมบัติจิราภรณ์	รองจำศาล

ห้องสมุดอิเล็กทรอนิกส์
(www.library.coj.go.th)

พิมพ์ที่ บริษัท ศรีเมืองการพิมพ์ จำกัด

5/37-41 ถนนรองเมือง ซอย 5 ปทุมวัน กรุงเทพฯ

โทร.214-4660, 214-3860, 214-4370

សាលាអង្គជំនុំជម្រះ